העולם הזה

מיספר 2472 כ"ג טבת תשמ"ה 16.1.1985 שנה 49 המחיר 800 שקלים (כולל מע"מ)

פסק-הדין

אזהרה- משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות

מכתבים

השחרת הירוקים

קוראים חולקים על טיבם של הירוקים (העולם הזה 2.1) **ומביעים את דעתם המסתייגת.**

בכל כלי־התקשורת המוכרים הצטיירו הירוקים בקשת צבעים צרה ומצומצמת שנעה בין החום לשחור, על כל המשתמע מכך, בעוד ש־העולם הזה צבע את הירוקים בצבעים פסטורליים תמימים עד למאוד. לי נראה מזור כל העניין ולדעתי דווקא העולם הזה לקה בראיה שיטחית עד להדהים כשלא הצליח להעביר לקורא תמונה אמיתית ומדוייקת והתוצר הסופי היה שהירוקים הפכו לגיבורי מערבון שחוק, שבעל כורחם הפכו לטובים עד הסוף, כשהעולם הזה טורח לטייח פה ושם פכים קטנים מהעבר.

עפר שלזינגר, ירושלים

כישראלי הגר חלק ניכר מהשנה בפרנקפורט, אני רואה זכות וחובה להעיר בעניין הירוקים. המדובר בקבוצה מאוד מגוונת מבחינת גיל, מוצא ואוריינטאציה, מעין ד"ש גרמנית, מפלגה בעלת סיסמות מעורפלות, שכל אחד יכול למצוא בהן ביטוי למשאלות־ליבו.

אולם, עקב מגורי בפרנקפורט, נתקלתי בתופעה הבאה: הירוקים בעיר זו, שחלק גדול מתושביה הם מהגרים, בעיקר מתורכיה, נשענים, בעיקר, על רגשי שנאת־זרים. אין הדברים נאמרים במפורש: הזרים מוגדרים לעתים כמטרד אקולוגי, שיש להחזירם למקום מוצאם. ונסיוני מלמד שליריעה, לפיה הירוקים נזונים, אמנם לא באורח מלא, משרידי אלמנטים לאומניים, אנטי־שמיים וניאו־נאציים, יש על מה לסמוך.

אינני רוצה להוציא פסק־דין על כל המפלגה, על כל מרכיביה, ואינני גורס החרמה, כפי שהוצע על־ידי חוגי הימין בארץ. דרושה הבנה לתופעה, אך לא הזדהות עמה.

יוחנן פרנר, פתח־תקווה

● ● ●

שוקולד בשלושה צבעים

על השימוש במילה כושי (העולם הזה 5.12.84), **על מקורותיה בתנ"ך ועל דעתו של קורא מארצות־הברית בנדון.**

זאת לא היתה פרסומת לחטיפי־שוקולד, אלא כותרת שלכם, בכתבה שנושאה הוא פרשת־האהבים בין אולסי פרי, אשתו ותמי בדעמי.

הכתבה עצמה לא כל כך עניינה אותי. תחת זאת, עניין אותי השימוש בביטויים גזעניים. מזור לי שהביטויים הנ"ל (שוקולד בשלושה צבעים; נוסע כושי סמוי) הופיעו בעיתון הדרוג במילחמת־חורמה נגד הגזענות!

אני בא מרקע אמריקאי, יהודי וליברלי, וגדלתי בארצות־הברית בתקופת המסע הגדול למען זכויות האדם של שנות ה־50 וה־60 ולכן, בשבילי, אין זה מספיק רק לדגול בשוויון־הגזעים, אלא גם, ובעיקר, להראות זאת במעשים — כולל הימנעות מהשימוש בביטויים גזעניים.

יהודה זאבי, אוק־פארק, אילינוי, ארצות־הברית

● *המילה כושי היא תנ"כית, בעלת אופי גיאוגרפי, ואין בה שמץ של גזענות – בניגוד למה שנדמה לאנשים ממוצא אמריקאי, החושבים שיש קשר כל שהוא בין מילת־הגנאי NIGGER וכושי. על השימוש ב־שוקולד אפשר להתווכח.*

● ● ●

בלי רגליים, ובלי ראש

הקורא ברון דוחה מכל וכל הצעה אשר יוחסה לו (העולם הזה 2.1) **ובמיוחד את ההשוואה להצעה מגונה מן העבר.**

במדור שידור פורסם כאילו הצעתי עיסקה בנוסח "מינויו של חיים יבין למנהל הטלוויזיה תמורת 50 מפוטרי בטלוויזיה".

אני קובע כי אין כל ממש בפרסום זה. מעולם לא הצעתי עסקה כזו, והדבר גם מנוגד לחלוטין לתפיסתי ולהשקפותי.

על הבסיס הרעוע של הפרסום השקרי הזה, נבנתה גם השוואה מחרידה ("דם תמורת משאיות"). הדבר מוכיח כי לא רק שהשקר אין לו רגליים; הוא איבר גם את הראש.

נתן ברון, חבר הוועד המנהל של רשות־השידור

● ● ●

סיפור מן החיים

קוראת ירושלמית, המבקשת לשמור על אלמוניותה, רוצה לשתף את הכלל בבעיה.

(המשך בעמוד 4)

כתבת השער הקידמי:

ההימור של שרון

מה היה השיקול שעמד מאחורי החלטתו של אריאל שרון להגיש את המישפט נגד השבועון „טיים"? מה הוא קיווה להשיג? מדוע התנהג „טיים" כפי שהתנהג? מה עמד לנגד עיני ה־מושבעים — שישה אמריקאים מיקריים? „העולם הזה" מנתח את המישפט.

8

הממשלה הזמנית

אם המועצה הלאומית הפלסטינית היא הפרלמנט של המדינה־הפלסטינית־בדרך, הרי הוועד המועל של אש"ף הוא הממשלה־הפלסטינית בגולה. מי הם חברי הוועד המועל החדש של אש"ף? מה הם מייצגים? מה יהיו תוצאות בחירתם?

12

המורה והמין

בבית־הספר בראשון־לציון בלט המורה אריה ניב כמו טווס של זהב. הוא היה איש העולם הגדול. שילהב את דמיונן של התלמידות המתבגרות בכיתותיו והיה אתגר לנשיותן המלבלבת. כך מדווחת אילנה אלון ממשפטו של המורה שהואשם, בין השאר בהפרת־אימונים. על שמסר את התשובות למיבחנים לתלמידות שחיבב ושאיתן גם קיים יחסי־מין.

44

כתבת השער האחורי:

הפקידה והמפקד

מאחורי כל גנרל מצליח עומדת אשה שהקריבה את עצמה. קובנת ורדה אלדר, אם שלוש בנותיו וגרושתו, זה שנה, של תת־אלוף יוס אלדר, קצין חינוך ראשי של צה"ל, החשפת את לבה על הברידות, על הבגידות ועל הפקידות הצעירות האורבות למפקד הנשוי.

39

הפלונטר הפולני

דניאלה גמפה עלתה ארצה כבתה של גיורת. היא הביאה איתה את בעלה לשעבר, ול־דימיר. נוצרי ופליט פוליטי. איש חרות אנדרי קלצ'ינסקי שיכן אותה בביתו והפעיל את ידידו, ח"כ דוב שילנסקי. להתערב ל־מען גירושו של הבעל הנוצרי מן הארץ. בן־ציון ציטרין מביא את הסיפור המלא. על מיסמכיו.

42

אפס מינוס

פעם הם היו תאומים סיאמיים והטילו את מוראם על האוניברסיטה. עכשיו משרתים ישראל כץ וצחי הנגבי שני אדונים שונים בקרב הגדול על השלטון בתנועת החרות. ותוך כדי כך הם, צעירי חרות, מחליפים מחמאות: „הוא לא מוכר!" „הסיכוי שלו – הוא אפס מינוס!" „הוא מגאלומן קטן!"

10

החיקווה

שרגא הרפז, שהיה תמיד בחדשות, בשערוריות, באהבות ובהצלחות בתיאטרון, בקולנוע ובטלוויזיה, החליט לעשות סדר בחייו. הוא התאשפז מרצון בבית־חולים לחולי־נפש כדי להיגמל מן השתייה. בראיון חושפני לשרית ישי מספר הרפז על הנשים בחייו (כולל שלוש בנותיו), על ילדותו הקשה ועל תקותיו לעתיד ובמיוחד להופיע שוב, ובמהרה, על קרשי התיאטרון הלאומי, הבימה.

31

בשית שחייה

וינסטון צ'רצ'יל בבריטניה, וילי בראנד בגרמניה ואינסוף מדינאי־צמרת ברחבי העולם נוגעו בעבר באלכוהוליזם. עתה, מגלה חיים ברעם, כי גם שר בכיר בממשלת שימעון פרס נותן עינו בכוס הוויסקי ונוורולוג ירושלמי איננו חוסך מלים על הסכנה שבדבר: „הפגיעות העלולות להיות מנטליות, רוחניות, התנהגותיות ואף הכרתיות!"

19

מאחורי הקלעים

על מה שבאמת מתרחש בחלונות הגבוהים מדווחת דפנה ברק: ייגאל הורביץ שהיה צריך להיות מתוסכל. אפילו איננו ממורמר ● מוטה גור מצהיר על זה. אבל יש מי שעושים את זה. הם מריצים לראשות הממשלה את גד יעקבי ● פסח גרופר עוד עשוי להיות סגן־שר. אבל בינתיים הוא גם צוחק מחבר לסיעה וגם מקנטר אותו ויהודה פרח, ח"כ ליברלי לשעבר יגיע אל המנוחה ואל הנחלה: תפקיד של מנכ"ל בחברת־השקעות.

14

רחל המרחלת מדווחת:

איך לא החזיקו מעמד הנישואין בין זמרת טבעונית לבעל מועדון־לילה צמחוני ● מה קורה לכרמלה זילברמן אחרי שריפת **קלאב אי**, איך היא עברה לפנסהאוז וחברה עבר ליאכטה ● ומי התגרשה מנהלת סוכנות־הדוגמניות ולמי היא נישאה, לאחר מכן.

48

מה אומר ברודי

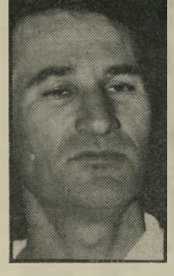

● על הסיכויים באנטוורפן: אם נשחק טוב. נגצח את הרוסים גם הפעם ● על קהל האוהדים המלווה את מכבי: 4000 אוהדים ביציעים נותנים לקבוצה עוד כמה נקודות ● על תכניותיו האישיות: אחזור, כנראה, כבר בשנה הבאה, לכדורסל.

47

אל גנטית או זרוקה

שמרנית או פאריסאית. החליפה תמיד נשארת אחד מפריטי־היסוד בארונה של כל אשה. גם בחורף של שנת 85 חליפת־הצמר או החליפה מבד כותנה – לעבודה ולערב – עושה את המראה הטוב לכל אשה, בכל גיל.

28

המדורים הקבועים:

מכתבים – כהנא מן הירוקים 3
זה היה העולם הזה שהיה – רונאלד רגן ושחקניות התיאטרון של תל־אביב 1960 4
קורא יקר – קהות־חושים ואדישות 5
בלונים – התפריט של ד"ר בורג 5
תשקיף – אקדח בכלא 6
במדינה – העתיד, לפי זנבה 7
הנדון – האתנן 9
עלי דסנה – מובטל אחד פחות 14
יומן אישי – ללמוד מן הסינים 15
אנשים – עופרה חזה בתשדיר־שירות 16
מה הם אומרים – הפתרון היפאני למנהלי הבנקים 20
שידור – שעור מצרי לדוגמה 22
נמר של נייר – שורשי המוגבלות האינטלקטואלית של שימעון פרס 23
גם זה וגם זה – מטמון ירושלמי ורעיון ביתי 25
לילות ישראל – על שחקנים ורקדנים 26
חלון ראווה – חליפה היא חליפה 28
הזוי – מקצוע תל־אביבי: מבריג־נורות 30
תשבץ – הגאון האחרון (שלוש אותיות) 36
הורוסקופ – מה צריך להיות מס' חבית של גדי 37
מכתבים לרותי – כל פעם שהוא מתלבש על בחורה, היא מתפשטת 38
אתה והשקל – ירוקים, תפוזים וגם זהב 40
קולנוע – הנשיא ממתין לפצצה של סרט 41
ספורט – תאום אחד קדימה 46
תמרורים – שש־בש במס־הכנסה 50

זה היה העולם הזה

לפני 25 שנה

בגליון "העולם הזה", שהוסיע השבוע לפני 25 שנה, דיווחה הבתבה "על אנשי כדורי", על כנס 24 המחזורים שסיימו את בית־הספר החקלאי שלמרגלות הר תבור. וגילתה מי היה התלמיד, שחיסל את העוף הממולא בשקרים שהמתין במקרר לקראת ביקורו של הנציב העליון הבריטי בבית־הספר: אחד יצחק רבין, שהצ־טיין גם בלימודי הכימיה ● במדור "עולם קטן" סופר על האופטיקאי הראשון שמכר עדשות־מגע בתל־אביב ושלא היה מוכן לחשוף את זהותם של 15 שחקניות התיאטרון התל־אביבית שכבר רכשו עדשות־מגע, אך סיפר כי בארצות־הברית הרבה כוכבי־קולנוע כבר חובשים עדשות כאלה. למשל, השחקן רונאלד רגן. ● בשער הקדמי: הטרגדיה ב"כפר הקוקוריקו", רמות־השבים, בו ריצה האחראי לשיווק הביצים בכפר. אחר שהוחשד בגניבת 200 ביצים. את אשתו ובתו והתאבד לאחר מכן ● בשער האחורי: משה מקיטין, האיש שהוכיח כי המסד"ל שילמה שוחד לבוחרים במעברת רחובות והביא בכך לפסילת הבחירות העי־רוניות בעירו, ולעריכתן מחדש.

"העולם הזה" 1164
התאריך: 13.1.1960

המשותף לעיתון ולמכונית "סטודבייקר" ★
עדשות־המגע של שחקן בשם רונאלד רגן

קו"ף

אולי חייכת קצת, כמונו, למקרא מכתבו של ישראל בר־אלי מנהריה, בשבוע שעבר. בר־אלי טען כי במת־כונת החדשה שלו דומה העולם הזה למכונית סטודבייקר — אין לדעת מה הצד הקדמי ומה הצד האחורי.

זאת בדיוק היתה, כמובן, כוונתנו. השער של העולם הזה ממלא תפקיד כפול: לתת מקום נרחב לתמונה מעניינת (של מאורע או של פנים), ולהכריז על אחד הנושאים המעניינים ביותר בגליון.

במתכונת המורחבת, בה מופיעים שני שערים כאלה, מתאפשר לנו להדגיש, בעת ובעונה אחת, שני נושאים מתוכן העיתון. לרוב יהיה זה נושא אחד בעל אופי מדיני־ציבורי ונושא שני, קל יותר.

בעבר היו קוראים שהתלוננו שש־ער קל מפחית מערכם של המאמרים הרצי־ניים בעיתון. לא פעם נשמעו גם תלונות הפוכות — כי שער פוליטי, "כבד" מדי, מספק רק את הקורא המרצין, בעל התודעה הפוליטית, על חשבון שאר בני־המשפחה. אני מקווה כי השער הכפול יספק את כולם, וגם יבליט את רב־גוניותו המיוחדת של שבועון זה, המגיע אל חלקי ציבור בעלי תכונות כה שונות ומגוונות.

מה, אם כן, הצד הקדמי? זה תלוי, בסופו של דבר, בטעמך. זה תלוי גם בסדר הקריאה שלך. כי כמה קוראים הודיעו לי שהם קוראים את העולם הזה מן הסוף אל ההתחלה, משאירים את הכתבות היותר רציניות עד הסוף.

גם סטודבייקר נוסע, לפעמים, ברוורס.

מפעלים

גורל־זוטא

אחרי חודשים ארוכים לא נשמעו, השבוע, בערי הארץ הרמקולים של מפעל־הפיס. המוכרים לא הפעילו אותם, מאחר ולא היה צורך בהם: הקונים הצטופפו ליד הביתנים גם להם הגרלה קטנה בו במקום. היו אמנם תקלות: המספרים בכרטיסי־הזוטא נראו באור מנורות בעלות עצ־מה גדולה. הנהלת המפעל העבירה הוראה ליצרן הכרטיסים, המרפיס הממשלתי, להדפיס את המספרים בשחור במקום באדום, ולמרוח על הכיסוי שכבה נוספת של צבע שחור. בשלושת הימים הראשונים היתה ממש התנפלות על הדוכנים. אנשים קיבלו ברצון את המשחק החדש.

אנשים

תגובות מיידיות

● במסיבה שנערכה השבוע למ־שה גלבוע, רובר מפא"י, שעבר לכהן כראש־לשכתו של השר אבא אבן, העלה גלבוע זכרונות. פעם פתח ברל לוקר את מושב הוועד הפועל הציוני, הסתכל סביבו ואמר: "כבוד נשיא־המדינה ורעייתו, כבוד ראש־הממשלה..." וברגע זה ראה לוקר את פולה בן־גוריון ומייד הוסיף "ור־עייתו." הפסיקה אותו פולה בו במ־קום, וקראה: "לראש־הממשלה אין רעייה, יש לו פולה!"

● הרבי יואל הלברשטם, הרבי מקלויזנבורג, שהשתקע לאחרונה בקריית־צאנז בנתניה, סיפר, כי לפני ימים מספר געד בבנו הקטן: "תלמד הרבה ותהיה רבי גדול!" השיב לו, בו במקום, בנו הפעוט: "גם אתה אינך לומד, ובכל זאת אתה רבי גדול!"

מישאל בזק

רשימת הנשים

להלן כמה מתוך התשובות של אישי־ציבור, שהתבקשו לה־שיב מי הן הנשים הנערצות עליהם ביותר:

● **חיים לבנון**, ראש ע־ריית תל־אביב לשעבר: "יותר קל לי לומר מי הן הנשים שאיני רוצה לכלול ברשימה!"

● **שמשון יוניצמן**, ח"כ חרות: "הייתי רוצה לראות מי יעז שלא להזכיר את אשתו ברשימה זו!"

● **יעקב נאש**, דובר המטה הארצי של משטרת ישראל: "השלוש הנערצות עליי הן גול־דה מאיר — אותה אני מעריץ: הלן קלר — אותה אני מעריץ ואשתי — אותה אני מעריץ ומעריך כאחד!"

הכפרית והגה־החשמלית

הם ניבורי הסרט הברזילאי אורפיאוס נגרו. **אשר הוקרן, בראשית 1960, בקולנוע** חן **תל־אביב. היה זה הסרט שכבש עולם, בו הלכו, על רקע הקרנבל בריו, זוג אוהבים, בת־הכפר (למעלה: הרקדנית מרפסה דואן) ונהג־החשמלית (הכדורגלן ברנו מלו) בעיקבות גיבורי האגדה היוונית, ולפחות בחייהם לא נפרדו זה מזו.**

בלעדיהם. כל סוכן־פיס הרגיש עצמו כשחקן על הבמה, או כשופט, הגוזר דינם של אנשים. הקונים צפו במתי־נות לראות כיצד חותך הסוכן במספ־ריו את הכיסוי מעל למספר הסמוי, החידוש של מפעל־הפיס.

הרעיון להנהיג חידוש זה, שהוא במקורו פטנט רשום משוויץ, בא אחרי שהוכח, כי רוב הרכישות של הכרטיסים נעשות ביומיים האחרונים לפני ההגרלה. הקונים לא הסכימו ל־חכות שבועיים להגרלה. הוחלט לתת

מכתבים

(המשך מעמוד 3)

אני גרושה, נראית לא־רע, צעירה ברוחי. ערב גירושיי הכרתי רווק בגיל המתאים והתפתחה בינינו אהבה נהדרת.

לאחרונה קרה, מה שקורה לעתים, והגבר שלי הכיר בחורה צעירה (יחד־סית), ועכשיו הוא עם שתינו. כלומר: איתה הוא נפגש כשהיא מגיעה לעירו, אחת לשבוע בערך, ואיתי הוא בימים האחרים. אני יודעת עליה. היא חושבת שהיא יחידה בעולמו, לפחות גופנית.

אשריכם, הגברים המבוגרים, שאתם יכולים ליהנות מכל העולמות: אש־ריכם. הגברים המבוגרים, שמסלולים אחרים פתוחים בפניכם והצעירות נושרות לחיקכם כפרי בשל, ולוא רק בשל הטרגדיה הנוראה של ארצנו, כה נהרגו שנתונים שלמים של גברים במלחמות.

"גילי", ירושלים

● ● ●

רק שרותי־מלון

הנהלת רשת־מלונות מבק־שת להעמיד דברים (העור־לם הזה 2.1) **על דיוקם.**

בקשר לידיעה שהתפרסמה בתש־קיף, תחת הכותרת "אגד בחו"ל", מב־קשת הנהלת "מלונות־בזל" להבהיר, כי לרשת "מלונות־בזל" אין שותפות כל שהיא בפרוייקט התיירות הנזכר בידיעה ושמה שורבב בידיעה, כנראה, בטעות.

קיימת מערכת יחסי־עבודה בין חב־רת "גמא", כסוכנת־נסיעות, לבין רשת "מלונות־בזל", כמספקת שרותי־מלון ותו לא.

איתן לבנשטיין, תל־אביב

● ● ●

המלחמה בגזענות

מתנדבים בתל־אביב החלו לאייש מרכז לסיוע קרבנות הגזענות.

השבוע נפתח בתל־אביב מרכז סיוע לקרבנות הגזענות, המאוייש על־ידי מתנדבים. כל אדם שהיה בעצמו קרבן לגזענות — מילולית, פיסית, חברתית, או בכל צורה אחרת — וכן כל אדם שהיה עד למעשה כזה, או היודע עליו, מוזמן להתקשר אל המרכז.

המרכז פתוח ביום השלישי בין השעות 17.00 ו־22.00 ובימים הרביע־והחמישי בין השעות 18.00 ו־22.00. מספר הטלפון: 611933 (03) ותיבת הדואר היא ת.ד. 30214, תל־אביב.

הוועד נגד גזענות, תל־אביב

● ● ●

הקץ לכספות

הקורא, רופא נוירולוג, ש־איננו חותם בשמו המלא מסיבות האתיקה המקצו־עית, מוסיף פרטים חמורים בעניין הצעת הרופאים ה־אמריקאיים לאסור על ה־אגרוף (העולם הזה 9.1).

מן העיתונות המקצועית שעל שולחני אני למד כי בארצות־הברית נפטרים מדי שנה, בזירות האגרוף, כתריסר מתאגרפים וכל נוירולוג יודע כי המכות המוחלפות בעת האגרוף גורמות למוח הרך להחליק בתוך הגולגולת, תוך קריעת כלי־דם וסיב־עצבים (והדוגמה המפורסמת לכך היא, כפי שהזכרתם, מוחמד עלי).

יתר־על־כן, מחקר של רופאים בניר־יורק גילה, במעקב אחר מאות מתאגר־פים ומתאגרפים בדימוס, כי אצל 87% מהם קיימת הוכחה ברורה של נזק מוחי.

מתאגרף מוחמד עלי
המוח מחליק בגולגולת

אגב, באותו כינוס בהונולולו, עליו דיווחתם, יצא הד"ר ג'וזף בויל, נשיא ההסתדרות הרפואית האמריקאית, בה־צעה מקורית: כל עוד לא יוצא האגרוף מחוץ לחוק, יש לחייב, לפחות, את המתאגרפים להופיע בזירה, ללא כפ־פות, באגרופים חשופים, כי אז "הם ישברו את אגרופיהם, לפני שיספיקו לגרום את הנזק שהם גורמים כאשר הם לובשים כפפות."

ד"ר נוירולוג, חיפה

● ● ●

שעור בגיאוגרפיה

מורה בת־ימי תורם את ידיעותיו להכהרת מסעו־תיו של הקורא גולן (העולם הזה 9.2).

כמורה לגיאוגרפיה אני ממש מתפ־על ממסעותיו של המארקו פולו שלנו, רוני גולן הצעיר. חבל רק שלא פרט במכתבו יותר בנושא ביקורו בהונולולו והסתפק בשמות הנשמעים כמעט כמו סינית (או, אולי, יפאנית, בהתחשב בעובדה שחלק ניכר של אוכלוסי הוואי הם ממוצא יפאני).

אם כן: למעשה, לפי מכתבו, ביקר רוני רק בשלושה מתוך עשרות האיים המהווים את מדינת הוואי האמריקאית. הוא שהה באי מואי, המפורסם בהר־הגעש המנמנם שלו, האלייאקאלה; הוא שהה באי קואי והוא שהה באי אואהו, בו מצוייה הונולולו הבירה וגם הגמל פירל־הרבור (גמל־הפנינים), שב־התקפת־פתע עליו פתחו היפאנים את חלקם במילחמת־העולם השנייה.

אהרון צור, בת־ים

● ● ●

עוד ירוק

הבלשן הירושלמי הוותיק מגלה את כוחו בשעשוע־מילים.

גם כהנא בירוקים!
לא שמעתם? ירקו בפניו באילת.

ראובן סיוון, ירושלים

העולם הזה
בלי משוא פנים

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 232262/3/4־03. תא־דואר 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך־מישנה: דוב איתן ♦ עורך תבנית: יוסי שנין ♦ עורך ביתוב: גיורא נוימן ♦ צלמי מערכת: ציון צפריר ענת סרגוסטי וציפי מנשה ♦ עורך דסק: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם פיטון ♦ מחלקת המודעות: רפי זכרוני ♦ המו"ל: „העולם הזה" בע"מ ♦ הדפסה: „הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב ♦ הפצה: „גד" בע"מ

קוים ונקי

אני מזועזע למדי.

כאשר התפרסם בצהרון חדשות הסיפור על הנוסע הכושי הסמוי, נחר־דה הארץ. כל עיתוני ישראל העתיקו את הסיפור, והמהומה היתה רבה.

כאשר חשף העולם הזה את פרשת הכליות שנעלמו ערב הניתוח להש־תלתן, זה הרעיש עולמות. כל כלי־התיקשורת הזדעקו לעניין.

והנה פירסם העולם הזה במשך שבועיים (26.12.84 ו־2.1.85) את סיפור הכאתו עד מוות של אסיר בכלא ישראלי, ולאיש לא איכפת. אף עיתון אחד לא התייחס לזה. אף סיעה אחת בכנסת לא הגישה שאילתא. איש לא פצה פה וציפצף.

והרי זה לא קרה בחופי מוזמביק הרחוקה. זה קרה כאן, אצלנו, בין כות־לי הכלא במרכז הארץ.

זה לא קרה לארם זר. זה קרה ליש־ראלי (ובמיקרה זה — יהודי!) מעיי־רת־פיתוח.

איש מת בכלא. לדבריהם של עדי־ראייה, הוכה עד מוות. השילטונות מס־רו על סיבת־המוות שלוש גירסות שונות, הסותרות זו את זו לחלוטין — התקף־לב, דלקת־ריאות, חבטה מני־פילה ממיטה. זה מסריח.

זה לא קרה לפושע מועד, שהגיע לכלא בפעם ה־20. זה קרה לאזרח קטן, שמעולם לא הסתבך בפלילים, שבסך־הכל רצה לעזור לבנו שנעצר. האיש הגיע לבית־המישפט כשהוא שיכור, נדון על־ידי השופט לעונש־מעצר של חודש בשל התפרעות באולם המישפט. (איך מרגיש עכשיו שופט זה, אחרי שהסתבר כי היה זה פסק־דין־מוות? גם הוא לא יצא מגידרו כדי להגיב על הפרשה!).

והרי זה יכול לקרות לכל אחד מאיתנו. כל אחד יכול להישלח לכמה ימים למעצר או למאסר, בשל הסתב־כות בתאונת־דרכים, אי־תשלום קנס או חשד מיקרי כלשהו, המתבדה חיש־מהר. האם הכניסה אל בית־המעצר או בית־הסוהר כרוכה במכות־רצח, תרתי־משמע?

אולי לא. אולי אין זה יכול לקרות לכל אחד. אולי — כפי שטען פול גרינוולד, שעזר לנו לחשוף את הפרשה — זה יכול לקרות רק לאנשים מע־יירות־פיתוח ומשכונות־מצוקה, אנ־שים מתחתית הסולם החברתי, אנשים שאין להם „גב", אנשים שהם חסרי־ישע במיוחד גם בציבור זה של חסרי־אונים, המופקרים לחסדי הסוהרים בכלא.

איזו חברה היא זאת, שבה יכולה פרשה כזאת להתגלות, והיא עוברת עליה לסדר־היום? היכן ההומאניסטים? היכן הרבנים? קול דמי אחיך צועקים מן האדמה!

אילו תהומות של חוסר־אנושיות, של קהות־חושים, מתגלות כאן? („ה־חושים שלנו קהו," אמר בערותו הקצין הבכיר, שבתחום שליטתו קרה טבח צברה ושאתילא). זוהי פרשה מזעזעת. אך יותר מכל מזעזע חוסר־הועזוע מן הפרשה.

הכליות הגנובות

ומעניין לעניין באותו עניין.

הזכרתי את פרשת הכליות הגנו־בות. אחרי שחשפנו אותה, היה זעזוע כלשהו. היתה סנסציה ליום. ומאז — שקט.

הכל מתנהל כאילו לא קרה כלום. התמנתה ועדה כלשהי, כתירוץ להש־תקת העניין ולאי־הסקת כל מסקנות. והכל נשאר על מקומו בשלום.

שני הרופאים, שהיו מעורבים בפ־רשה, נשארו בתפקידיהם. המריבה בי־ניהם נמשכת. מריבה זו, או דומות לה, יכולות לגרום מחר לתוצאות חמורות עוד יותר.

אבל הרופאים הם אגודה סגורה, ואינם אוהבים לגלות לציבור מה מת־רחש אצלם. והבירוקרטיה שומרת על עצמה. וכלי־התיקשורת, אחרי שחלפה הסנסציה הראשונה, אדישים.

ואולי זוהי מילת־המפתח. אדישות.

השבויים שנרצחו

וגם פרשה קודמת — מאוד־מאוד קודמת.

עברו שמונה חודשים מאז נרצחו, בדם קר, שני חוטפי האוטובוס בקו אשקלון, אחרי שנלכדו ברי־אים ושל־מים.

אחרי שהדבר התגלה ברבים — תודות לכתבים ולצלמים שהצליחו להגיע למקום, וביניהם הכתבת־צלמת שלנו, ענת סרגוסטי — נאלצה הממשלה לפתוח בחקירה.

חקירה הנמשכת עד עצם היום הזה.

חקירה כואת היתה צריכה לארוך יומיים־שלושה. אין את מי לחקור, מילבד מי שנכחו במקום. כל מי שנכחו במקום, מלבד העיתונאים, הם אנשי מערכת־הביטחון, ואפשר היה לזמנם בפקודה. וגם שר־הביטחון לשעבר, משה ארנס.

אולם החקירה נמשכת ונמשכת, וקשה אף להעלות על הדעת במה יכולים החוקרים להעסיק את עצמם במשך שמונה חודשים.

אבל כאשר אין חשק לגמור חקירה, מסיבות מובנות, היא יכולה להתארך עד בלי גבול.

אדישות? קהות־חושים? או משהו אף הרבה יותר גרוע?

אם שמיים

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

שר־הדתות יוסף בורג בביקור בבית־חולים

תשקיף

צעדים כלכליים בקרוב

עוד השבוע צפויה ישיבה מיוחדת של הממשלה לענייני כלכלה. הכוונה היא להחליט על צעדים דראסטיים בשוק ההון, ובעיקר במט"ח.

החלטת הנסיגה: מי שינה עמדותיו

החלטת הממשלה על נסיגת צה"ל מלבנון בשלבים לוותה בשינויי תמיכה ואי־תמיכה בה ערב הישיבה המכרעת.

לעומת זאת, התקבלה בתדהמה עמדת יצחק שמיר, שהתנגד להחלטה. בתחילת השבוע הוא הודיע שיתמוך בנסיגה מהי־רה משום שלבנון, שלא כסיני, אינה קשו־רה בהסכמי קמפ־דיוויד, שהוא התנגד להם.

תמיכתו של דויד לוי בנסיגה התקבלה בהרגשת־הקלה. בדיון ביטחוני שנערך באחרונה הוא השתמש במילים חריפות נגד "הפוליטיזציה של יציאת צה"ל מלב־נון" כדבריו, משום שחשש שתוויות הבי־שלון תודבק למצח הליכוד.

תומכי שרון מסיתים בצפון

אנשי חרות, המזוהים עם מחנהו של אריאל שרון, לוחצים על ישובים באצבע־הגליל שייצאו להפגנת נגד החלטת הממשלה לסגת בשלבים מלבנון.

ביום החמישי תיערך בקריית־שמונה הפגנה של אנשי קבוצת אצבע, בעידוד השרוניסטים. זוהי הראשונה בשרשרת ההפגנות הצפויות.

חתנו של שפירא מימן את שרון

מוריץ ברזיקר מניו־יורק, הנשוי לבת של אברהם שפירא, הוא העומד מאחורי מימון שהייתו ומישפטו של אריאל שרון נגד ה.טיים".

„שמיר־תורס" במישרד־החוץ

יצחק שמיר מגלה עניין רב בנסיעות יותר תכופות לחו"ל, במיסגרת תפקידו. לישכתו בודקת בשגרירויות ישראל בחו"ל אפשרויות לתאריכים לביקור שר־החוץ שם.

אבן ברח מ„שלום עכשיו"

יושב־ראש ועדת החוץ־והביטחון של הכנסת, **אבא אבן**, שהיה אמור להוסיף בהפגנת „שלום עכשיו", שהתקיימה ביום השני מול שערי הכנסת, נעלם מהמישכן זמן קצר לפני ההפגנה, לתדהמת המפגינים.

הראל ודראושה עם מחנה־השלום

ח"כי העבודה, אהרון הראל ועבד־אל־ווהאב דראושה, מתכוונים להדק את קישריהם עם מחנה־השלום האופוזיציוני. הם יצביעו במליאת הכנסת ביחד עם האופוזיציה בעד יחומות יוניות.

נשק למתנחלים בהנחה

חברה מיסחרית למכירת כלי־נשק לשימוש עצמי יצאה במיבצע־מכירות מזהל לתרשבי ההתנחלויות, ובתנאי־תשלום מיוחדים.

בתיאום מראש היא מתחייבת לערוך תצוגת־נשק למתנחלים.

מנדלבאום לדרום־אמריקה

נגיד בנק־ישראל, משה מנדלבאום, עשוי לעזוב את מישרתו בשלבים המזקדמים של ישיבות ועדת־החקירה לענייני המניות הבנקאיות, ולצאת לדרום־אמריקה כשגריר באחת הארצות שם.

כמפר"ל רואים בכך פיתרון אידיאלי.

צוות מוחות לרוזוליו

מזכיר „חברת־העובדים", דני רוזוליו, נלחץ להקים לצידו מועצת־מומחים, שתייעץ לו בענייני כלכלה ומשק.

אחת הסיבות לדרישה זו: חולשתו היחסית של רוזוליו בהשתלטות על משק העובדים.

השוטרים זללו מוצג מישפטי

שוטרי סיור במרחב־הירקון של המישטרה נהנו באחד מימי השבוע מבמות ענקית של ממתקים.

ארוחת־הלילה החגיגית התאפשרה אחרי שהממתקים הובאו במרצג־מישפטי לעבירת־נגיבה שאירעה ב.שופרסל" ברחוב ארלוזורוב בתל־אביב, ובה נעצר הגנב.

המישטרה מינתה קצין בודק, כדי לג־לות מדוע הוסקרו הממתקים, ומי אכל אר־תם.

בר ישאר

ניצב צבי בר אינו מתכוון לסרוש מהמישטרה, גם אם לא ימונה כמפכ"ל הבא. בר יסכים לקבל תפקיד של מפקד מחוז, וימתין להזדמנות הבאה.

למקורביו הוא הסביר שהמפכ"ל הבא יכהן, לדעתו, רק במשך תקופת־ביניים קצרה.

נוטשים את ימ"מ

מפקד היחידה למילחמה בטירור (ימ"מ), וחלק מבכירי היחידה, התפטרו באחרונה מהמישטרה.

הם הצטרפו כשותפים ויועצים לחברה, המספקת שירות־מידע ביטחוניים וייעוץ בנושא־אבטחה בחו"ל.

בן־עמי לפעילות ב„מעריב"

עובד בן־עמי, מבעלי „מעריב" (80) מתבוון להיכנס בעובי־הקורה בבעיות העיתון, אחרי שיחלים מניתוח פרוסטטה.

בן־עמי יתבע מהעורך הנוכחי, שמואל שניצר (66), שיוריד על מועד מרוויח של פרישתו. כבר עתה מכין בן־עמי את התנאים לכניסתו לתפקיד של העורך הבא.

על־פי בן־עמי, העורך הבא יהיה חייב לשתף את בן־עמי בעניינים־מערכת. הוא יהיה חייב להיות איש „המחנה הלאומי" ולהסכים להקמת מועצת־מערכת, שבה יהיה ייצוג גם למשקיעי העיתון.

בן־עמי מכשיר את הקרקע לשובו לעיתון של חתנו, אלי לנראו. נרמז שלנראו ייאבק על תפקיד יו"ר מועצת־המנהלים במעמד שווה לעורך־הראשי.

האם תיכנן שמעיה אנג'ל לברוח מהכלא?

לפני זמן קצר התגלה בבית־הכלא, שבו יושב הרצל אביטן, אקדח. שלטונות הכלא קשרו את האקדח עם האסיר המסורסם. חקירת המישטרה העלתה כי האקדח הוא אחד משני אקדחים, שהתגלו בעת חיפוש סמוי בבית שבו התגוררה שרה אנג'ל בעת שהיתה חופשית בתל־אביב.

שרה אנג'ל עצורה כיום בשל כתב־אישום הכולל גם החזקת אקדח. בעת החי־פוש התגלו שני אקדחים, אך המישטרה רק שייפה את הנוקרים והחזירה אותם למקומם, כדי שלא לעורר חשד. באשר נעצרה שרה אנג'ל ונערך חיפוש נוסף, נמצא רק אקדח אחד. השני נעלם.

המישטרה אמנם קשרה את האקדח, שנמצא בבלא, לזה של שרה אנג'ל, אך לא הצליחה לגלות כיצד הוברח לבלא. על כן לא נאשמה שרה אנג'ל בעניין זה.

מאז נתפס האקדח, מקפידים שלטונות הכלא לערוך את הפגישות של אביטן רק מאחורי רשת, ולא פנים אל פנים. נחקר חשד כי האקדח הוגנב לבלא על־ידי סוהר ששוחד.

שיף חוזר ל„הארץ"

זאב שיף יחזור בסוף החודש ארצה משהות ארוכה בארצות־הברית.

עדיין לא ברור אם הוא ישוב לתפקידו הקודם, ככתב הצבאי של העיתון.

כינוס נגד טרור בסינגפור

כינוס בינלאומי למילחמה בטרור ייערך בסינגפור.

קווי טלפון ל„קול התורה"

מישרד־התיקשורת אישר באחרונה תוספת קווים ל„קול הדף" — קול תורה באמצעות הטלפון.

המטלפנים זוכים לשמוע באידיש את פרשת השבוע והדף היומי בתלמודים, הבבלי והירושלמי.

השירות פועל בערים הגדולות, ובקרוב, בעזרת מישרד התיקשורת, יוקמו רשתות איזוריות לשיעורים הטלפוניים.

שאולי וייצמן אושפז

שאולי, בנו של השר עזר וייצמן, אושפז בבית־החולים „הדסה" בירושלים לטיפול נוסף. הנובע מפציעתו במילחמת־ההתשה בראשית שנות ה־70.

בני־המישפחה, ובעיקר האב, נמצאים ליד מיטתו של שאולי.

ויצ"ו נגד „נעמת"

השבוע תתחיל ויצ"ו במיבצע פירסום מקיף למגבית השנתית שלה. במשך שבועות היה ויכוח איך להתמודד עם סיסמת נעמת — „תהיה גבר, תן לה יד" — לבסוף הוחלט להתעלם מסיסמה זו, ולא להתעמת איתה.

סיסמת ויצ"ו תהיה .... ובכל זאת קשה לחיות רק מאהבה!"

העם מתחת לשלג

מה שקרה השבוע בזנבה הרחוקה עשוי להשפיע על כל מערכות ישראל

האזרח הישראלי חי על אי, המוקף באוקיינוס של בעיות. אין הוא מתעניין כמה שמתרחש מעבר לים, בארצות אחרות.

אך ישראל אינה אי. ומה שמתרחש במרחקים, ישפיע מחר על גורלה.

חורף גרעיני. השבוע אירע במרחקים מאורע חשוב. האזרח הישראלי נתקל בו כאשר עילעל בעיתונו. מבטו ריחף על הידיעות, ושכח אותן כעבור רגע.

המאורע התרחש בזנבה, בליבה של אירופה המושלגת. נפגשו שם נציגיהן של שתי המעצמות האדירות: ארצות־הברית וברית־המועצות. הנושא: הגבלת החימוש הגרעיני, על פני כדור־הארץ ובחלל החיצון.

התוצאה: התקדמות מפתיעה. הקרח העמוק, שכיסה את היחסים בין שתי המעצמות מזה ארבע שנים, מאז שנבחר לראשונה רונלד רגן הימני־קיצוני, החל מפשיר.

זה היה צריך לעניין את האדם הישראלי משתי בחינות:

ראשית, מפני שהוא חי על פני כדור־הארץ. אם תפרוץ מלחמת־עולם גרעינית, לא תפסח על ישראל. לדעת מרבית המדענים הרציניים, מילחמה גרעינית תביא עימה את השמדת כל חי על פני המחצית הצפונית של כדור־הארץ, שישראל שייכת אליה, ואולי בעולם כולו. ענני האבק הגרעיני יחסלו את החיים. „חורף גרעיני" יקפיא את הצומח, מאחר שאבק ההתפוצצות ימנע בעד קרני־השמש להגיע אל כוכב־הלכת ארץ.

הסדר אמריקאי־סובייטי עשוי להרחיק סכנה זו.

שנית, התקרבות אמריקאית־סובייטית תשפיע במישרין על הסיכסוך

(המשך בעמוד 8)

לא הגיאוגראפיה של לבנון הכתיבה את הנסיגה לקו החדש
אלא ההיערכות של המיפלגות בממשלת־האחדות־הלאומית
לצאת וגם להישאר

איך לצאת מלבנון, תוך כדי הישארות בה?

איך לרבע את העיגול, או לעגל את המרובע?

מבחינת הליכור, הבעייה סבוכה עוד יותר. יציאה מבוהלת מלבנון, בלי הישג כלשהו, תאשר סופית ורשמית שכל החיים והמשאבים שהוקרבו ב־מילחמה זו בוזבזו לריק.

לכן לא עמדה השבוע על הפרק השאלה: מה טוב לישראל? גם לא: מה טוב לצה"ל? ועוד פחות: מה טוב לח־יילי צה"ל?

על הפרק עמדה השאלה: איך לקבל החלטה שלא תפוצץ את ממשלת־האחדות הלאומית? וגם השאלה: איך לקבל החלטה שתתאים לאינטרסים המיפלגתיים של מיפלגת־העבודה ו/או הליכוד?

בטלוויזיה נראו קציני־צה"ל חרוצים. כשהם נושאים אל ישיבת־הממשלה תמונה של דרום־לבנון. הן היו מיותרות לגמרי.

כי שם היו דרושות מפות אחרות: המפה המיפלגתית של הממשלה, מפת הסיעות בתוך המיפלגות השונות, מפת ההיערכות של הקוניות הסריטיות בישראל. חבריהממשלה ידעו מפות אלה בעל־פה.

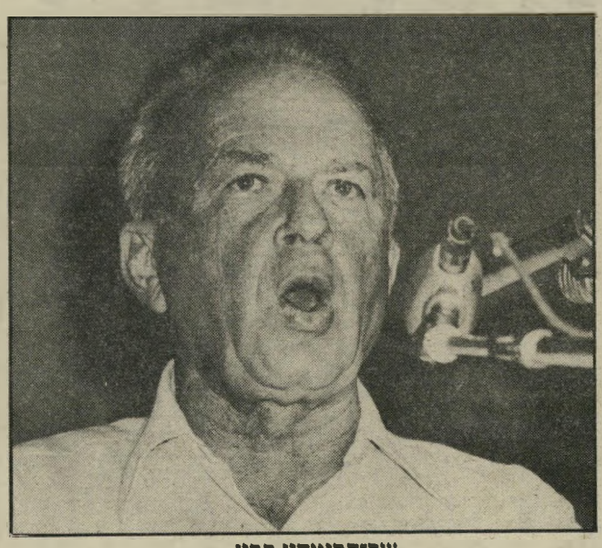

שר־הביטחון רבין
כמה זמן?

הטירוף הוא נורמלי

אין צורך בידע אסטראטגי מעמיק כדי להבין כי מבחינה צבאית וכלכלית יש רק דרך אחת ליציאה מן הבוץ הלבנוני: יציאה מיידית, מהירה וחד־פעמית אל הגבול הבינלאומי.

התוצאות השליליות הצפויות מכך — הצורך להגן על הגבול מתוך שטח ישראל — הן כאין וכאפס לעומת התוצאות השליליות של כל היערכות אחרת.

נסיגה אל קו חדש לא תשים קץ למילחמה, אלא תגביר אותה. היא לא תפייס את השיעים הזועמים, אלא תגביר את שינאתם לישראל, דבר שייצור סכנה חדשה לגבול הצפון. היא לא תחסוך כסף, אלא תחייב הוצאה ענקית נוספת לביצורים, והפעם לאורך קו שאינו נוח מבחינה טאקטית כמו קו המים של האוולי.

כאשר החליטה הממשלה לבסוף לסגת לקו זה תוך חמישה שבועות, לא נקבע מועד לנסיגה נוספת. שיקוליה הקואליציה מנעו זאת. הממשלה הסתפקה בהכרזה סתמית שהכוונה היא לחזור אי־פעם לגבול הבין לאומי.

כך יש אפשרות סבירה שצה"ל יישאר בקו החדש במשך חודשים ושנים.

לא ניתן שום הסבר משכנע מדוע נסיגה חלקית זו עדיפה על נסיגה כללית מיד — מילבד השיקול הקוליציוני.

זהו טירוף. אך במציאות הפוליטית של ישראל 1984, הטירוף הוא נורמלי.

ממש בשעה שהממשלה דנה על השגת „שטרה" בין הימיפלגות נמסר שנהרגו שני חיילי צה"ל.

למרות זאת היתה לאריאל שרון החוצפה התהומית לדרוש שהממשלה תעכב את החלטתה עד שהוא ייאות לחזור מאמריקה, שם ניהל את מילחמתו הפרטית בשבועון טיים (ראה עמוד 8).

צברה ושאחילא?

שאלה אחרת שלא ניתנה עליה תשובה משכנעת היא מה מתכוונת הממשלה לעשות כדי שלא ייערך בשטח המפונה טבח חדש.

בשטח זה יש מחנות גדולים של פליטים פלסטיניים, ובראשם עין־חילווה ומיה־מיה. בעבר יכלו מחנות אלה להגן על עצמם באמצעות המיליציות המקומיות שלהם, שהיו מסונפות, כמובן, לאש"ף. צה"ל פירק את נשקן, גירש או עצר את חבריהן. עכשיו הם חסרי־מגן.

אם ייערכו מעשי־טבח, יאשים העולם שוב את ישראל. לכן לא די במישאלות חסודות למניעת שחיטה — על צה"ל לנקוט באמצעים. אם על־ידי כוחות־מגן מקומיים במחנות, אם על־ידי הבטחת סידורים לתפיסת המחנות בעוד מועד בידי כוחות של יוניס"ל.

מה קרה ללוי?

שאלה מעניינת היתה: מדוע הצביע דויד לוי עם הרוב למען הנסיגה, נגד יצחק שמיר ומשה ארנס, ונגד עמדתו הידועה של אריאל שרון?

עמדת דויד לוי הפתיעה את המשקיפים, ועוררה מחדש את התיסמונת האופיינית לקיץ 1982, עם תחילת המלישה ללבנון.

לוי גילה אז גישה מסתייגת־יחסית ממהלכים מסויימים של שר־הביטחון, אריאל שרון. הוא קנה לעצמו שם של „יונה", שממנו ניסה להשתחרר ככל שקרבו הבחירות לכנסת ה־11.

מאז יצא לו שוב שם של נץ קיצוני. הצהרותיו בעניין השטחים הכבושים אינן משאירות מקום לכל ספק. לוי

(המשך בעמוד 14)

תחתום!

שאלות אלה העסיקו השבוע את ממשלת־האחדות־הלאומית.

מבחינת מיפלגת־העבודה, הבעייה היתה מסובכת: קיים לחץ עצום מלמטה לצאת מלבנון. המערך הבטיח זאת בבחירות. הכל מבינים כי יוקרתו, ואולי עצם כהונתו של שימעון פרס תלויות בכך. אך המערך הצביע בעד מילחמת־הלבנון. המערך גם אינו רוצה לפוצץ את ממשלת־האחדות, שהיא נוחה לו ביותר.

TIME IS MONEY?

שישה אזרחים אמריקאים מיקרים יכלו לקרב את שרון לשילטון או להרחיקו

דיה זה מלבתחילה מיבצע שרוני אופייני.

הוא קבע את היעד. הוא החליט על הדרך להגיע אליו. ומאותו הרגע רבק במשימה באופן מוחלט ובילעדי, תוך התעלמות מכל שיקול אחר.

כמו כל מיבצעי שרון, היה גם זה מבוסס על הימור.

נראה שגם הפעם פעל על פי ידע בלתי־מספיק של הנתונים, ואי־הבנה מספקת של הזירה. על כן היה עוד ברגעים האחרונים לפני ההכרעה ספק לגבי התוצאה.

● מילחמה אבודה

דיעד של אריאל שרון היה בישראל. הוא היה זקוק ל„טיהור" מן האשמה שהיה אחראי לטבח צברה ושאתילא.

האשמה זו עצמה לא הטרידה אותו במיוחד. שרון מעולם לא יצא מגידרו כדי להיטהר מן ההאשמה בעריכת הטבח בכפר קיביא (1953) ובפישעי־מילחמה אחרים. לא הצד המוסרי של טבח הפליטים במחנות־ביירות הפריע לו.

מה שעומד עתה כמחסום בדרכו הפוליטית של שרון הוא הרושם הכללי בישראל שהוא הכניס את המדינה לבוץ בלבנון, בפיתחו במילחמה שהיתה כולה בישלון מוחץ — מדיני וצבאי כאחד.

שרון לא יכול היה להתעוור עם רושם זה. שעות מעטות לפני מתן פסק־הדין במישפטו נגד טיים החליטה ממשלת־ישראל, שהוא חבר בה, על תוכנית של נסיגה מלבנון (ראה עמוד 7) שהיתה כל־כולה הודאה בכישלון המילחמה.

צה"ל יוצא מבלי שהושגה אף אחת ממטרות המילחמה, שקורבנותיה המשיכו השבוע ליפול. בין השאר:

● **מטרה א':** הריסת תשתית אש"ף בדרום־לבנון, כדי להרוס את אש"ף סופית ככוח מדיני וצבאי. התוצאה: אש"ף מהווה כיום כוח פוליטי גדול יותר מאשר בראשית 1982. אחרי נסיגת צה"ל תתחדש גם בדרום־לבנון הנוכחות של הארגונים הפלסטינים.

● **מטרה ב':** השלטת דיקטטורה של הפלאנגות (בשיר ג'מייל) בלבנון, והפיכת לבנון למדינת־חסות ישראלית. התוצאה: הפלאנגות מ' חזיקות בקושי מעמד במובלעת שלהן מצפון לביירות. מישפחת ג'מייל פועלת על פי הוראות הסורים. עתה לעין־שיעור מזו שהיתה לה לפני המילחמה. לבנון אכן הפכה מדינת־חסות — אך לא של ישראל, אלא של הסורים. ההסכם הישראלי־לבנוני, שנכפה על ביירות, בוטל להלכה ולמעשה.

● **מטרה ג':** גירוש הסורים מלבנון. התוצאה: הסורים מבוססים בלבנון, מבחינה צבאית ומדינית, יותר מכפי שהיו אי־פעם. על פיהם יישק דבר — כל דבר.

גם המטרה הרשמית של המיבצע — „שלום הגליל" — לא הושגה. אחרי ביצוע הנסיגה לגבול, יחזור המצב במיקרה הטוב ביותר לקדמותו, כפי שהיה לפני 1982. יתכן שכוחי־ההתנכלות הפלסטינית נחלש, אך לעומת זאת צמחה סכנה חדשה, חמורה יותר: התנכלות מצד השיעים, שהיו בעבר בעלי־ברית שקטים של ישראל, ושהפכו עתה לשונאים קנאיים. הם עשויים לתקוף מעתה גם שטח ישראלי.

מול מציאות עגומה זו החליט שרון על תימרון מחוכם של טיהור: מישפט בחו"ל נגד שבועון שאינו מיסולרי בישראל.

● התקפה מן העורף

דחשבון של שרון היה ערמומי למדי. אפשר לראות בו מיבצע של הסחת־הדעת. אפשר לראות בו גם הגשמת העיקרון של „האסטרטגיה של הגישה העקיפה".

תחת להתקיף את דעת־הקהל בישראל, התקפה שנדונה מראש לבישלון, החליט לתקוף אותה מן העורף.

וזה החשבון:

● השבועון טיים פירסם על שרון מאמר שהכיל קטע, שהיה כוזב בעליל. נאמר בו, בצורה עובדתית חד־משמעית, שהנספח הסודי של דו"ח ועדת־כהן קובע ששרון דיבר עם מישפחת ג'מייל, אחרי רצח בשיר, על „נקמה". שרון ידע כי אין קביעה כואת בנספח הסודי, ועל כן חשב שהוא „הולך על בטוח". הוא ציפה לניצחון קל ומוחץ.

● תביעה נגד השבועון טיים תתקבל יפה בישראל. טיים אינו אהוד בארץ. יתר על כן: קיימת אצל היהודים מסורת מושרשת האומרת שיהיו הוויכוחים הפנימיים כאשר יהיו, יש ללכד את השורות מול ה„גויים". אין לכבס את הכביסה המלוכלכת בחו"ל, לעיני זרים. שרון סמך על כך. שגם עדים, שיכלו להופיע נגדו בארץ, לא ירצו לעשות זאת בחו"ל, שמא ייראו כ„מלשינים".

● **ניצחון במישפט ייראה — כך סבר שרון — כהצדקתו המוחלטת. הציבור לא ישים לב לעובדה שמדובר על טענה אחת קטנה וכוזבת, שאין לה שייכות לעצם המילחמה בלבנון, וגם לא לאחריותו לטבח צברה ושאתילא („אחריות עקיפה", לפי קביעת ועדת־כהן). הציבור יראה בניצחון זה — כך האמין שרון — הסרכת כל הטענות וההאשמות נגדו, וזאת דווקא על־ידי בית־מישפט ניטרלי של „גויים".**

● לעומת זאת, כישלון במיש־פט, כך סבר, לא יזיק לו כלל. חסידיו בארץ, הבאים בעיקר מן הרבדים היותר פרימיטיביים, יראו בכישלון כזה רק הוכחה נוספת לאנטי־שמיות של „הגויים", ופגיעה זרונית נוספת במנהיגם הנערץ.

● יהירות של עיתון

מול ההימור של שרון עמד ההימור של טיים.

ברגע הארחון ממש, שעה קלה לפני התכנסות המושבעים להכרעה, מיהר העיתון לפרסם הכחשה והתנצלות לידיעה השגוייה, כאילו נאמר בנספח הסודי של ועדת־כהן ששרון דיבר עם מישפחת־ג'מייל על „נקמה".

מדוע לא פירסם טיים הכחשת־התנצלות זו מייד, לפני המישפט או בראשיתו? (המשך בעמוד 13)

השר שרון בבנסת
נטש את הכיסא, זנח את החובה, יצא מן הארץ

במדינה

(המשך מעמוד 7)

הישראלי־ערבי, שבו כל הצדדים כפו־פים לאחת משתי המעצמות.

שלום כפוי. המדיניות הנוכחית של ממשלת־ישראל תלוייה כל־כולה בהמשך העימות האמריקאי־סובייטי, בצורתו הקיצונית ביותר. לכן התקבלה בשעתו בחירתו של רונלד רגן בישראל בשימחה גלוייה. כאשר דוברים רש־מיים של ממשלת־בגין משבחים את הנשיא החדש כמי שיפתח במסע־הצלב נגד מוסקווה.

גישה זו היא הגיונית, למי שאינו מוכן לפיתרון־שלום אשר יכריח את ישראל להחזיר את השטחים הכבושים. כי התקרבות אמריקאית־סובייטית טו־מנת בחובה את רעיון „השלום הכפוי" — שלום שיוסכם עליו בין שתי המע־צמות, כששתיהן מקבלות על עצמן לכפות אותו על הלקוחות שלהן במר־חב.

לולא היתה ממשלת־ישראל עסוקה כיום בצרותיה — הנסיון הנואש למ־נוע שואה כלכלית והמאמץ המסובך לצאת מלבנון תוך כדי הישארות בה — (ראה להלן). היו פעמוני־האזעקה מצלצלים השבוע במיסדרונותיה.

בז'נבה המושלגת לא בא עריין הקץ על המילחמה הקרה. אך ההפשרה תח־חילה, ונראה כי מנוי וגמור עם רונלד רגן להקדיש את תקופת־ההנהגה הש־ניה שלו לכינון הסדר בין המעצמות.

אם כן, ישתנה לחלוטין האקלים הבינלאומי, שבו פועלת ממשלת־ישראל. ולמרות כל ההכחשות האמרי־קאיות, שפורסמו השבוע כדי להרגיע את ירושלים, תעלה אז בהכרח על הפרק ההצעה העושה לה נפשות בעו־לם: כינוס ועידת־שלום בינלאומית לפיתרון הסיכסוך הישראלי־ערבי, ב־הנהלת שתי המעצמות ובחסות האו"ם, בהשתתפות „כל הצדדים הנוגעים־בד־בר", וביניהם ישראל ואש"ף.

בעיני ממשלת־ישראל, זהו אסון גרוע ממילחמה אטומית.

דת

עזר וייצמן חוזר בשאלה

וייצמן התעקש להצביע עם הדתיים על „מיהו יהודי", ורק במאמץ רב הצליחו להניאו מכך.

משקיפים רבים בכנסת הרימו הש־בוע גבה, בתמיהה רבתי, נוכח עמדתו הסופר־דתית של מהיג יחד, השר עזר וייצמן.

סיעת יחד הלכה לבחירות על־סמך מצע ליברלי, ואף חתמה על הסכם־עודפים עם תנועת־שינוי. לכן הופתעו רבים לשמוע, שווייצמן החליט לתמוך בתיקון האורתודוכסי לסעיף „מיהו יהודי" בחוק השבות. הקובע שרק גיור אורתודוכסי ייחשב כגיור כהלכה (ראה הנדון). וייצמן התעקש על עמדתו זאת במשך זמן רב. עוגמת־נפש נוספת נגרמה לאנשי המערך, כשהס־תבר שגם בנימין („פואר") בן־אליעזר יתמוך בדתיים. אך הוא חיפש תירוץ לרדת מן העץ.

הנהגת־המערך הפעילה לחץ קשה ביותר על וייצמן. ראש־הממשלה שימ־עון פרס. שר־האנרגיה משה שחל והמזכ"ל עוזי ברעם ניהלו עמו שיחות קשות, שלא נעדרה מהן נימה ברורה של איום בניתוק־היחסים בין מיפלגת־העבודה לבין יחד.

וייצמן מעוניין מאוד בהמשך היח־סים האלה, בעיקר בשל העימות הקשה השורר כיום בינו ובין הנהגת תנועת־החרות. אף־על־פי־כן עמד במריו, וטען שאם המטרה העיקרית לטווח ארוך היא כינון קואליציה בלי הליכוד, יש לתמוך בכל הדרישות של היהדות הדתית, וכללן נושא „מיהו יהודי".

ביאושם הזעיקו ראשי מיפלגת־העבודה את ידידי וייצמן בארצות־הברית, וביניהם הרב אלכסנדר שינר־לר, מי שהיה ראש־ועד־הנשיאים של

(המשך בעמוד 10)

הנדון:

הזונה החילונית, שהתמסרה מאות פעמים, מתכוונת לעשות זאת שוב

בלי אתנן

מיהו יהודי?

אינני יודע.

גרוע יותר: זה לא איכפת לי.

זה מעניין אותי כקליפת־השום. כמו השאלה: מיהו אמריקאי? מיהו אלבאני? מיהו זימבאבווי? מיהו אסקימו?

■ ■ ■

מדוע מטילה שאלה אידיוטית זו את חיתתה על המדינה מזה 36 שנים? מדוע היא מאיימת שוב ושוב לגרום למשבר נורא, להפיל ממשלות, להעלות אנשים על באריקדות?

הנה מדינה השוקעת בתהום של שואה כלכלית, המאיימת עתה על עצם קיומה. מדינה השקועה בבוץ של מילחמה אבודה, ואינה יודעת איך לצאת ממנו. מדינה המסובכת בסיכסוך היסטורי, הע־לול להוביל להשמדה גרעינית הדדית. מדינה שבה מרימה המיפלצת הנאצית את ראשה המורה־אימה.

במה עוסקת מדינה זו? בשאלת כל השאלות, בבעייה המרעידה את אמות הסיפים:

אז מיהו, לכל הרוחות, יהודי?

שיגעון!

■ ■ ■

איך נולדה בעייה אומללה זו? בראשית המדינה רצה דויד בן־גוריון לעשות מחווה היסטורית גדולה, שתסמל את העיקרון שהמדינה נולדה כדי לשמש לעולם ועד ארץ־מיקלט וחוף־מיבטחים ליהודים באשר הם שם.

זכר השואה היה עדיין טרי וממאיר. הפצעים הנוראים לא הגלידו. הכל האמינו שאפשר היה להציל לפחות חלק מן ההמונים שהובלו לטבח, אילו היתה קיימת אז מדינה שבה היה ליהודים רוב, כך שיכלו לפתוח את השערים להצלה.

המדינה קמה, בין השאר, בדי שזה לא יקרה שנית.

אפשר היה לבטא שאיפה זו בצורות רבות ושונות. לשון הסמלים עשירה ומגוונת. אפשר היה להקים אנדרטה, כמו פסל־החרות בכניסה לנמל ניו־יורק, ולחרות בו את העיקרון הנעלה. אך בן־גוריון החליט לעטוף את המחווה בלשון חוקית.

כך התגבש הרעיון לחוקק חוק אשר יכריז קבל עם ועולם ששערי מדינה זו יישארו לעולם פתוחים לפני כל יהודי שירצה לבוא אליה. לא הצהרה פשוטה ודרמאתית, כמו מגילת־העצמאות, אלא חוק ממש.

חוק שיהיה יותר מחוק, אף יותר מחוק קונס־טיטוציוני, שיהיה סמל לדורות, אנדרטה חצובה באותיות.

זה היה רעיון רומנטי, רעיון בעל־מעוף, רעיון אמנותי ממש, כיאה לדויד בן־גוריון, איש־חזון, שהיה מחונן ברמיון.

וכמו כל רעיון רומנטי, המתעטף באיצטלה של חוק, הוא היה הרה־סכנות.

■ ■ ■

איש אחד הזהיר מפני הרומנטיקה הזאת, כאשר הרעיון היה עוד בחיתוליו.

יעקוב שימשון שפירא, איש הגיוני, בעל יושר אינטלקטואלי, וגם איש מצפון בעל דיעה עצמאית מאוד, כיהן אז כיועץ המישפטי לממשלה.

זוהי פרשה סודית ומרתקת. שפירא הזהיר את בן־גוריון מפני חקיקת חוק־השבות. הוא אמר לו שחוק כזה יפתח תיבת־פנדורה.

במוחו המישפטי, האנליטי, הבין שפירא את אשר לא הבין המוח הרומנטי של בן־גוריון: שחוק המעניק זכויות־יתר ליהודים יביא בהכרח לוויכוחים אינסופיים על השאלה: מיהו יהודי?

אילו הסתפק בן־גוריון בהכרזה חגיגית — משהו כמו עשרת־הדיברות, הכרזת־העצמאות האמריקאית או המאניפסט הקומוניסטי — לא היתה השאלה מתעוררת כלל. אבל כאשר החליט לחוקק חוק, הוא הפך את השאלה לשדה־מוקשים אינסופי. כי חוק מעניק זכויות מדוייקות, ומשמש לפסיקה בבתי־המישפט.

כאשר קבע החוק זכויות לבני־אדם מסויימים, הקרויים „יהודים", הוא יצר צורך מזחלט בהגדרה מדוייקת של בני־אדם אלה.

■ ■ ■

שפירא צדק, כמובן.

אין שום צורך בחוק־השבות, ומעולם לא היה.

לכל מדינה מוקנית הסמכות הריבונית להחליט מי יבוא בשעריה, ומי לא. זוהי סמכות מובנת מאליה, הנובעת ממהותה של הריבונות.

יכולה ממשלה להחליט שלא תביא בשעריה אדומי־שיער, או צהוב־עור, או זקנים, או מאמיני בודהא, או בעלי הערפות מיניות מסויימות, או אוכלי־בשר. אין גבול.

זה יכול להיעשות באמצעות חוק, אך אין שום צורך בכך. בארצות־הברית היו קיימים, בתקופה מסויימת וזכורה־לדראון, חוקי־הגירה שמנעו את הכניסה לארצות־הברית לבני גזעים מסויימים, ושהגבילו את הכניסה לבני גזעים אחרים. המוני יהודים ניספו במחנות־המוות ביגלל חוקים אלה.

אך גם במדינות רבות אחרות, שאין בהם שוק חוק כזה, קיימת הפלייה לטובתם או לרעתם של מהגרים־פוטנציאלים מסויימים. כאשר הממשלה מחליטה שהאינטרס של המדינה (או הדיעות הקדומות של אזרחיה) מחייבים את חיזוקו של חלק מסויים של האוכלוסיה על־ידי הבאת תגבורת מן החוץ, היא פשוט קובעת מדיניות של הגירה בהתאם לכך.

לשם כך די בהנחיות לפקידי־ההגירה, או בתקנות של המישרד.

אין שמץ של ספק בכך שקיים קונסנזוס לאומי עצום בין היהודים במדינת־ישראל למען פתיחת השערים לפני יהודים מכל העולם, ואף למען משיכתם ארצה בדרכי תעמולה ופיתוי.

אין צורך בחוק כדי להגשים רצון כללי זה. ואם אי־פעם ישתנה הרצון הזה ויתגבש רוב נגד העליה — דבר שאינו עולה כיום על הדעת — הרי אותו רוב ישנה את החוק במחי־יד.

כל זה נאמר לבן־גוריון, אך בן־גוריון לא שעה. הדמיון שלו נדלק, וזה היה זה.

■ ■ ■

עכשיו יש לנו חוק הזה. הוא קיים.

גם מי שסבור שהיה מיותר, ושהוא גורם לצרות אין־סוף, אינו יכול כיום להמליץ על ביטולו.

דווקא מפני שחוק־השבות אינו סתם חוק, אלא מחווה היסטורית, סמל, אנדרטה מישפטית, פסל להצלה יהודית —

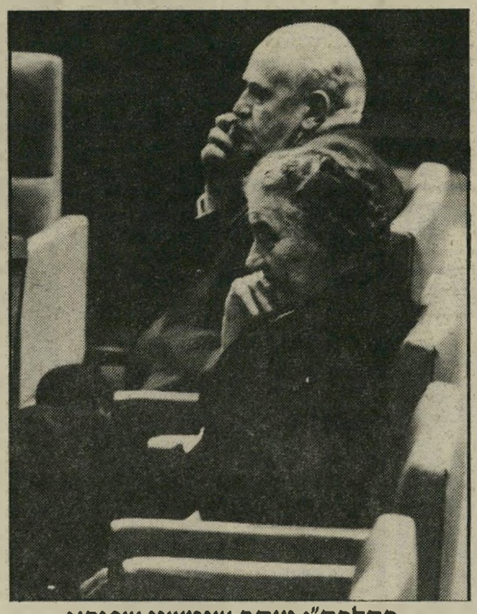

„כהלכה": יעקב שימשון שפירא עם גולדה בכנסת (1969)

אי־אפשר לבטלו.

שהרי אקט הביטול היה הופך לסמל נגדי — מעין הכרזה לאומית שאין אנחנו מוכנים עוד לקלוט יהודים הנתונים בצרה, או יהודים בכלל. (ווהוי, אגב, התשובה לכל הדורשים מאחרים לבטל מיסמכים חגיגיים, כמו המאניפסט הקומוניסטי או האמנה הפלס־טינית).

יכולים לבוא ולחוקק חוק נוסף, שיבטיח את תרומת ישראל לפיתרון בעיית הפליטים הפלסטיניים. יכולים לבוא ולדרוש את הגבלת הזכות המוקנית ליהודים בחוק־השבות, כך שלא יהיה צורך להכניס לארץ נאצים יהודיים.

אך אי־אפשר לנגוע במיבנה המונומנטלי של חוק־השבות. הוא קיים ויהיה קיים.

זהו המילכוד שבו הכניס אותנו בן־גוריון, מרוב התלהבות.

■ ■ ■

מאז שנתחקק החוק, חלה הידרדרות איטית ומתמדת שלו במידרון הקנאות הדתית.

הנוסח המקורי לא הגדיר מיהו יהודי. שר־הפנים „שמאלי" קבע שיהודי הוא מי שחושב את עצמו כיהודי, ומי שמצהיר על כך בתום־לב.

בא יהודי שהתנצר והיה לנזיר קאתולי, ותבע מבית־המישפט להכיר בו כיהודי, מפני שלפי ההלכה היהודית אין יהודי חדל לעולם מלהיות יהודי, יהיו חטאיו אשר יהיו. בית־המישפט דחה טענה דתית זו, וקבע באופן פארדוכסלי כי לפי המקובל, מי שעובר לדת אחרת חדל מלהיות יהודי, למרות שההלכה היהודית עצמה קובעת אחרת. כך הפכה ההגדרה לדתית.

במקח־וממכר הקואליציוני, שקדם להקמתה של ממשלת גולדה מאיר אחרי הבחירות לכנסת השביעית (1969), נכנעה הממשלה שוב לדתיים. בניצוחו של יעקוב שימשון שפירא — אותו שפירא, שהיה בינתיים לשר־המישפטים — נמכרה לדתיים הגדרה דתית מובהקת. מיהו יהודי? מי שנולד לאם יהודיה ולא המיר את דתו, ומי שהתגייר.

כבר אז רצו הדתיים להוסיף את התיבה „בהלכה". היא נרשמה, שחור על גבי צהוב, בדף ההסתייגויות לתיקון־החוק.

הייתי אז חבר־כנסת, והרמתי את ידי להבסת ההסתייגות הזאת. היא לא התקבלה. (תוך כדי כך אמרתי כמה דברים שהכעיסו את שפירא, ובמשך ארבע השנים הבאות לא החליף עימי מילה).

אך גם כאשר הרמתי אז את ידי, ידעתי שזהו ויכוח סרק — המילחמה הלא־נכונה בשדה־הקרב הלא־נכון.

■ ■ ■

בוצר כאן המצב הקלאסי המתואר בבריחה המפורסמת, המיוחסת לברנארד שו. אחרי שהגברת החסודה הסכימה להעניק לגבר את חסדיה תמורת מיליון לירות (שטרלינג), והלז הוריד את ההצעה לעשר לירות, היא קוראת בזעם: „מה אני בעיניך?" והוא משיב: „כבר קבענו מה את, עכשיו נותר רק לקבוע כמה!"

כבר נקבע כי חוק־השבות (וחוק־האזרחות, הקשור בו) מעני־קים זכויות־יתר למי שמוגדר כיהודי. כבר נקבע כי יהדותו של יהודי היא עניין דתי בילבד: מי שנולד לאם יהודיה ולא המיר את דתו, ומי שהתגייר.

במשך דור שלם התנהג הרוב החילוני הגדול במדינת־ישראל כלפי סוגיה זו כזונה גמורה. הוא נבעל שוב ושוב על־ידי המיעוט הדתי, תמורת אתנן קואליציוני.

עכשיו חוזר המיעוט הדתי על התרגיל הזה בפעם המאה — בלי כל אתנן.

הוא רוצה רק אונס קטן נוסף: להוסיף לחוק את המילה „בהלכה".

■ ■ ■

ך יבוח מוזר, לכאורה. כבר נקבע שכל העניין הוא דתי. כבר נקבע שאין לאום יהודי, אלא רק דת יהודית.

הטענה כאילו לאום ודת חד הם, אינה אלא הסוואה לקביעה זו. לאום הוא גוף שמצטרפים אליו על־ידי הכרעה פשוטה להתחלק בגורלו, על כל הזכויות והחובות, הסיכויים והסיכונים הכרוכים בכך. אין לזה שום קשר עם האמונה באלוהים כלשהו, בהתזת מים, בחיתוך פיסות־עור או בריקוד סביב עמוד־טוטם.

עכשיו, אחרי שכל זה כבר נקבע מזמן, אחרי שחוק־השבות המקורי סולף עד ללא־הכר והפך מכשיר לכפיית המהות הדתית על המדינה כולה — באים ומתווכחים על הוספת המילה „כהלכה".

וכי יתכן אקט דתי מובהק — כמו גיור — שלא על סי כללי אותה הדת?

האם בהעדר המילה „כהלכה" נעשה עד כה גיור שלא על פי כללי הדת היהודית?

זהו ויכוח מגוחך, אבסורדי, צבוע ומתחסד.

הזונה החילונית הבלה מנסה, לפתע, להעמיד פנים של בתולה חפודה, בעוד היא ממשיכה במיקצועה. פאתטי? מגעיל? זה תלוי בעיני המסתכל.

■ ■ ■

מובן שצריכים להצביע נגד התיקון המוצע, מפני שזהו עוד אקט סמלי, עוד כניעה לאלימות הפוליטית, עוד מעשה־זנות „חילוני", עוד צעד לקראת „מי־הביניים, עוד חיקוי של האדמו"ר חומייני שליט"א.

אך אל יעמיד מישהו פנים כאילו יש למאבק זה משמעות נוספת.

אין זה מאבק לחיסול הכפייה הדתית. אין זה מאבק להסרדת הלאום מן הדת, להסרדת הדת מן המדינה.

זה בסך־הכל מאבק למניעת עוד מעשה־זנות קטן אחד.

■ ■ ■

ך מאבק האמיתי צריך להיות שונה לגמרי: לטיהור חוק־השבות מכל הסילוף הדתי שדבק בו.

יש לקבוע מחדש וחד־משמעית: יהודי לצורכי חוק־השבות הוא מי שרואה בעצמו יהודי, מי שרוצה בתום־לב להיות יהודי במדינת־ישראל, מי שמוכן לקשור את חייו לגורל הקיבוץ היהודי במדינה זו — לשרת בצבאה, לשלם את מיסיה, לחיות את חייה, ובמיקרה הצורך גם למות בהגנה עליה.

כל איש ואשה, המוכנים לכך, יבורכו. אח ואחות יהיו לנו. אמונתם הדתית היא עניינם הפרטי.

ברוח זו פתחנו את זרועותינו ליהודי איתיופיה. לא חשוב לנו אם הם מניחים תפילין או לא, מתהלכים גלוי־ראש או לא, מכירים בפוסקי התלמוד או לא. זה נוגע רק להם עצמם. אין זה עניינו והוויכוח הציבורי על כך מגוחך.

על כך — ורק על כך — כראי להילחם ברצינות. וכל הגופים ה„חילוניים" הנאבקים על פחות מזה, אחרי שהשתתפו במשך שנים במעשי הזונה הממלכתית, פשוט אינם חשובים.

שנאמר: „לא תהיה קדשה מבנות־ישראל ולא יהיה קדש מבני־ישראל. לא תביא אתנן־זונה ומ־חיר־כלב בית ה' אלוהיך לכל נדר, כי תועבת ה' אלוהיך גם־שניהם."

(המשך מעמוד 8)

יהודי־אמריקה. עסקנים יהודים אלה הצליחו לשכנע את וייצמן, שהתיקון ל„מיהו יהודי" ימיט אסון על יחסי ישראל ויהדות ארצות־הברית, ויהווה „מכת־מוות לציונות". וייצמן נמלך בדעתו, והשבוע בישרו ראשי מיפלגת־העבודה שהוא יצביע נגד התיקון.

בכך לא נפתרה עדיין בעיית ח"כ בן־אליעזר, המתעקש להצביע עם הדתיים. יועץ־דבר הביעו את הסברה שהוא ניתן לשיכנוע, בעיקר אם וייצמן

השר וייצמן
מה הבטיח בבחירות?

ומיפלגת־העבודה יציעו לו מישרה מתאימה ל„כישוריו".

מיפלגות
אוי ליורשו!

האם עובר מנחם בגין משלב של דיפרסיה לשלב של מאניה?

בגינולוגים מתחילים לדבר ברצינות על אפשרות שובו של מנחם בגין לפוליטיקה, ומסכימים בכך את עצב־נותו החריגה של שר־החוץ, יצחק שמיר.

השבוע הפסיק שמיר ראיון עיתונאי עם כתב הארץ לענייני־מיפלגות, אמנון ברזילי, ברגע שזה התחיל לשאול אותו שאלות קשות על מעמדו במיפלגה. הוא התפרץ כלפי ברזילי, הידוע בנועם הליכותיו, ואף סירב ללחוץ את ידו.

אחד ממקורביו של בגין הסביר השבוע, ששמיר חרוש מאוד מאפשרות שובו של בגין לזירה. בגין נוהג בשמיר בחוסר־חיבה גלוי, מאז ששר־החוץ החליפו כמנהיג־חרות.

קשה למצוא סיבה רציונאלית להתנהגות זאת. מנהיגים אינם אוהבים במיוחד את מחליפיהם, ויש לכך דוגמות היסטוריות רבות, כמו שינאתו של דויד בן־גוריון ללוי אשכול, למשל. עד כה שמר בגין על שתיקה, ורבים סברו כי טינתו לשרון תמנע ממנו להתקיף את שמיר. עתה נעשו מעשיו של בגין פחות ופחות צפויים מראש.

מצב־הרוח הטוב של בגין גובל בזחיחות־הדעת. מומחים סבורים שהוא „עולה" שוב משלב הדיפרסיה (דיכאון), שבו היה שרוי מזה זמן רב, לשלב של מאניה (התעלות בלתי־רציונלית), בו הוא חש שוב כאילו היה כל־יכול.

יחסי חוץ
מילחמת שלג

יתכן שאין בעולם עיתון נוח יותר לישראל מאשר ניו־יורק־טיימס, ה־נקרא בפי האנטי־שמים „ג'יורק טיימס". ואכן, העיתון כפוף להשפעה יהודית עצומה. הוא משרת את השדולה היהודית. שליחו בישראל משגר אליו כתבות הנראות כקומוניקאטים של ממשלת־ישראל.

לכן מעוררים פירסומי עיתון זה אמון מיוחד כאשר הם מכילים מידע שאינו נוח לממשלת־ישראל.

השבוע פירסם ניו־יורק טיימס מידע כזה. הוא גילה שישראל הגבירה את מישלוחי הנשק שלה ל„מורדים" בניקאראגואה, כשהיא משתפת פעולה עם שתי הגרורות של ארצות־הברית במרכז־אמריקה: הונדוראס ואל־סלוואדור.

לפי העיתון, החלו מישלוחים אלה ב־1983, והם כוללים כמויות גדולות של נשק סובייטי, שנתפס על־ידי ישראל במילחמת־הלבנון. עתה הוגבר מאמץ זה.

דובר שגרירות־ישראל, אחד ויקטור הראל, הכחיש. כמובן. איש לא התייחס לתגובתו ברצינות.

שוליל ושלל. אין זו הפעם הראשונה שהוזכר נשק זה, שנתפס על־ידי צה"ל בלבנון. הוא מופיע מזה שנתיים בעשרות ידיעות בעיתוני העולם על קשריה העלומים של ממשלת־ישראל עם גורמים שונים בעולם.

מתקבל הרושם כי אחרי שהתבדו כל היעדים שנקבעו למילחמת־הלבנון על־ידי אריאל שרון (השמדת אש"ף ככוח מדיני וצבאי, הקמת דיקטטורה של הפלאנגות בלבנון וגירוש הסורים מלבנון) ועל־ידי מנחם בגין (שלום הגליל) — השיגה מילחמה זו מטרה אחרת לגמרי: השגת נשק למכירה.

מילחמת־הלבנון, שנקראה גם „מילחמת שולל" נראית, בריעבד, כמילחמת־שלל. מיבצע אדיר לתפיסת נשק שלל. הכמויות האדירות של נשק קל, שנתפסו שם, לא היו מסוגלות לאיים על ישראל — אך הן סחורה רצויה לתנועות־גרילה ברחבי העולם, וגם לצבאות סדירים פרימיטיביים.

אש"ף קיבל נשק זה כמתנה מידי ממשלות ידידותיות, כמו סעוריה, שלא היו מוכנות לעזור לפלסטינים בדרך אחרת. אש"ף עצמו לא היה מסוגל לקלוט כמיות אלה. הן נשארו בארגזים במחסנים, ומשם לקח אותן צה"ל.

הכנסת
לזרוק את כהנא

בהתייעצות סנימית שכינס מזכ"ל מיפלגת־העבודה נדונו הדרכים לגירוש כהנא מבית־הנבחרים

אישים מרכזיים בתנועת־החרות מנסים עתה להתמודד עם בעיית ח"כ כהנא. הפופולריות של המנהיג הגזעני הפכה מהשערה אינטליגנטית של עתונאים מוכשרים לעובדה מוכחת בשטח. המישאלים מצביעים על סיכוייו לזכות בחמישה מנדטים לפחות. התהליכים החברתיים, הכלכליים והמדיניים עלולים להכפיל את המיספר הזה. הנושא איננו עוד אימון ערטילאי, אלא מציאות פוליטית חשובה.

יתכן מאוד שהצערים הממשיים נגד כהנא ייעשו דווקא על־ידי המערך. הגדיר זאת מזכ"ל מיפלגת־העבודה, ח"כ עוזי ברעם: „יתכן שכהנא מהווה בעייה מיפלגתית, בעיקר עבור חרות. עבור המיפלגות השפויות הוא מהווה סכנה קיומית לטווח ארוך. אין לי כל ספק שכוחו, אומנם, הולך וגובר. יש רק דרך אחת להתמודד עם הסכנה. אסור לחכות עד שיהיה מאוחר מדי. צריך להוציאו מהכנסת, ובכך בימים הקרובים."

תקדימים. בהצבעה על חופש־התנועה של כהנא, הוכיחה חרות את פחדנותה. לח"כי חרות אין כל ספק, שרוב חברי התנועה ומצביעיה אוהדים את כהנא. איש מהם לא יצא נגדו בגלוי, ואף לח"כ מיכאל איתן נרמז שפעילותו נגד כהנא מזיקה לו במרכז־חרות.

ראשי חרות, ובעיקר נציגיה בעיירות־הפיתוח, היו רוצים מאוד שאחרים יפעלו נגדו, יעשו עבורם את העבודה המלוכלכת, ויעזרו להם להיפטר מהסיוט, המאיים עליהם.

בסוף השבוע כינס ח"כ ברעם קבוצה נבחרת של מישפטנים ומדעני־המדינה, כדי לבחון את האפשרות „לזרוק את כהנא מהכנסת". בעיקר הופעל פרופסור יחזקאל דרור, מהחוג למדע המדינה באוניברסיטה העברית בירושלים. גם ח"כ־המערך דוד ליבאי, שהיה ראש לישכת עורכי־הדין ו־הנחשב כמישפטן מעולה, הכין חומר לדיונים. דרור מצא תקדימים רבים, שיאפשרו לפגוע בכהנא, מבלי להרחיב את הפגיעה למיפלגות אחרות.

ח"כ ברעם טוען שבית־המישפט העליון טעה בשיקול, משעשה גזירה שווה בין הכהניסטים לבין הרשימה המתקדמת לשלום, ובכך „ניגרר אחרי השעוריה שהיתה בוועדת־הבחירות המרכזית."

לכנסת יש רק דרך אחת להתגונן מפני התופעה המחרידה של נאציזם בכנסת, והיא לסלק את כהנא. ברעם: „לא איכפת לי מי יקבל את המנדט ה־120. מצידי שיהיה אישׁ־חרות, ובלבד שכהנא לא ייהנה מחסינות וממעמד של חבר־כנסת, במעשיו החמורים ה־פוגעים במדינה באורח חמור ביותר."

כבר בשבועות הקרובים ייועד ח"כ ברעם עם ח"כים אחרים מכל המיפלגות, כדי שלפחות 20 ח"כים יגישו לכנסת הצעת־חוק לסילוק כהנא מבית־הנבחרים. הוא מקווה שימצאו גם כמה ח"כים מחרות, שיסכימו להצטרף להצעה.

מילחמת הילדים

פעם הם היו תאומים סיאמיים והטילו את מוראם על האוניברסיטה. עכשיו הם משרתים שני אדונים שונים בקרב הגדול על השילטון בתנועת החרות

ב**יום חמישי**, בעוד שבועיים תקיים מיפגש חשוב ביותר במרתף מצודת זאב בתל־אביב באולם הפרטיזנים של מה שמכונה מרתף השואה. ישבו חברי הועד־המנהל של צעירי־חרות ומולם יופיעו ארבעה ח"כים — יושב־ראש מזכירות התנועה: יורם ארידור, יושב־ראש אגף האירגון, מיכה רייסר, יושב ראש אגף הצעירים, רוני מילוא ויו"ר הצעירים בעבר, מיכאל („מיקי") איתן.

בבית זבוטינסקי כבר מתלחשים בקול רם: „הפעם חייבים להחליט:"

מה הם אמורים להחליט? האם זה בכלל חשוב?

זר לא יבין במה עוסקים חברי הוועד המנהל של צעירי חרות, רובם אלמונים, בריונים העקרים, שתמיד מפוצצים לפני סיום. עוד יותר מכך לא מובן מדוע יטריחו את עצמם ח"כים כבודים לאולם צר־המידות.

התפקיד עצמו, יושב־ראש צעירי־חרות, שבו דשים הכל, הוא תפקיד חסר חשיבות, אינו טומן בחובו תקציבים גדולים ומאפשר ברוחק חשיפה תיקשורתית. ומאבק בעתיד על כיסא כנסת.

הסיבה היא אחרת: גם כאן, בנושא שולי לחלוטין, יתרכז בחודשים הקרובים המאבק האמיתי בתנועת החרות בין אריאל שרון ובין כל יריביו.

מכיוון ששרון עבר את גיל 35, גיל מכסימום להשתתפות במישחק, כמו שאר יריביו, הרי שבמשחק הצעירים לוקחים חלק נציגים מובהקים של המחנות המבוגרים.

מחנהו של שרון מתייצב חד־משמעית מאחורי ישראל כץ, עוזרו של שר־התעשייה־והמיסחר. מחנהו של יצחק שמיר, בתמיכה צפוייה של מחנה דוד לוי, עשוי בסופו של דבר להתייצב מאחורי מועמדותו של צחי הנגבי, עוזרו של שר־החוץ.

אם לא יחולו התפתחויות לא צפויות, הרי ששני התאומים הסיאמיים הפוליטיים, שבעבר הלכו יד ביד, יילחמו עתה זה בזה בקרב שישאיר אחריו חלילים רבים בשדה־הקרב.

כרטיסים ותרגילים. על פי חוקת התנועה אמורות להערך בחירות למוסדות הצעירים בכל שנתיים. הבחירות נערכות בסניפים. אלה בוחרים צירים שמתכנסים לועידה. שם נבחרת מועצה, וזו בוחרת ועד־מנהל, שהוא הגוף הבוחר את היושב־הראש.

הועידה האחרונה התקיימה בחודש אפריל 1982, בימי חופשת חג־הפסח, במלון דיפלומט בירושלים. על הועידה ניצח מיכאל איתן. בסופה לא נבחר יו"ר, כי אי־אפשר היה לבחור בשום מוסד. לאולם הגדול שבקומת המרתף של המלון, השייך לאיש מרכז־חרות, המלונאי חיים שיף, התרכזו ובאו רבים שלא היו צירים כלל, אך בכל זאת החזיקו כרטיסי־ציר, שאיפשרו זכות־בחירה. בין הבוחרים באולם היו ילדים וקשישים, שני סקטורים שאינם משתייכים לאגף הצעירים.

באותה שעה התכנסו בקומה האחרונה בבניין צעירים אחרים. לפתע עפו מחדרם, אל הרחבה שלפני המלון, עשרות כרטיסי־צירים. אלה חולקו לקבוצת עסקנים מתל־אביב, שלא היתה בידיהם זכות־הצבעה.

אחרי שהועידה התפוררה ישבו נציגי המחנות ומצאו פשרה בדמותו של איש חיוור ולא ידוע, יעקוב („יקי") סקולה, מרמת־השרון. מי שהיו לפניו בתפקיד, מילוא, איתן וקליינר ידעו לעשות הרבה רעש בתפקיד. הוא לא.

ערב הבחירות האחרונות לכנסת הצליח סקולר, איש סודו של מילוא,

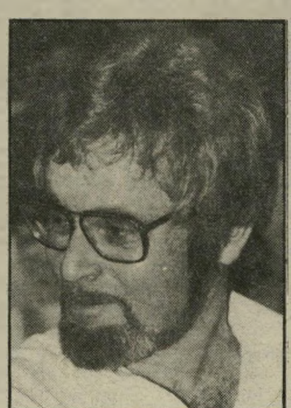

ח"כ רייסר
מועמד של פשרה

סגן־שר מילוא
דחייה בכל מחיר

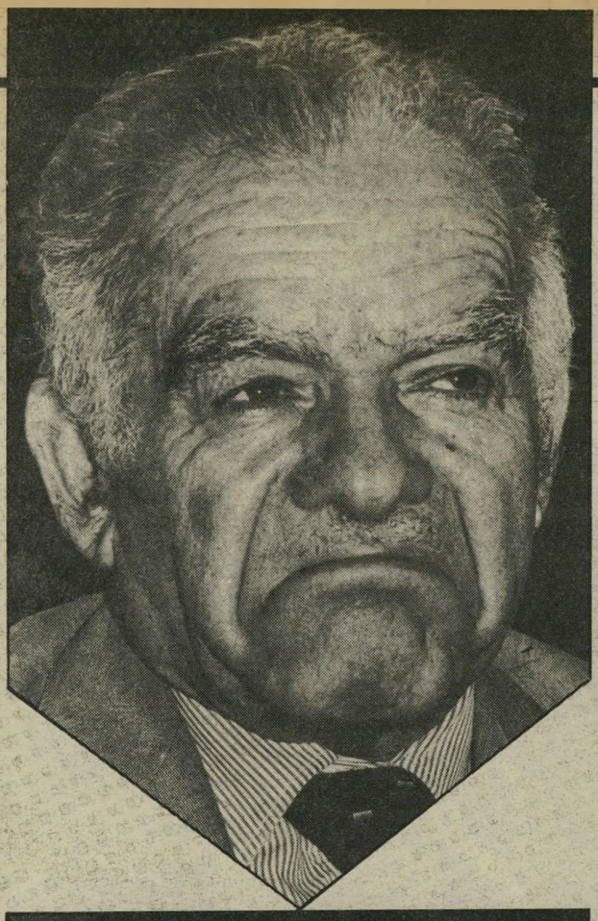

כץ (מימין) נגד הנגבי (משמאל)

כץ על הנגבי: „הסיכוי שלו הוא אפס מינוס! הוא לא מוכר בתנועת־החרות!"

בירבת־הדרך. בתאריך כלשהו, בשנת 1984, התקבלה החלטה שב־23 לדצמבר האחרון תתקיים ועידת צעירי חרות. ההחלטה לא בוצעה מעולם.

ארידור החליט להיכנס לעובי־הקו־רה וזימן פגישה דחופה ל־30 לדצמבר האחרון. אך העובדה שכבר ימים לפני כן שהה ארידור בחו"ל היתה בעוכריו. מי שהיה אמור לזמן את הועד־המנהל שכח לשלוח הזמנות, וכך בוטל הכי־נוס.

מי שהבין ראשון את חשיבות המא־בק על התפקיד היה כץ. הוא זכה לבירכת־הדרך מצד שרון וערך כינוס בכורה בתחילת דצמבר במלון רמאדה בבת־ים. הוא חיכה לעשרות אנשים, באו יותר מ־200. האולם היה צר מלה־כיל את הנוכחים. מיפגש זה הדליק אורות אדומים בתנועת החרות. היה ברור שגם אם לא כל הבאים מגלים עניין בכץ, בטוח שהם רוצים בקירבתו של שרון. המסר היה ברור.

רייסר ורוני מילוא נכנסו לשלב שיחות אינטנסיבי, במטרה כפולה. גם להביא לדחיית הבחירות וגם למצוא מועמד של פשרה, שלא יאפשר לכץ לקבל את ג'וב חייו — קונסול ישראל בסאן־פרנסיסקו, לפני שהתפוצצה בפ־ניו פרשה לא נעימה בה נקשר שמו כחבר מועצת־העיר, בקשר למתן הק־לות בנייה חריגות לקבלן ברמת־ה־רון. אצל אותו קבלן, אגב, רכש סקולר את דירתו.

לסקולר מונה ממלא־מקום, חיוור פי כמה, מיכאל („מיכי") רצון, ביטוחאי איש מחנהו של מילוא, וידי־ימינו של ח"כ חיים קאופמן, בסניף חרות בפתח־תקווה.

הבחירות החדשות היו אמורות להי־ערך אם כן, בשנה האזרחית היוצאת. מכל מיני סיבות הן נידחו. למחנות שמיר ולוי היה עניין לדחות אותן, כפי שהם רוחים את קיום הוועידה הגדולה של התנועה.

וכאשר לא רוצים בחירות וקיום ועידה, מתחילים התרגילים. ישיבות ה־ועד־המנהל התפוצצו תמיד לפני שהי־תה אמורה להתקבל החלטה חשובה. הבאים לפגישות לא היו בכלל חברי המוסדות הנבחרים של הצעירים. איש לא יכול היה להביא עימו כרטסת של בעלי־זכות הבחירה לועידת הצעירים.

לנצח. אם יערכו בכל־זאת בחירות.

היה ברור להם שנצחון של כץ פירוו־שו חיזוק עצום בכוחו של שרון העומד לשוב, סוף־סוף, מניו־יורק (ראה גם עמ' 8) על־חשבון שמיר ולוי, גם יחד.

הועלו שמות של מועמדים רבים ומגוונים. החל מעסקן הסטודנטים הוו־תיק, דובי ברגמן, ראש מחלקת העליה בסוכנות, מנאמני רייסר וקליינר. הוא נפסל בגלל גילו, 36, ומשום שמחנה מילוא לא רצה בו, דרך רואה־החשבון שבדרך, גידעון סיטרמן, לשעבר עוזרו של ארידור, וחברו הטוב של מילוא. גם עליו נאמר שהוא לא יביא בוחרים רבים. ברוח התקופה חיפשו מועמד מיזרחי, וגילו עניין באיתן סולמי, חבר מועצת עיריית תל־אביב. גם רצון ה־פתח־תיקוואי, יוצא תימן, שאף לכתר, שלא לדבר על אלמונים אחרים.

מילוא ורייסר היו צריכים לא רק להסכים על מועמד משותף, כי אם להבטיח שאנשיהם משני המחנות יתנו לו את הסכמתם.

לעניין נכנס מיכאל דקל. הוא המ־ליץ בפני שמיר שעוזרו, צחי הנגבי, ירוץ לתפקיד.

מרגע שהנגבי נתן את הסכמתו הוא הפך את המאבק על הצעירים, ממאבק חסר־חשיבות לכאורה לקרב, ששזורים בו סיפור חברות ופירוד לא רגילים בפוליטיקה הישראלית.

על האנדרטה. בשנת 1979 נבחר הנגבי לתפקיד יושב־ראש אגודת הס־טודנטים באוניברסיטה העברית בירו־שלים. הוא הכניס רוח חדשה לקמ־פוסים, שבעיקבותיה גם נשפך דם.

בצמוד אליו הופיע צעיר נוסף, אל־מוני, ישראל כץ, מושבניק מכפר אחים שבדרום. בעוד הנגבי התפרסם בזכות אימו, גאולה כהן, הרי שכץ עשה את צעדיו הראשונים בפוליטיקה ונהנה מחסות מלאה של הנגבי. הנגבי הלך עם אימו אל התחיה ואילו כץ הצטרף לחרות.

אחר־כך נבחר הנגבי לתפקיד היו"ר הארצי של התאחדות־הסטודנטים וכץ לתפקיד הבכיר בירושלים.

כשסיים הנגבי את כהונתו בהת־אחדות הארצית, תפס כץ את מקומו. השניים היו פעילים בועד הנסיגה מסי־ני ואף „התכצרו" במרומי האנדרטה בכניסה לימית, עד סמוך למועד הנסי־גה.

ברצמבר 1982 שב הנגבי לתנועת החרות, ואחרי זמן קצר הפך להיות עוזרו של שר־התחבורה, חיים קורפו. כץ התגדנד בחרות בכל מיני תפקידים שוליים. החברות כבר הפכה לירידות נסתרת.

אבל הנתק המוחלט אירע על רקע פירסום דו"ח ועדת כהן ורצח אמיל גרינצוויג.

בגידת הצמרת. סיפר על כך כץ, בגילוי־לב:

„הנתק נעשה ביוזמתי. מיד אחרי פירסום דו"ח כהן, בפברואר 1983, באתי אל צחי וקראתי לו להרים את הדגל, ושנמצא דרך אל רפול וישרון שניזוקו על־ידי הועדה.

כבר אז הרגשתי שצחי אינו איתנו. הוא אמר לי: „אי־אפשר לדעת מה יהיה עם אריק. יכול להיות שהוא הולך למידבר פוליטי. ואינני רוצה להיות איתו בתקופה כזו." אמרתי לו שאני לא מהמר על סוסים, אלא על תורה שלמה, שאני שלם איתה.

אחר־כך באה ההתנצלות שלו על רצח גרינצוויג.

בקושי רב הוא ניאות להצטרף להפ־גנות שערכנו. מיד אחרי פירסום ה־דו"ח, נגד התפטרות שרון ממישרד־הביטחון.

צחי התחמק מההפגנות והצטרף אליהן ביום השלישי. גם אז הוא לא הוביל ומיעט לדבר במגאפון אל המפ־גינים שלנו. ההפגנה שלנו התפוזרה שעתיים לפני שנזרק הרימון ברחבת לישכת ראש־הממשלה ולמרות זאת הוא התנצל על זריקת הרימון. אמרתי לו „עשית שגיאה כפולה. התיימרת לדבר בשם הפגנה שלא אירגנת, ו־איפשרת למחנה־השמאל להיאחז בהת־נצלות שלך למטרותיו." בקיצור, כאן ניפרדו דרכנו.

הנגבי אינו מדבר על נתק וקרע. „מדובר בנתק מיקצועי ולא אישי. הוא ראה בי „תבוסתן" המתקפל מול הש־מאל. אני שוחחתי איתו ארוכות והב־הרתי לו שאי־גינוי זריקת הרימון היא קו אדום לגביי. אמרתי לו שכולנו מדרדרים לתהום. אנו נפגשים ומדב־רים. במיוחד הכנסת בעיקר, אך אי־אפשר לדבר על שיתוף־פעולה משום שאנו נמצאים במחנות יריבים בתנו־עה."

קרש־קפיצה. עתה מפשילים ה־שניים שרוולים. לכשתוסר סופית מעל הפרק מועמדותו של סולמי, עליה מתעקש רייסר, בשם מחנה לוי, אין ספק שהנגבי יהיה המועמד המוסכם. לו, כמו לכץ, תוכניות רבות לשינוי התפקיד עליו הם נאבקים ושבו הם רואים קרש־קפיצה מצויין לכנסת הב־אה.

הנגבי מדבר על חשיפה תיקשור־תית יום־יומית, פורומים של אינטלק־טואלים והוגי־דעות לצד מעצבי־תוכ־ניות בתחומי־חיים שונים. כץ מדבר על גוף דינמי, שיהיה ברחוב. התשובה הימנית, לדבריו, לשלום עכשיו. הנגבי פוסל את שיטת ההפגנות של כץ, כפי שבאה לידי ביטוי לפני זמן קצר מול איכסל, כפרו של ח"כ העבודה עבד אל־ווהאב דראושה. וכץ רואה בהן צעד בכיוון הנכון.

עתה, בעודם מתחממים, הם נמנעים מלהשמיץ ישירות זה את זה. הנגבי על כץ: „הוא מנסה לחקות את הפגנות הרב כהנא! הוא מגאלומן קטן." כץ על הנגבי: „הוא אינו מוכר בחרות! הסיכוי שלו הוא אפס מינוס!"

בן־ציון ציטרין ■

הנגבי על כץ: „הוא מגלומן קטן, ומנסה לחקות את ההפגנות של כהנא!"

דו"ח מיוחד

מי הם חברי הוועד־הפועל החדש של אש"ף?
מה הם מייצגים? מה תהיינה תוצאות בחירתם?

הממשלה הפלסטינית הזמנית

ה בדורים ששמו קץ לחייו של פאהד קוואסמה, ימים מעטים אחרי שנבחר כחבר בוועד־הפועל של אש"ף, לא בחרו בו במיקרה.

כפי שמגלה השבועון ישראל אנד פלסטיין, המופיע בפאריס בעריכת מקסים גילן, היה קוואסמה אחד הרוחפים העיקריים למעשה המהפכני, שהוציא את הסורים מכליהם: כינוס המועצה הלאומית הפלסטינית בעמאן.

ההחלטה לכינוס המועצה התקבלה בישיבה של מיני־מועצה בתוניס. באו־תה ישיבה הזהירו כמה מחברי אש"ף מפני כינוס המועצה בעמאן, בטענה שהדבר יגרום לפילוג וירחיק סופית את האירגונים הקטנים־יותר, הכפופים לסוריה ו/או לבריית־המועצות.

אז קם קוואסמה, ובנאום נלהב הכריז: "יתכן שאני הפלסטיני היחידי שזכה באורח חוקי בקולותיהם של 70 אלף איש, שבחרו בי למישרת ראש־העירייה. אם אתם מחפשים ראשי־אירגונים, אז אני ראש אירגון־קוואס־מה".

כוונתו הובנה היטב. אף אחד מן האירגונים הקטנים המתנגדים ליאסר ערפאת אינו כולל 70 אלף חברים. העובדה שקוואסמה אכן נבחר בבחי־רות אמיתיות, תחת שילטון־הכיבוש הישראלי, העניקה לו מישקל־יתר. הוא דיבר בשם המוני הפלסטינים בשטחים הכבושים. הצעתו התקבלה, והמועצה התכנסה על אפם ועל חמתם של הסר־רים, הסובייטים והאירגונים הקטנים הכפופים להם, שהחרימו את המושב.

היה זה אך טיבעי שאחרי ניצחון זה ייבחר קוואסמה כחבר הוועד־הפועל החדש של אש"ף. כאשר זה התכנס, הוא הפקיד בידי קוואסמה את תיק השט־חים הכבושים. אז החליטו הסורים להי־רוג את הפנתר (בערבית: פאהד) בעל הקול השקט.

יו"ר ערפאת
רוב מוחץ

שר־החוץ קרומי
שינוי עמדה

איש האירגון אבו־מאזן (בין עימאד שקור וסרטאווי)
פחות ידוע, יותר חשוב

● ממשלה זמנית בגולה

ר צח קוואסמה הזתיר, לפי שעה, 10 חברים בוועד־הפועל של אש"ף.

אם המועצה הלאומית הפ־לסטינית היא הפרלמנט של המדינה־הפלסטינית־בדרך, הרי הוועד־הפועל של אש"ף הוא הממשלה־הפלסטינית־בגולה.

לכן יש חשיבות רבה להרכבו של מוסד זה. אך בדיווחים על מושב המר־עצה הלאומית כמעט ולא הוזכר כי זאת היתה אחת מתוצאותיו העיקריות: הממשלה החדשה שונה כמעט לגמרי מקודמתה. צירופו של קוואסמה היה רק אחד המרכיבים של הפיכה זו.

הוועד־הפועל של אש"ף אמור לכ־לול 15 חברים. במושב ה־16 של המועצה, שהתכנס באלג'יר בפברואר 1982, ניסה ערפאת לשנות את ההרכב, אך לא הצליח. הוא נוטרל על־ידי מתנגדיו. הם מנעו כל שינוי בהרכב הוועד — עד כדי כך שלא ניתן היה אף לבחור בחבר ה־15, אחרי שר"ר צלח דבאע', שהיה שר־הכלכלה, התפטר. נותרו רק 14 חברים.

הרכב זה היה בלתי־יציב. כי באופן מסורתי הורכב המוסד הפלסטיני העליון כמו האו"ם: כשם שבאירגון הבינלאומי יש קול שווה לארצות־הברית וללוכסמבורג הזעירה, כך היו כל האירגונים המאוגדים באש"ף מייר־צגים בוועד־הפועל כמעט באופן שווה. רסיסים זעירים היו כמעט בעלי הש־פעה רומה לזו של פת"ח, אירגון־הענק, המאחד בקירבו את רוב הכוחות הפלס־טיניים.

כאשר הוחלט לכנס את המושב בע־מאן, היה ברור כי המטרה המעשית העיקרית היא לבחור בוועד־פועל חדש, אשר ישים קץ לקיפאון זה, ואשר ישקף את יחסי־הכוחות האמיתיים ב־אירגון. וכן אכן נעשה.

המועצה הלאומית הפלסטי־נית מתכנסת, בדרך כלל, אחת לשנתיים, במשך כמה ימים. ב־כל שאר ימות השנה קובע הוו־עד־הפועל — ועל כן יש חשי־בות מכרעת להרכבו.

הוועד־הפועל החדש מורכב למע־שה כולו מתומכי הקו של יאסר ערפאת וכך חוסל סופית כוח־הוטו של סוריה ובריית־המועצות בתוך האירגון.

מעידים על כך מעשיו הראשונים של הוועד־הפועל החדש. הוא העביר את כל מוסדות אש"ף — האירגוניים, הכלכליים והמדיניים — מדמשק לעמאן ולתוניס. סוף־סוף יכול אש"ף לפעול באופן חופשי.

● מי נשאר בחוץ

ה וועד־הפועל החדש אמור לכ־לול 14 חברים, אך רק 11 מהם נבחרו בעמאן.

היתה זאת מחווה של המועצה הלאומית כלפי האירגונים, שהחרימו את המושב. אף שהכל הבינו שאירע פילוג, הושארה הדלת פתוחה לשיבת המחרימים.

ואלה הם:

● החזית העממית לשיחרור פלסטין, בהנהגת **ג'ורג' חבש.** בוו־

נרצח קוואסמה
70 אלף בוחרים

ער־הפועל היוצא היתה החזית מייוצגת על־ידי **אבו־מאהר אל־יאמני.** ח־לק מהחזית היה רוצה כיום לחזור לאש"ף, אך חלק אחר, הנשלט על־ידי הסורים, מתנגד לכך. התחזית: החזית תישאר בחוץ או תתפלג — ואז יחזור הפלג החופשי לאש"ף ויתפוס את המקום שהושאר לו בוועד־הפועל.

● החזית הדמוקרטית לשיחרור פלסטין, בהנהגת **נאיף חוואתמה.** בוועד־הפועל היוצא, היה מייוצג על־ידי **יאסר עבד רבו.** האירגון השמא־לי נוטה לקו של ערפאת, אך נאלץ להחרים את המושב בגלל הלחץ של דמשק ומוסקווה. באש"ף מצפים כי במוקדם או במאוחר יחזור אירגון זה לאש"ף, ויתפוס את המקום שהושאר לו בוועד־הפועל.

● אל־צעיקה. גוף שאינו אלא זרוע של סוריה, ושאין לו שום קיום עצמי. בוועד־הפועל היוצא היה מייוצג על־ידי **מוחמד חליסה.** הושאר לו מקום פתוח בוועד־הפועל, אך הכל הבינו שזוהי מחווה בלבד. אין שום סיכוי שיחזור לאש"ף, אלא אם כן תחול מהפכה בסוריה.

לעומת זאת לא הושאר מקום פתוח למיפלגה הקומוניסטית הפלסטי־נית. הוצע לה מקום אם תבוא למושב המועצה, אך המיפלגה לא באה. היא החרימה את המושב. כפי שעשה גם השגריר הסובייטי בעמאן. זוהי מיפלגה קטנה, שגם בעבר לא היה לה שום ייצוג במוסדות אש"ף, למרות שיש לה השפעת־יתר בעיתונים של אש"ף. (זוהי תופעה הקיימת במדינות ערביות רבות, שבהן אין לקומוניסטים כמעט שום בסיס בקרב הציבור, אך השפעה רבה בכלי־התיקשורת.)

האירגון של **אחמד ג'יבריל,** החזית העממית – המיפקדה הכל־לית – שהיה מייוצג בוועד־הפועל של אש"ף על־ידי **טלאל נאג'י,** גורש מאש"ף רשמית, על־ידי הצבעה כללית ברוב־דעות במועצה. האישום: אנש־י ג'יבריל השתתפו בפועל בהתקפה הסו־רית על הכוחות הפלסטיניים בטריפו־

אבו־איאד
בלי דגש צבאי

אבו־ג'יהאד
באמצעות שליח

לי, לפני שנה. מכיוון שפתחו באש על אחים פלסטיניים, אין להם מקום באיר־גון הפלסטיני.

● פת"ח ותומכיו

ש לושת הנציגים הרשמיים של אירגון פת"ח בוועד־הפועל לא הוחלפו. הם נמנים עם חמשת החברים של הוועד־הפועל הקודם שנבחרו גם לוועד־הפועל החדש. השלושה:

● **יאסר ערפאת** ("אבו־עמאר"), שנבחר מחדש כיושב־ראש הוועד־הפו־על (תואר המקביל לראש־הממשלה).

● **סרוק קדומי,** ("אבו־לוטף"), ראש המחלקה המדינית ("שר־החוץ"), התומך עתה לחלוטין בקו של ערפאת.

(המשך מעמוד 8)

הדבר נעוץ בפסיכולוגיה של עיתון זה ובגישתו הכללית.

השבועון הוקם על־ידי הנרי לוס בשנות ה־20', וזכה חיש מהר בהצלחה מסחררת, כחלוץ של גישה עיתונאית חדשה. הצלחה זו הולידה אימפריה עיתונאית גדולה, שהפכה מעצמה עיתונאית ופוליטית בארצות־הברית. בתקופות מסויימות היתה לו השפעה עצומה על המדיניות האמריקאית, בעיקר כלפי סין הקומוניסטית (שטייס ניהל נגדה מסע־צלב כימעט־רתי).

אין ספק שטיים הוא עיתון שחצני, המתייחס בזילזול תהומי לזולתו. אחד הסממנים של גישה זו היא הסירוב הקיצוני להודות בטעות ולהתנצל.

בשישים שנות קיומו, בימעט ולא התנצל „טיים" מעודו. הוא סמך על כוח־ההרתעה שלו ועל הגנת החוק האמריקאי.

לגבי הודאה־בטעות יש בעיתונות העולמית שתי גישות סותרות:

● גישה אחת, של מיעוט בקרב העיתונות, אומרת שעל עיתון להודות מרצונו בשגיאות ולהתנצל בפה מלא.

לדעת המצדדים בגישה זו, אין זו רק חובה מוסרית, אלא גם נוהג המגביר את אמון הקוראים בעיתון. *ביניהם העולם הזה, הכופר מבחינה זו משיטת טיים, אף שלמד הרבה מגישתו העיתונאית.*

בעלי גישה זו סבורים שאבסורד הוא להתכחש לעובדה שהעיתונים טועים לא־פעם בעובדות. מכיוון שמערכת־עיתון מורכת מבני־אדם, ומאחר שעיתון מטפל באלפי ידיעות מדי יום (או מדי שבוע) במהירות רבה, כלל אין אפשרות להימנע מטעויות — כשם שאי־אפשר להימנע מתאונות־דרכים. המטרה צריכה להיות לצמצם את השגיאות עד למינימום, ולהודות בפה מלא בשגיאות שלא נמנעו.

● הגישה ההפוכה אומרת שכל התנצלות סוגעת ביוקרת העיתון בעיני הקוראים.

גישה זו מתייחסת אל הקוראים כאל אנשים פרימיטיביים, החדלים להאמין בעיתון כאשר הם רואים שהוא טעה. לכן מוכנים בעלי גישה זו להסתכן במישפטים ארוכים ויקרים, ואף לנהוג בחוסר־הגינות, ובילבד שלא להתנצל.

רוב עיתוני ישראל דוגלים בגישה שניה זו, בגלוי או בסתר. גם כאשר אין להם ברירה אלא להתנצל, הם מסתירים את ההתנצלויות בתחתית העמוד, בלי כותרת שתמשוך תשומת־לב.

קורא של טיים, העומד על שגיאה שפורסמה בשבועון והמודיע על כך למערכת, מקבל לא־פעם מיכתב פרטי שבו מודה המערכת בשגיאה — אך מבלי לפרסם את פנייתו, ומבלי להודות בשגיאה פומבית, ולא כל שכן להתנצל.

● הכרעת המושבעים

ב מאבק שלו בראיל שרון סמך טיים בעיקר על החוק ה־אמריקאי, שהוא ליברלי לאין־שיעור יותר מאשר החוק הישראלי.

המחוקק האמריקאי יצא מגידרו כדי להבטיח את חופש־העיתונות. יתר על כן: הוא רואה ביכולת העיתונים למתוח ביקורת קטלנית על אנשי־ציבור את אחד הערובות נגד רודנות ושרירות שילטונית.

על פי החוק הישראלי, היה שרון מנצח במישפטו בלי קושי. אין ספק שהידיעה שפורסמה על־ידי טיים היתה כוזבת. היא גם לא היתה פרט שולי, שאין לו משמעות לגבי עיקר הכתבה, אלא ידיעה חשובה ביותר בפני עצמה. העיתון היה נכשל בישראל בטענתו „אמת דיברתי", וקרוב לוודאי שלא היה זוכה גם בטענה של „תום־לב". מה גם שהמחוקק הישראלי כלל אינו מכיר ב„חובה" של עיתון למסור מידע, ודינם של עיתונאי ועיתון בישראל כדין הולכי־רכיל בקרן־רחוב.

לא כן בארצות־הברית. העיתונות מוגנת על־ידי החוקה האמריקאית המהוללת, העומדת מעל לחוק ולמחוקק. כאשר התכנסו המושבעים במישפט שרון, לא הסתיים תפקידם בקביעה שהידיעה הנדונה היא כוזבת — דבר שטיים עצמו הודה בו לבסוף פומבית. בזה העניין רק התחיל.

על המושבעים היה לקבוע גם שהידיעה היתה בגדר הכפשה. ואם כן — שהיא סורסמה על־ידי „טיים" בזדון, בכוונה־תחילה לסגוע בשרון.

בשביל שרון לא היה זה מישפט רגיל, היתה זאת תחנת־דרך חשובה בדרכו

ואם כן — ששמו הטוב של שרון נסגע, וכי אכן נגרמו לו נזקים כתוצאה מכך.

היו מיקרים בעבר כאשר נקבע שאכן היתה הכפשה, אך ששמו של התובע הוא כל־כך רע, עד כי אין לפסוק לו פיצויים אלא בסכום מגוחך, המוסיף עלבון על עלבון. פסק־דין כזה גרוע מהפסד במישפט. היו מיקרים רבים שבהם הוכחה הדיבה, אך נקבע כי העתון לא פעל בזדון, וכי על כן אין להרשיעו — שמא ירתיע הדבר עיתונים אחרים מלמלא את חובתם ולמתוח ביקורת על אנשי־ציבור.

כל התקדימים האלה עמדו לנגד עיני המושבעים, כאשר התכנסו להכרעה, יתכן שהם מודעים גם לעובדה שהרוב העצום של כלי־התיקשורת האמריקאיים יצאו נגד עצם הגשת המישפט, בטענה שאסור לאיש־ציבור מורם־מעם, השולט על גורלם של מיליונים, להזדקק למישפט נגד עיתון. לאיש כזה יש, לפי התפיסה האמריקאית, אמצעים כדי להבהיר את האמת ולהזים דיבה, מבלי להזדקק לאמצעי של מישפט נגד עיתון.

● שישה אמריקאים מיקריים

כ אשר הסתגרו המושבעים, לא ידע אריאל שרון אם ההימור שלו הצליח או לא. עד הרגע האחרון ממש נתונה התוצאה בספק. למרות הביטחון העצמי המופגן של שרון, כירסם גם בו ספק זה.

שרון תבע סכום כספי אדיר — 50 מיליון דולר. מעולם לא בחל בכסף, אך לא הכסף היה העיקר במישחק זה. האימרה TIME IS MONEY לא היתה השיקרול המכריע. המטרה העיקרית היא ליצור את הרושם ש„טוהר" — למרות שכל המאבק המישפטי נגע לפרט, שאינו מוסיף ואינו גורע מאחריותו הכללית לטבח על־ידי עצם הכנסת הפלאנגות הרצחניות למחנות, כשכל ילד יכול היה לצפות לשחיטה המונית.

בשביל שרון, לא היה זה מישפט רגיל. היתה זאת תחנת־דרך חשובה בדרכו הארוכה והמתלתלה אל השילטון העליון, שבה התקרב למטרה והתרחק ממנה שוב ושוב. בידי שישה אזרחים אמריקאים מיקריים היה לקבוע אם תקרבה ישראל לשילטון של אריאל שרון — או לא.

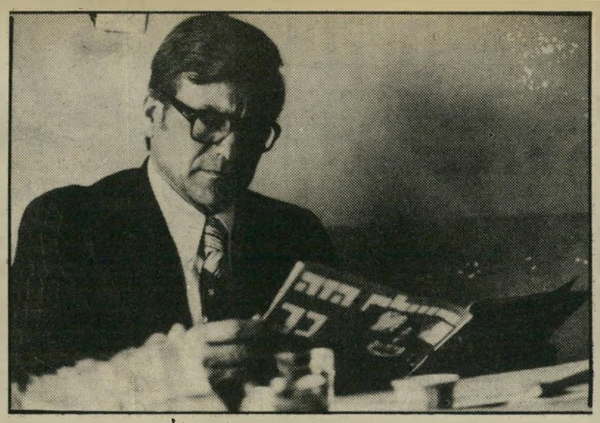

נציג־השטחים־הכבושים מילחם
פנייה לשלום עכשיו

מחרימים חותמה וחבש עם ערפאת (1981)
מקומות פנויים

מגורש ג'בריל
אש על אחים פלסטיניים

קדומי נחשב, בעבר, כנציג הגישה ה־פרו־סובייטית והפרו־סורית.

● **מחמוד עבאס** („אבו מאזן"), יועצו הקרוב של ערפאת. זהו אחד האישים הפחות־ידועים והיותר־חשו־בים באש"ף, בעל יכולת אינטלקטו־אלית רבה. הוא האיש האחראי מטעם אש"ף על הקשרים עם כוחות־השלום הישראליים, והוא שעמד מאחורי פיצ־לתו של עיצאם אל־סרטאווי המנוח. הוא גם השתתף ברוב הפגישות של ערפאת עם ראשי המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני.

חמישה אישים אחרים, שנבחרו לוו־ער־הפועל כ„בלתי־תלויים", הם תומ־כים ידועים בפת"ח ובקו של יאסר ער־פאת. ואלה הם:

● **ג'מאל צוראני**, לשעבר נציג אש"ף בקאהיר. גם הוא היה חבר בוו־ער־הפועל הקודם. הישארותו בוועד־הפועל מסמלת, כנראה, את השאיפה להדק את היחסים החדשים בין אש"ף וקאהיר.

● הבישוף **אליה חזרי**, גם הוא ממקורבי ערפאת, מייצג בוועד־הפועל החדש את האוכלוסיה הפלסטינית ה־נוצרית.

● **ג'וד חוסיין**, אישיות בלתי־תלויה הקרובה לערפאת ולפת"ח.

● **מוחמד מילחם**, ראש־העיר של חלחול, שגורש על־ידי עזר וייצמן ובנימין בן־אליעזר. מילחם היה בעבר מקורב לרעיונות החזית הדמוקרטית של חוותמה, אך מאז התקרב מאוד לערפאת ולמדיניותו. מילחם קיים מג־עים רבים עם אנשי־שלום ישראליים, והמשיך בכך גם אחרי הגירושׁ. בין הש־אר הופיע במסע־הרצאות משותף עם ח"כ מרדכי („מורלה") בר־און. מילחם הוא שהציע את הצעת־ההחלטה שהת־קבלה במושב, המאשרת מגעים עם כל הישראלים המכירים בזכות העם הפ־לסטיני למדינה משלו. ערב כינוס המועצה ביקש מילחם בשיחה טלפו־נית עם אורי אבנרי את התערבות ש־לום עכשיו אצל ממשלת־ישראל למ־ען מתן היתר לחברי־המועצה. תושבי השטחים הכבושים, לבוא למושב. ש־לום עכשיו לא נענה, וההיתר לא ניתן.

● **סאהר קוואסמה** המנוח. מילחם והוא נבחרו כנציגי האוכלוסיה בשטחים הכבושים, שמישקלה גבר באש"ף בהרבה מאז היציאה מלבנון.

● אישיות חשובה נוספת, שנבחרה לראשונה לוועד־הפועל, הוא **עבדי אל־ראזק יחיא**, לשעבר המפקד הראשי של צבא השיחרור הפלסטיני. שפעל בעבר רק בשטח הצבאי. צ"ש־הוא גוף צבאי סדיר, שחטיבותיו מצו־רפות לצבאות המדינות הערביות שבהן הן ממוקמות (ירדן, סוריה, מצריים ועוד). יחיא נחשב כמקורבו של **חליל אל־וזיר** („אבו־ג'יהאד"), הרמות מס' 2 בפת"ח, שהוא מעין שר־הביטחון של אש"ף ושל פת"ח.

אבו־ג'יהאד ואבו־איאד (**צאלח ח־לף**) מפקד שרות־הביטחון של אש"ף. אינם חברי הוועד־הפועל, מכיוון שיש בו רק שלושה מקומות לנציגים הרש־מיים של פת"ח. יתכן שגם לא היה רצון להבליט בוועד־הפועל את הכוחות המ־זויינים, כדי להדגיש את המדיניות המ־גם זו מחולקת בין פלג פרו־סורי ופלג פרו־עיראקי. ואחמד מייצג את הצד העיראקי. נוכחותו מסמלת את הקו העיראקי החדש, התומך כולו בציר אש"ף־ירדן־מצריים, וברעיון הסדר־ה־שלום הישראלי־פלסטיני.

ציורופם של כל אלה בא על חשבון

● **חאמד אבו־סיטה**, בלתי־תלוי.

הרכב הוועד־הפועל מעניק עתה אפשרות מלאה להנהגת אש"ף לעלות על דרך ההסדר המדיני. הוא מאפשר לאירגון לפעול בשיתוף־פעולה עם ירדן, ולחתור להכרה הדדית בין אש"ף

כל אחד מ־10 החברים הנותרים של הוועד־הפועל החדש של אש"ף משמש עתה מטרה לכדורי המרצחים, סוכני סוריה ולוב

כוונת לשטח הדיפלומטי.

● מהפכה שקטה

מ יל'בר אנשי פת"ח ומקורביו מייוצגים בוועד הפועל שני איד־גונים קטנים, שהשתתפו במושב בע־מאן, והם:

● **מוחמד עבאס** („אבו־אל־עבאס"). נציג האירגון הזעיר והבל־תי־תלוי חזית השיחרור הפלסטי־נית.

● **עבד־אל־רחים אחמד**, ראש חזית השיחרור הערבית. גוף קטן הכפוף לעיראק ולמיפלגת־הבעת' הפ־לסטינית. כמו מיפלגת־הבעת' הגדולה, רוב החברים הקודמים של הוועד־הפועל שפרשו או הורחקו. מלבד נציגיהם של חבש, חוותמה, ג'יבריל ונציקה, אלה הם:

● **עבד־אל־מחסן אבו־מייזר**, פרו־סורי, שהיה רובר האירגון.

● **אחמד צדקי דג'אני**, ד"ר־לומט בכיר ומוכשר של אש"ף, איש הקו המתון, שביקש לפרוש.

● **חנא נאצר**, נשיא אוניברסיטת בירזית, שגורש על־ידי השילטונות הישראליים, ושהיה אחראי לאוצר ה־אירגון. איש מתון ושקול מאוד.

● **מחמד זהדי נאשאשיבי**, אישיות מתונה ופרו־עיראקית.

וישראל במיסגרת של ועידת־שלום בינלאומית, בחסות האו"ם, שבה יש־תתפו נציגי ישראל ואש"ף זה בצד זה.

האם אכן תצמח טובה מהת־פתחות זו? זה תלוי, תלוי במי־דה רבה, בכוונותן של ממשׁ־לות ישראל וארצות־הברית ל־עלות אף הן על דרך זו.

במיסגרת ממשלת־האחדות־הלאו־מית לא תיתכן, כמובן, שום תזוזה ישראלית לקראת השלום. ההזדמנות הגדולה לשלום. שנוצרה עם המהפכה השקטה באש"ף. עלולה להתבזבז. אם זה יקרה. יהיה המרחב מוכן לעידן חדש של שפיכות־דמים.

עלי דפנה

נביא הזעם מחייך

„סוף־סוף, מצאו לי תעסוקה...“ הדובר לא היה מובטל בלישכת־התעסוקה, אלא השר־בלי־תיק **ייג־אל הורביץ**.

הדברים נאמרו בממזריות ההורביצית האופיינית: „אני רץ עכשיו לישיבה של ועדת־הארבעה“ המשיך, תוך כדי דהירה ממיונון־הכנסת, ה־שוכן בקומה השלישית של הבניין, **לעבר הקומה השניה**, „**גד (יעקבי)** שוהה בחו“ל מטעם הבונדס. אז — אחרי הפצרות ותחנונים מצידו... נעניתי“ הורביץ לא ידע בדיוק כמה ידונו ארבעת המופלאים (שאר ה־

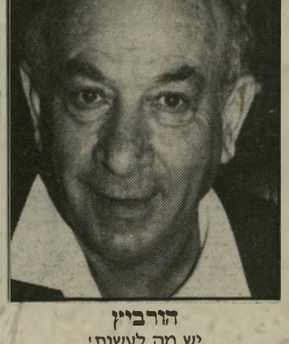

הורביץ
יש מה לעשות!

שלושה הם: **יצחק מודעי, עזר וייצמן ומשה ארנס**).

„על תקציב־הביטחון“ הודעתי לו. „כן?“ השתומם ומשך בכתפיו.

זה (בתוספת הרבה חן) מה שמייחד את הורביץ: על אף העובדה שכל חלוקה הגיונית של שרי־הממשלה ל„מרוויחים“ ו„מפסידים־מתוסכלים“ תקטלג אותו במחנה השני, אין הורביץ מהלך ממורמר. גישתו היא השלמה עם המציאות ללא כל הבעה מצוברחת, גם אם המציאות אינה מלבבת.

ידוע לי שממש־ממש בטרם קמה הממשלה הרחבה, זומן הורוביץ בדחי־פות ל**שימעון פרס** ו**יצחק רבין** במלון דן. השניים הציעו לו את מישרת שר־האוצר בממשלה צרה. הר־וביץ דחה אז בתוקף את ההצעה, ונימק זאת בכך שלא ניתן להבריא את הכלכלה הגוססת של ישראל ללא קונסנזוס לאומי, קרי: ממשלת־אח־דות־לאומית, גם אם האחדות מזו־יפת.

„אני יושב בתוך הממשלה ולא מחוץ לה, מכיוון שאני מעוניין להש־מיע את דיעותיי.“

„אולם בכך אתה הופך, לפחות בעיני הציבור, שותף גם להחלטות שאינן מקובלות עליך! דעתך היא רק אחת מ־25 דיעות, ואין בצירה כוח לבצעי“ התווכחתי עימו.

„לא, אני לא דואג: את נבואותי השחורות כולם מכירים...“

אמר, ואץ — מחייך וטוב־לב — להשמיע אותן בוועדת־הארבעה.

אחיופים!

אני יודעת שנמאס לכם לקרוא, לאכול, ולישון אתיופים 24 שעות ביממה, אחרי חרם מוחלט וממושך על הנושא. נשבר לכם להיתקל בתמונות חינוכיות כגון: „חיילת מלמדת את־יופיות כיצד להשתמש בליפסטיק...“ חשוב מאד!

בכל זאת, עוד קצת אתיופים:

מדוע השתתקו קולותיהם הזועמים של בכירים בחרות, שרשו בליל השני שעבר להקים ועדת־חקירה כדי שתבדוק מיהו האחראי לפירסום הפר־שה, ותמצה עימו את הדין?

ובכן: הסתבר לי שראש־הממשלה ומקורביו ריככו („זמנית“ מדגישים בחרות) את הכעס והתקיפות, על־ידי הסברים מעורפלים שאף־על־פי־כן ולמרות־הכול (הודעת חברת־התעופה הבלגית על הפסקת־הטיסות, התגו־בות המגנות בעולם הערבי כלפי סו־דאן ואתיופיה) העלייה מאתיופיה עדיין נמשכת. „ולא כראי לחבל ב־סיכויי המשכה...“ עכשיו הם נזכרו:

קלטתי השבוע במיזנון־הח“כים בכנסת עיתונאי בהול ולחוץ הידוע כ„עיתונאי של ראש־הממשלה“, ש־רדף אחרי אחד מבכירי חרות וניסה לדלות ממנו מידע מש בתחינה: „נו, או אתם עומדים על שלכם?“ או במי־לים אחרות — מה למסור ל**שימעון פרס**?

מכיוון שלגבי רגישות הנושא יש קונסנזוס, הוחלט בליכוד, אחרי וי־כוחים נוקבים ומרים, לתת אורכה בת „זמן קצוב ביותר: מדובר על ימים“ הדגיש באוזני מקור בכיר בליכוד, „ואחר כך נראה: אם אכן נמשכת העליה — נמלא פינו מים, ואם לא...“

זהירות! פרס יודע!

בשקט־בשקט, בצילן של ההצהרות האופנתיות על שפע המועמדויות לרא־שות־הממשלה (**דויד לוי, מרדכי גור, אריאל שרון**, כמובן) התכנסו להם כ־25 מחברי מיפלגת־העבודה (רובם חברי מרכז־המיפלגה). הפורום הנ“ל התכנס לפחות פעמיים.

נושא ההתכנסויות: הרצתו של שר־הכלכלה־התיכנון־והתיסכול **גד יעקו־בי** לכיוון הנכון — ראשות־הממשלה — בבוא היום.

ואכן, אחרי הגוורדיה הוותיקה של העבודה — **שימעון פרס, יצחק רבין, יצחק נבון וחיים בר־לב** — אין מסתמנת שום מנהיגות ברורה. חוץ מהצהרותיו הנרקיסיות־משהו של שר־הבריאות מרדכי („מוטה“) גור. חוגים בעבודה הסכירו לי שדווקא הצהרות אלה — בוטות כל שיהיו — מקדמות את עניינו של יעקובי.

על מה רובר בשני הכינוסים החשאיים?

השאלה המסקרנת יותר היא: על מי רובר שם?

בין היתר, על ראש־הממשלה הנוכחי. שימעון פרס.

אין לשכוח שבעוד שיעקובי פיתח יחס אמביוולנטי — אוהב, לא־אוהב — לתיק־האוצר בתקופת־הבחירות, בתיק־התעשיה־והמיסחר הוא חשק מאוד, ואילו פרס הפקירו ממש ברקה ה־90 ומסרו לאריאל שרון, שמסרו ל**משה ניסים** עד להודעה חדשה.

מאז היתה המתיחות הסמויה בין יעקובי לבין פרס לעובדה. נוספו על־כך יחסו המיוחד של פרס וגיבויו חסר־התקדים לשר־האוצר **יצחק מודעי**, בן־זוגו של יעקובי בממשלת־הזוגות־הלאומית.

ועכשיו, היכונו למה שקרוי בסלנג של החבר“ה הגוזעים — „פ־י־צ־ו־ץ“: פרס יודע „מילה במילה“ מה נאמר בכנסים למען יעקובי. הוא מתעניין נפרט במילים הנאמרות עליו.

- **בשני כינוסים סודיים קם במיפלגת־העבו־דה מחנה חדש!**
- **בכירים בחרות מבטיחים לחדש את דרי־שתם להקמתה של ועדת־חקירה, באם יסתבר שעליית האתיופים נפסקה!**
- **אחוז האבטלה ירד: ייגאל הורביץ קיבל ג'וב מוגדר!**
- **מישאל טלפוני מיסתורי בין חברי מרכז המיפלגה הליברלית. תעלומת השבוע: מי עומד מאחוריו?**
- **מתיחות סמויה בין שניים מבכירי השר יצחק מודעי: מדוע!**
- **במזל טוב: הח“כ־לשעבר יהודה פרח ית־מנה כמנכ“ל!**

תעלומה!

ליכוד־הליכוד או פירוק הליכוד? בקרב חברי המרכז הליברלי נערך השבוע מישאל טלפוני: „האם אתה בעד ליכוד־הליכוד או פירוקו?“ מעברו של קו הטלפון היה קול נשי סימפטי.

„מיהו שולחה של השאלה?“ ני־סיתי לברר.

הובהר לי שנתקלתי בתעלומה: אף לא אחד מהמחנות הליברליים המת־רבים אישר שהריגול הטלפוני נערך מטעמו. מיותר לציין שגם את תוצ־אות המישאל לא הצלחתי להשיג עבורכם.

משוכללים, הליברלים האלה.

עוד מנכ“ל!

מזל־טוב לחבר־הכנסת־לשעבר **יהודה פרח** (ליברלים), העומד ל־תמנות בעתיד (טפר־טפו נגד עין הרע) כמנכ“ל חברת השקעות!

חיים ואוהבים

מזה כמה שבועות שוררת מתיחות סמויה בין שני חברי־כנסת ליברליים, שניהם אנשי קבוצתו של יצחק מו־דעי. המדובר ב**פסח** („פייסי“) **גרי־סר** ו**סינחם** („פיני“) **גולדשטיין**.

המתיחות מקבלת ביטוי הומוריס־טי כביכול, הכולל חילופי־עקיצות פנים אל פנים, ולעיתים גב אל גב.

גרופר צוחק בקולניות על פני־לותו הפרלמנטרית חסרת־המנוחה של „החבר גולדשטיין“. הוא נוהג להעיר בשנינות, לכל המוכן לשמוע, על נושא השאילתות התכופות־דחופות של גולדשטיין (כגון: הרעב בצבא) ועל שיתוף־הפעולה הפורה שלו עם נציגי התקשורת. אגב, התוצאה של שיתוף־פעולה זה — פירסום! כותרות! — מדירה שינה

פייסי סיני
מחווה סודית לגמרי!

מעיניהם של רבים מעמיתיו של גולדשטיין. במיוחד עמיתיו למיפ־לגה.

ואשר ליחסים פייסי־פיני (שמתם לב שלכל ליברלי, כמעט, הוצמד כי־נוי־חיבה על־ידי חבריו? האם זה בא להעיד על החיבה השוררת ביניהם?): גולדשטיין אינו טורח להסתיר את כעסו על קינטוריו הבלתי־פוסק של גרופר, ומדגיש שהוא מייחס חשיבות לדיעותיהם של גדולים וחשובים ממנו! לדוגמה: בעניין המחסור במזון בצה“ל — „אפילו שר־הביטחון **יצ־חק רבין** הכיר בדחיפותה של ה־שאילתה“ הודיע בתרועת־ניצחון ל־גרופר המשועשע. השניים, אגב, ישבו משני צידי, ועזרו לי להבין את המושג „גדר חיה“.

מהן הסיבות למתיחות?

למי שהספיק לשכוח: גרופר, ש־נטש את שולחן־הממשלה בעטיים של שיבעה או שמונה אנשי־מרכזו, ממתין בסבלנות הראויה־לציון לאפ־שרות של מינויו כסגן־שר.

מיד אחרי הבחירות, בטרם נס־תמנה התמונה הפוליטית המעציבה, נרמז לי, „בסודי־סודות“, שגם לגולד־שטיין, מקורבו־המקורב־ביותר של מודעי, סיכויים טובים לסגנות־שר. לליברלים מגיע („שום־דבר לא מגיע להם עוד!“ הודיע לי בכעס גורם בכיר בחרות) סגן־שר אחד בלבד! ידוע לי שגולדשטיין שיחרר את מודעי ממ־חויבותו כלפיו בשיחת טלפון דר־מתית, ובכך פינה את הדרך לגרופר.

האם בשל כך נותר מתוסכל?

או שמא גרופר — שאינו יודע על המחווה שנעשתה למענו — נוטר ל־גולדשטיין על היותו מיכשול בדרכו חזרה ללישכה+נהג?

או שגולדשטיין מאוכזב מכך ש־מחוותו („הבלתי־ידועה!) לא זכתה בהערכה הראויה על־ידי גרופר?

רבין גזל את היוזמה והתהילה משימעון פרס

זכתה בביקורת שוצפת של המחנה היו־ני בישראל. כל זה מכשיר אותה כתוכ־נית קבילה.

לוי מניח שאי־אפשר יהיה להאשים אותו ב„יוניות“, חרף העובדה שחילוק־קי־הדעות בינו לבין יצחק שמיר ומשה ארנס נחשפו לעין כל.

הסיבה השניה מכרעת לא־פחות. לוי סבור שגם הנסיגה החלקית מד־גישה את המיותרות של חלק ניכר מהמיבצע של שרון בלבנון. נסיגה חל־קית, שהוכשרה על־ידי רבין, שהוא פופולרי מאוד בקרב בוחרי־חרות, תצ־ביע שוב על שרון כאשם באסון בחיי־אדם ובכסף, שפקד את ישראל בעטיו. **לוי ריווח לאנשיו, שגם אר־הדי שרון בעבר הקרוב מתבט־אים עתה בגנותו, ככל שגוברת המצוקה הכלכלית והביטחו־נית.**

יתכן שהאופטימיות שלו היא מוג־זמת, אבל אין ספק שהיא הדריכה את צעדיו בהצבעה ובהתבטאויות שלו ב־ממשלה.

● עלייתו של רבין

שימעון פרס נותר חסר־אונים. שוב גזל ממנו רבין את כל ה־יוזמה ואת כל התהילה. שר־הביטחון הופיע כמרינאי, היכול לשכנע גם שרים של חרות, מורשה וש“ס לתמוך בעמדותיו. ראש־הממשלה, לעומת זאת, דחוק בפינה יחד עם עזר וייצמן, אחד־השרים הפחות אפקטיביים במפ־לגת־האחדות.

אין ספק שלניציות מבוקרת נוסח־רבין יש עתיד רב בממשלה הזאת. הני־צים היותר קנאים, כמו יצחק שמיר ומשה ארנס, בודדו — ולא במיקרה. גם זהו הישג חשוב.

קשה לדעת כיצד ישנה את התמונה אריאל שרון, עם שובו ממסע־התענו־גות הקיר שלו בארצות־הברית. מש־קיפים סבורים, שהוא היה עשוי להצ־טרף למנצחים, אלמלא הצורך שלו להצדיק את המילחמה שלו בלבנון.

בינתיים נראה שהוא תומרן על־ידי דויד לוי, אבל אנשיו בטוחים, שעם שובו הוא יצליח שוב להסיר את הקערה על פיה, ולהנהיג מערכה מוצלחת על הנהגת תנועת החרות.

■ לצאת וגם הישאר ■

(המשך מעמוד 7)

הוא תומך נלהב בהתנחלויות, בישול תושבי הגדה ובהחרפת היחס כיפיהם. בשום מיקרה לא גילה שר־הבינוי־והשיכון, הממונה על הבנייה בשטחים הכבושים, יחס ליברלי מופרז, או היסוס מסיבות פרגמטיות. בשנתיים האחרו־נות חיקה לוי את הדמגוגיה של אלילו, מנחם בגין, בכל הנוגע ל„יהודה ו־שומרון“.

מה קרה עתה, כשנושא לבנון עלה על הפרק? מדוע הצטרף לוי לשרי המערך ותמך בתוכנית רבין? יש לכך שתי סיבות עיקריות:

ראשית, לוי כבר עמד על כך שהמ־שך השהייה בלבנון אינו פופולרי בק־רב צעירי השכונות ועיירות־הפיתוח, שרבים מהם עברו חודשים רבים של שירות מפרך ומסוכן בלבנון. דובריו של לוי סיפרו שהוא התרשם שתמיכה בנסיגה נוסח־רבין לא תזיק לו.

לוי גם משוכנע שגירסתו של שר־הביטחון היא די ניצית, ושאין כל צורך לחרוג ממנה, בשטחים שאינם מהווים את „ארץ־ישראל“ מנקודת־ראות אי־דיאולוגית.

אחרי הכל, גורסים אנשי לוי, תוכ־ניתו של רבין היא הדרגתית, ומשאירה חלקים רבים של לבנון (ואף המוני שיעים) תחת שילטון ישראל. היא גם

רפנה ברק

אלוהים הוא אילם

ראיתי השבוע, בזה אחר זה, שני סרטים מצויינים. היה להם דבר אחד משותף: הם הוקרנו על הבר. בזה הסתיים הדמיון ביניהם. חוץ מנקודה אחת: בשני הסרטים מתווכחים הגיבורים עם אלוהים.

על הסרט אמדיאוס כבר גמרו את ההלל בכל העולם. הוא מהמם ביופיו.

גיבור הסרט אינו מוצארט, שעל שמו נקרא הסרט (וולפגנג אמדיאוס היו שמותיו הפרטיים). אלא אנטוניו סאליירי, מלחין־

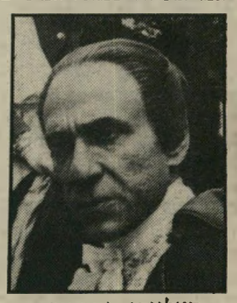

סאליירי (בסרט)

החצר של הקיסר האוסטרי יוזף. סאליירי, מלחין אופנתי, אחד המורים של בטהובן, שוברט וליסט, מכריז מילחמה על מוצארט. אך למעשה הוא מכריז מילחמה על אלוהים. הוא מאשים אותו בפשע: מרוע העניק לו רק כישרון בינוני, אך נטע בו את התשוקה לשלמות? אלוהים לא הסתפק בכך, אלא הוסיף חטא על פשע: הוא הפגיש אותו עם מוצארט, גאון אמיתי, וגזר עליו לבלות את ימיו במחיצתו.

מוצארט מוצג בסרט כצעיר ילדותי, גס, חסר פיקחות ו־טאקט. ודווקא בגוף זה הטמין אלוהים את מתנתו העליונה: כוח־יצירה גאוני. מוצארט היה כמעיין, שממנו נבע נהר של מוסיקה שמיימית בלי מאמץ, בלי טירחה, בלי מחשבה מוקדמת. שום דבר לא יכול היה לעצור נהר זה מילבד המוות.

ואכן, סאליירי מתכנן את הרצח המושלם — רצח באמצעות המוסיקה. מוצארט מת בגיל 35, ואילו סאליירי אכול־הקינאה מת כעבור 34 שנים נוספות, והוא בן 75, חולה־נפש מאושפז.

בסוף הסרט מכריז סאליירי על עצמו, באוזני חבריו בבית־החולים הנורא, כעל הקדוש־הפטרון של האנשים הבינוניים. אילו היה כזה, יכול היה להיות גם סמלה של החברה הישראלית. אבל סאליירי לא היה כזה. ייחודו בסרט הוא בכך שאין הוא מסתפק בבינוניותו, אלא שואף אל המושלם, אל הנשגב.

אלוהים אינו משיב לטענותיו של סאליירי המעונה. הוא אילם. מדוע היה מוצארט כשמו, אהוב־אלוהים (אמדיאוס)? מדוע יש בעולם גאונים כה מעטים, ואנשים בינוניים כה רבים? מדוע זוכה האחד, ולא השני?

על כך אין תשובה בסרט, וגם לא במחזה שהוא מבוסס עליו. אין בהם גם תשובה לשאלה שאנחנו שואלים את עצמנו: מדוע צומחים גאונים במקום מסויים ובזמן מסויים, ולא במקום אחר ובזמן אחר. מדוע היה מיקבץ של גאונים דתיים בארץ־ישראל בימי הנביאים, ושוב בתקופת ישוע, סוף הבית השני ותקופת־המישנה? מדוע היה מיקבץ של גאוני ציור ופיסול באיטליה של הריניסאנס? מדוע הפכה וינה הפרובינציאלית, היבשה, של הקיסרית מריה־תרזה, לפתע, לבירת־המוסיקה העולמית בימי בנה, יוזף? מדוע קיים תהליך הפוך בחברות אחרות? מדוע, למשל, קיימת בישראל מערכת חברתית המקדשת את הבינוניות, עד כי רק האנשים הבינוניים ביותר מסוגלים להגיע לעמדות השפעה ושילטון?

איום נגד אברהם אבינו

גם גיבור הסרט השני שראיתי השבוע, מתווכח עם אלוהים ומורד בו — אך בצורה אחרת, ועל רקע שונה לגמרי.

השם האמיתי של הסרט הוא המרד של איוב. בעברית הוא נקרא, משום־מה, בשם סתמי יותר — שלום לך, בן. (בכלל, דף־ההסברה שחולק לאורחי ההקרנה מעורר את הרושם שמפיצי־הסרט אינם מבינים את תוכנו.)

זהו סרט הונגרי, אנושי, עדין ורגיש, על השואה. הוא מעניין שיבעתיים מפני שהוא משקף, איכשהו, את השקפתם של הונ־גרים־נוצרים בני ימינו על אשר קרה בארצם ליהודים לפני דור.

העלילה היא בלתי־שיגרתית מאוד. כבר היו סרטים על מישפחות נוצריות, שאימצו בימי־השואה ילדים יהודים, כדי להצילם. כאן קורה ההיפך: מישפחה יהודית מאמצת יתום נוצרי בלונדי. העלילה עצמה נוגעת־ללב, משעשעת ומדכאת כאחת. הילד, שנשלף כמו דג מן הבריכה של בית־היתומים ונמכר בעבור שני כבשים, מנסה לברוח, אך מתרגל ומתאהב בהדרגה בהוריו המאמצים. אלה שיכלו לפני כן את כל שיבעת בניהם ממחלות (אבי־המישפחה נקרא איוב, כדי למנוע כל ספק לגבי האלגוריה) והחליטו לאמץ דווקא ילד נוצרי, אשר יינצל וימשיך — בעקיפין — את שרשרת־החיים של המישפחה.

הילד חולה בדיפטריה ונוטה למות — וכאן מתמרד איוב. הוא תובע מאלוהים במפגיע שלא ליטול ממנו את הילד, כפי שנטל את שיבעת בניו. אין הוא מחקה את אברהם אבינו, שנשמע להוראות הקדוש־ברוך־הוא והיה מוכן להקריב את בנו על המיזבח. אברהם הנכנע (״מילאתי רק פקודותי״) אינו משמש דוגמה לאיוב. בהחלט לא.

קורה ההיפך: אברהם מקריב את עצמו, כדי להציל את יצחק, בנו־יחידו. כאשר מתחיל מישלוח היהודים מכפרי הונגריה לאושוויץ מגרשים ההורים־המאמצים את הילד מן הבית, ומשכנים אותו אצל המשרתים הנוצריים. כך ניצל הילד, ורואה במו עיניו כיצד מובלים ההורים, יחד עם שאר היהודים, בידי הג׳נדארמים ההונגריים מן הכפר, בדרכם אל היעד הנורא.

ההורים הולכים אל העקדה, הילד ניצל. הוא נזכר בסיפורי האב וצועק: ״איפה אתה, משיח?״ גם בסרט זה אלוהים שותק.

אין זה מיקרה שהסרט נעשה בידי נוצרים, ובראשם הבמאי אימרי ג׳ינגיסי, שחוויות־הילדות שלו שימשו בסיס לסרט. הטבסים היהודיים מתוארים באהבה, אך בעיניים לא יהודיות. בני־הכפר ההונגריים אינם אנטי־שמיים, מילבד כמה חריגים. כאשר מבצעים הג׳נדארמים ההונגריים את הגירוש, יוצאים הנוצרים מגידרם כדי להפגין את הסולידריות שלהם עם המגורשים. מסופקני אם זה אכן קרה במציאות.

בסרט אין אכזריות. הוא רווי אהבה — אהבה גופנית ונפשית, חילונית ודתית. הוא מרגש עד דמעות.

(תמיהה קטנה בסוף: מדוע אין אף יוצר קולנועי ישראלי אחד מעז להתמודד עם השואה — המאורע הגדול ביותר בחיי העם היהודי, והאנושות כולה, במאה ה־20? ועוד הירהור קטן: דווקא מפני שהשואה היא משהו כל־כך נורא ובלתי־נתפס, אפשר להתמודד עימה על הבד רק באמצעות סיפור קטן, צנוע ומינורי כמו זה או כמו הסרט הצ׳כי רחוב ראשי. האם איננו מסוגלים לכך גם אנחנו?)

השיטה הסינית

אחת המחוות המרשימות ביותר בדורנו נעשתה על־ידי המישטר הסיני, שהתמחה מראשיתו במחוות פסיכולוגיות. הוא נתן לעולם כולו שיעור.

זה היה אחרי שממשלת־דלהי שלחה את צבאה לתפוס שטח־

אדמה גדול, שהיה אדמת־מריבה בין שתי מדינות־הענק. הצבא הסיני השיב במכת־מחץ, שמוטטה את הצבא ההודי בצורה שהדהימה את העולם. הסינים כבשו במחי־יד את כל השטח הגדול שנתפס על־ידי ההודים, וגם שטח נרחב נוסף. כל צפון־הודו היה פתוח לפניהם.

ואז הדהימו את העולם שנית. הם עצרו ונסוגו. בלי הסדר, בלי הסכם, בלי לבוא בדברים עם האוייב. פשוט אמרו: איננו רוצים להרע להודו. נחזיק בשטח המגיע לנו, לדעתנו. אנחנו מפסיקים את פעולות־האיבה, וחוזרים לקו הגבול. אם ההודים לא יתקיפו אותנו, גם אנחנו לא נתקיף אותם.

ההודים למדו את הלקח, ומאז שורר שלום בגבול ההוא. שטח־המריבה נשאר בידי הסינים.

זוהי החוכמה של פעולה חד־צדדית. ישראל לא למדה אותה מעולם. כדי לשלוט באמנות זו דרושות, כנראה, כמה אלפי שנים של חיים ממלכתיים בלתי־מופסקים.

אילו פלשה ממשלת־ישראל ללבנון באמת רק כדי להבטיח את ״שלום הגליל״, יכלה גם היא לנהוג כך: לבצע את המיבצע, לחזור אחרי שבוע לגבול הבינלאומי ולהודיע: זה היה מיבצע של הגנה. איננו רוצים להתערב בענייני־לבנון. כל עוד לא ניפגע שוב, לא נדרוך על אדמת לבנון.

מיבצע כזה היה זוכה באהדת רבים באוכלוסיה הלבנונית המקומית. השיעים, שהמטירו אורן על חייליי צה״ל בפליישתם (זאת לא היתה אגדה) היו זורקים עליהם אורז גם ביציאתם. יתכן מאוד שהיה נוצר מצב סכיר בגבול זה, כפי ששרר בשנים הראשו־נות אחרי קום המדינה, כשהיה זה גבול־שלום לכל דבר.

אך האמת היא, כמובן, ש״שלום הגליל״ היה תירוץ בילבד, והמטרה האמיתית היתה לחסל את אש״ף ולהפוך את לבנון למדי־נת־חסות ישראלית.

או דוגמה אחרת: פרשת קוואסמה. המישפחה רצתה לקבור את גופת אביה בחברון. ישראל היתה מעוניינת לקבל מידע על חיילי־צה״ל הנעדרים בלבנון, ויתכן שיש מידע כזה בידי אש״ף. יצחק רבין מסר למישפחה: ״נתיר קבורתו של קוואסמה בחברון, ואנו מבקשים מכם לפעול אצל ממשלת־ירדן ומנהיג אש״ף למסור לידינו את הנעדרים או מידע על גורלם.״ (כך הודיע רבין לאחר מכן בכתב). כלומר: הצעת עיסקה.

התוצאה: אפס. לא היו קונים לעיסקה המוצעת.

האם לא היה נכון יותר ללכת בדרך הסינית: להודיע למישפחת קוואסמה שאנחנו מתירים את קבורת הגופה בחברון, בלי תנאים, כמחווה אנושית חד־צדדית ונדיבה, וחוץ מזה לבקש ממנה ״לפעול אצל ממשלת ירדן ומנהיג אש״ף״ וכו׳?

בהיסטוריה הערבית יש מקום מיוחד למחוות נדיבות. דרך זו היתה בוודאי מבטיחה יותר.

אלא מאי — אין זה תואם את האופי הלאומי שלנו. היהודים אינם סינים. היהודים הם סוחרים. הם אוהבים עיסקה. לקנות ולמכור. ואם אפשר — לקנות בזול ולמכור ביוקר, כמו כל סוחר טוב.

אלא שהיחסים בין עמים אינם מתנהלים על פי כללי המיסחר, דווקא. הסינים חכמים יותר.

הסניגוריה הכללית

בסידרה האמריקאית המשעשעת על השופט הבלתי־שיגרתי, המוקרנת בטלוויזיה, מופיעה גברת המוצגת כפרקליטה. בפרק הראשון היתה לבנה וממושקפת, בפרק השני היתה כושית. מעמדה אינו ברור כל־כך לצופה הישראלי הרגיל. אולם יש לה תפקיד חשוב במערכת־המישפט האמריקאית.

הגברת הזאת היא פרקליטה מטעם מוסד הקרוי ״ההגנה הציבורית״ או ״הסניגוריה הציבורית״, ובמשך שנים רבות ניסיתי לפעול — בכנסת ומחוצה לה — להקמת מוסד דומה בארץ.

הכל שווים לפני החוק — אבל יש השווים יותר, הרבה יותר. ויש השווים פחות, בהרבה פחות.

הצדק הוא עניין של כסף. פשוטו כמשמעו.

במערכת־המישפט שלנו, טיבו של עורך־הדין הוא גורם מכריע. נאשם עשיר, היכול להעסיק את אחד מעורכי־הדין המעולים, ששכר־טירחתם מרקיע שחקים, אינו שווה לנאשם שני, הנאשם באשמה דומה, אשר ידו אינה משגת אלא פרקליט נחות. ואם אין ביכולתו להעסיק עורך־דין כלל, ובית המישפט ממנה לו פרקליט מטעמו, הרי קורה לא פעם שהפרקליט ישתדל לגמור את העניין מהר, במינימום של טירחה, על־ידי עיסקת־טיעון עם התביעה.

מול הנאשם הפשוט, שאין לו אמצעים, עומד המנגנון האדיר של המישטרה והתביעה הכללית. אפשר לכלוא אותו בתא־מעצר מסריח, כדי לשבור את רוחו. אפשר להפעיל נגדו מנגנון גדול של חוקרים ומומחים. הוא תופס במהרה שאין לו סיכוי, ועל כן הוא יתפתה להודות במשהו, מתוך תיקווה לצאת מן העניין בזול. ואם מופעלות נגדו שיטות המופעלות עתה דרך־קבע נגד נאשמים מסוג מסויים, יהודים וערבים — יישבר חיש־מהר.

כדי לשנות את המצב ולהחזיר למערכת־המישפט מידה של הוגנות, דרוש מוסד אשר יגן על הנאשמים באותו הלהט שיש לתביעה. הפועלת נגדו. מוסד שעבודתו לא תהיה תלוייה באמ־צעים העומדים לרשות הנאשם. כלומר: מוסד מישפטי המקביל לתביעה הכללית; שיתקיים כמוהו על חשבון משלם־המיסים; ושיהיה כמוהו מצוייד בעורכי־דין ובאמצעי־חקירה. משפטנים — ובעיקר מישפטניות, שאין להן חשק להתמודד בשוק החופשי הנשלט על־ידי הגברים — ישמחו לעבוד במוסד זה, כפי שהם שמחים לעבוד כיום בפרקליטות המדינה.

אפשר לקרוא למערכת זו ״הסנגוריה הכללית״, או ״ההגנה הכללית״, או ״פרקליטות הציבור״.

יתכן שהסידרה בטלוויזיה תשכנע כמה מן הצופים בנחיצותו של מוסד כזה.

משהו יוצא מהכלל

שמע ישראל, אדוני אלוהינו משהו לא־נורמלי?

מישפט מוזר? בהחלט. החלק השני שלו פשוט אינו מתאים לחלק הראשון. הסיגנון השתנה באמצע המישפט — דבר שאינו צריך לקרות למישהו שיש לו חוש לשפה ולסיגנון. וכזה לא חסר לכותבי התנ״ך והתפילות.

חיברתי את המישפט הזה כאשר ישבתי ביציע הכנסת והקי־שבתי לנאומו של שימעון פרס על ההדלפה האתיופית.

את דבריו על הדליפה — שהיו בלתי־משכנעים ועלובים למדי — השתדל פרס לעטוף בעטיפה עבה של מלל. בין השאר אמר שמיבצע־ההצלה הוא ״מרטיט ובלתי־רגיל״.

עם כל הכבוד, זה לא הולך ביחד. ״מרטיט״ מתאים למלים כמו מרגש, נשגב, עילאי, היסטורי. ״בלתי־רגיל״ הולך עם משהו מיוחד, יוצא־מן־הכלל. הראשון שואף לשמיים, השני לארמה. אחד גובל בפאתוס, אחר בסלאנג.

אין לדרוש מראש־הממשלה שיהיה סופר, משורר, נואם מב־ריק. אולי עדיף פוליטיקאי שאינו מחונן בכישרונות כאלה, העלולים לא־פעם למשוך את בעליהם להרפתקות. אבל אפשר לדרוש מראש־ממשלה שלא יע־מיד פני משורר, כשאין לו, למר־בה המזל, כישרון כזה.

פרס

מכונת־התדמית הפועלת ע־תה במלוא הקיטור למען שימעון פרס מיהרה להפיץ את הבשורה המשמחת שראש־הממשלה כותב את נאומיו בעצמו. זה בסדר, כל עוד הוא מסתפק בנאומים יבשים ועניינים. אך אם הוא חותר אל הנשגב, מוטב שיצרף לפמליית יועציו ושמשיו גם משורר מוב־טל, שיחבר את נאומיו.

או גם לא יקרה שראש־הממשלה יצטט — כפי שעשה באותו הנאום — את הפסוק ״ישראל ערבים זה לזה״. פשוט אין פסוק כזה. המובאה הנכונה מהמישנה היא ״ישראל ערבים זה בזה״ — ואין זה אותו הדבר. ״ערבים זה לזה״ — אחראים איש למעשה רעהו (ואולי חותמים איש על ערובה לרעהו, לשיחרור עד ליום־הדין). ״ערבים זה בזה״ — מעורבים זה בזה, קשורים יחד.

אנשים

פליט הפנתרים כמעט היה לדוברו של השר
אריאל שרון וח"כ רן כהן מפלרטט עם ש"ס

כץ סיפר שמימון, לשעבר רובר מישרד העבודה מטעם תמ"י, שנורק על־ידי השר החדש, **מר־שה קצב**, ממתין לתשובה בק־שר למינויו כרובר מישרד התע־שיה והמיסחר. האמת היא, שבינ־תיים נמצא מועמד אחר, **עמי יבין**, איש מעריב.

■ חברו של מימון מתקופת הפנתרים השחורים, **סעדיה מרציאנו**, היה אף הוא השבוע במישכן הכנסת, אבל לא כדי למצוא עבודה פרלמנטרית. מר־ציאנו, ח"כ לשעבר, ומיסעדן ללא תעסוקה, סיפר שכתב, ביחד עם חברים, תסריט לסרט פוליטי. המסר שבו הוא שהמימסד האש־כנזי גורם למיזרחיים לשנוא את הפלסטינים. המשקיעים שלו הם פלסטינים בעלי־ממון מארצות־הברית, שגילו עניין בתסריט של חבר מרכז מיפלגת העבודה.

■ מוכ"ל ההסתדרות הוא השליט הבילעדי בבניין הוועד־הפועל. בשבוע שעבר, בישיבת מינהלת חברת־העובדים, בעודו נואם, הבחין שאחד העיתונאים, שנכח באולם, עומד וסוקר סביבו את הנוכחים. „אינך יכול לעמוד. כשקיסר אחד עומד, אין מקום למישהו נוסף," אמר ישראל קי־סר בחיוך.

■ ח"כ הליברלים **יצחק** („זיגי") **זייגר** ניצל השבוע את רוח האחדות ששררה בכנסת ביום נאומו של **שימעון פרס** בעניין יהדות אתיופיה. הוא הצליח להעביר בין כל סיעות־הבית הצעת־החלטה שעניינה חשיבות־התיירות לכלכלת־ישר־אל. לזיגי היה זה שבוע תיירותי רצוף. הוא פתח ביום השני את לובי התיירות של הכנסת בחסות איגוד סוכני־הנסיעות, ולמחרת הוא אירגן להם סיור בעיר־העתיקה.

■ מעל במת הכנסת הציע ח"כ **דן תיכון** שכל הגורמים יתאחדו כדי להביא מחדש לטי־סות־צ'רטר לארץ. העיר חברו למיפלגה הליברלית, **אריאל ויינשטיין**: „אבל לשם כך צ־ריך ממשלה עם מעוף."

■ באותו דיון התלוננה ח"כ העבודה **עדנה סולודר**, שתיי־רות־הפנים לחרמון אינה קיימת, משום שלא יורד שלג בצפון. שוב התערב ויינשטיין: „רק אל תגידי שאת רוצה מיבצע שלג חדש."

■ ח"כ העבודה **זאק אמיר**, הפתיע את חבריו בוועדת הכס־פים של הכנסת. בדיון על חב־רות־הביטוח, הוא תקף בחריפות את העמלות הגבוהות שנותרות בידיהם של הסוכנים. חבריו לישיבה לא הביעו מה פיתאום אמיר מתעניין בכך. מפה לאוזן נלחש, בסופו של דבר, שהסיבה לרוגזו על אמיר היא, שיריבו מרימונה, ח"כ **יצחק פרץ**, קשור בעיסקי־ביטוח.

■ מי שעזב את המיפלגה הליברלית, עוד לפני שרנר הת־אשפז, **אלחנן בר־סער**, לשע־בר רובר המיפלגה ודובר סיעת הליכוד, ביצע תפנית בעסקי־הדוברות. מעתה הוא דובר ענף היהלומים ומטפל בו־זמנית גם בבניין בורסת היהלומים וגם בהתאחדות היהלומנים.

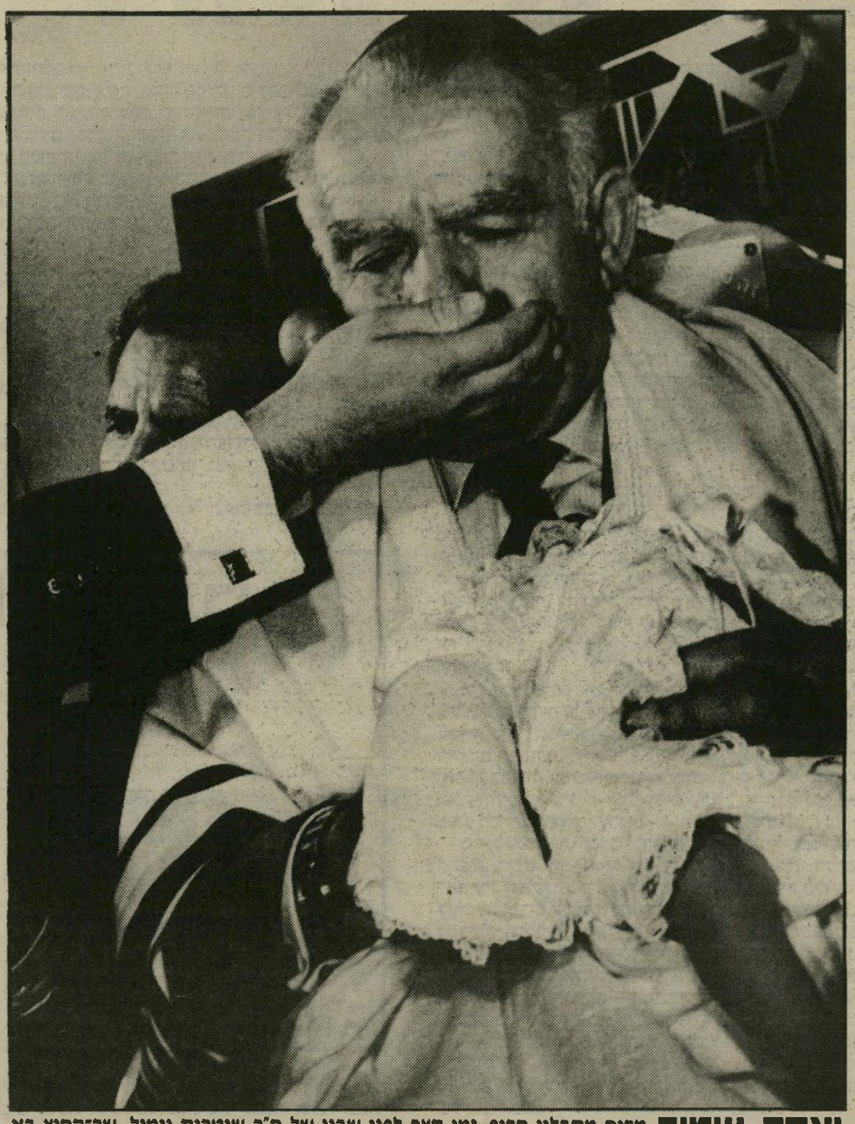

יצחק שמיר מריח מתבלין חריף, זמן קצר לפני שבנו של ח"כ שיטרית נימול. שר־החוץ בא בלוויית אנשי חרות אחרים לבית־הכנסת ביבנה, שם חגגו שיטרית ואשתו, רותי, את לידת בנם, דויד. לזוג בת בכורה. שמיר התכבד להיות הסנדק ואף זכה ללגום מיין מייצור ביתי.

ניצה בן־אלישר בוררת פרי מעגלה שהיתה רתומה לסוסים עשויים ממרנגינה. בן־אלישר באה עם בעלה, אליהו, לחתונת עופר שכטר, בנו של משה שכטר, בעבר ראש שליחי הסוכנות באמריקה. החתונה המישפחתית הפכה לפוליטית כאשר חברי מרכז רבים מנצלים את האירוע המישפחתי לשיחות בענייני־תנועה. על הפרק עמדה הדחתו של אבנר סרוסי, עוזר שר הבינוי והשיכון, אחרי הראיון שנתן להעיר.

■ איך נולד המרד שלא היה במיפלגה הליברלית? בתחילת השבוע קיבלו עשרות פעילי המיפלגה טלפונים מלישכתו של שר המדע והפיתוח **גידעון פת**. הם הוזמנו לדיון כלכלי. עוד באותו הלילה הועברה למ־ערכות העיתונים היומיים הידי־עה שמתארגן מרד נגד השר **יצחק מודעי**. זה הספיק. גם המארגנים וגם המשתתפים, חזרו בהם בבוקר שלמחרת, אחרי הפירסום בעיתונות.

■ מוצאו העיראקי של ח"כ ר"ץ מגן־שמואל, **רן בהן**, מזמן לו הפתעות. לפני כמה שבועות, פנו אליו פעילים של הרב **מאיר כהנא** וביקשו ממנו שימסור לחבריו בסיעה שיזם יגיע וגור־לם נחרץ. כהן שאל מה בנוגע אליו. „אתה משלנו, אתה עירא־קי!" ענו הפעילים.

■ כהן מספר שבזכות מוצאו, פנו אליו ח"כים מש"ס, ספרדים שומרי־תורה, והציעו לו שיצטרף אליהם ויחזק את מעמד יוצאי־בבל בתנועה הדתית. „לא רחיתי אותם על הסף," סיפר כהן.

■ במישכן הכנסת נראה השבוע **מיכה מימון**, לשעבר חבר הנהלת של"י, מקבוצת כהן, כשהוא מתנהג בצורה עצבנית יוצאת־דופן. חבריו זכו לתשובה דווקא מפיו של **ישראל בין**, עוזרו של השר **אריאל שרון**.

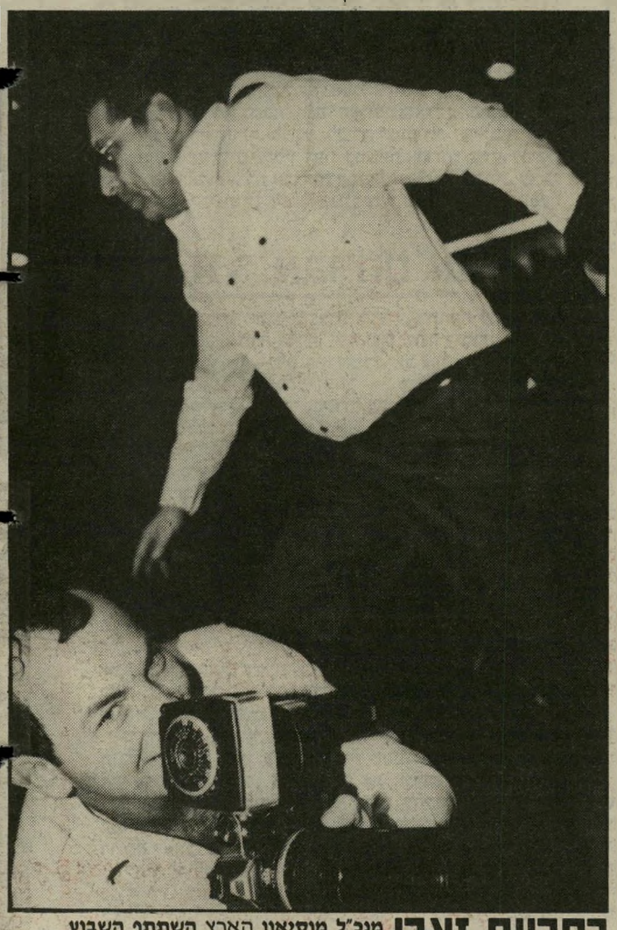

רחבעם זאבי מנכ"ל מוסיאון הארץ השתתף השבוע במסיבת־הפתעה לחבר. כאשר הוא התבקש לעלות על בימת צוותא כדי לשאת את דבריו, הוא ויתר על עליה רגילה לבמה. ממקום מושבו, בשורה השניה, טיפס האלוף (מיל.) על כיסאות השורה הראשונה וממנה לבמה. צלם מעריב, ראובן קאסטרו, שחשש לגופו, זינק לצד, בטרם יטפס גם עליו.

פינחס אילון ראש עיריית חולון ויושב־ראש מרכז השילטון המקומי, מנסה להרגיע את הרוחות בישיבת מועצת השילטון שבחרה את מחליפו. אילון בן ה־76 הניף את הפטיש הקטן שלו באוויר ואף הרים את קולו, אבל התקשה לבלום את המהומה.

יהושע אירנשטיין ראש עיריית בני־ברק, מנצל את ה־מהומה שפרצה באולם, על רקע בחי־רת תבורי, הידוע כלוחם נגד הכפייה הדתית, כמחליפו של אילון, וצעקות ראשי המועצות הערביות, והתבטא נגד בחירת שונא תורת ישראל.

בני שליטא מנהל את המיתקפה נגד חברי הרשויות הערבים ש־דרשו את הורדתו מהבמה של דובר ההתנחלויות ישראל גלעד. שליטא, בעימות שכמעט הגיע לחילופי־ מהלומות עם ראש המועצה המקומית טירה, קרא לעבר ראשי המועצות הקומוניסטים: „אתם חותמת גומי של הק.ג.ב." שליטא סיפר אחר־כך, שמחוץ לאולם הוא היה מפליא את מכותיו במתפרעים.

■ האירוע היה אמור להיות חגיגי. על הפרק עמדה בחירתו של היושב־ראש החדש של מרכז ה־שילטון המקומי. הקשיש היוצא, פינחס אילון, היה בטוח שבאולם בית מיפעל הפיס תתקיים, כרגיל, ישיבה רגילה. אבל, שלא כצפוי, החלה המהומה כבר בסוף נאומו. דרור פוגל, ראש המועצה המקומית רמת־ישי, שהוא גם חבר מרכז תנועת־החרות, קרא לעברו: „עכ־שיו סיים לדבר הנוכל מספר 1 של ישראל." אחר־כך פרצה מהומה על רקע דרישת חברי המועצות הער־ביות, שנואם מהשטחים הכבושים לא ידבר. שוב נתנו את הטון אנשי הליכוד, בראשות בני שליטא, שני־סו להשתיק את עמיתיהם הער־ביים. ואם לא די בכך הרי איימו ראשי 25 מועצות מקומיות קטנות בפרישה ממרכז השילטון המקומי, בטענה שהמוסד עובר תהליך של פוליטיזציה. ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, הודיע שהוא מחרים את הכינוס משום שמרכז השילטון המקומי הוא גוף אימפו־טנטי. הוא בוודאי לא התכוון לישיבה האחרונה, ביום החמישי.

יצחק כספי סגן ראש עיריית תל־אביב וחבר סיעתו של בני שליטא, מנסה לעצור את השתוללות הח"כ הצפו־ני ממנחמיה כנגד עמיתיו הערבים. מול מצלמות העיתונים ותאורת הטלוויזיה ניסה כספי, שרזה באחרונה, להשתיק את שליטא, אך לשווא.

תופיק זיאד ראש עיריית נצרת, דורש להוריד מהבמה ולהפסיק את התבטאותו של ישראל גלעד, יושב־ראש מועצת מעלה־אפרים, המייצגת שמונה התנחלויות בגדה המערבית וברמת הגולן. זיאד, ח"כ רק"ח, צעק ראשון ואליו הצטרפו כל שאר חבריו מהרשויות הערביות. גלעד זכה להגנה חסרת־פשרות מצד ראש המועצה המקומית מנחמיה, בני שליטא, ח"כ הליברלים.

דב תבורי מחליפו של פינחס אילון (במרכז), מתייעץ עם עמי־תיו, יגאל גריפל סגן ראש עיריית תל־אביב (מש־מאל), ממלא מקומו של תבורי ומאיר שיטרית מיבנה, יושב־הראש החדש של מרכז השילטון המקומי, איך להרגיע את הרוחות באולם.

אנשים

מה צינזרו עורכי „סיבה למסיבה" מדבריו של שבח וייס ומדוע רוגזת הסופרת רחל איתן

■ מאו שצבי רנר, גיזבר המיפלגה הליברלית, נפל למיש־כב, כבר אין חוששים מפניו. לפני שנתיים הפקיע רנר את אולם מירנברג שבבניין המיפ־לגה הליברלית, מידי סניף תל־אביב של המיפלגה והכריז שייערכו בו אך ורק ישיבות ההנהלה הארצית. השבוע ניצלו אנשי תל־אביב את היעדרו של רנר מהבניין, וחדרו לאולם המ־שופץ, בתום ישיבת ההנהלה של המיפלגה.

■ השחקן הרמת־גני הוותיק, **דויד מנחם**, שהתפרסם, כשהו־פיע בשתי סדרות הטלוויזיה, מישל עזרא ספרא ובניו ואנשים במיל', עוזב את הארץ לשנת־לימודים באנגליה.

■ הכנר **בן־עמי זילבר** נשכח מהר מדי. זילבר, בעלה של הזמרת **ברכה צפירה** ואי־ביו של **אריאל זילבר**, הובא לקבורה בתחילת השבוע שעבר. רק פחות ממניין באו לחלוק כבוד אחרון לאחד ממייסדי ה־תיזמורת הפילהרמונית שניגן בה 40 שנה, עד שפרש לגימ־לאות, לפני חמש שנים.

■ בפתיחת תערוכה משות־פת של ציירים ישראלים ופלס־טינים בתל־אביב, קרא המשורר **מאיר ויזלטיר** משיריו. כשני־גש למיקרופון, הוא הודיע לקהל הרב שנכח בגלריה דביר, שהוא שמח שהתערוכה מתקיימת ב־תל־אביב, ולא ברמאללה, כי מעבר לקו־הירוק היו אוסרים אותו בגלל ציבעי הלבוש שלו — חולצה ירוקה, מיכנסיים לבנים, סוודר שחור ותיק אדום — ציבעי הדגל הפלסטיני.

■ פרק־חייו של הפרופסור **שבח וייס** כחידונאי, החל בה־עולם הזה. בקטע מראיונו בסי־בה למסיבה, שמשום־מה לא שודר, סיפר וייס שבאמצע שנות ה־50 הוא חיפש בסטודנט עבודה נוספת. הוא בא למישרדי העולם הזה ברחוב גליקסון בתל־אביב. „היה שם חם מאוד," סיפר ח"כ העבודה. „פגשתי את **אורי אבנרי** במכנסיים קצרים וללא חולצה. הצעתי לו להריץ מדור־חידונים. הוא התלהב ונתן לי שבועיים ניסיון. בעמוד האחורי של העולם הזה כתבתי את שתי דקות אינטליגנציה." כעבור זמן הופיע שבועון־בוסר בשם רימון. שהוצא על־ידי גורמים לא מזוהים ומטרתו היתה פגיעה בהעולם הזה. וייס הוזמן לכתוב גם שם ועל כך הוא אומר: „רומני שכרי לחלץ את הענף מהדימוי הציבורי הירוד שלו, כדאי להציג הפקת פוסטר על כל שלביו. במחשבה שניה, הוא העלה את הרעיון שרק **עופרה חזה**, שהיא זמרת פופולארית, תתאים לכך. הצרה היתה שחזה, שמ־עולם לא הופיעה בתשדיר־ שאני היחיד שנהנה אז משני העולמות גם יחד."

■ אחרי־כן, כשכבר היה לרוקטור, הוא החליט לחדול מעיסוקו כחידונאי. הרצאתו הראשונה כרוקטור היתה בקי־בוץ בית־ניר, אבל המזמינים לא היו בטוחים על מה ידבר וייס. לכן הם כתבו שהוא יערוך חידון על הפרלמנטריזם.

■ לא בקלות הצליחו מי ש־עמדו מאחורי תשדיר־השירות בעידן החדש של הדפוס להבי־או לשידור. הרעיונאי־תסריטאי במאי, **יום־טוב משה** החליט שירות, ביקשה באמצעות מנהלה האישי, **בצלאל אלוני**, סכום גבוה. לבסוף השתכנעה חזה להו־פיע חינם אין־כסף, אחרי שהת־להבה מאפשרויות הצילום. כך, למשל, היא שכחה את עגילה כבית, אבל כ„בישול" הצילומים הושתלו עגילים לאוזניה.

■ התחנה הצבאית עומדת לחדש את שידורי ההקלטות של אמנים בהופעות חיות. כמקובל, התחייבה התחנה, שההקלטות ישודרו רק בארץ ולא ישווקו לחו"ל. ההקלטות, הנערכות על־ידי מחלקת התרבות והבידור של התחנה, הזכירו למי שעומד ברא־שה, **מולי שפירא**, סיפור על הקלטה של הזמר **סול סיימון** לפני שמונה שנים בקיסריה. אחרי השידור קנו לו אנשי גלי־צה"ל מתנה, חנוכיה עתיקה מבצלאל. סיימון לא היה נלהב, ואמרגנו הסביר שהכוכב האמרי־לבנות של המזרחי, חברה בבני־עקיבא ואחר־כך פעילה בבי־ת"ר ובהשומר הצעיר. גילתה באחרונה את השפה האידית. היא מוזמנת להרצות על הספרות בשפה זו. לא מכבר, כאשר נפ־גשה עם הסופר **סול בלו**, שפת השיחה ביניהם היתה אידיש.

■ **יצחק ליבני** ריאיין ב־מועדון את ראש עיריית תל־אביב, **שלמה להט**, והשיחה גלשה לנושא החריגות מהת־קציב שביצעה העירייה. הזכיר להט לליבני: „אני זוכר שכאשר אתה היית מפקד גלי־צה"ל ואני ראש אכ"א, אתה חרגת מאוד מהתקציב." בהמשך הסכים צ"ץ שהחריגה היתה לברכה לתחנה הצבאית.

עירית רזילי וחברתה, רינה פסחזון, באו השבוע למועדון צוותא בתל־אביב למסיבת יום־הולדתו ה־60 של המנצח יצחק („זיקו") גרציאני. רזילי, בעלת חנות ספרים, ופסחזון, עונבת העניבה (משמאל) ואשתו של המוסיקאי רפי פסחזון, עזבו את המקום עוד לפני הסיום.

פסוקי השבוע

● **שר הבריאות, מרדכי („מוטה") גור:** „גברנו על החוליים מאתיופיה, אך לא על הפטפטת שבבתי־החולים."

● **יושב־ראש הנהלת הסוכנות, אריה דולצין:** „האם ליהודי פשרון כמוני יש מקום בליכוד המאוחד?"

● **איש הטלוויזיה עמום אטינגר**, על מבקרת הטלוויזיה של הארץ, הדה בושס: „אשה מיסכנה, אומללה, בודדה, חוש־בת שהמציאה את האינטלקט, שנשפך לה מהאוזניים, שרוצים להקיא. מה אפשר לדרוש מגרו־שה בודדה שמעוררת בחילה?"

● **כתב „הארץ" בדרום,**

יונה אליאן והזמר דני ליטני שבו מגרמניה בלבוש אחיד – בלייזרים מתוצרת גרמנית. ליטני שילם פי שניים ממה שאליאן שילמה. אליאן נסעה לגרמניה כדי ללוות את בעלה, ששי קשת, שהופיע עם ליטני במחזמר הלליוה הוליבוד.

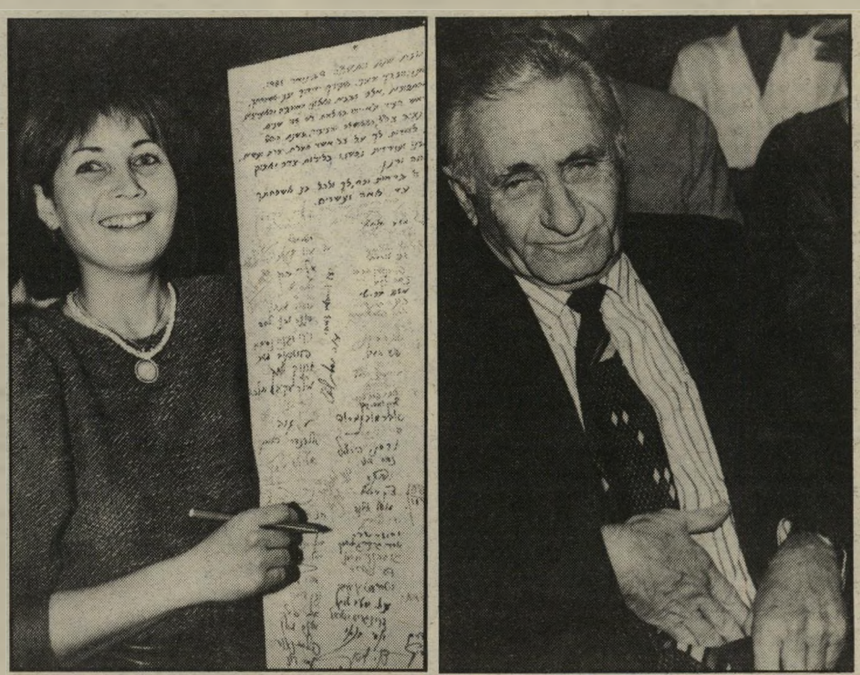

יצחק גרציאני מנצח תזמורת צה"ל, מכניס את שולי עניבתו למיכנסיו (מימין) ובתו הקטנה, קיקי גל, עומדת ליד כרזת־קלף, שעליה חתמו אמנים ואורחי־המסיבה שנערכה לרגל יום־הולדתו. את המסיבה הכין שאול ביבר והתיכנון היה מוצלח בצורה יוצאת־דופן.

קאי מעוניין במדים צה"ליים. שפירא חיפש עבורו מדים, אך לא מצא מכנסיים קצרות שית־אימו לזמר נמוך־הקומה. לבסוף החליט שפירא לגזור זוג מכנ־סיים.

■ לסופרת הישראלית **רחל איתן**, המתגוררת מזה שנים בניו־יורק, תלונות על כך שאיש לא מתעניין בדיעותיה הפולי־טיות. איתן, אחותו של הבימאי **דני ליטאי**, תלתה על הצד הפנימי של דלת־הכניסה לביתה את הסיסמה: טוב שלום מארץ־ישראל השלמה. לדבריה, היא נרגזת מכך שבכל ראיון איתה לא מזכירים את דיעותיה. „האם היו מעיזים לעשות זאת ל**עמוס עוז**?" היא שואלת ומשיבה: „אליי מתייחסים כאל סופרת שהיא עקרת־בית."

■ איתן, בוגרת בית־הספר **מרדכי ארציאלי**: „הבעיה ה־עיקרית שממנה הם סובלים, אך ממנה אין הם יכולים להשתחרר, הוא צבע עורם השחור, וזו בעיה שאין לה פיתרון."

● **הרב שמואל אבידור הכהן**: „אין צורך לספר בדיחות על הרבנות הראשית. היא עצמה בדיחה עצובה."

● **אסתר ניב, אשתו של אריה ניב**, המואשם במעשים מגונים בתלמידותיו: „צריך היה להיות אדם מבריל, כדי לא להת־פתות לתלמידות."

● **מועמד ר"ץ לבנסת הקודמת, מירון בנבנישתי**, על התנועה כיום: „מי ששלושה שרימפס קטנים טובים לו — יילך לר"צ."

● **המשורר יב"ש**: „באין איכות אנושית, חיים מכמות של רישעות."

התנהגותם של כמה אישים בצמרת המדינה מעוררת שאלות

בעיית שתייה

לפני שבועות אחדים ישב אחד השרים בממשלת האחדות הלאומית בבריידות מזהירה ליד שולחן הממשלה במליאת־הכנסת, והקשיב לדוברי האופוזיציה, שזרקו בו מרה על פעולה מסויימת של אנשיו.

הסיפור עצמו היה כמעט שיגרתי, אופייני מאוד לממשלת „האחדות". השר הגן על עובדיו, הזין את חברי־הכנסת בתערובת הרגילה של התחסדות וציניות, ונשמע די מרוצה מעצמו.

אלא שיושבי יציע־העיתונות, שטרחו למקר מבטים בוחנים בשר. חשו שהדברים אינם כל־כך פשוטים. תוכן־דבריו היה רגיל, אבל התנהגותו במשך נאומיהם של חברי־האופוזיציה היתה מוזרה, בלשון המעטה. השר הקשיב לדברים בחוסר־נחת גופני ממש, בולט לעין. הוא זז וזז בכורסתו ללא הרף, פניו האדימו אפילו מעבר לסומק הרגיל שלהם, ידיו נקמצו לאגרוף, רגליו בעטו קלות זו בזו. האיש נראה כאילו הוא מתקשה מאוד לנשום. עוזריו בתא־היועצים נעצו בו עיניים מלאות־דאגה. בתום דברי־התשובה שלו הוא אץ לקצה האולם, הצית סיגריה בעצבנות גלויה. העוזרים נרגעו במקצת. אם האיש מעשן, יתכן שאין סיבה לדאגה מיידית.

האם פיתח השר בעיית־שתייה (DRINK PROBLEM), במשך הקריירה הציבורית העשירה שלו, שכללה גם שהות ממושכת בחוץ־לארץ? יש על כך חילוקי־דיעות.

אנשים שעבדו עמו בעבר מסרו להעולם הזה, שהאיש שתה (ושותה) כמויות אדירות של ויסקי, ומתחזל לשתות בשעות המוקדמות של הבוקר. עוזרת פרלמנטרית צעירה, שנסעה עימו במכונית מתל־אביב לירושלים, סיפרה שהשר שתה בקבוקי־וויסקי קטן תוך כדי הנסיעה, בת 50 הדקות. רבים מייחסים להשפעת המשקה את התפרצויות־הזעם הפיתאומיות שלו, ואף הטילו ספק בצלילות שיקול־דעתו, כשהוא בהשפעת האלכוהול.

יש גם דיעות אחרות. כמה מעוזריו של האיש בעבר הקרוב הביעו את הדיעה, שגם אם יש אמת בסיפורים על הרגלי־השתייה שלו, העניין נופח על־ידי אויביו (הרבים) של השר. „הוא שולט היטב בעצמו ובמעשיו," אמר אחד מהם להעולם הזה. „אפשר לבקר אותו פוליטית, אבל אין להטיל ספק בצלילותו."

יריביו של השר הכביר ממשיכים להפיץ את סיפורי־הזוועה על בעיית־השתייה שלו. „לפחות שלושה אנשים בצמרת המדינה מרבים לשתות," אמר להעולם הזה מקור במישרד ראש־הממשלה. „השר (המדובר לעיל) מדי איג אותי במיוחד. הוא נוטה ממילא לדיכדוך, לרגשות אשם, רדיפה ובדידות, וגם להתפרצויות־זעם. העובדה שהוא מופקד על מישרד חשוב היא מכרעת. אם יש לו בעיית־שתייה, יש לזה חשיבות ציבורית רבה. הדיון על כך חייב להיות גלוי."

מעגל־קסמים

בארצות־הברית הפכה השיכרות בחוגים הבכירים והנוצצים למכת־מדינה של ממש. הכינוי העדין „בעיית שתייה" מציין תיסמונת שכיחה מאוד במדינה הזאת, של שתייה קלה, בתחילה של משקאות חריפים וקוקטיילים, ההופכת בהדרגה לתלות קשה. הגבול בין „בעיית שתייה" לבין אלכוהוליזם הוא דק ביותר.

„רוב התלויים במשקה אינם חשים כלל בתהליך של הגברת השתייה עד לאובדן חלקי או מלא של החושים," כותב ג'יימס ספרלינג בסיפורו האלכוהוליסטים. „הם נהנים מתחושה של כוח, או הקלה ויכולת לקחת את החיים בקלות. המשקה מעניק להם הזייה של יכולת לפתור את כל הבעיות העומדות בפניהם. רק בהדרגה מרפיעה התלות, הבאה לידי ביטוי בתחושת קור מקפיא, וכורח מוחלט לשתות משקאות חריפים, במינון אלכוהולי הולך וגובר, כבר בשעות של הבוקר. במצב דברים זה אין כל הבדל בין מכור למשקה ובין מכור לסמים קשים. שניהם מצויים במעגל קסמים מסוכן, שאין ממנו דרך חזרה, ללא טיפול גמילה נוקשה ורב־סבל. רק לעיתים רחוקות ביותר מצליחה הגמילה לחסל את בעיית השתייה עד תום."

את מסלול היסורים הזה עבר, בין השאר, גם כוכב הכדורגל האנגלי, ג'ימי גריבס. לפני 13 שנים פרש גריבס, כשהוא בשיא הקאריירה הנפלאה שלו. ג'ימי היה השחקן האנגלי המוכשר ביותר בכל הזמנים, שבר את כל שיאי הבקעת־השערים, חרף קומתו הקטנה ומיבנה־גופו הרזה. ב־15 השנים ששיחק בצ'לסי, במילאן, בטוטנהאם ולבסוף בווסטהאם־יונייטד, משך גריבס מיליונים ליציעים. גריבס, שכיכב גם בנבחרת־אנגליה, הרוויח הון־עתק מכדורגל. הוא הקים מישפחה, הוליד ארבעה ילדים, ובנה לו בית מפואר באיזור־יוקרה ליד לונדון. השינוי במעמד האישי שלו הביא גם למיפנה פוליטי. ה„קוקני" הטיפוסי, בן למישפחת־פועלים עניה, התפאר בגלוי בחברותו במיפלגה השמרנית.

שנתיים אחרי פרישתו כבר היה ג'ימי ממש בשפל־המדרגה. סיפרו האוטוביוגרפי מתאר כיצד החליף בהדרגה את הבירה שלאחר המישחק במשקאות יקרים יותר, כיצד הפך מכור לוויסקי, עד לאובדן החושים. בסוף התהליך מצא גריבס את עצמו זוחל ליד פחי־אשפה, ומלקק את טיפות המשקה האחרונה מבקבוקים שהושלכו.

הוא סבל מצמרמורות, מהתקפות־קור, מהקאות. אשתו השיגה גט, שללה ממנו את הגישה לילדים. ביתו אבד לו. גריבס מצא את עצמו בחדר עלוב ברובע־עוני לונדוני, בטיפול מוסדות סעד ורווחה.

לאחרונה עבר בהצלחה יחסית טיפול־גמילה, הפך פרשן מוצלח־למדי בטלוויזיה המיסחרית הבריטית. גריבס עצמו מגלה ספקנות לגבי הצלחת הטיפול: „אני עדיין מתגעגע למשקה, למרות שלא נגעתי אפילו בטיפה אחת מזה כמה שנים. זכר החרפה, ובעיקר אובדן השליטה על עצמי, מעוררים בי פחד וחלחלה."

„פגיעה חמורה"

פרופסור עודד אברמסקי, 44, ראש המחלקה הנוירולוגית בבית־החולים „חדסה" בירושלים, ומומחה בעל שם עולמי לפגיעות מוחיות, מביא דעה חד־משמעית על השפעת שתייה ממושכת על תיפקוד המוח:

„אין ספק ששתייה של כמויות גדולות של אלכוהול במשך שנים אחדות גורמת לפגיעה מוחית בכל הדרגות הידועות למדע־הרפואה. אנו מודעים למיגוון רחב של תיסמונות מוחיות. הנובעות משתייה. הפגיעות עלולות להיות מנטליות. רוחניות. התנהגותיות. הכרתיות ואף מוטוריות."

הפרופסור אברמסקי נשאל על אישי־ציבור מסויימים. „אין כל אפשרות לקבוע," אמר להעולם הזה. „בלי לבדוק את האישים הנתונים. למדוד את כמויות האלכוהול בדמם. להתחקות על הרגלי־השתייה שלהם ועל תיפקודם הנובע מכך. ברור שהשפעת המשקה על אנשים בתפקידים אחראיים עלולה להיות קריטית."

הצבר הירושלמי, הידוע בשנינותו, הוסיף שבכל הנוגע לאישים שעליהם נשאל: „מעולם לא התפעלתי מחוכמתם גם בלי עניין השתייה. מופרזת או לאו."

משבר חמור

בבריטניה דנה העיתונות בגלוי בבעיות השתייה של מדינאיה. בתיקי מישרד־החוץ בישראל ניתן למצוא סיפורים מרתקים על נציגים דיפלומטיים, שבילו שעות רבות בחברת שרים וחברי־פרלמנט, כשהם שיכורים כלוט. סיפורים דומים אצורים בזיכרונם של עובדי המישרד. שאירחו, למשל, את שר־החוץ הבריטי לשעבר, ג'ורג' בראון, שיכור כרוני ממש.

ב־1964 הופיע בראון בשידור חי בטלוויזיה הבריטית. הוא היה אז שר־על לכלכלה, וסגן מנהיג מיפלגת הלייבור. בראון, שתוי כמעט עד לאובדן־חושים, חיבק ונישק את מראיין שלו, שלטש בו עיניים נדהמות. הוא גידף את מבקריו מהאגף השמאלי של הלייבור בשפה בהחלט בלתי־פרלמנטרית („מצידי יכולים מייקל פוט וטוני בן ללכת ולהודיין"), שיהק וגיהק, געה בצחוק פרוע. לבסוף הופסק השידור בשל „תקלה טכנית".

התקרית הסעירה, כמובן, את בריטניה, וגררה כותרות שמנות בעיתונות העממית. עורכי העיתון השמרני הצהובון, דיילי אכספרס, הצמידו שני כתבים קבועים לג'ורג' בראון. צלם היומון זכה להנציח אותו כשהוא מתנגש באי־תנועה, יוצא ממכוניתו בצעדי שיכור מתנודדים.

גם וינסטון צ'רצ'יל האגדי היה ידוע כשתיין מובהק. בסוף הקאריירה הפרלמנטרית שלו חדל לתפקד כהלכה, בשל שתייה מופרזת. עוד בשנות ה־30 הסוערות הופיע צ'רצ'יל שיכור לישיבת הפרלמנט, שרנה במדיניות הפיוס של ממשלת סטנלי באלדווין כלפי גרמניה. במהלך מריבה סוערת עם הליידי אסטור הפרו־גרמנית קראה חברת־הפרלמנט האריסטוקרטית ל־עברו: „אתה שיכור, מר צ'רצ'יל!" ונענתה במילים הבלתי־נשכחות: „ואת מכוערת, גברת! אבל אני אהיה פיכח מחר!"

כשעוד היה ראש עיריית ברלין, סבל גם וילי בראנד מבעיית־שתיה קשה והופיע שיכור בשידורים. ה־עיתונאים נהגו לעשות יד אחת כדי להעלים את הדבר בטכסיסים שונים.

ישראל עדיין רחוקה ממנטליות של דמוקרטיה אמיתית (להבדיל ממיבנה פוליטי דמוקרטי) וכל דיון, חיוני ככל שיהיה, בתיפקודם של אנשי־ציבור, נחשב כרכילות מגונה.

אולם להרגלי־החיים של כמה שרים ופקידים בכירים יש השלכות פוליטיות ממדרגה ראשונה. שר אחד, לפחות, הפך בחודשים האחרונים נושא לדיון בכל פגישה בין אישים פוליטיים לנציגי כלי־התיקשורת. מראהו והתנהגותו של השר, החלטותיו התמוהות בנושאים רבים, הרקורד שלו במצבי־לחץ, והשמועות העקשניות שהוא סובל מ„בעיית שתייה", מחייבות בדיקה ודיון ציבורי גלוי בנושא.

חיים ברעם ■

בראון
נשיקה למראיין

גריבס
טיפות בין פחי־אשפה

ברנד
שיכור בשידור

צ'רצ'יל
עלבון לגברת

פנינה בריק:

„ביפאן, הם כבר מזמן היו עושים חראקירי!"

דיברתי איתה לפני למעלה משנה, כשהכסף שלה והחלומות על דירה קטנה ירדו לטמיון יחד עם מניות הבנקים. אז היא חשבה שזה מאלוהים. היום היא יודעת שלאשמים יש שמות של בני־אדם. היא הפסיקה להאמין לשרי־האוצר, הפסיקה להאמין לבנקים. מה את עושה עם הכסף שלך היום, שאלתי את הזמרת פנינה בריק.

למה אני צריכה לדאוג. גאוני־הכלכלה פתרו לי את כל הבעיות ועכשיו הם רואגים שלא יהיה לי אף גרוש לשים בצד.

● **ואם היה לך כסף, הרי היית צריכה לעשות איתו משהו כדי לשמור על ערכו.**

אני מפחדת להגיד לעיתון שהייתי קונה דולארים שחורים, כי זה נוגד את החוק. מצד שני יש לי הרגשה שהחוק מפריע רק לאלה שאין להם כסף לקנות דולארים שחורים. אני כבר גמרתי להאמין שהבנק הוא גם יריד. מה שבמיוחד כואב לי, מלבד הכסף שאבד לי, בעזרתם האדיבה של הבנקים, הוא שנוכחתי לדעת שבארץ־ישראל כל מי שנכשל הוא מצליחן והוא ממשיך לתת עצות לעם. איך הם לא מתביישים כל האנשים האלהז ביפאן הם כבר מזמן היו עושים חראקירי.

● **את מציעה להם להתאבד?**

חס וחלילה. התאבדות זה סוף הדרך, כשהאדם מבין שבאמת לא נשאר לו יותר מה לעשות. אני בטוחה שהפאשלות שהם עוד מכינים לנו, הן רבות ומתוחכמות.

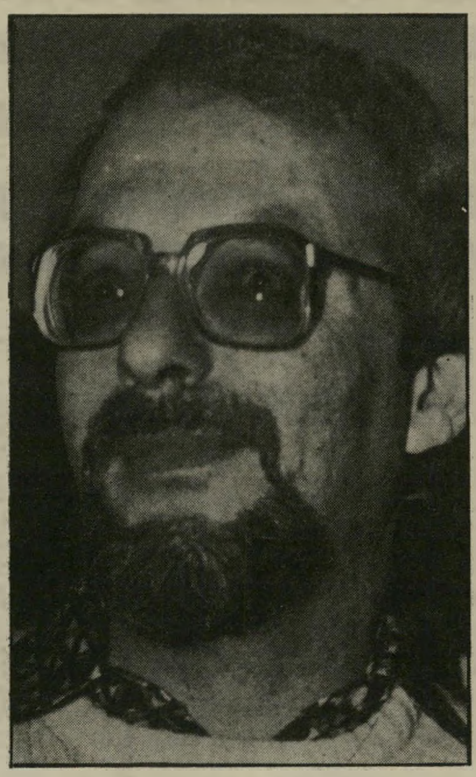

יריב בן־אליעזר:

„מסב־סבי ואחורה, עברי היהודי מטושטש!"

חוק מי הוא יהודי עומד להיות מועלה בכנסת ועל פי הערכות של כנסתולוגים סיכוייו להתקבל גבוהים. במק־ביל, מתחוללת סערה בשאלת יהדותם של עולי אתיופיה, שהמימסד הרבני מסכים להכיר בה רק לאחר שיערכו שיפוצים קלים. אחד מאלה שהגיבו על צמד האירועים, הוא הד"ר לתיקשורת, יריב בן־אליעזר, נכדו של דויד בן־גוריון. הוא מציע לחקים תנועה ציבורית בשם „מי הוא יהודי".

בעקבות הפקפוקים שהועלו לגבי יהדותם של עולי אתיופיה, שלעניות דעתי מדקדקים במיצוות הרבה יותר ממני, עלו ספקות בליבי, שמא אינני מתאים להגדרת „מי הוא יהודי". אני בטוח שיש עוד רבים כמוני וחשבתי שמן הראוי שתקום תנועה רחבה של מפקפקים ביהדותם. הרוצים לזכות בהכשר כהלכתו.

● **מדוע התעוררו הספקות האלה בליבך?**

ניסיתי לברוק את שורשי יהדותי, אלפיים שנה אחורנית, ולהפתעתי גיליתי שאני נעצר בסב־סבי, ומכאן ואילך עברי היהודי מטושטש ואינו ניתן לאימות. לכן עלה החשש בליבי, שאולי אי־שם, בערבות רוסיה, קרתה איזו תקלה באילן־היוחסין שלי.

● **ומה ניתן לעשות כדי לוודא סופית את יהדותך?**

הצעד ההגיוני ביותר הוא להירשם כשחקן זר באחת מקבוצות הכדורסל ולהתחתן עם יהודיה שציציותיה נברקו על־פי ההלכה. הרעיון נפל, כי אני לא מספיק חוק בריבאונדים.

● **אז מה הלאה?**

חשבתי שאולי אפשר להוכיח שיש לי „ראש יהודי". אבל נאמר לי שהקריטריון להוכחת טוהר־הגזע הוא לא הראש, אלא אבר אחר. הוצע לי, לפיכך, לטבול, כדי לזכות בגיור־לקולא, אך אני מעדיף לדקדק במצוות ועל כן, בכוונתי לפנות לשדולה הדתית ולהציע שייערך מיפקד־אוכלוסין מתאים. הגיע הזמן שכל יהודי ישים את שלו בגאווה, ייתפקד וייבדק כדי לוודא שיהדותו זקופה וכשרה למהדרין.

● **אתה חושב שסבא שלך, דויד בן־גוריון, היה מסכים להצעתך?**

אני לא יודע. אבל ברור לי שהוא לא היה קונה את ההגדרות החדשות ל„מי הוא יהודי".

הרב יוסף הכט:

„רב הוא כל מי שנבחן ב,שולחן ערוך'!"

הביקור של מאיר כהנא באילת, השאיר טעם רע ועלבון אצל רבים מתושבי אילת. קבוצת־נוער, ששרה את שיר השלום, סולקה מהמקום על־ידי המישטרה. אשה ירקה בפניו של כהנא, אבל שני הרבנים של אילת, הרב הדיה והרב הכט קיבלו את כהנא לשיחה בלישכתם. שאלתי את הרב יוסף הכט, אם כהנא התקבל לשיחה כרב, כח"כ, או כמטיף לגזענות.

הוא התקבל כח"כ, כאיש־ציבור וכאזרח, שביקש להתקבל לשיחה בלשכת־הרבנות. למעשה, כל אדם המבקש זאת, מתקבל. זו היתה שיחה קצרה והיא נערכה בשעה של קבלת־קהל.

● **על מה שוחחתם?**

הוא התעניין לדעת כמה בתי־כנסת יש בעיר, כמה אנשים שומרי־שבת גרים באילת, ובעיקר, הוא דיבר על בעיית ההתבר־ללות, כלומר, זוגות של בחורות יהודיות וערבים, העובדים באילת.

● **איזה מין התבוללות זאת, הרי זוג כזה לא יכול להתחתן באריץ?**

גם בלי חתונה, אנשים מדברים על זוגות כאלה, זה יוצר בעיה, אבל אנחנו מתמודדים איתה.

● **האם העובדה שקיבלת אותו לשיחה, לא אומרת שאתם קרובים לדעותיו?**

בוודאי שלא.

● **זה לא מטריד אותך שאיש כמו בהנא הוא רב וגם אתה רב?**

התואר רב ניתן לאדם אחרי שהוא למד חלקים בשולחן ערוך ונבחן עליהם. אם הוא עמד בהצלחה בבחינות, הוא מקבל הסמכת יורה יורה והוא נעשה רב.

● **כלומר, אין שום קשר לאיזה בן־אדם אתה. למדת — אתה רב.**

צריך, כמובן, לחיות על־פי התורה.

● **כלומר, אחרי שקיבלת את ההסמכה ואתה שומר על מצוות, לא חשוב מה אתה עושה, אתה נשאר רב כל החיים?**

באופן תיאורטי רבנים יכולים להחליט שלאור התנהגותו של רב מסויים, אפשר לקחת לו את ההסמכה.

● **אתה מכיר מקרה שזה נעשה?**

אני לא זוכר.

הם אומרים... מה הן אומרות... מה הם אומרים... מה הן אומרות... מה הם

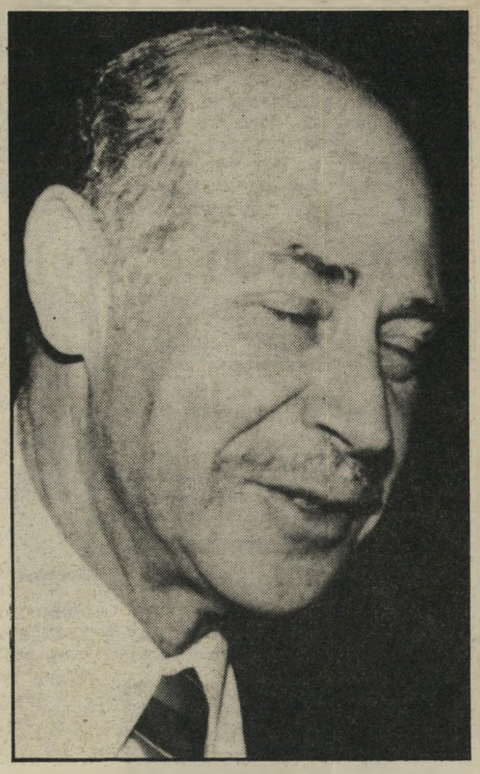

אברהם בריר:

„הרוב במיפלגה חמיד מחחשבן עם המיעוט!"

אני לא יודעת מה כולם מופתעים מהדחות ומהחלפת מחזיקי תפקידים ציבוריים. כלל ידוע הוא, שכל שר וכל מיפלגה, רוצים את האנשים שלהם על ידם. כדי לחזק את הכלל, מצאתי יוצא מהכלל. בזמן שלטון הליכוד, שימש המשפטן אברהם בריר, שהוא חבר מרכז מפלגת העבודה, כיו"ר מועצת־המנהלים של החברה לפיתוח ים־המלח, כחבר מועצת המנהלים של החברה הממשלתית לתיירות ועוד תפקיד או שניים, שכולם ניתנו לו על־ידי הליכוד. היום, כשהמערך בשלטון, חזר בריר לתפקידו הפרטי, כמשפטן העוסק בתחום המסחרי־כלכלי, ואיננו ממלא אף תפקיד ציבורי. שאלתי אותו איך זה שהמיפלגה שלו לא נותנת לו את מה שנתן לו הליכוד.

זה ברור לגמרי. כל השנים הייתי במיעוט בתוך מיפלגת העבודה. קודם, במטה של יגאל אלון ואחר־כך, כמו עכשיו, אני במחנה רבין. לליכוד זה לא הפריע, אבל למערך זה מפריע.

● בלומר, מרחיקים אותך בגלל שאתה שייך למחנה רבין?

אולי לא מרחיקים, אבל בוודאי לא מקרבים. אבל אותי זה לא מפתיע בכלל. תמיד הרוב התחשבן עם המיעוט.

● וזה מציק לך?

זה מציק לכל אחד, אבל מטיבעה של כל מיפלגה שהרוב תמיד מתחשבן. כלפי חוץ — עם המיפלגה היריבה, וכלפי פנים — עם המיעוט המתמודד על ראשות המיפלגה.

● אתה אומר את זה באילו בכה הדברים צריכים להיות. באילוברור לך שאם אתה תהיה ברוב, מייד תתחשבן עם המיעוט.

לא אמרתי את זה. אבל כדי לתת לך תשובה אמיתית וכנה לגמרי, אצטרך לעמוד בפני הבעיה.

● אתה חבר בוועדת החוקה של מיפלגת העבודה. לפי מה שאמרת, אין לך שום סיכוי להתמנות לתפקיד יו"ר הוועדה, תפקיד שהתפנה על־ידי הפרופסור ליבאי.

לפי דעתי יש לי סיכויים טובים, וזו הסיבה, אולי, שוועדת החוקה לא התכנסה למעלה משנתיים. יש הפוחדים מהסיכוי שלי להיכחר. אגב, את הולכת לכתוב את כל זה ולצטט אותי?

● בוודאי.

אני רק מבקש ממך שלא ישתמע כאילו אני מת לתפקיד. זה פשוט לא נכון. כל התפקידים האלה הם ללא שכר וחלקם גם לא בדיוק מוסיפים כבוד. נכון שזה מוזר שלא הוצע לי תפקידים על־ידי המיפלגה שלי, אבל אני חי עם זה בסדר.

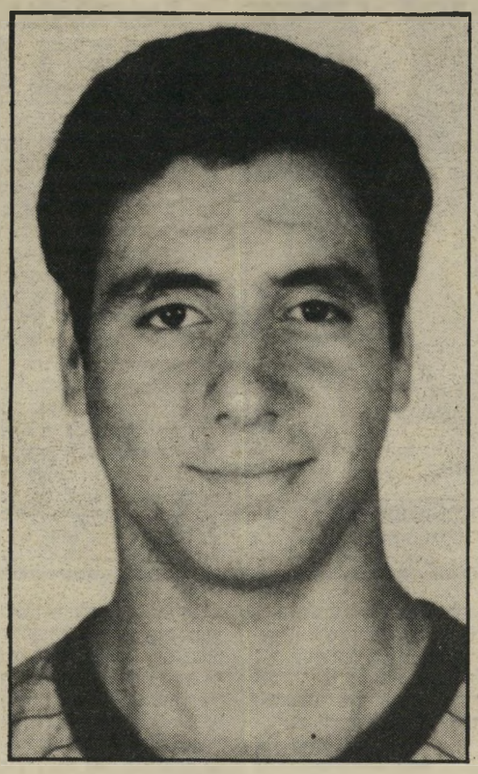

ירון גבאי:

„הנוער ממשיך ליהנות מחיקוי מנחם בגין!"

פעם בחורים צעירים רצו להיות מסקין, פינקל או ברטונוב ולהופיע על במה. היום הם רוצים להיות טוביה צפיר, מוטי גלעדי או דודו דותן. גם ירון גבאי התחיל לחקות אנשים ידועים ופתאום ראה שזה מקצוע. ראיתי אותו ואני מוכרחה להגיד שבקטעים מסויימים הוא היה יותר טוב מהמקור. איך בן־אדם נהיה בוקר אחד חקיין, שאלתי את ירון.

כשהייתי בכיתה ו', הזמינו אותי לטלוויזיה להדלקת נרות־חנוכה. שרתי וגילו שיש לי קול טוב. משם הגעתי מהר מאוד לאופרה ועניין הבמה מצא חן בעיניי מאוד. אבל האופרה נגמרה ורציתי למצוא עוד משהו שהולך טוב על במה. עשיתי כמה נסיונות של חיקויים וזה הצליח מעל למשוער. מאז מזמינים אותי להופעות.

● ושבחת את השירה?

לא. אני אוהב לשיר ויש לי תוכניות להוציא תקליט. אבל מאחר ואני מתגייס לצבא בעוד כמה חודשים, חשבתי שאם עכשיו ייצא התקליט, עד שאשתחרר ישכחו אותי. אז בינתיים, בשביל הכיף וקצת בשביל הפרנסה אני עושה חיקויים.

● איך לומדים לחקות מישהו, נצמדים אליו לכמה ימים?

לא צריך. יש וידיאו. יושבים מול הוידיאו, עד שלומדים את התנועות המיוחדות של האיש שרוצים לחקות את קולו. אצלי זה לוקח מעט מאוד זמן.

● מי כותב לך את החומר?

בינתיים אני כותב לעצמי. אני יודע שכדאי לי לפנות לכותבים מקצועיים, אבל גם זה יצטרך לחכות עד אחרי השיחרור.

● שמעתי אותך עושה חיקוי מצויין של מנחם בגין, אבל בקהל היתה איזו מבוכה. נרמה לי שבין החקיינים יש קונצנזוס לעזוב את בגין במנוחה.

אני מופיע בעיקר בפני נוער ושם הם, כנראה, לא שמעו על הקונצנזוס הזה והם ממשיכים ליהנות.

● מה אתה עושה חוץ מחיקויים?

בערב אני מחקה ובבוקר אני לומד לבחינות־בגרות.

ציפי פליישר:

„בצער ניחקתי את הקשר עם המשוררים הלבנונים!"

במוצאי־שבת הקרוב ייערך בבית ציוני־אמריקה קונצרט של המקהלה הפילהרמונית תל־אביב. כאוהדת שרופה של המקהלה, שמעתי את החזרות למופע וגיליתי שבין שירים ידועים מאוד, ישראלים וקלאסיים, יש שיר יפה במיוחד, המושר בערבית. שאלתי מאין השיר ושלחו אותי למלחינה, ציפי פליישר, שסיפרה לי:

במקצועי אני גם מוסיקאית וגם מזרחנית. אני שולטת בערבית וקוראת ספרות ושירה ערבית. כך התוודעתי למשוררים, בעיקר סורים ולבנונים. אחד השירים היפים ביותר בעיניי הוא השיר נערה, פרפר, נערה של המשורר הלבנוני אונסי אל־חאג', שהיה בזמנו עורך אל־נהר. חיברתי בין שתי האהבות שלי, זו לתרבות המזרחית וזו למוסיקה, ויצאו כמה שירים יפים מאוד.

● בלחן שהלחנת ישנם הרבה סולמות מזרחיים וצלילים מזרחיים מובהקים, איך הגעת אליהם?

הסתובבתי הרבה בכפרים ערביים. כתבתי פואמה סימפונית, שבוצעה על־ידי התיזמורת הסימפונית חיפה. ישבתי בדלית אל־כרמל חצי שנה, כדי לקלוט היטב את המוטיבים של המוסיקה המזרחית ואחר־כך שילבתי אותם בתחביר ובשפה של המוסיקה הקלאסית המערבית.

● האם המשוררים הלבנוניים שאת שיריהם הלחנת, יודעים ששיריהם מושמעים בערבים מוסיקליים בתל־אביב, בחיפה ובירושלים?

הייתי בקשר עם כמה משוררים לבנוניים לפני מילחמת־הלבנון. התכתבנו דרך ארץ אירופית. אבל כשפרצה מילחמת־הלבנון, הם ביקשו לנתק את הקשר ובצער מילאתי את רצונם.

דניאלה שמי

שידור

צל"ש

ללמוד מן המצרים

● **לאחמד בסיוני**, מיופה־הכוח המצרי, שנתן בהשבוע – יומן אירועים דוגמה לכל הפוליטיקאים הישראליים. לשאלותיו של ויק־טור נחמיאס השיב בסיוני תשובות קצרות, בהירות ועניניות — בניגוד חותך לישראלים שהופיעו לפניו, שהתחמקו — כרגיל — מכל תשובה ישירה, דיברו סביב העניין. השמיעו מליצות סתמיות עד שהתברר, בתום חמש דקות של ראיון, שאין להם מה לומר.

בתוככי הרשות

סידרת המנהל – פרק חדש

ביום השישי נפגש **אורי פורת**, מנכ"ל רשות־השידור, עם **דויד מנע, מנחם דותן**

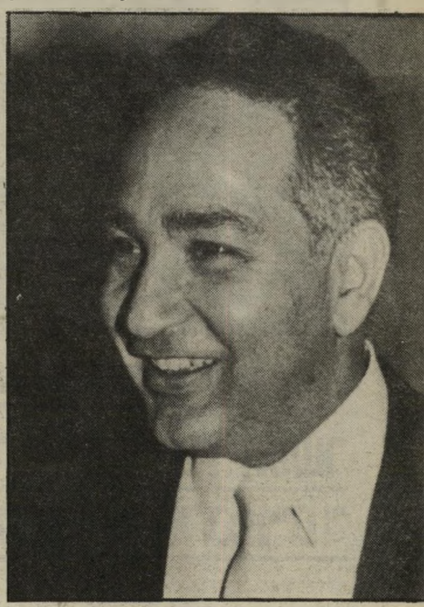

מרואיין בסיוני
לעניין

(שניהם חברי־מליאת רשות־השידור מטעם הליכוד) ועם **משה עמירב**, כיום יו"ר האגודה למניעת תאונות־דרכים, ובעבר דובר רשות־השידור.

שמו של עמירב הועלה בימים האחרונים כמועמד אפשרי נוסף למישרת מנהל־הטלוויזיה. עמירב הוא איש־חרות וחבר קרוב של רוני מילוא, סגן שר־החוץ.

שמו הועלה על־ידי אנשי־חרות, כאפשרות־פשרה בין אורי פורת, גם הוא איש־חרות, לבין ארבעת חברי הליכוד בוועד־המנהל (**דויד אדמון, שאול עמור, נתן ברון וקריאל גרדוש**).

חברי־הליכוד רמזו כי הם תומכים ביוסי צמח למישרה. אורי פורת הודיע שהוא תומך בחיים יבין.

לא גנבו את בנאי

בעל־תוכנית בנאי
לא אקטואלי

יוסי בנאי הוזמן לשדר תוכנית אי־שית בגלי־צה"ל. הוא מספר סיפורים על ירושלים, מגיש מוסיקה לטעמו ואינו עוסק בנושאים אקטואליים. התוכנית, המשודרת פעם בשבוע ביום השישי אחרי־הצהריים, גרמה לרוגז בקול ישראל. שם טענו שיוסי בנאי הוא שלהם, וגלי צה"ל גנבו אותו.

האמת היא שלבנאי היתה לפני 10 שנים תוכנית שבועית פופולרית בקול ישראל, ששודרה גם היא ביום השישי אחרי־הצהריים. אבל מאז מנסה **מולי שפירא**, מנהל מחלקת־התרבות־והאומנות־והבידור בגל"ץ לקחת את בנאי אליו. פעמים רבות כשנים האחרונות ניהל עימו משא־ומתן על תוכנית כזו, אבל תמיד נסוג בנאי, משום מה, ברגע האחרון. הפעם פנה מיוזמתו לגלי־צה"ל והציע את עצמו.

הוא בא בכל יום שישי מוקדם בבוקר לתחנה ועובר להכנת התוכנית. ביחד עם צוות מיקצועי של גל"ץ.

המילחמה התלהטה עד שהזדעקו שני חברי־מליאה אלה כדי להסדיר את העניינים בתוך הליכוד. הם שוחחו פעמים מיספר עם יצחק שמיר, יו"ר התנועה, והחליטו לנסות לפתוח דף חדש במערכת־היחסים בתוך צמרת רשות־השי־דור.

על מילחמת ארבעת חברי־הליכוד באורי פורת אמר דויד מנע: „לכל אחד מהארבעה יש אינטרסים שונים. לברון (ראה מדור מיכתבים) אין כלום עם דוש, ולעמור אין שום דבר משותף עם ארמון. הדבר היחידי המאחד את ארבעתם הוא מילחמתם המתמדת באורי פורת. הם מתעוררים בכל בוקר עם המחשבה איך לתקוף היום את פורת." ואת זה מנסה מנע למנוע.

פורת אמר שהם משחקים איתו, ופותחים לו קלפים חדשים בכל פעם. „להם יש אולי אסים," אמר, „אבל אני מחזיק את הג'וקר — אני יכול להתפטר, ואז הליכוד יחכה הרבה מאוד זמן עד שיוכל להכניס שוב איש משלו לתפקיד המנ־כ"ל."

לבסוף סוכם שחברי־הליכוד יצביעו רק בעד מועמד שיהיה גם על דעתו של אורי פורת, ובזה יהיו עסוקים השבוע. ההחלטה תיפול ביום השני הקרוב.

חגיגה חדשה

החגיגה סביב מינויו של מנהל־הטלוויזיה עומדת להסתיים סוף־סוף ביום השני הקרוב. ברגע שזו תחלוף, צפויה ברשות־השידור חגיגה חדשה סביב מישרת מנהל־הרדיו.

גידעון לב־ארי, המנהל הנוכחי של קול ישראל, יסיים בחודש מאי הבא תקופה של שתי קדנציות.

בשבועות האחרונים חוזר לב־ארי ומדגיש, באוזני מקורבים ולא־מקורבים, שבתום הקדנציה שלו הוא חוזר להיות עורך ברדיו. הוא הסביר שהוא אוהב מאוד את המיקרופון, מתגעגע אליו ורוצה לחזור לשדר.

בשלב מוקדם זה אפשר להמר על כמה אנשים, שאולי ירצו להגיש את מועמדותם: **שלום קי־טל**, עורך ומגיש יומן הבוקר של קול ישראל, **אמנון נדב**, כתב־הרדיו לענייני מיפלגות ו**אדמונד סחייק**, מנהל הרדיו בערבית. ימים ידברו, וגם הרבה מקורבים.

יתפטר או לא?

עמירם ניר, חבר הוועד־המנהל של רשות־השידור, קיבל סוף־סוף את מישרת היועץ לענ־ייני־טרור במישרד ראש־הממשלה, ויהיה, החל מהשבוע, עובד־מדינה.

לפי חוק רשות־השידור יכולים רק שניים מבין חברי הוועד־המנהל להיות גם עובדי־מדינה. כשמונה ד"ר **ישראל** („רוליק") **סלג** כמנהל לישכת־העיתונות־הממשלתית, הוא נועץ עם **נתן בהן**, היועץ המישפטי של הרשות, אם הוא צריך לפרוש מחברותו בוועד־המנהל. כהן הודיע לו שאינו חייב לפרוש.

אנשים בליכוד כבר רוצים לשים רגליים לעמירם ניר. הם טוענים שניר יהיה עובד־המדינה השלישי בוועד ולא השני. הראשון הוא מיכה ינון, שהוא עובד־המדינה, כך הם טוענים, בתוקף תפקידו כיו"ר הוועד־המנהל.

יש גם אנשי מערך, הלוטשים עיניים אל מקומו של ניר בוועד־המנהל. אלה כבר רמזו לפרס שלא ייתכן שניר, שיעסוק בתפקיד כל־כך רגיש כנושא הטרור, יפקח גם על רשות־השידור.

ניר עצמו עדיין לא החליט. הוא הסביר לידי־דיו שיבדוק קודם את תפקידו החדש ויבחון כמה זמן הוא דורש ממנו, ואם יחליט שהתפקיד אינו מאפשר לו להקדיש את מלוא תשומת־הלב גם לרשות־השידור, הוא יתפטר מן הוועד־המנהל. לדבריו, לא יחזיק בשני התפקידים, אם אחד יפגע בשני.

דו"ח מבקר־המדינה

במיסמך פנימי שנשלח להנהלת רשות־השי־דור מגלה מבקר־המדינה כי חלק ניכר מקיצוצי־התקציב, שאמורה היתה הרשות לבצע בעיקבות החלטות הממשלה מ־1983 ומ־1984, לא בוצעו.

רוב הסעיפים מדברים על־כך שלא הופחתה מיכסת השעות הנוספות כנדרש, לא הופחתה מיכסת הקילומטרים כנדרש. נוסף על זה דרשה הממשלה מהרשות להקפיא רכישת רכב חדש, אך למרבה הפלא מתברר שבחודשים פברואר עד מאי 1984 רכשה רשות־השידור שלוש מכוניות פז'ו 505 (שעלו לה 13 מיליון) עבור יו"ר הוועד המנהל, **מיכה ינון**, עבור **רון נחמן**, המישנה למנכ"ל, ועבור **טוביה סער**, מנהל הטלוויזיה בעברית.

הממשלה גם דרשה מהרשות להפסיק תש־לומי אש"ל גלובלי, ולשלם הוצאות רק על־פי דיווח ספציפי.

מן המיסמך מתברר שהרשות לא הפסיקה את תשלום האש"ל הגלובלי לשני עובדים: המנהל הכללי של הרשות ומנהל הרדיו בעברית.

מאחורי המיקרופון

מודעת דרושים ברדיו

עובדי הרדיו בתל־אביב התפלאו השבוע, כשראו מודעה גדולה התלויה על לוח־המודעות בתחנה. במודעה נכתב: דרושה עוזרת־הפקה לתוכנית חדשה.

מתברר ש**עמיקם רוטמן** מכין תוכנית יר־מית חדשה, שתשודר בין 3 ל־4 אחרי־הצהריים. בגלל הקיצוצים הדראסטיים ברשות־השידור, נאסר עליו לקחת עובדים מבחוץ. לרוטמן הוסבר

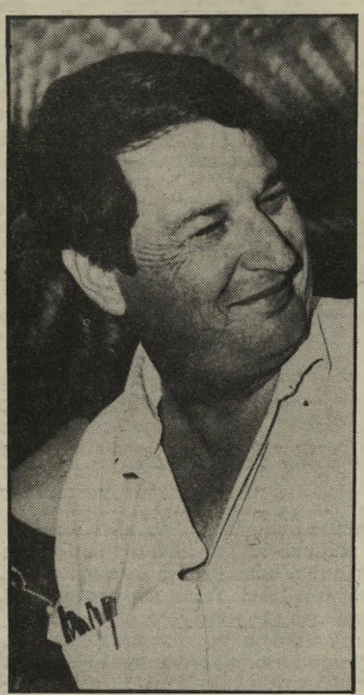

מנהל לב־ארי
רוצה לגמור

שהתוכנית מאושרת, אבל אין לה תקציב. לכן נאלץ לחפש עובדים בתוך התחנה. התוכנית תכלול ראיונות ומוסיקה.

רוטמן, עובד ותיק בקול־ישראל, היה עד לפני כמה שבועות בחופשה־ללא־תשלום, אותה בילה ככתב בעיתון חדשות. כשחזר לרדיו, הפיק חלק מיומני־הבוקר של קול־ישראל, ועכשיו קיבל תוכנית אישית חדשה.

מי שנענתה לבסוף למודעת הדרושים היתה **אתי פולק**, עורכת תוכניות דוקומנטריות, והיא תעבוד ביחד עם רוטמן.

מאחורי המירקע

לעצום עיניים בשבת

ביום השישי האחרון הופיעה באופן מפתיע על המירקע שיקופית, והקריין הודיע שקבוצת מיפעלי הארגז נותנת את חסותה לתוכנית סי־בה מסיבה.

בדרך כלל אין זה נהוג לשדר פירסומות ברדיו בשבתות, ולא להקרין חסויות בטלוויזיה, כדי שלא ייווצר, חלילה, חילול־שבת.

מי שעומד בראש ועדת תשדירי־החסות הוא **מיכה ינון**, יו"ר הוועד־המנהל, חובש־הכיפה וחבר־המפד"ל. ינון, יש להניח, לא ראה את השידור בליל־שבת והוא, כך מתברר, מעדיף לעצום עין בעניין זה — לא ראה, משמע לא קיים.

קרפין נתן, קרפין לקח

כתב ארבל
שיטות לא־מקובלות

מיכאל קרפין, עורך מבט, קרא אליו את **עמוס ארבל** לפני שבועות אחדים והודיע לו הגיונית שהוא מתכוון למנותו כראש דוכנת־החוץ במחלקת־החדשות. התפקיד הת־פנה אחרי ש**עימנואל הלפרין**, שהיה ראש־הדוכנה, מונה כנספח התרבות של שגרירות ישראל בצרפת.

ארבל קיבל את דבריו של קרפין ברצינות, והתחיל לתכנן תוכניות. הוא גם כינס את כת־ביי־הדוכנה, לישיבה, וקבע ביחד איתם סידרי־עבודה וישיבות לעתיד.

פיתאום, לפני כמה ימים, הודיע קרפין לארבל שהוא ביטל את המינוי, ללא כל סיבה נראית־לעין.

ארבל כעס, ובישיבת־בוקר אמר השבוע לחבריו ששיטות־העבודה של קרפין, העורך, אינן מקובלות עליו.

השבוע מינה קרפין את **צבי** („צבה") **גורן** למישרת ראש דוכנת־החוץ. גורן חזר לטלוויזיה אחרי שהות ארוכה בגלי־צה"ל, ומזה כמה חודשים מחפשים לו תפקיד הולם.

נמר של עיר

כיצד נכשל חינוכו של שימעון פרס ★ מה עלה בגורלם של בני האשה בעלת שלוש הקונדיטוריות ★ מיהו דובר האותנטיות המזרחית, בה מנקה־אשפות עירוני זוכה להתגלות דתית

חברה

מהסכנים ובניהם המסורים

כאשר ניתנה לפרופסור עקיבא ארנסט סימון — מורה נערץ, אינטלקטואל מבריק ומאנשי ברית־שלום – הקתדרה לחינוך באוניברסיטה העברית ב־1941, פירסם הד החינוך, ביטאון הסתדרות המורים, מאמר־מערכת תחת הכותרת ‚צלם בהיכל, סלקוהו!'

אף ש־60% מבתי־הספר בארץ השתייכו בשנים שלפני קום המדינה ל„זרם הכללי", שהיה פטור, לכאורה, מחובת הכוונה פוליטית, הרי החינוך באותה תקופה, כפי שהוא מצטייר בספרו של יונתן שפירא, היה חד־ממדי ואינדוקטרינרי לחלוטין. איש מהמורים, או כמעט איש מהם, לא טרח להביא בפני תלמידיו חלופות רעיוניות ולעוררם להבין את משמעותה של מערכת פוליטית דימוקראטית.

כך גדל, לדעת הסוציולוג שפירא, בשנות ה־30 וה־40 דור, שהיה חסר את רוחב־הדעת והתיחכום של אבותיו, שלא הפנים ועיבר את האידיאלים שהשרישו בו מוריו. לרוב הוא דבק, לאחר סיום בית־הספר, באורח החיים הבורגני של הוריו. המיעוט, שלקח את האידיאלים ברצינות, הלך להתיישבות — והפסיד בכך את האפשרות להגיע לעמדות־כוח פוליטיות מרכזיות. השאפ־תנים ביותר פיתחו קריירה צבאית.

שפירא רואה בכישלונם של יצחק רבין, שימ־עון פרס ורומיהם לנווט את המדינה, ולהתמודד באופן פורה עם בעיות החוץ והביטחון שלה, תוצאה של מוגבלות אינטלקטואלית — החינוך שקיבלו לא לימדם לראות את בעיות ישראל והציונות בצורה מורכבת וביקורתית. הכישלון הזה הוא גם תוצאה של נכות פסיכולוגית — אלה הם נערים נצחיים, שהוריהם ומוריהם לא סייעו להם להבשיל ולהיות מסוגלים להתגבר על יריבות אישית, כדי לבצר את השילטון שהם עומדים בראשו ואת האידיאות שהם מאמינים בהן.

רומן

האשכנזים הטובים

לתמר הרסגור יש לשון מנופה, אולי לפעמים נורמאטיבית מדי, בעיקר בריאלוגים. יש לה אינטלקט מורכב, לא פשטני, הניסמך על הראייה ה‚אירופית' — של אנשי־השמאל והליברלים — את המציאות החברתית־מדינית שלנו, אך מנסה לחרוג ככל האפשר מסטריאוטיפים ולראות גם מעבר לקיטובים המקובלים. בקיצור, יש בספר שלה־ הרבה כוונות טובות, וגם יכולת לפרוש יריעה רחבה של החיים בישראל: חייהן של שתי משפחות, אשכנזית ומרוקאית, שכנות בכורח בישוב סמוך לתל־אביב.

עיקר הדגש ברומן, הכתוב בשליטה וללא חריקות, הוא על בני הדור הצעיר בשתי המיש־פחות. למישפחה האשכנזית, דולב, שני בנים: עמיקם, הבכור הנערץ, טייס הניספה מפגיעת טיל. ושי, הטומן בתוכו פוטנציאל של איש־מדע, אך מות אחיו מגמד אותו לשאיפות ארציות מאוד — פיתוח בית־החרושת לאנטנות של אביו, תוך התרחקות מלימודים אקדמיים וקריירה צבאית, שנראתה הולמת אותו.

לעומתם — בני מישפחת משית, שהאם מטילדה, בעלת שלוש הקונדיטוריות, רוצה להעניק להם הכול, ‚אבל בלי מוח', כפי שאומר עליה בנה ששון. ששון מידרדר לפשע ומנסה להיאחז בקש־הצלה בחלומות על גידול סוסים בהתנחלות של גוש־אמונים, אך נזרק גם משם, משום שאיננו מספיק דתי בעיני תושבי המקום. ומשום — אף שזה לא נאמר במפורש — שהוא דומה יותר מדי לערבים, שאיתם יחד הוא בונה את היישוב, בעוד גברי־המקום החסודים עושים ביזנס בתל־אביב ובירושלים.

בכור משפחת משית, אליהו, הוא קארי־קאטורה של דויד לוי. עליזה, האחות הצעירה ממנו, חולמת על פירסום והצלחה כזמרת בגרמניה, שבה היא נשארת זרה לחלוטין. סמדר, בת הזקונים, היא הנכה פחות מכולם ברור־המעבר הזה, מתרבות של אמונה במכשפים ואמביציות חקייניות לתרבות רציונאלית, ויש לה כושר הפני־מה אמיתי של ערכי־הסביבה.

הרומן שכנים מנסה להחיות את ישראל של שלטון הליכוד — ישראל שהעניקה כביכול קידום פוליטי ליוצאי ארצות־המיזרח, ואיפשרה להם הישגים חומריים (הקונדיטוריות של אמא משית, עסקיו הפלאיים של ג'וני חבושה), המפצים אותם על תחושת הידחקות־לפינה וקיפוח. יש כאן, בעיקר, הבנה לבעיות וניסיון, כשל מורה נבונה ושוחרת־טוב, להאיר את הטוב האפשרי ואת הרב־פניות הגלומה במציאות שנראית כלפי־חוץ חד־כיוונית ומאיימת. כאשר ברורייה, אמא של איילה (אשתו של שי), פונה אל מפצחי־הגרעינים באוטובוס (הו, המדובללים הא־להי) ודורשת ממנו להפסיק ללכלך, לא רק שנימנע בטופו של דבר עימות אלים, אלא זה טורח אפילו לאסוף את הקליפות שכבר ירק, ונישבע ‚שלא ידע אפילו שיש פח באוטובוס.'

עדות

רומן־קסטה

יוסף אבישר מדבר כשם אותנטיות מזרחית, שהוא מבקש — כפי שעשה גם בסירטו הגן (1977) — לראות בה התגלות של טוב מוחלט, ציונות אמיתית ומה לא. בשיחה הוא מגדיר את הדמויות ביצירותיו ואת ‚אני מאמין' הקשור בהן: „אלו הם אנשים תמימים. כשהם רוצים לצטט משהו, הם לא מצטטים משקספיר אלא מהתפילה, כי התפילה זה הדבר הכי יפה שיש. אלה הם האנשים שיישארו כאן, בארץ, כשהמ־תוחכמים ילכו."

ברומן הקינקל השביעי (המולך, מקום הקרבת קורבנות ילדים) הוא פורש את סיפור עלייתה והתערותה־כביכול בישראל, בשולי החברה, של משפחה יוצאת־פרס. האם מול היא חולת־רוח, שהוריה לא הבינו את מחלתה וראו בה גילוי של פריצות מינית. האם השיאוה לחיים, יתום אנאלפבית, שכן ליתום אין צורך להביא נדוניה. בארץ הופך חיים למנקה־אשפות ב־עיריית ירושלים, ובהר־ציון הוא זוכה להתגלות דתית. שלושת ילדיהם — ציונה, הרצל וגולדה (ג'ולי) — גדלים בתנאי הזנחה משפחתית והתנכרות חברתית. המורים בבית־הספר אינם מתחשבים בנתוניהם המיוחדים, מרכאים אותם ולועגים להם.

סופה של ציונה שהיא מתה בתאונת־עבודה במעבדה לרעלים; ג'ולי הצעירה מתחתנת עם ערבי בשם מוחמד־גדעון — וכנראה שגם כאן עובר משהו מהמסר של אבישר: אל הערבי מרגישות דמויותיו, על אף ריקעון הארוק, יתר קירבה מאשר אל האשכנזים קרי־האופי, המצ־ליחנים והרכושנים, כפי שהם מתוארים כאן.

הדיאלוגים של גיבורי הרומן והסיפור עצמו נכתבו באותה לשון. אבישר מנסה להזדהות עד הסוף עם הדמויות, וכותב עליהן בלשון שהיא לא־אחת משובשת ומבולבלת, כפי שהיו אולי הם עצמם מתבטאים לוא היו מתארים את מעשיהם. לאבישר ראייה פיוטית, הוא עושה מיתולוגי־זאציה של טוהר ראשוני, הניטחק בעולם השכל־תני המודרני של החברה הישראלית. נדמה שכרי לחדור באמת לעומקו של העולם ה‚פרימיטיבי' (מעין זה של משפחת חיים ומזל), צריך להיות לגמרי מחוצה לו. כאשר הכותב חושב עדיין, במידה רבה, כמו האנשים שהוא מבקש לגלם (גם אם הוא עטוף במעטה קל של תרבות שעוכלה כבכפייה), אין הוא יכול לראות את הטראגדיה האמיתית ואת הריקנות הריגשית והרוחנית של אותם, שמצוי בהם, כביכול, עולם אנושי מלא.

* *הקינקל השביעי* – מאת יוסף אבישר; מ.א.ח. הפקות; 215 עמודים.

** *שכנים* – מאת תמר הרסגור; ספריית פועלים; 340 עמודים.

*** *עילית ללא ממשיכים* – מאת יונתן שפירא; ספריית פועלים (סידרת זמן הווה); 173 עמודים.

במדים אחר

צנוניות וזונות

משה הופמן, יליד הונגריה של ערב־שואה, עלה עם הוריו ארצה ב־1949. כתב הופמן, בספרו, זר צנוניות:

אני יודע מניין באתי/ולאן אני הולך/עד כה הטריד אותי שנולדתי/איך העיז ב־38/ היום אני יודע/ והלוואי ששאלה זו לא תטריד את עמוס (בנו)//

ואני יודע איך אני חי/ ואיך היתי רוצה לחיות/מנסה לקרב הקצות/ מרוב מאמץ/ מעשן שתי קופסאות.

בשנותיו האחרונות התפרנס מרפאות־כדים (איחוי שברי־חרס עתיקים) במוסיאון רוקפלר — מקצוע שהוא עצמו עמד בשיניו — על משמעו־תו הסימלית. פגישה אישית עם משה הופמן לא תמיד היתה קלה. מתאמץ להדביק את חרסי נפשו המתבקעת (ואולי גם את גופו שנטה למות), הוא עטה מסיכות שונות — גם מסיכת הבוהמיין המשתכר ומתהולל — חשוף לעצמי ללא אש־ליות/ וזורע להם בוהמה בעיניים.

הוא עצמו מופיע בחיתוכי־העץ שלו: כמעט תמיד במשקפיים כהים, שאינם מאפשרים שום הצצה אליו, להוציא תמונה אחת שבה הוא נראה חבוק עם ילדו, שרוע על מיטה — כאן הוא נקב פתח בהיר לאישוניו עיניו. משקפיים אטומים כאלה חובשת גם אחת הנשים בסידרה ‚הזונות' שלו (בהדפסים) — בתחתונים ובמשקפיים אטומים כאלה היא נראית בילדה ‚מקולקלת' שהתחפשה.

בתיאור־עצמו בהדפסים הוא אוהב את תד־פורשת הרופא — כך בהדפס שבו מוכפל דיוקנו שש פעמים, משחק עם האשה הסבלנית ברופא ותולה; ובהדפס אחר נהפך הוא עצמו לקורבנן של ספק בריקה, ספק קריעת איבריו מגופו, בידי אנשים־חיות, מעוצבים כחיות־בובות של תור־הילדים, המנקים אליו מן החושך כשהוא שקוע בעבודת־הציור שלו.

"חיתוכי־עץ – מאת משה הופמן (1938 – 1983), סדנת החדפס, ירושלים.

ציור של הופמן
במשקפיים כהים, מחופש כרופא

‚הזונות' שלו, התופסות מקום נכבד בחיתו־כי־העץ, קרות וילדותיות, כאילו אינן מבינות עד הסוף את שהן עושות — כאותה אשה שהוא מרכיב על כתפיו ונראית כאחוזת את ראשו הכרות בידה. בהדפס אחר — זונה על ריקע מיטה גלית שחורה, בתחתונים קרועים, גופה משתפך לאחור אל תחתית המסגרת. כאילו ניכדת וסולק חלקה העליון שמן החזה ומעלה, ובמקום שהיו צריכות להיות עיניים — פטמות־שריים דחוסות, גדולות, שהעולם כולו טובע בהן.

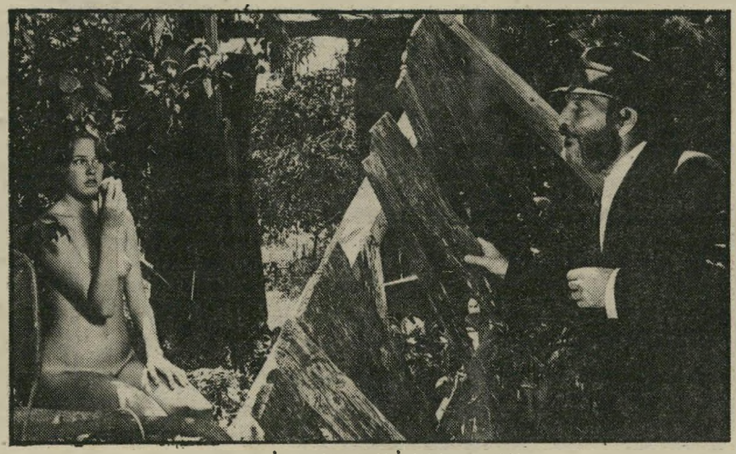

„הגן" — סרט לפי תסריט של אבישר
אנשים תמימים לא מצטטים משקספיר

מעולם לא שילמת מחיר נמוך כל־כך בעד רהיטים טובים כל־כך!

בזכות העובדה שג.א.פ.ע מעצבת, בונה, מרפדת ומשווקת את הרהיטים בעצמה — המחירים בג.א.פ.ע היו תמיד נמוכים יותר. לפני ההקפאה, בזמן ההקפאה, ועל אחת כמה וכמה לקראת תום תקופת ההקפאה. לכן, עכשיו תשלם את המחירים הנמוכים ביותר ששילמת אי פעם עבור הרהיטים המשובחים של ג.א.פ.ע.

מבחר ענק של מערכות ישיבה, מזנונים, חדרי שינה וחדרי נוער כשכל שלבי הייצור (נגריה, מרפדיה) והמכירה נעשים במקום אחד. והתוצאה: רהיטים מושלמים במחיר נוח.

מבצע מיוחד!

מכירה של רהיטים מהתצוגה במחירים מיוחדים בשיטת ש ל מ ו ק ח!

ג.א.פ.ע
ריהוט עם גב

פתוח בשבתות מ־10 בבוקר עד 9 בערב

בימי חול: רצוף מ־8 בבוקר עד 7 בערב

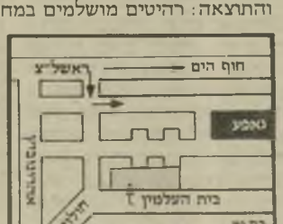

ג.א.פ.ע ראשל"צ
אזור התעשיה החדש
מאחורי בית העלמין בחולון
טל. 03-944144-5

ג.א.פ.ע חולון
(לשעבר ורונה) רח' הסדנה 6
אזור התעשיה חולון.
טל. 03-805347

מטמון

זה אמנם לא מידיעה אישית, אבל מצד שני אני גם לא רוצה בשביל היופיעה שום כסף. חברה סיפרה לי על הקו העגול של ירושלים, שאביו הוא „אגר" ואמו „עירית ירושלים" והרעיון נירא לי מבריק לגמרי, בעיקר ל־30 יום בשנה שנופלים עליך תיירים ואין לך זמן מיותר לבזבז עליהם.

כל שעה עגולה יוצא אוטובוס־תיירים מפואר וממוזג־אוויר, מהתחנה המרכזית של ירושלים, לטיול בן שעה וחצי בערך ב־32 אתרי־תיירות מעניינים בעיר. אמנם אין מדריך באוטובוס, אבל הנוסע שקנה

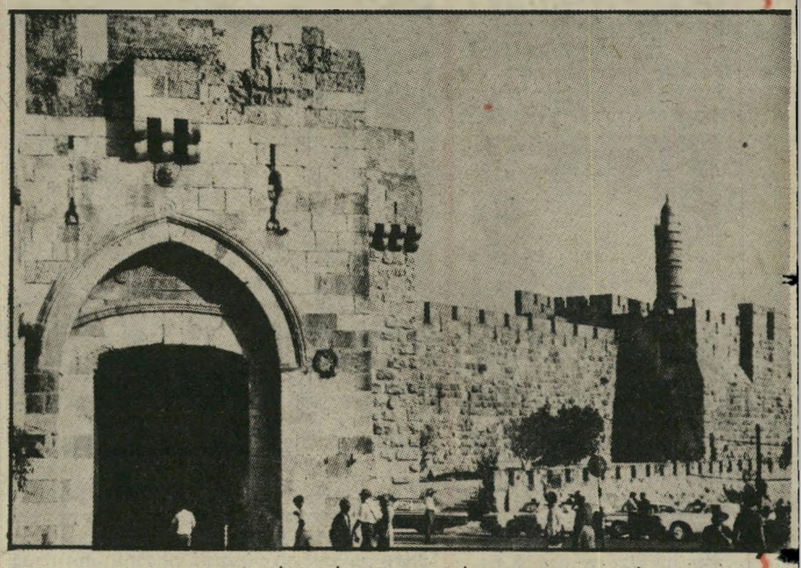

כרטיס מקבל יחד איתו תוכנית־טיול (בעברית ובאנגלית) ועליה מסומנות התחנות ומה רואים בהן, בקיצור נמרץ. אם הנוסע רוצה לחלוף ולראות את המקומות רק מבעד לחלון, יעלה לו הכרטיס 390 שקל, אבל אם הוא רוצה לרדת באיזו תחנה ולעשות בה ביקור רציני ואחר כך לעלות לאוטובוס הבא, יעלה לו התענוג 550 שקל.

מספר הקו הוא 99 ובפעם הבאה, כשאהיה בירושלים, אני אנסה אותו. להיות תייר בירושלים זה כיף.

שנה טובה

אתם נראים לי מודאגים. אפשר להפסיק. שנת 1985 תהיה שנה נהדרת. זה בטוח. לא ניכנס לארצות שכנות כדי לעשות שם סדר במשך כמה שנים. לא נביא לאינפלציה של 800%. לא נש־קיע מיליונים בתעלת־הימים ובפרוייקט הלביא ובהתנחלויות. לא נדרדר את החקלאות לקטס־טרופה, הבנקים לא יסדרו את אלפי המשקיעים בהם. לא נסרב לדבר עם שכנינו ועם אוייבינו. לא נזרוק כושים לים. לא נייצר כיס־אבטלה בארץ. לא ייגמרו התרופות בבתי־החולים. לא נתבוזה בפני כל העולם בבקשות נדבה. לא נבחר גזען לכנסת שלנו. לא נשתולל בבכישים ונהרוג וניהרג. לא נרצח, לא ננאף ולא נדבר שקר. פשוט, את כל זה כבר עשינו ב־1984.

רעיון

דיברנו כבר על שקיות האשפה הנמכרות בארץ: מה יש לדבר על זה בכלל? תסתכלו טוב כשאתם עולים במדרגות שלכם, ושל שכנים וידידים, תראו את הליכלוכים והצוילות על כל מדרגה ותבינו מה דעתי. המכסימום שאפשר להכניס לתוך שקית ישראלית זה 300 גרם זבל, אחרת, בדיוק בשעת השי"ן, נקרע הפלסטיק העדין ואתה מוצא את עצמך אוסף זבל, שחשבת שהתפטרת ממנו.

ולמי יש כוח ללכת לפחים בכל פעם שהוא מייצר 300 גרם זבל? אז הנה זה מגיע, הרעיון הגאוני: שמים שקית אחת בתוך הפח לשימוש קונבנציונלי ושקית אחרת, מאלה שנותנים לנו בחינם במכולת, תולים על מסמר במקום לא בולט בתוך המטבח. לשקית שבפח זורקים את כל הדברים המגעילים ולתוך שקית־המכולת את הרבריים היבשים, כגון: שקיות־חלב ריקות, קר־טונים שונים, צנצנות פלסטיק וכולי.

שתי השקיות מספיקות למשפחה ממוצעת ליום שלם והסיכויים לפיצוץ פלסטיק באמצע המדרגות מצטמצמים לחצי.

בראוו או לא?

רכבת ישראל פרק ג'

אמרתי לכם שתבוא תגובה משלטונות הר־כבת? היא באה. ולא במהירות של רכבת ישראל, אלא במהירות של מטוס סילון ארבעה מנועים. המנכ"ל ביקש שנפרסם את תגובתו ואני, עם מנכ"לים לא מתקוטטת. אז הנה התגובה:

שלום רב,

תשומת־לבי הופנתה לכתבתה של הגב' דניא־לה שמי בגליונכם האחרון (העולם הזה 2.1) על „מחיר החופש" או אי־הצלחתה לנסוע עם ילדיה ברכבת לירושלים.

ואכן צר לנו מאוד על שלא דאגה למידע מדויק יותר. המרכזן בתל־אביב, העובר בתפקידו שנים רבות, יודע את שהוא משיב והטעות היא ודאי של הגב' שמי, לדאבוננו. אבל יותר מכך, מדי יום־ביומו מתפרסם בשלושה עתונים יומיים (מעריב, הצופה, ג'רוסלם פוסט) לוח זמנים מפורט על קווי הנוסעים ברכבת ישראל ולא ש־באף מקום לא יכולנו למצוא משהו כתוב".

ואמנם נכון, הנסיעה בתוואי הישן לירושלים נעימה ומהנה והנוף במעלה־ההר יפה ומרשים, נוף שאין רואים אותו יותר מן הכביש. אבל, המסילה נסללה עוד בשנת 1892 בזמן התורכים והשיפורים במסילה שנעשו מאז והחזקתה המור־כבת, איננה משנה את העובדה שהשיפועים והע־קומות בתוואי מונעים נסיעה מהירה יותר מ־50 קמ"ש כלומר, זמן הנסיעה הוא שעה ו־40 דקות, כולל עצירה בשלוש תחנות.

עד אשר תאושר לנו סלילת מסילה בתוואי חדש ומקוצר, כפי שאנו תובעים ומבקשים זה מספר שנים, מתל־אביב — דרך נמל התעופה בן־גוריון בלוד — מעלה בית חורון — ירוש־לים, תוואי שיקצר את הדרך לכ־30 דקות בלבד ויהווה מהפכה תחבורתית בקשר בין ירושלים הבירה לשפלה וממנה, עד אז, אנו מחוייבים לשמור על התוואי הקיים עם כל מיגבלותיו.

אנא, הגב' שמי, הבטיחי פרסום תגובתנו, ובעיקר, הסבירי לילדייך שהטעות היא גם שלך. אך בעיקר, קחי אותם לטיול ברכבת לירושלים בהזדמנות הקרובה.

בברכה,
צבי צפרירי, המנהל הכללי

אפילוג

לאזרחי מדינת ישראל שלא קוראים את מעריב, הצופה וג'רוסלם פוסט יש בעיה בהשגת אינפורמציה לנסיעה ברכבת. מהיום אפ־שר להתקשר להעולם הזה. כל האינפורמציה שמורה במערכת.

התנצלות

לפני שבועיים פירסמתי טבלת כוסות ומה מגישים בתוכן. זה היה במיוחד לבקשתה של קוראת וותיקה שהתעניינה בנושא.

קיבלתי תלונה מחברת אילון־סכן. תקשורת בע"מ והם העירו לי שלא הזכרתי את שמם, למרות שהם עמלו וטרחו כדי לאסוף את האינ־פורמציה לטבלת הכוסות הנ"ל ואף דאגו להדפיס אותה ולחלק אותה להמונים, וכך היא גם הגיעה אליי.

ובכן, אני מודה ומתוודה שלא הייתי בסדר. הייתי כל־כך מאושרת כשמצאתי את התשובה המדוייקת והמצויירת לבעייתה של הקוראת שלי, ששכחתי את הנימוס. יותר אני לא אעשה את זה. אז, סליחה ותודה בשם כולם.

לסרבני אכילה

מסיפורים יהודיים שעוברים מדור לדור, נודע לי על ילדים שלא רוצים לאכול. אני, באופן אישי, עוד לא פגשתי ילד כזה, אבל ידוע שאין עשן בלי אש. אז יכול להיות שפה ושם בארץ־ישראל, מפוזרים איזה שלושה יצורים מוזרים כאלה.

עבורם ועבור האחרים שסתם מתחשק להם

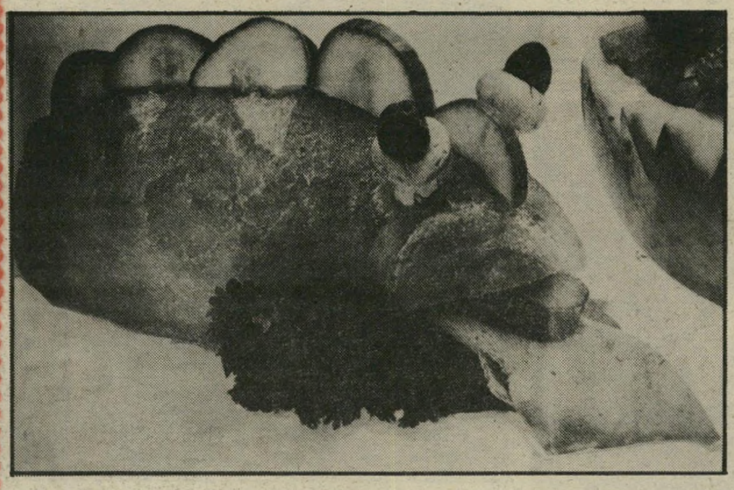

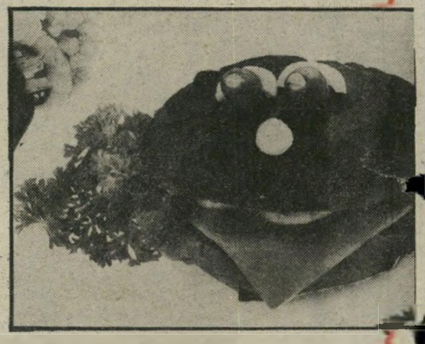

לאכול משהו יותר נחמד מחביתה ו־9% לארוחת־ערב, הנה כמה רעיונות: עגבניה ממולאת בסלט אורז או כל סלט אחר. „כושי" של לחמניה שחורה, שלתוכה אפשר לדחוף גבינה צהובה וחמאה והמון ירקות, ואפילו תנין ירוק ומפחיד המחזיק בתוכו בשר וביצה קשה וירקות.

אני כל־כך התלהבתי מהרעיון. ששכחתי לרגע את העובדה שילדיי הפרטיים הם שואבי־אוכל בכמויות מסחריות, ועשיתי להם שלושה סנדביצים יפים כאלה, רק כדי לשמח את לבבם. גם הילדים התלהבו מאד. ככה הלכו תשע לחמניות וקילו של תוספות. אמא שלי אמרה שאם אני לא אפסיק להתלונן שהילדים אוכלים כל־כך הרבה, אז בסוף הם יפסיקו לאכול בכלל. תאריך אין לה.

פגישה בריטית־תורכית על וודקה, חומוס ולבנה ★ המסיבה של הרקדן האוהב נשיקות ★ ומסיבה של שחקני קומדיה לא כל כך מצחיקה

ליבו של הארט

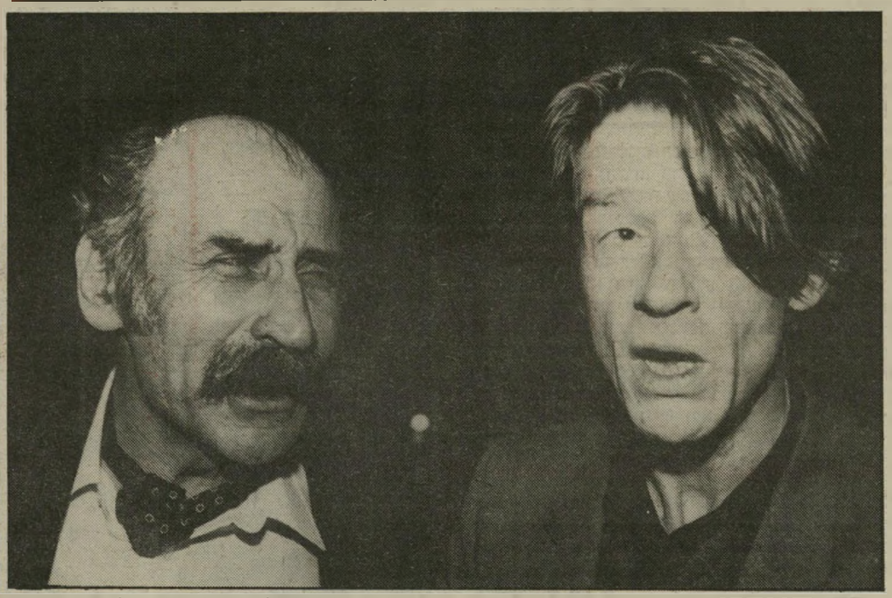

השחקן הבריטי ג'ון הארט קפץ ליומיים של יחסי־ציבור לסרט שהוא משחק בו, 1984. הוא עבר בין הסיני־מטקים של ירושלים, חיפה ותל־אביב. כשאשתו מזה חודשיים, דונה, מתלווה אליו. היא אמריקאית, וצוחקת בקול מכל בדיחה שלו, כשהוא עונה לשא־לות.

בתל־אביב, יום לפני הנסיעה שלו לניו־יורק, הודיעו לו המארחים שלו, שהשחקן התורכי מהסרט העדר, טונז'יל קורטיז, נמצא בעיר. ההארטים והמלווים מיהרו למיסעדת רוסלקה, הנמצאת בטיילת, שם חיכה להם קור־טיז. שני השחקנים התחבקו וישבו במשך כל הערב אחד לצידו של השני, כשהם אומרים זה לזה: „אתה שחקן גדול."

הם שמעו מוסיקה רוסית, רקדו, והארט אף שיחק קטע קטן, מעליסה בארץ הפלאות, כשקורטיז משלם לו בקטע מתורכית, שהוא עצמו לא יכול

ג'ון הארט השחקן הבריטי, המשחק בס־רט 1984, נפגש עם השחקן ה־תורכי טונז'יל קורטיז. הפגישה הלילית, שהתחילה בחיבוקים ונשיקות, נערכה במסעדת רוסלקה, **האהובה במיוחד על קורטיז, שחיכה להארט במשך ארבע שעות, עד שהארט גמר את סידרת השאלות בטלוויזיה, ואחרי זה בסינמטק התל־אביבי. הקהל שם אהב אותו, כשהוא מספר מדי פעם גם בדיחה.**

היה לתרגם אותו. אחרי הסעודה יצאה כל הפמליה לסיבוב בארים בתל־אביב, ולבסוף הם הדרימו לתק"ם, שם קיבל אותם עזרא, בעל המסעדה, בוודקה, והצייר אורי ליפשיץ שר להם שירים. למחרת טס הארט לניו־יורק, אך קורטיז נשאר בארץ, כדי להשתתף בסרט ישראלי שמביים ניסים דיין ומפיק מיכה שרפשטיין. התפקיד של קורטיז: ראש שבט ערבי ברמאללה.

רחל דיין בשמלה השחורה היא אשתו של הבימאי ניסים דיין, ונראית למע־לה בין סלווה נקארה, שחקנית ערביה, והשחקן הישראלי היושב בהוליווד, אהרון אפילה, במסעדת תל־אביב הקטנה. **השלישיה הזאת תשחק בסרט הישראלי החדש,** גשר צר מאוד, **המספר על אהבה בין עורך־דין יהודי (אהרון אפילה) לבין אשה פלס־טינית. אשתו של העורך־דין בסרט תהיה רחל דיין.**

דונה הארט אשתו של ג'ון הארט, היא אמריקאית, **והם התחתנו רק לפני חודשיים. כשירדו מהמטוס, הודיעה דונה: „אני האשה, בלי שום תוארים." בתצלום: ההארטים** נפרדים מטונז'יל קורטיז, במסעדת התק"ם בדרום תל־אביב, אחרי סיבוב בארים ואחרי הרבה וודקה, חומוס ולבנה. אחרי הפרידה הזאת, מהשחקן־החבר התורכי עוד סחבה דונה את הארט לראות את הים.

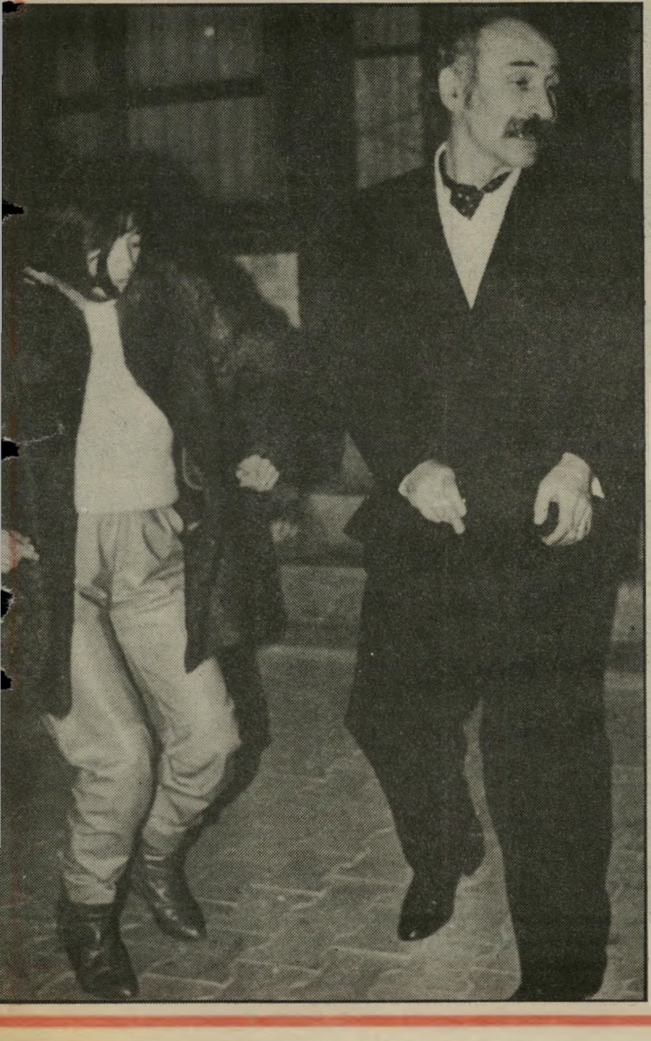

נשיקה לחבר

הכוריאוגרף והרקדן לינדסי קמפ, בא־ לישראל. כי החוזה שהוא חתם עם פסט־ ירושלים, בחודש מאי 1983, תם, והוא ־ להופיע בארץ, ולא רק לתת שעורים לרקד־ הפעם יופיע עם כל צוות הרקדנים המופל־ שלו, בקאמרי בתל־אביב.

שעות מספר אחרי שהוא נחת בארץ, אורגנה לכבודו מסיבה, אליה באו יפים וי־ ובעיקר יפים, שרצו להתחכך בלינדסי. הוא

את המסיבה ואת הנשיקות, שהרעיפו עלי־ האנשים שהצטופפו סביבו, אך כשכולם ו־ ונשארו רק עשרה איש בפאב פריבילג', התחיל לעשות שמח על באמת. הוא רקד י־ קאן, כשהוא קופץ באוויר, רקד ריקוד־הזמ־ ההדיוט שכך הוא נהנה יותר, כשהוא לא ש־ להרעיף נשיקות לחבר הצמוד שלו.

וכאשר חתם את המסיבה בשעה שלוש לי־ בוקר, הוא הזמין מייד את ארוחת־הבוקר ל־ עשר, במקום אחר, שאהוב עליו במיוחד, ב־ בודגה בלונדון מיניסטור שבצפון תל־אביב

ז'טה מונטה השחקנית, אוכלת שיפוד־בשר. היא משחקת ברולטה צרפתית, בתפקיד הראשי. למטה: השחקן שלמה וישינסקי, המשחק בהצגה את פופידוס, נואם בחסד המגמגם כשהוא מאוהב. כל שחקני תיאטרון הקאמרי באו למסיבה.

רולטה של מסיבה

שחקני הקאמרי חגגו השבוע, במלון פלזה בתל־אביב, את בכורת ההצגה רולטה צרפתית, עם מוסיקה, יין, ובשרים חמים. לא רק שחקני ההצגה היו שם. כל שחקני הקאמרי באו, גם אלה שהגיעו בשעות הקטנות. הישר מתיאטרון חיפה, שם הציגו את הצגת שקרים.

רולטה צרפתית היא קומדיה של טעויות ושקרים, ואם כי בקהל־הצופים בבכורה לא היו הרבה צוחקים, לא מנע הדבר מהשחקנים במסיבת לצאת בריקודים, לשתות עוד ועוד יין, והאדם היחיד שהסתובב קצת מתוח ועצבני היתה השחקנית בתפקיד הראשי, ג'טה מונטה, שגם הגיעה באיחור למסיבה.

השחקן ששון גבאי, הרון־ז'ואן של הרולטה, בא למסיבה עם כל המשפחה, אשתו ושני ילדיו. והיתה סיבה לשמחה המשפחתית: ששון הוא היחיד המצחיק את הקהל בקומדיה, שלא כל כך מצחיקה. כך, לפחות, חשבו מבקרי־התיאטרון.

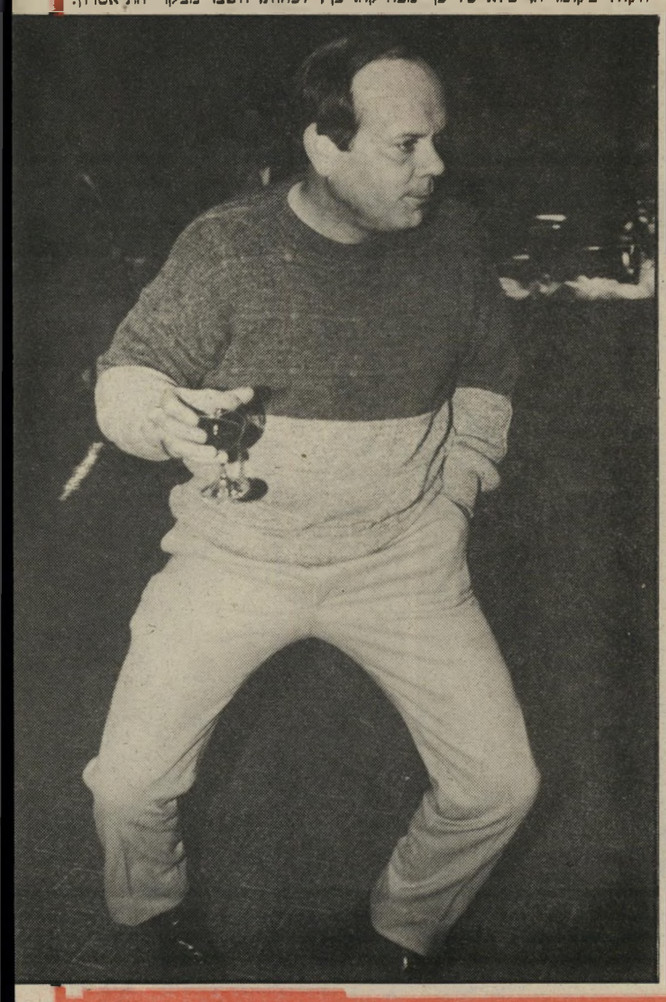

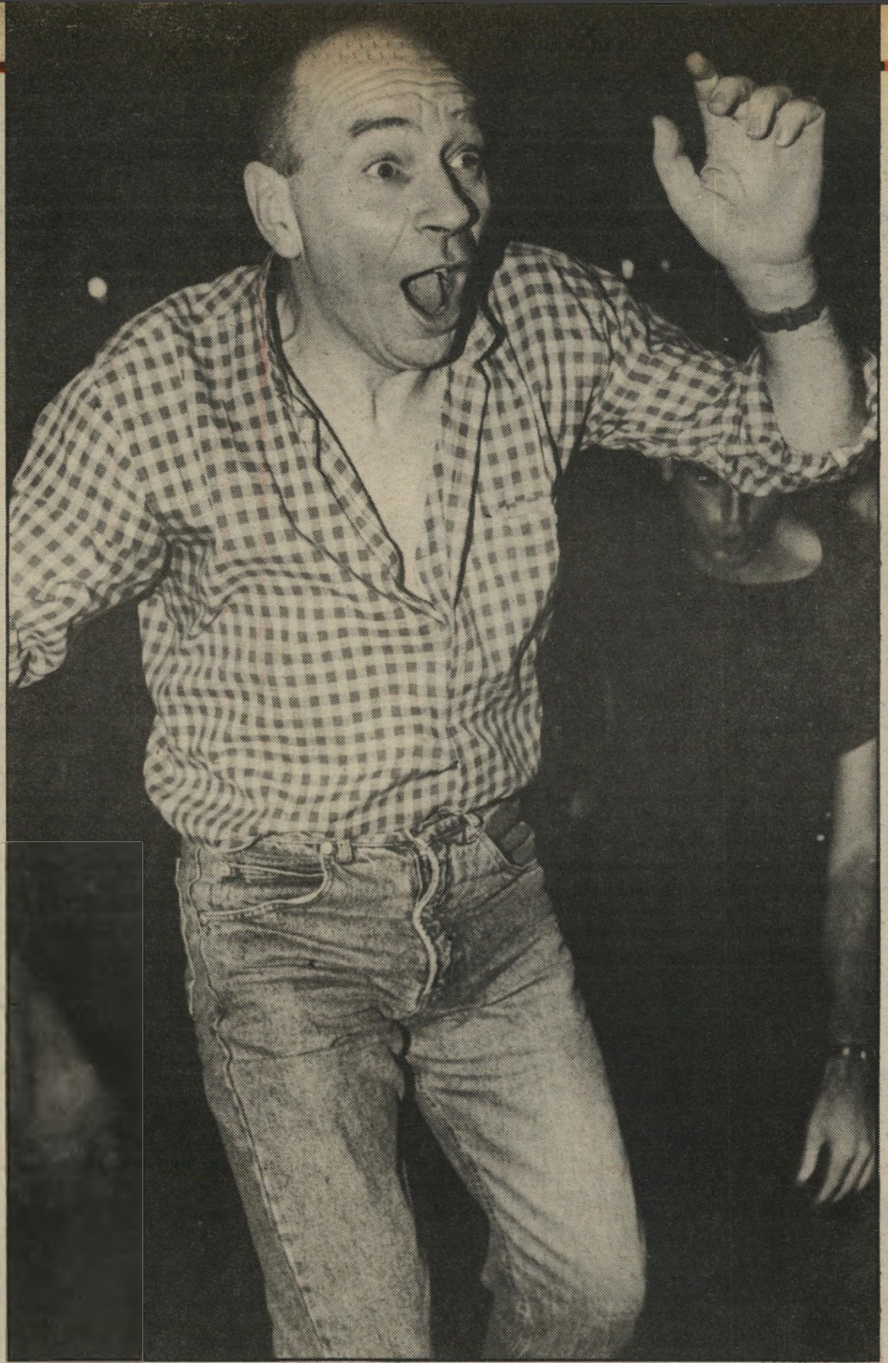

לינדסי קמפ הכוריאוגרף והרקדן, התנשק עם היפים (מימין) והיפות ובשעות הקטנות של הלילה כשכל היפים הלכו, הוא התחיל להשתולל ולרקוד. הוא הראה לאלה שנשארו כיצד מנענעים את הגוף בצורה חופשית, וגם גילה את אהבתו לארץ: „אני נפרד תמיד מתל־אביב בצער, ותמיד שמח שמזמינים אותי לשוב לכאן!" וחוץ מזה, הוא תמיד שמח להכיר אנשים חדשים.

מירי פביאן השחקנית, שהשתתפה בבכורה של קומפ לינדסי קמפ בסדנה שלו, ומאז הם בידידות. לינדסי ומירי רקדו כל הערב, עד השעות הקטנות. וכשהיא עזבה הוא הכריז שהמסיבה נגמרה. במרכז התמונה, בין קמפ לפביאן, הבימאי הצעיר רוני אסולין, שגם הוא רקד עם הכוריאוגרף האנרגטי והצטיין גם הוא, כמעט כמו קמפ עצמו, במקצועניות ובסגנון הריקוד שלו.

1983 חליפת ז'אן־לואי שרר, מצמר משובץ. אופנתית גם לחורף 85' – ז'קט בלייזר; חצאית־קפלים; מעיל ארוך ומכנסי־פאנסים.

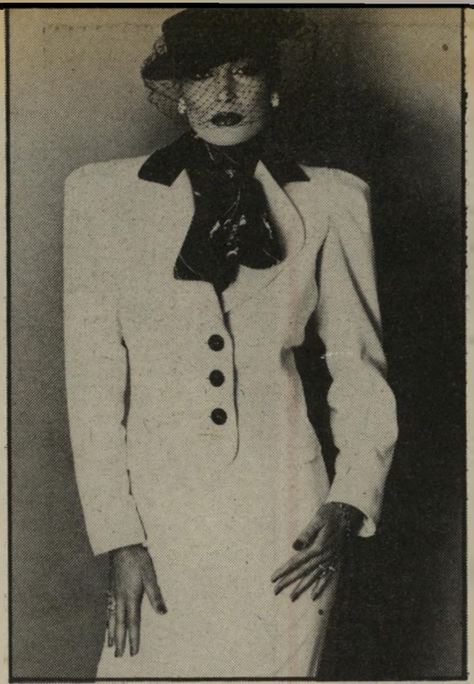

1984 חליפה, של עודד פרוביזור, מבד צמר לבן, בתפירה עילית, ואופנתית גם ב־85' – הז'קט קצר; הכתפיים מודגשות. החצאית באורך מתחת לברך.

החליפה אינה חולפת

עם היו אומרים שכל אשה צריכה כארונה לפחות שמלה קטנה אחת. הכוונה היתה לשמלה חלקה, קלאסית ואלגנטית. היום מעדיפים חליפה. החליפה הרב־תכלית, שהיא, בדרך כלל, בגד מחוייט.

פעם, עד לפני עשר שנים, היו תופרים חליפה אצל חייט. הצרמוניה היתה גדולה, קודם היו בוחרים את הבד, אחר־כך לוקחים מידות, מודדים פעם או פעמיים ורק אז מקבלים את החליפה המיוחלת.

היום ניתן להשיג חליפות מחוייטות מוכנות, מבדים איכותיים, בתפירה של קונפקציה עילית, עם בטנה וכריות, גם בחנויות המובחרות וגם אצל אופנאי־העילית.

כי אשה בחליפה נראית תמיד לבושה, מסוגננת ואף מהודרת. יש חליפות לבוקר, לאחר־הצהרים ולערב. ויש חליפות לכל שעות היום, שבתוספת אביזרים שונים, משנות את הופעת האשה.

לדוגמה — חליפת כותנה או צמר. אפשר ללובשה בבוקר לעבודה, במשרד, וגם בערב, לקונצרט חגיגי. מה השינוי? בבוקר — אפשר ללבוש את החליפה עם סוורר־גולף מצמר, חולצת־פלנל או חולצת־כותנה, שרשרת מוזהבת או אפילו עדי פלסטיק תואם, נעלים שטוחות או בעלות עקב נמוך, או מגפיים, ותיק גדול, הנוח לעבודה.

אותה חליפה תיראה אחרת לגמרי, אם תלבשי מתחתיה חולצת־משי או ז'ורז'ט, סוודר מוהייר או אנגורה, שרשרת פנינים אמיתיות, גרביים דקיקות ונעל עקב גבוה מלאק או עור־נחש, תיק קטן וכובע כלשהו, שיוסיף נופך להופעה.

החליפה היא אחד מפריטי הלבוש שליחם אינו נס ברבות השנים: גם חליפה ותיקה, בת ארבע או חמש שנים, קוצרת מחמאות. כי חליפות אינן חולפות. בפרט מי שרכשה חליפה טובה, מבד איכותי, בסגנון קלאסי־אלגנטי.

מי שהתמזל מזלה, וקנתה, לפני שנתיים־שלוש, חליפת מיכנס או חצאית באירופה, יכולה ללבוש אותה ולהרגיש באילו יצאה מירחון־אופנה. לדוגמה, חליפה בעיצובו של המעצב

1985 חליפה, בעיצובה של יהודית גוטפריד (גוטקס), מבד צמר מפוספס, בגווני שחור־לבן־אפור; הז'קט, במראה הסבא – ישר ורחב; השרוולים – עטלפיים והמנז'ט רחב; החצאית – באורך מידי.

אל גנטי חליפת־צמר, מהחורף שעבר, בעיצובה של אביבה פיבקו. הז'קט בסיגנון בטלדרס.

זרוק חליפת־צמר בגוון השמנת, בעיצובה של רחל ברזין מביבה. ז'קט גדול ורחב; חצאית חושפנית. מראה צעיר, עבור בנות־הנעורים.

שמרני מראה מחוייט של בגיר לאשה שאינה מחפשת תמיד את שגעונות־האופנה. מראה קלאסי ותמיד לבושים בו היטב.

הפאריזסאי ז'אן־לואי שרר, אותה עיצב בחורף 83'. הבד — מצמר נקי, משוכץ בגווני חום־בז'־לבן; חליפת־החצאית מורכבת מז'קט בסגנון בלייזר; דש הצווארון ואימרות השרוול והכיסים מעוטרות בעור זמש חום־בהיר; החצאית בקפלים, באורך עד מתחת לברך.

חליפת־המכנסיים מבד תואם: הז'ק'ט ארוך, בסגנון מעיל מכופתר; המכנסיים ישרות בגזרת פאנסים וכובע ספורטיבי תואם, מאותו בד.

אצל מעצבי האופנה האירופאים לא השתנה הרבה מאז מחורף 83'. עוד הוכחה שהחליפה אינה חולפת. הוכחה נוספת — ומקומית — מעודד פרי־ניזור, שעיצב בחורף שעבר חליפת־צמר לבנה: הז'קט בסגנון הספנסר האנגלי, באורך עד המותניים; הכתפים מורגשות בכריות ובכפלונים קטנים; החצאית צרה ואורכה מגיע עד מתחת לברך.

וגם לחליפה זאת מראה עכשווי, מראה של חורף 85'.

יהודית גוטפריד מגוטקס עיצבה, לחורף זה, מיגוון של חליפות מבדי־צמר מפוספסים. הז'קט — ז'קט סבא ארוך, רחב וישר; השרוול — עטלפי במקצת; מנז'ט רחב מסיים את אימרת השרוולים והחצאית — צרה, בחזיתה קפל ואורכה מידי.

ז'קט רב־תכליתי ומאוד ספורטיבי, מבד־כותנה כחול; מראה משולש; הכתפיים מודגשות בכריות ובכותפות רחבות; המנז'טים רחבים; אזור־המותניים צר וחטוב.

סיגנון ספנסר מראה נשי, בסיגנון גברי. מראה אנגלי מחוייט ושמרני מבד־צמר אפור. הז'קט קצר ונרכס בכפתור אחד. לקישוט – חתך דמוי־כיס. החצאית מתרחבת.

ז'קט סבא גדול ורחב, באורך מתחת לירכיים, של בגיר. הולך נהדר עם חצאית־קפלים משובצת וחולצה חלקה וגם מתאים למכנסי־סבא ארוכים ורחבים, המכסים טפחים עגלגלים. כי כל אשה בחליפה נראית לבושה מסוגננת, ואם היא מוסיפה אביזרים היא מגוונת את הופעתה הרבה יותר.

בליידי בגיר אוהבים מזה שנים את מראה האשה השמרנית, בחליפה קלאסית, שסממני־אופנה בה. בחליפות אלגנטיות אלה מיגוון ז'קטים — קצרי־צרים, בסגנון גברי, הנרכסים בכפתור אחד, עם חצאית מתרחבת שכפתורים בצידה; ז'קט סבא בגזרה ישרה, עם חצאית־קפלים בבד משובץ וז'קט בסגנון צעיר וספורטיבי, הנרכס בחגורת־כר, עם חצאית צרה.

רחל ברזין מאופנת ביבה אוהבת לעצב חליפות במראה הזרוק. הבד — צמר בגוון השמנת; הז'קט — גדול ורחב־רחב; כתפיים ענקיות מודגשות בכריות גבוהות בשרוולים ובצווארון גדול, הרכיסה — על־ידי רוכסן; החצאית — קלוש רחבה, נרכסת לכל אורכה על־ידי רוכסן. למעיזות כובע־צמר תואם.

יתרון החליפות אינו רק בכך שאין הן חולפות, אלא גם בכך שאפשר לנצלן לקבלת מראה שונה. אפשר להפרידן ולשבצן עם בגדים אחרים. לדוגמה: ללבוש את ז'קט חליפת־הצמר הבהירה עם חצאית חליפת־הצמר השחורה, ולהיפך.

אפשר גם ללבוש את ז'קט החליפה עם זוג מכנסי־עור או כל מכנס אחר תואם. אפשר, יפה, אופנתי וחתיכי ללבוש את הז'קט ללא חולצה מתחתיו, רק עם תכשיט יפה, סיכה צבעונית או צעיף ססגוני. אפשר ללבוש רק את החצאית, עם החולצה האהובה, ושאל גדול מעל או רק עם סוודר מתאים.

שיק פריסאי חליפת־צמר וחולצה. המוכנסת לתוך החצאית. ועליה חגורת־העור. הצבעים – מישבצות כחול־ירוק־לבן. הכתפיים הן רחבות והחצאית צרה ובאורך מידי.

מתנה כל בוקר..

רק צלצל 824261 שלוחה 540 ואנו נדאג לספק את העיתון משך חודשיים בשעות הבוקר המוקדמות לכתובת שתמסור לנו, תמורת 8,280 שקל בלבד (מחיר מוזל למתנה במקום 16,560 שקל) עם העיתון הראשון ישלח כרטיס ברכה עם פרטי שולח השי.

הארץ עיתון לאנשים חושבים

הארץ עיתון לאנשים חושבים

הארץ עיתון לאנשים חושבים

הווי

שא וסנו

ב **תל־אביב** הודיע יצרן־מזרנים על מיבצע־מכירות: כל הרוכש מזרן, מקבל גגון־משא למכוניתו חינם. וכל מה שלרוכש המזרן נותר לעשות הוא להתקין את הגגון על המכונית, להעמיס את המזרן ולנסוע עימו לביתו.

* * *

הסנדלר יחף

ב **ירושלים** הודיע שרות־התעסוקה כי בין 3762 המובטלים שדרשו עבודה בלשכות־השרות בחודש שעבר, נמצאו 179 מהנדסים, 132 פסיכולוגים, 131 עורכי־דין ו־268 כלכלנים.

* * *

כוח גברת

ב **ירושלים** התפתח ויכוח בין שתי ידידות, אחת בת 65 ורעותה בת 80, שהסתיים בכך שהצעירה יותר החלה להאבק עם הקשישה, הפילה אותה לארץ, נטלה רלי מים, שפכה את תוכנו על חברתה ולבסוף גם חבטה בראשה בדלי הריק.

* * *

פוליסת־כהנא

ב **תל־אביב** פתחו שלוש גלריות מקומיות, במשותף, תערוכה של אמנים יהודיים ואמנים ערביים, מהש־טחים הכבושים, לא ידעו מה צפוי להם. הוציאו, על כל מיקרה, פוליסת־ביטוח כנגד אפשרות של התנכלות גזענית.

* * *

למען השם, לא לשרוק

ב **ירושלים** הודיע משרד־התע־שיה־והמסחר שלעתיד לבוא אסור על יצרני דגלי שמחת־תורה ל־התקין משרוקיות על הדגלים, עקב הוראת אחד הרבנים, שפסק, כי טלטול משרוקיות ביום חג היא עבירה על הלכות הדת.

* * *

אסקימו לימון, אבל חמוץ

ב **תל־אביב** הודיעו יצרני הגלידה שלמרות מבצעי הפירסום המיד־חדים שלהם לאכילת גלידה בחורף, עדיין צורך האמריקאי הממוצע 24 קילו גלידה לשנה; הצפון־אירופאי הממוצע — שמונה קילו והישראלי — שישה קילו בלבד.

* * *

עולם קטן

ב **ירושלים** קיבל שר־החינוך לש־עבר מכתב־עידוד מתלמידה, שסיימה בקייץ האחרון את כיתה ח', בו היא ביקשה ממנו לא להתעצב על סיום כהונתו. מכיוון שכזה הוא דרכו של עולם — השר סיים את כהונתו והיא סיימה את לימודיה בבית־הספר ה־יסודי.

* * *

יהי אורו

ב **תל־אביב** גילה מנהל מלון חמי־שה כוכבים כי בין 730 עובדי מלונו מצויים 74 חדרניות, 54 מדיחי־כלים, חמישה גהצנים, ארבעה מבריקי כלי־כסף ומבריג־נורות אחד.

* * *

נסיעה שכזאת

ב **חיפה** נדהמה אלמנה טריה לגלות, כי כאשר ביקשה לקבל את החזר מס־הנסיעות ששילם בעלה, יום לפני שנפטר. עבור כרטיס־טיסה, בו ביקש להשתמש שבוע לאחר מכן. החזירו לה הרשויות את מחצית סכום המס בלבד, הסבירו לה, כי אלה הן התקנות אם נוסע־בכוח נפטר לפני שהספיק לבצע את נסיעתו.

בסטימצקי 40% הנחה

על ספרי:
מטוסים אופנועים ומטוסים
4.1.85-25.1.85

ספרים ועיתונים זה סטימצקי

בסטימצקי 30% הנחה

על ספרי:
צבא ולוחמה
4.1.85-25.1.85

ספרים ועיתונים זה סטימצקי

שרגא הרפז החליט להציל את חייו למען בנותיו, אישפז את עצמו ב„אברבנאל" ומספר בראיון, שנערך בבית־החולים, על תהליך הידרדרותו עד שהפך לאלכוהוליסט, ועל החיים במחלקה הסגורה לחולי־נפש שבו הוא נמצא

„כשהייתי בן 7 התאבד אחי הגדול בשתייה ליזול בכלא רמלה. הורי התגרשו, ואותי שלחו למוסד"

„הקשר שלי עם בנותי אמיץ. אני גידלתי אותן, ואני כאן, בבית־החולים ‚אברבנאל', רק בגללן"

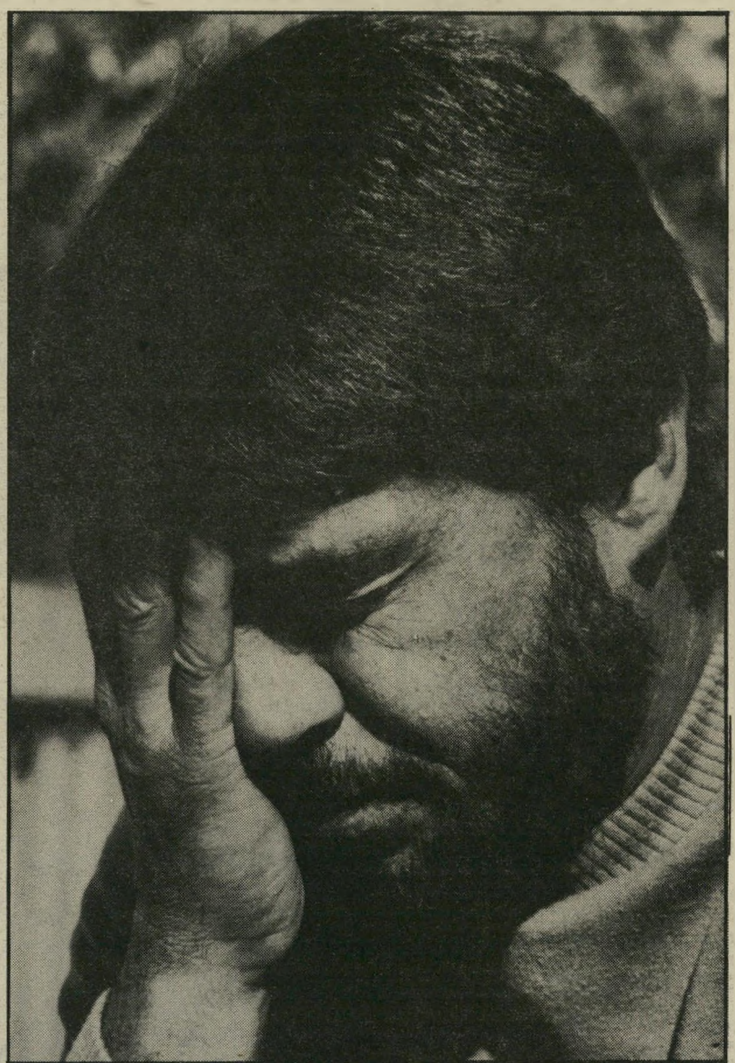

ראיינה שרית ישי

„הייתי מחסל בקבוקי ערק. ירדתי במישקל בצורה דראסטית. לא אכלתי שום דבר. רק שתיתי"

„בשלושת הימים הראשונים לא ישנתי. דימדמתי. היו לי צמרמורות, הקאות, שילשולים, חופת"

„עלתה בי מחשבה על התאבדות, יעני — לגמור את החיים. ואז החלטתי שכדאי פשוט להפסיק"

„הבת שלי הביאה לי שתי בירות. אמרתי לה: תחזירי, לא רוצה לשתות. היא קפצה על" וחיבקה אותי"

„אישפזתי את עצמי במוסד סגור!"

בהוליבוד כבר היו עושים ממנו סטאר, עיתוני־הרכילות היו שופכים טונות של דיו כדי לתאר את אופיו הפראי והבלתי־מת־פשר, רכילאיות־הצמרת היו מתחרות ביניהן בתיאור יותר חושפני של הכוכב יפה־התואר הנשוי ואב לשלוש בנות, המנהל פרשיות־אהבים סוערות לעין־המצלמה עם כוכב־ניות־מזדמנות ולעיתים עם כוכבות של־ממש.

עיתוני־הרפואה היו מלווים את מסע־הגמילה שלו מאלכוהוליזם ופרשת גמילתה של ליז טיילור במוסד על שם בטי פורד היתה מחווירה לעומת סיפור הגמילה שלו.

אבל לא שפר עליו גורלו, על שרגא הרפז, במקום בהוליבוד הוא צמח פה, בביצה הקט־נה הקרוייה תל־אביב, שבה כל אחד מכיר כל אחד וכל אחד שומר לכל אחד ובה אף אחד לא מתחשב בכשרונות המיוחדים ה־טמונים בך, אם אתה, במקרה, אלכוהוליסט או עושה־צרות מקצועי.

כעת שרגא הרפז סגור במוסד הסגור ב־ביתן שבע אל"ף בבית־החולים לחולי־נפש על שם אברבנאל בבת־ים.

כמה מיושבי כסית הקבועים שאלו את עצמם לאן נעלם שרגא הרפז? כסית בקושי מתמודדת עם שמוליק קראוס. ושמוליק קראוס, כמה שהדבר יהיה עצוב, הוא מודל־החיקוי של שרגא הרפז, אם כי הוא עצמו יכחיש זאת נמרצות. אך לא תמצא בתל־אביב אחד, המכיר את שניהם שלא יגיד את זה על שרגא הרפז.

לא זה המקום להשוות בין השניים, לא זה המקום לכתוב על שמוליק קראוס, לו אני רוחשת כבוד והערכה רבה, זה המקום לכ־תוב על שרגא הרפז, שביקש ממני השבוע, באמצעות סוכנת־השחקנים לביאה הון, לבוא ולשוחח איתו במוסד הסגור וגרם לי את אחת החוויות הקשות שעברתי בחיי.

לא הפגישה עם שרגא היתה קשה, להיפך, שמחתי לראות אותו, שמן יותר מפוקח יותר ובעיקר, מפוכח יותר.

מה שגרם לחוייה הקשה הזו, היו נסיבות הזמן ומקום הפגישה.

העלייה לקומה השנייה, אל המחלקה ה־סגורה, הצלצול בדלת־הפתיחה על־ידי ה־אחות. שרגא הרפז נמצא פה, אני שואלת, בהיסוס, אחרי שהשארתי את ציון, הצלם, למטה. מי את, היא שואלת. ואחרי שאני מזדהה בשמי הפרטי היא פותחת לי את הדלת, אני נכנסת פנימה מסדרון צר וארוך, היא מדברת עם האחות האחראית, לבנה. שוב אני נשאלת, מי אני, ואז היא אומרת לי, באת לבקר את שרגא, תיכנסי, למה לא? עוד אני מנסה להתאושש מסגירת הדלת מאחו־רי גווי וכבר פותחים במפתח עוד דלת אחת ואני במחלקה הכי סגורה במחלקה הסגורה.

(המשך מעמוד 31)

אולם־מבוא. כמה שולחנות, זהו חדר־האוכל הפרטי של דרי המחלקה הזו, שלעולם אינם אוכלים בחדר־האוכל עם יתר החולים.

מאחורי השולחן, בפיג'מה כחולה, אדם שפוף. אחר־כך יאמר לי שרגא „הוא שפוט לכל החיים", צעיר, עם מבט בוהה בעיניים, ישוב בעגלת־נכים. אני מובלת לחדרו של שרגא, חדר קטן וצר ובו שלוש מיטות, מיט־תו של שרגא אמצעית. חשבתי שלא תגיעי, הוא אומר, מכיר לי את הנוכחים. „אז מה, באת לכתוב על המשוגעים?" שואל אחד מהם. אחר־כך יספר לי שרגא שיש לו מקצוע אקדמאי והוא אדם מזהיר, המנסה להיגמל מהתמכרותו לאלכוהול. בחדר מתגורר גם נרקומן הנמצא בגמילה, אסיר המרצה כאן את תקופת מעצרו האחרונה.

בואי, נשב בחוץ, אומר שרגא. בוא, נצא החוצה, אני אומרת. המקום לוחץ עליי. שר־גא מסדיר את העניין עם האחות האחראית. צעיר יפה־תואר מתלווה אלינו, זהו האח של רוב החולים הם כאלה המאושפזים שנים ארוכות. בספסל לידינו יושבת הלן, מדברת עברית במבטא אנגלו־סכסי, לבושה ברי־שול. היא נצמדת אליי, מסרבת לפנות את המקום. כשהיא קמה לעוד סיבוב בחצר, מתיישב לידינו מזרחי. מזרחי, אדם מבוגר, בן־חסותו של שרגא, נמצא במוסד כבר עשר שנים. הוא לא ייצא מפה, אומר לי שרגא. מזרחי לא מדבר, שרגא נותן לו סיגריה.

אנחנו ממשיכים בראיון, מהביתן של שר־גא ומביתנים אחרים בוקעות זעקות, לאדם שאינו מורגל בכך זה קשה. מדי פעם אני מפסיקה את הראיון, שואלת את שרגא שא־לות על החולים, על צוות האחים. איזו סב־לנות של ברזל הם צריכים. חולה צעירה עומדת כעת על גרם המדרגות, לבושה ב־חלוק פרחוני, שיערה פרוע, קרובה מאוד בגופה אל האח. היא מדברת איתו. בתחילה אני שומעת את קולה כמו מרחוק, אחר־כך קולה הולך ומתגבר, הולך ומתגבר. אני מק־שיבה, החולה מתארת חווייה מינית שעברה עליה, בתאורים פלסטיים, מדהימים, מבי־כים. האח, שלו היא מספרת את הסיפור, לו ולכל מי שרק מוכן לשמוע, מקשיב בהבעה רצינית ואינו מגיב. אחר־כך היא שרה מעל פסגת הר־הצופים בדרמטיות קורעת־לב. עכשיו היא תבכה, אומר שרגא והיא, אכן, בוכה. היו עוד מחוות קורעי־לב בחצר ה־סגורה של המחלקה שבע אל"ף באברבנאל. ובתוך אלה אני יושבת עם שרגא הרפז, לבוש בטרנינג אפור, מדבר לעניין, ומספר לי על תהליך־הגמילה שהוא עובר. אני רק יכולה לתאר לעצמי לאיזה שפל מדרגה מגיע אדם אם הוא מוכן לאשפז עצמו במקום שכזה ובלבד להיגמל.

אני גם עומדת על צדדים באישיותו של הרפז, שלא הכרתי עד כה. יחסו העדין לחולים, נדיבותו, סבלנותו, ובעיקר, הבנתו למצבם.

כעת, אחרי שאנחנו עוזבים את המחלקה הסגורה, אני מתפנה לחשוב גם עליו, שחקן בעל כשרונות עצומים, גבר יפה־תואר, בהו' ליבוד היה הופך למרלון ברנדו או לג'יימס דין.

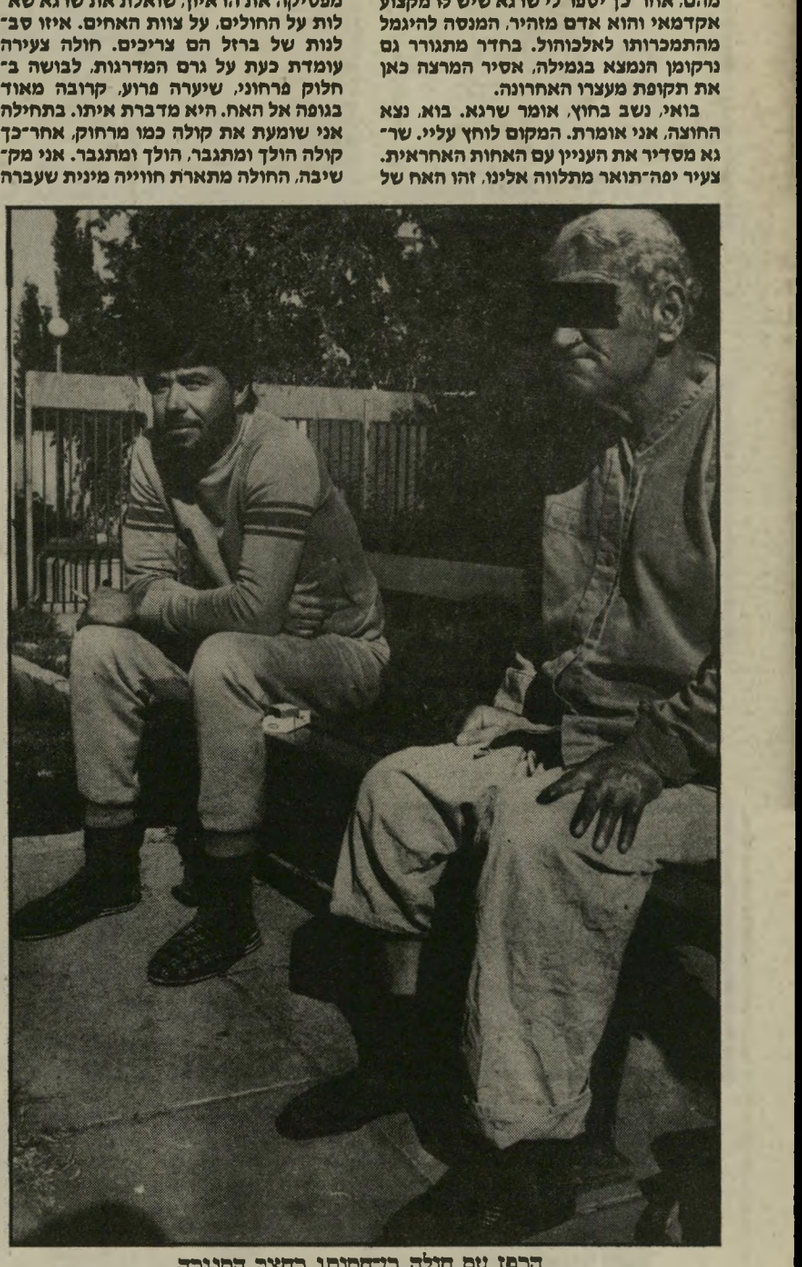

הרפז עם חולה בן־חסותו בחצר הסגורה
„יש פה אנשים השפוטים לכל החיים!"

המחלקה, לשרגא אסור לצאת ללא לווי של אח.

יורדים למטה, אני מוזמנת למנהל־המח־לקה, דוקטור גרוסמן. הוא רוצה לדעת למה באתי לראיין את שרגא. הוא לא מתנגד.

האח פתח את חצר המחלקה הסגורה ואני נכנסת כעת לעיצומו של הספסל קן הקוקיה. את הראיון אנחנו עורכים על הספסל בחצר הסגורה, שחולים מהלכים בה הלוך ושוב, הלוך ושוב, ללא מטרה. הריכוז שלי משרגא מוסט לא אחת לנוכח התיאטרון של החיים, התיאטרון האכזרי כל כך, עם שחקניו ה־אומללים המשחקים סביבי. כשרגא הולך לרגע, ניגש אליי בחור צעיר, לבוש פיג'מה, מושיט לי יד רופסת ואומר: שלום, אני צבי. אני לוחצת את ידו והוא מתרחק והולך. אחר־כך חזר המחזה שלו על עצמו כמה וכמה פעמים. אשה אחת אמרה לי שהיא נקודה. לא ידעתי מה לענות לה.

כל רגע ניגש מישהו אחר לשרגא ומבקש סיגריה. שרגא מחסל את חפיסת הטיים שלו. כל זמן שיש לי, אני נותן, הוא אומר ומספר לי על חולה זה או אחר הנמצא בחצר.

על ההרס העצמי שלו נשפכו תילי־תילים. הוא עצמו מודע לכך שאינו מסוגל להתמודד עם החיים. כעת יש לו חברה, התומכת בו ומעודדת אותו. הוא אמנם אכסהיביציו־ניסט. אך את הראיון הזה לא ביקש כדי להתניף לאגו של עצמו, אלא כדי לפתוח דף חדש, להסביר מה עבר עליו, מה עובר עליו, ולצאת מאברבנאל בתקווה להתחלה חד־שה.

הוא מאמין שהתיאטראות יתחשבו בכי־שוריו התיאטראליים יותר מאשר בהתנה־גותו, ויתנו לו, כשיצא, צ'אנס מחדש. אם הוא היה מוכן לקחת על עצמו את מה שהוא עובר עכשיו, אני חושבת שמגיע לו.

■ ■ ■

● אז הגעת לביתן שבע אל"ף באבר־בנאל כדי להיגמל מהסמים?

דיר באלאק, סמים! מאלכוהול!

● לא היית על סמים?

היה פעם משהו, היה הסיפור שלי עם מונה זילברשטיין.

● מה היה הסיפור שלך עם מונה זילברשטיין?

שיום אחד גיליתי שהיא מריחה לבן, כאילו מאחורי הגב שלי.

„הגברת צפורה פינס, מנהלת תיאטרון באר־שבע, פגשה אותי בדיזנגוף ושאלה: מה שלומך, מר הרפז? אז הסרתי את משקפיה מעיניה, ורמסתי אותם"

● ועד אז, עד לסני שגילית שמונה מריחה לבן, לא היה לך קשר לסמים?

מה ז'תומרת היה, בטח היה. אני מסתובב, אני רואה, יש לי עיניים, יש לי חברים. אבל אף פעם לא נגעתי. הסתובבתי הרבה על־יד הלבן, אבל אף פעם לא נגעתי. חשיש כן, חשיש זה סיפור אחר.

● ומה קרה אחרי שגילית שמונה מריחה?

היא היתה אז בטיפול־גמילה דרך האדולנים. זה היה בשנת 1979. הגעתי להסכם עם עידית, אשתי, שהיא תעזוב את הבית ותשאיר לי את הבית עם הבנות. היא הסכימה וירדה לאילת. ואז, אני ומונה גידלנו את הבנות. ככה חיינו לנו בדירה בגורדון, היינו עושים ג'וגינג, מוגינג וכל הדברים האלה. אנה־לי היתה, נרמה לי, בכיתה א' ושתי הקטנות במעון ומונה היתה לוקחת אותן כל בוקר וכשהיתה חוזרת היינו עושים גו'גינג והיא היתה הולכת לישון. כל פעם הייתי רואה במטבח צלחת, לא ידעתי אז מה זה. יום אחד קמתי איתה לבנות, היא נכנסה לבית־שימוש, כבר אז חשדתי בה, אמרתי להציץ או לא להציץ, בסוף הצצתי מחור־המנעול ובמקום לראות אותה יושבת על האסלה, ראיתי אותה מהצד האחורי שלה, עומדת עם הגב לדלת, ואז קלטתי שהיא בתוך הלבן.

● ובמקום להדציא אותה, נכנסת לזה יחד איתה.

עשיתי את זה מתוך אהבה וטיפשות. אמרתי לה ניכנס יחד איתך לחרא ונצא יחד איתך מהחרא. אז עליתי איתה למטולה ובהדרגה עברנו תהליך־גמילה, ביחד עם האדולנים, והיא יצאה מזה.

● ואתה?

אני, כמובן, כל הסיפור היה שנכנסתי לזה, כדי להוציא אותה יחד איתי.

אבל מה, אחרי כמה זמן יצאתי למילואים, כשחזרתי, המצב חזר לקדמותו, היא שוב הריחה. באותה תקופה קיבלתי תפקיד בהצגה גליליאו גלילי, עם יוסי בנאי, בתיאטרון חיפה. הצלחתי לשכנע את עודד קוטלר ואת אמנון מסקין שיקבלו גם את מונה לתיאטרון. הם הסכימו, ואז, בשיחה משולשת, עם רפי רייטר הפסיכיאט שלה, הגומל שלה, יעני מההרואין, הוא שכנע אותה שתמשיך בטיפול איתו ותוותר על התי־אטרון.

אני לא הסכמתי לזה, כי הטיפול ביפו, במרפאה של רייטר, היה טמון מוקשים. כל פעם שמונה היתה הולכת לשם, היה חוזרת עם סיפורים שלא נדע, ספוגה בסמים, לא הרואין, אבל כדורים מטמטמים, פרורומולים. הבנתי שאין לי עם מי לדבר, אז קמתי ושיקמתי את עצמי, אבל הרגשתי מחוייבות כלפי מונה, הקשר ביננו היה יותר מסתם קשר, אחרי הכל שמי במקור היה זילבר־שטיין, כך שנוסף לסיפור־האהבה, אם לסכם את כל הסיפור הזה ביננו, היה גם קשר־דם.

● הסיפור עם מונה נגמר ואתה יצאת מהלבן.

לא נכנסתי ללבן. הסתובבתי עם חברים שנים ולא נגעתי בזה, רק רציתי להיכנס, כדי להוכיח לה שאפשר לצאת מזה. חשיש. בחשיש תמיד השתמשתי.

■ ■ ■

● איך התמכרת לאלכוהול?

זה סיפור ארוך, סיפור מהתחת. סחבתי תיק אצל השופט בר־אופיר, על שימוש בסמים, משנת 1976, קיבלתי חצי שנה על־תנאי לשלוש שנים, אחר־כך ב־'78 נתפסתי שוב, נשפטתי והדסה בך עיתו נתנה לי תנאי על־תנאי. כשבאתי להישפט אצל בר־אופיר, הוא מינה לי קצין־מיבחן למבוג־רים וזה נמשך שנתיים־שלוש. הוא היה שוחר־תיאטרון וכתב בפסק־הדין שלו: „דיי כבולות. כבוד הנשיא, אנא ממך, חון את הנאשם!" והפעיל לי חצי שנה. הגשתי בקשת־חנינה והנשיא נבון חנן אותי. הוא הוריד לי ארבעה חודשים, צירף לתנאי ומיום קבלת החנינה ב־1981 היה לי תנאי לעשרה חודשים.

● איך זה מתקשר לאלכוהוליזם?

אני בעד עישון חשיש. לדעתי זה לא מזיק, זה מרגיע את העצבים. אני אומר לך את זה מנסיון אישי, כשאני מעשן חשיש, אני רגוע. לא בזמן שאני משחק, בזמן שאני פנוי.

● אם אתה מתרגל לעשן חשיש, אתה לא יכול לתפקד בלעדיו.

זה עניין של בקרה עצמית, של אופי. מי שחלש־אופי, אני בכלל לא מציע לו להשתמש בסמים.

● אתה לא חלש־אופי?

לא.

● אתה בעד חשיש, אז למה הגעת לאלכוהול?

ברגע שהנשיא חנן אותי, הוא נתן לי חודשיים מאסר־בפועל. הגשתי בקשה להמיר את המאסר בעבודות־חוץ. אישרו לי. באותה תקופה שיחקתי בתיאטרון באר־שבע בהצגות יערות וינה ודה. הייתי אמור להתחיל חזרות על מודליאני. ביקש־תי מהגברת צפורה פינס, מנהלת התיאטרון, שיש לי ממנה תיק על חבלה, תקיפה, ונזק לרכוש. שתתחשב במצבי: בערב הייתי משחק, בבוקר הייתי רוחץ מכוניות משטרה.

● למה יש לך תיק על חבלה, תקיפה ונזק ברכוש למנהלת תיאטרון באר־שבע?

פגשתי אותה בדיזנגוף־פרישמן באחד מימי שישי, שכולם ברחובות, והיא פנתה אליי ואמרה „מה שלומך מר הרפז? ומכיוון שהייתי קצת בגילופין ולהכות אשה אסור, אז הסרתי את מש־קפיה מעיניה ורמסתי אותם.

● אז בגלל ציפי סינס התגלגלת לאלכוהול?

התגלגלתי לאלכוהול בגלל שבתקופת עבר־דות־החוץ הופעתי בערבים וכדי לא לאחר ולה־גיע בשש בבוקר למשטרה, הייתי קם בשלוש לפנות בוקר וכדי שהאנרגיה שלי תפעל, שתיתי חמישה ערק שליט, עד הבוקר. תכתבי שליט. נפרסם אותו, למה לא? ירדתי במשקל בצורה דראסטית, לא אכלתי, לא הייתי מסוגל לדבר עם אף אחד. למזלי הטוב, מזלי הכספי היה טוב, בדיוק גמרתי את הסרט אהבה אילמת והיה לי כסף.

„נשפטתי לעבודות־חוץ. בערב שיחקתי בתיאטרון, ובין רחצתי מכוניות־משטרה. כדי שלא לאחר למישטרה, הייתי קם כל יום בשלוש בבוקר"

אבל הרגשתי כמו עבד. את יודעת מה זה לרחוץ חמישים מכוניות־משטרה, במדבר של באר־שבע? את גומרת לרחוץ מכונית, פתאום מגיע ענן־אבק וכל העבודה שלך שווה לתחת וכל שוטר זוטר הוא הבוס שלך, תנקה פה, תנקה שם.

אז בשביל לא לצאת מדעתי הקהיתי את חושי. כן, ככה זה, באמת, קרה.

● **קודם לא שתית?**

שתיתי כמו כולם. מה.

● **אני זוכרת אצלך תקופות של שברירות ואלימות, עוד לפני 1981.**

זה דבר שמלווה אותי כל החיים, ההסתב־

„אני מאמין שאם אגמל, עומרי ניצן לא יבנה לי עורך, ויכניס אותי, למרות הכל, לאוסמבל של הבימה"

כויות. קוראים לי, שרגא, אני עונה, כן, מה, מי, מו, ויש תקרית. זה לא שאני מחפש את זה, זה מחפש אותי, כל החיים שלי אני נקלע לצרות.

■ ■ ■

● **איזה ילד היית?**

ילד של פליטים מהשואה, שנולד באיטליה, בדרך לארץ, והתגלגל עם המשפחה שלו לבת־גלים. איזה ילד? בסדר עד כיתה ב'.

● **מה קרה בכיתה ב'?**

אחי מת. הוא היה גדול ממני, בן 21, הוריי התגרשו ונשלחתי למוסד ומאז אני גדל מחוץ לבית.

● **ממה מת אחיך?**

זה לא העניין שלך.

● **למה אתה לא רוצה להגיד?**

התאבד בכלא רמלה, שתה לייזול.

● **הוריך התגרשו בגלל זה?**

לא, התגרשו עוד קודם.

● **באיזה מוסד התחנכת?**

אורים, בקרית־טבעון, מקום דווקא בסדר. הייתי שם עד כיתה ח' ואז הלכתי למכמורת. מה שהיום מבואות־ים, ובגיל 16 עליתי לים. בצבא התנדבתי לצוללות ועשיתי טירונות רגילה וטי־רונות־ים, ואז גילו שבמשך חודש וחצי בטירו־נות־ים לא קמתי לריצת־בוקר ולארוחות־בוקר. היה שם, מעבר לגדר של הבסיס, מכולת, כל בוקר הייתי צועק לו „צ'ארלי, תביא בקבוק חלב ושתי לחמניות!" הוא היה מעביר לי ואמא שלי היתה משלמת.

● **למה לא קמת בבוקר?**

בשביל מה לרוץ בארבע בוקר? נשלחתי לכלא 6 לחצי כוס קפה.

● **חצי כוס קפה?**

יעני ל־21 יום. כוס קפה זה 35 יום, ורבע כוס קפה זה 14 יום. את הצבא גמרתי בתותחנים. כל נפל גופל לתותחנים. היום אני, במילואים, קשר בתותחנים, פרופיל 97 בקיצור.

● **מתי התגלגלת לתיאטרון?**

עוד במוסד הייתי הסטאר של כל ההופעות. בגיל 22, אחרי הצבא, היתה לי אפשרות להיות חבר אגד, אמא שלי עברה קבוע באגד ופתחה לי קרן.

● **לא נראה לך להיות חבר „אגד"?**

לא. החלטתי ללכת לשלוש שנים בבית־צבי.

● **שלוש שנים החזקת מעמד במסג־רת המימסד?**

הסתדרתי, כי שרפתי יומני־נוכחות. לכיתה שלי אף פעם לא היה יומן, אז לא ידעו מתי הייתי נוכח ומתי לא. יצאנו, מתוך 31 תלמידים, ספי ריבלין, אילן רונן, דור שליט ואני, אף נקבה מהכיתה שלנו לא יצאה שחקנית.

● **ואז יצאת לשוק.**

להבימה סטאטיסט ותוך כדי זה ציה גוואר־רה באוניברסיטה.

● **מי גילה אותך?**

אף אחד.

● **מי נתן לך צ'אנס?**

עודד קוטלר הציע לי לבוא לחיפה, אחר־כך הציעו לי לתאן, ולהבימה הלכתי לחצי שנה והתאכזבתי. עברתי לחיפה ושם הייתי שלוש עונות, בין היתר עשיתי תפקידים ראשיים ב־הצילו ובשרגא קטן.

● **מה פירסם אותך?**

הבן הקטן של סלומוניקו בקולנוע, שם הת־חילו להגיד זה דומה לשמוליק קראוס.

הרסז יוצא מהביתן לטיול בחצר
„אני במחלקה הסגורה על־פי בקשתי!"

● **איפה היכרת את אשתך, עידית?**

כשהייתי בבית־צבי היא שיחקה בשיער. התחתנו ב־1971.

● **כבר מהתחלה היו ביניכם סיבו־צים?**

בהתחלה היה שגעון. המשבר התחיל כשבאנו לתל־אביב, ב־1975. העיר הגדולה הרסה את ה־חיים השקטים שבנינו בחיפה.

● **למה הרסה, כי גילית שיש גם נשים אחרות.**

לאו דווקא בגלל נשים אחרות. את יודעת, עידית היתה תקועה עם שלוש בנות ואחרי ה־הצגה לא חזרים הביתה, הולכים לשתות. הגעתי מאוחר, התחילו הצרות, עידית התמוטטה ואוש־פזה.

● **מאשימים אותך שאתה גרמת להתמוטטויות שלה ולאשפוזים?**

לא נכון. עידית היתה מאושפזת עוד לפני שהכירה אותי. אבל את יודעת מה, בשביל מה לדבר עליה, לא אוהב להכפיש את שמה. עידית היא אמא טובה. הדבר היחיד שאני כועס עליה, שהפסידה את הבית ברחוב גורדון.

● **היא הפסידה את הבית, כי אתה לא שילמת שכר־דירה במועד.**

תראי איך התחילו הצרות. עידית עשתה טעות. כשהגעתי לתל־אביב, ואחרי שהתפרסמתי עם מאחורי הגדר ודודי ורעי, עם חירבת חיז־עה והצגות טלוויזיה שונות, עישנתי חשיש כל הזמן, אבל לא היה לי תיק במשטרה. למעשה, התיק הראשון בא ממנה. הייתי בשיא ההצלחה שלי, התכוונתי לנסוע לגרמניה, לצאת לשוק העולמי, היו לי תוכניות והצעות ממשיות, היא לא רצתה שאסע, אז הלכה לדרדון, שהיה אז אימת מחלקת־הסמים, והסגירה אותי למשטרה שלא אסע. הוא בא הביתה, מצא כלי־עישון ואם אני היום כאן, במוסד הסגור הזה, זה בגלל שהמעגל נסגר ולא יכולתי לסלוח לה על מה שעשתה ואז התחילו ההתפרפרויות שלי. כל השנים ניסיתי להיפרד ממנה ולסגור את הסיפור בינינו. אבל היא בשלה. יש לי קרוב לארבעים תיקים בגללה, אחד על סמים והשאר בולשיט. היא התלוננה שהרבצתי, שברתי, כל חייה ניגנה על מיפרט הרחמים וזו הסיבה שהפסידה את הבית.

● **מה קרה עם הבית?**

כשעשיתי את מי־תהום ירדתי לעיר רמלה, להכיר את החבר'ה שפונו מהמעברה לשיכונים, עברתי תהליך של הזדהות־יתר, כי מה שעבר עליהם, עבר גם עליי. אני גדלתי במעברה והס־תבכתי לאללה בתקופה ההיא, לא הלכתי למילו־אים ונשלחתי לכלא 6. בתקופה שהייתי בכלא, לא שילמנו שכר־דירה שני תשלומים סך הכל, כי

„אנשים יסכימו לעבוד איתי. למה לא? אף פעם לא פישלתי בעבודה. הבעיות שהיו לי היו רק בבית, והיו לי כל הסיבות שיהיו לי בעיות"

לעידית לא היה כסף ואני הייתי בכלא. כשיצאתי, היתה תביעה של פינוי על־ידי בעל־הבית. התיי־עצתי עם עורך־דין והוא אמר שאפתח חשבון לבעל־הדירה ואשליש לו את החוב פלוס כל חודש.

הגענו לשופט אילת שנתן פסק־דין ומכיוון שבגללי נושלנו מהבית לקחתי על עצמי לשמור על הבית. השקענו בדירה ועשינו זיפות. שעלה אז 14 אלף לירות, הרחבנו, שיפצנו, הפכנו את הדירה למשהו־משהו. אבל בעל־הבית לא ויתר, עלה לעליון ונשיא בית־המשפט, לנדאו, נתן פסיקה שבעל־הבית ועידית יגיעו לפשרה, דירה תמורת דירה בסביבה הגונה. ועידית. במקום

(המשך בעמוד 34)

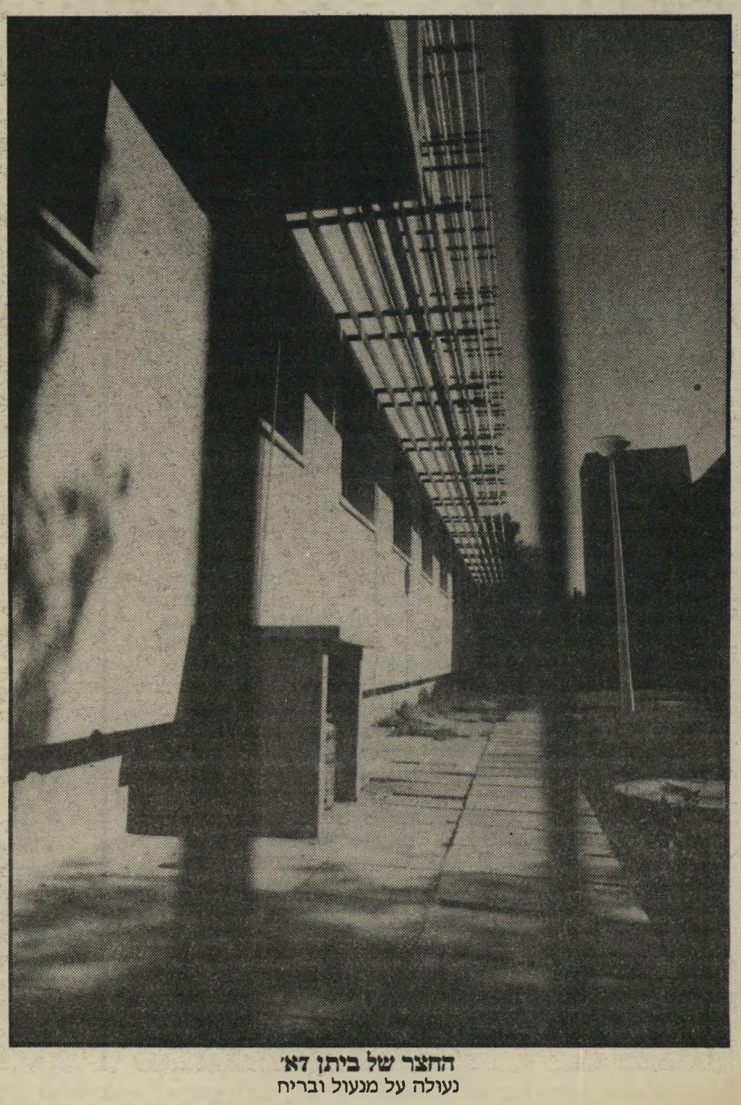

החצר של ביתן 7א'
נעולה על מנעול ובריח

אישפזתי את עצמי

(המשך מעמוד 33)

לעשות את זה, המשיכה לנגן על מיתרי־הרחמים, שבעלה הוא חרא ובע־לה הוא ככה ובמקום לקחת דירה של שלושה חדרים תמורת המאה ועשרה מטר שהיו לנו, לא לקחה כלום, וזה מה שיש לנו היום, כלום! ועל זה אני כועס עליה, לא על זה שהכפישה את שמי, לא על זה שיש לי עוד 20 תיקים פתוחים, עם זה אני אסתדר, אבל בלי הדירה מה יהיה? לא בגלל הרכוש, בגלל הבנות.

● מה, באמת, יהיה?

אז זהו. החלטתי לקחת את עצמי בידיים, להיגמל, לעשות כסף ולקנות להן דירות.

■ ■ ■

● אתה נמצא פה ב„אבר־בנאל", חצר סגורה של מחלקה סגורה, מוקף באנשים מוכי־גורל. מה הביא אותך לכאן, מ־רצונך החופשי, מה היה הקש ששבר את גב הגמל?

כמו כל שנה שאני עולה לקבר של אמא שלי, גם השנה, בדצמבר, עליתי לקבר של אמא שלי וחזרתי כאילו למחוז־ילדות ולבת־גלים ופגשתי חברים משכבר הימים ואז עשיתי „רי־טייק" על כל חיי ואמרתי זה הסוף, זה הסוף. את שלי עשיתי — בתיאטרון, את שלי עשיתי. מבחינת משפחה נכשלתי, אבל יש לי בנות. בטלוויזיה ובקולנוע אין לי מה להתבייש, חוץ אולי מהסרט אהבה אילמת שאני מתבייש בו. ואז עלתה בראשי מחשבה על התאבדות, יעני לגמור את החיים במקום לסבול. הלכתי עם המחשבה הזו יום שלם ואז החלטתי שבמקום לסבול ולמות, פשוט להפסיק. חזרתי מחיפה, דיברתי עם החברה שלי, דליה, הלכנו למכון ברמת־גן, שהוא כמו אלכוהו־ליקס אנונימוס אבל לא נראה לי שאני זקוק לעוד תמיכה של עוד חברים שהפסיקו לשתות, אז החלטנו ביחד ובאתי לכאן להתאשפז מרצוני.

● איך ידעת לאן לפנות?

הייתי פה פעמיים בהסתכלות, מכיר את ביתן שבע אל"ף, מכיר את הצוות וסומך עליו, החלטתי שזה הזמן לנסות להיגמל.

באתי לכאן, שלחו אותי לקבלה, אמרתי להם מה עבר עליי ומה הסיכות, החליטו לאשפז אותי לתקופה בלתי־מוגבלת עד שהם ואני, ביחד, נחליט שאני כשיר חזק ומחושל, כדי לצאת.

● וכעת אתה סגור, לא יכול לצאת.

אני יכול, אם אני רוצה, לקום ולצאת. יכול, אבל אז לא יקבלו אותי שוב. ולמרות שהתנאים לא מי יודע מה ואני מוקף באנשים חולי־נפש, שרק לא תעיזי לכתוב משוגעים, אני יודע שזה המקום שאני צריך להימצא בו.

● אתה בכל זאת, שמור בדעתך, מסביבך קורים דברים קשים, אתה חי בין אנשים אומללים, שהגורל התאכזר אליהם בצורה איומה, איך אתה מתמודד עם זה?

יש פה גם אלכוהוליסטים ונר־קומנים. לא כולם חולי־נפש, אבל יש פה, באמת, אומללים ששפוטים לכל החיים. יש פה אחד, מזרחי, הוא כבר עשר שנים כאן, הוא בן־חסותי. יש אחרים, אני בסדר עם כולם. תאמיני לי, כשאצא מפה אוכל לכתוב תסריט. חבל במה שנקרא מעון־יום, הוא בא ביום, הולך בלילה.

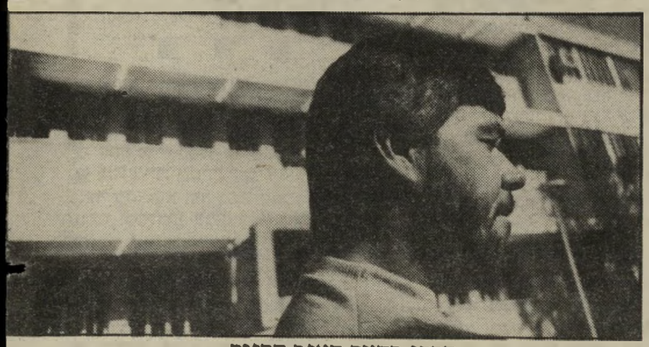

הרמז בחצר האגף הסגור
התיאטרון האמיתי של החיים

● תהליך הגמילה הוא קשה, כואב?

עברו עליי שלושה־ארבעה ימים קשים של חוסר־שינה, דמדומים, צמר־מורות, הקאות ושלשולים, תופת אמי־תית.

● נשברת?

לא. החלטתי לא, אז זה לא!

ואחרי זה, עכשיו מותר לי לצאת עם הבנות והחברה החוצה. אני יוצא לקנות עיתון, הולך למכולת, יש ערק, אני לא נוגע. בביקור הראשון אנה־לי הביאה לי שני באדווייזר, אמרתי לה תחזירי! אמרה למה? אמרתי, אנה־לי, אף אחד לא מכריח אותי, זה מרצוני, אני לא רוצה לשתות. קפצה עליי, חיבקה אותי ונישקה אותי ואמרה על־הכיפאק, אבא, אני אחליף במכולת, אביא לך סיגריות.

■ ■ ■

● איך הקשר בינך ובין ה־בנות?

אמיץ. אני גידלתי אותן. הרבה זמן אחרי שנולדה אנה־לי, שקרויה על שם אמי זכרונה לברכה, אנה, עידית עברה שוק־הרעיון, אבל התעקשתי, רציתי בן, עד היום אני רוצה בן ואז נולדה אודיל, שהיא על שם הצדקת של טשרנ־חובסקי ואז שוב התעקשתי על בן ר נולדה אילור.

● מה פירוש השם אילור?

זה שם של שייח מדייני. סתם המ־צאתי, אין דבר כזה, אילור זה אילור, אין לו פירוש.

● העובדה שנולדו לך רק בנות ואתה כל הזמן רצית בן גרעה מהאהבה שלך אליהן?

עוברה שאני פה רק בגללן.

● מה הן אמרו על מה שקרה לך, ולאמם ביחד, וכל אחד לחוד?

או שתחיו יחד או שתתגרשו, אנה־לי כל הזמן היתה אומרת את זה.

● ומה היתה תחושתך למה שעובר עליהן?

הן היו במוסדות. עידית לא היתה מסוגלת לגדל אותן, נושלתי מביתי,

(המשך בעמוד 36)

בישראל כבר אין עתוני ערב ועתוני בוקר, יש רק עתונים טובים יותר ועתונים טובים פחות.

הארץ
עיתון לאנשים חושבים

מודעות בטלפון
לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת
ישראכרט | ויזה | DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD
שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום
פרסום אודיאל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20.00 רצוף
03-227117/8

חוג ברמה אינלקטואלית ובמגמה הומאניסטית —
לדיון בבעיות האדם, החברה האנושית, הארץ והעולם; וכן לפעילות בלתי־אלימה (ללא הגבלה בגילים).
♦
פרטים: ת.ד. 921 ת"א 61008

אולפן לאה פלטשר
מודיע על קורסים חדשים

★ **טפוח החן**
יקנה לך יציבות נכונה, נימוסין טובים ובטחון עצמי
★ **דוגמנות כמקצוע**
באם הנך תמירה ונאה סיכוייך גדולים להצלחה
★ **התעמלות**
תהיי גמישה תחזקי שריריך הרזיה מובטחת
טלפון 267682
בין השעות 16.30–19.30
אבן גבירול 50

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 461/75
שמירה על בריאותך ורכושך
איתן עמיחי הדברת מזיקים

בבית־המשפט היא מגינה בלהט ובקשיחות על רוצחים, אנסים ושודדים, אבל בליבה היא מתעבת אותם ומרחמת על הקורבנות

מצפונה של סניגורית

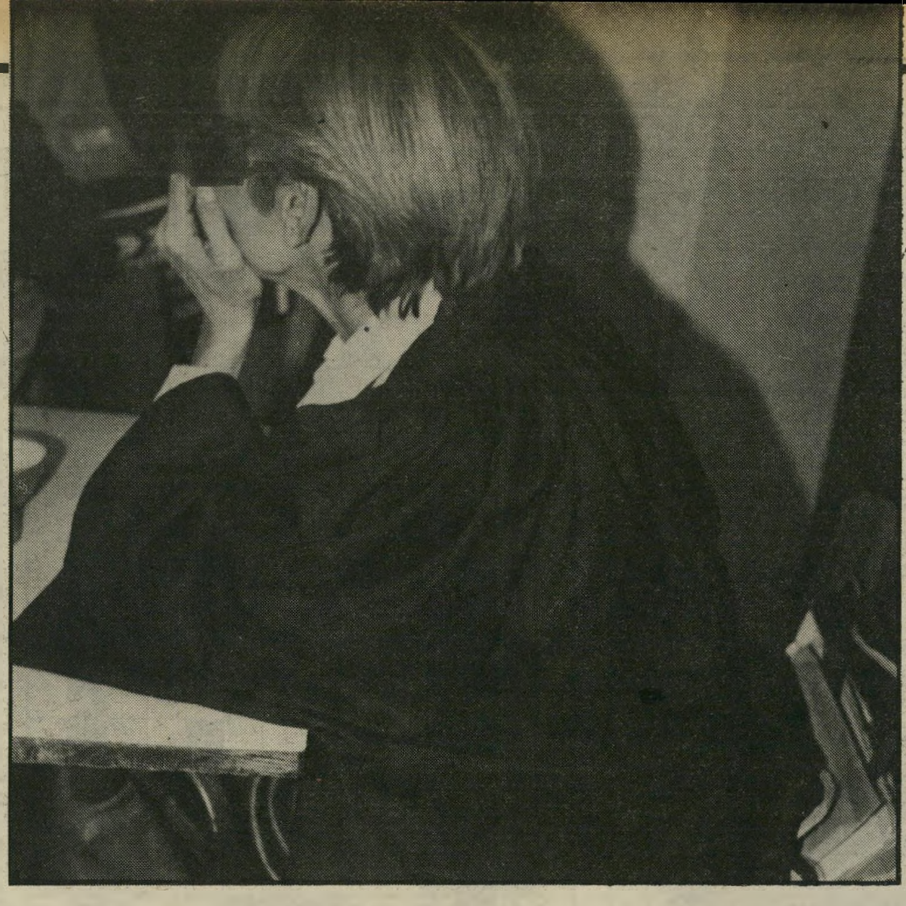

דיא הסניגורית הקשוחה ביותר בתל־אביב. אין בהופעתה כל סמל־מגנים נשיים. תובעים, המופיעים נגדה, מכירים אותה כסניגורית תוקפנית ובלתי־מתפשרת. את העדים היא חוקרת חקירה נגדית נוקבת ולעיתים, גם מעליבה. הנאשמים מעריצים אותה. לכן לא האמנתי למשמע אוזני כאשר אמרה לי, בשיחה פרטית, עד כמה היא מתעבת את לקוחותיה וכמה היא מרחמת על הקרבנות והיא הוסיפה: „חקרתי פעם בחורה שהתלוננה על אונס. היא היתה תיירת בת 28, ובזמן המעשה היתה בתולה. כאשר חקרתי אותה חקירה נגדית, האמנתי לכל מילה שלה והרגשתי איך דמעות מצלאות את עיני. אני מקווה שהשופט לא הרגיש בכך."

היא מגינה על רוצחים, אנסים, גנבים ושודדים. „אני מגינה עליהם, אבל כבר לא על כל אחד. אינני יודעת מה הרגישה נירה לידסקי כאשר ייצגה את מזריק־הנפט, אבל אני בטוחה שגם לה היתה דילמה."

היא לא הרגישה כך בראשית דרכה כעורכת־דין. כאשר התחילה להופיע היתה נערה צעירה בת 24 ובלהט המשפט לא ראתה כל כך את הצד השני של המטבע. היא נתנה ללקוחות שלה את השירות הטוב ביותר שיכלה, אבל מעולם לא הרגישה אליהם אהדה מיוחדת. רק אחרי שנים רבות של הופעה בבתי־משפט הצטברה בלבה ממש שנאה לעבריינים אותם היא מייצגת.

„זה הבזיק לי פתאום, בבת אחת. הרגשתי שאני עושה עבודה בזויה. הרגשתי נורא. לוא הקליינט שלי היה לפחות מנסה לבקש סליחה, להתעניין בשלומו של הילד שנפצע, אבל הוא רק חשב איך יצליח להיחלץ בלי עונש־מאסר ואיך לסדר שרשיונו לא יישלל ממנו."

„אני חוקרת והיא רועדת!"

שאלתי אותה את השאלה שהת־בקשה מדבריה, האם תוכל להמשיך לעשות מלאכה הנראית לה בזויה, כאשר היא מתעבת את האנשים עבורם היא עובדת? „כאשר הם באים למשרד ואני רואה רק אותם ולא את הקרבן, אז הכל בסדר. אני קוראת את התיק, רואה אם הם משקרים, והם כמעט תמיד משקרים. לפעמים, אם הם אינטליגנטים, הם שואלים אותי: ‚מה, את לא מאמינה לי?' ואני אומרת להם שזה לא רלוונטי, כי מה שחשוב זה חומר־הראיות שבתיק. אבל בסך הכל נדמה לי שאני סובלת מפיצול־אישיות. אולי יום אחד אצטרך לעשות חשבון־נפש ולהחליט אם אני ממשיכה במקצוע, אבל בינתיים אני חושבת לעצמי שאם אני לא אעשה את זה, אז מישהו אחר יעשה זאת, ואולי בפחות עדינות ממני."

יש לה הרהורים קשים על שיטת־העניישה במדינה. ככל שהיא נלחמת לזיכויים של לקוחותיה ולעונש קל עבורם היא אומרת, כי העונשים שנותנים בתי־המשפט בארץ הם מצחי־קים. לדוגמה היא מזכירה עונש־מאסר של שנתיים, שהוטל בימים אלה על נאשם שנתפס עם שני קילוגרם הרו־אין. „הוא עמד להרויח 50 אלף דולר בעיסקה הזאת, זה סכום כסף שאנשים אחרים לא עושים כל חייהם. הוא לא חשב כמה חיים של אנשים ייהרסו מכ־מות אדירה כזאת של סם."

היא חושבת לפעמים על לבטיהם של השופטים הצריכים להכריע בדין ולהטיל עונשים. „אני שמחה שאני לא נמצאת במקומם. אני לא יודעת מה הולך במצפון שלהם, אבל אני גם מבי־נה שהם לא יודעים, ברוב המקרים, אפילו 20 אחוז מהאמת בתיק. כי התוב־עים, לעיתים, מתעצלים או לא כל כך איכפת להם, והם לא מכירים את התיק, ולא יודעים איך לחקור את הנאשם והעדים, וכך עולה בבית־המשפט רק חלק קטן מכל העובדות, והשופט לא יודע בכלל את האמת."

„אשתו בכתה ואמרתי לא!"

דיא חזרת לאותו מקרה, בו חקרה את המתלוננת על אונס: „הוריה של הבחורה היו באולם. הם באו מחוץ־לארץ כדי לעמוד לימינה. היא היתה בת 28 ובתולה, אז ברור לי שהיו לה בעיות נפשיות עוד לפני המקרה. ואני חושבת שבגלל איזה יצור שפל וחסר כל מצפון ובגלל הטראומה שנג־רמה לה והאונס היא אולי תבלה את כל חייה במוסד סגור. ואני עומדת וחוקרת אותה והיא רועדת על דוכך העדים ואני ממשיכה לשאול אותה כל בשבוע שעבר. פגשתי במקרה, בארוע מסויים, אדם שלא ראיתי הרבה שנים, אשר למד אתי משפטים. היום הוא חבר־כנסת והוא סיפר לי שהוא בילה את כל אחר־הצהריים בביתה של מש־פחה שראשה הורשע ברצח ויושב בבית סוהר במאסר־עולם. הוא התרגש מאוד מהעובדה שהאב חולה סרטן, שהאשה איננה יכולה להיכנס להריון, והיא צריכה להתייחד עם בעלה בימים של הביוץ וזה קשה מאוד בתנאים של בית־סוהר. הוא אמר לי שהוא עומד לפתוח בפעולה ציבורית למען האסיר הזה. ואני נחרדתי פתאום. שאלתי אותו אם ביקר במקרה גם בביתה של משפ־חת הקרבן. אם ראה את הצער והסבל שנגרמו להם מעשיו של האסיר. שאלתי אותו אם הוא יודע שלאשתו של הקרבן כבר לעולם לא יהיו ילדים, מכיון שבעלה נרצח."

„עיניה נקבו חור בגבי!"

אבל זה לא צריך להיות רווקא מקרה רצח, כדי שסבלם של הקר־בנות ייגע ללבה. היא זוכרת מקרה בו הגנה על אדם שהחזיק רכוש גנוב. ע־בירה לא חמורה במיוחד, והנזק הנגרם ממנה הוא בסך הכל נזק כספי. „ובכל זאת, כאשר עלתה על דוכך־העדים אשה, שזיהתה כמה סכינים מוכספים שהיו בין החפצים שנתגלו בביתו של הנאשם, הרגשתי נורא. האשה סיפרה כי הוריה נהרגו בשואה, והדבר היחיד שנותר לה מהם למזכרת היה סט של סכו"ם מיוחד בו היו נוהגים להשתמש בפסח. את הסכו"ם הזה היו מוציאים שבועיים לפני החג, מצחצחים אותו ו־מתגאים בו.

„אחרי המילחמה עבר הסכו"ם הזה לרשותה והיא הביאה אותו ארצה. כא־שר לקחה את הסכין על דוכך־העדים היא ליטפה אותו וידיה רעדו. היא סיפ־רה את סיפורה לשופטים ואני חקרתי אותה אם היא מזהה במדוייק את הדוג־מה שהופיעה על הסכו"ם, ואם זה נכון שזו עבודה של מכונה ולכן ייתכן מאוד שהיו עוד סטים כאלה וזה איננו דוקא הסט שנגנב מביתה. וכל זה, כאשר היא אומרת שזה כל מה שנשאר לה מאמהו"

לפני כמה חודשים זיכתה הסניגו־ריה אדם שנאשם ברצח. שאלתי אותה איך היא מרגישה במקרה זה כאשר הקרבן נרצח. „דווקא במקרה הזה," היא אומרת, „לא ריחמתי על הקרבן. מכיוון שהכרתי אותו, גם הוא היה קלייינט שלי בעבר ואני יודעת שהוא היה חל־אה, בדיוק כמו זה שנאשם ברצח. הי־חיד שריחמתי עליו בפרשה זו היה עד מסויים, שהמישטרה היכתה אותו כדי שיספר סיפור־שקר ויפליל את הנאשם. הגנתי על הנאשם ועשיתי עבורו את כל מה שיכולתי והוא יצא זכאי, אבל כל הזמן שנאתי אותו ושנאתי את אשתו ושנאתי את הזונה שהוא חי אתה."

לעיתים מגיעים הדברים עד כדי כך שהיא שונאת את עצמה בגלל הדברים שהיא נאלצת לעשות תוך כדי עבו־דתה. „אם לפחות הנאשמים היו חוש־בים קצת על הסבל שגרמו, לוא היו מתחרטים ורוצים לעזור, או לבקש סליחה מהקרבנות, אבל כל מה שהם חושבים עליו ברגע שהגיעו לבית־המשפט זה איך לצאת בלי מאסר ואיך לשלם קנס נמוך.

„למשל, מקרה של תאונת־דרכים בה נפצע ילד. הנאשם נסע במהירות מחרידה, בירידה בכביי־ברק, ופגע בילד בן חמש, שהפך נכה לכל חייו. כל המשפט האם ישבה באולם והעיניים שלה נקבו חור בגבי. היא לא אמרה מילה, היא רק ישבה שם והסתכלה בי.

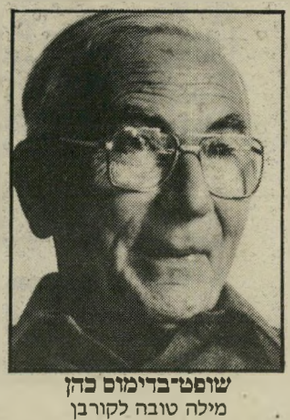

שופט־בדימוס כהן
מילה טובה לקורבן

היה רגע שהייתי צריכה לחקור את בנה השני, ילד כבן עשר, שהיה עד לתאונה. כאשר חקרתי את הילד, חשבתי, לפתע, שהוא כבר עבר טראומה כל כך קשה כאשר ראה את אחיו נפצע וכעת אני מחמירה את זה בשאלות שלי. ואז מיני דברים ואני מרגישה נורא ורוצה באותו רגע שהאדמה תבלע אותי!"

יש לקוחות שאותם כבר איננה מקבלת היום. בזמנו הגנה על אדם שנאשם בכך שהתעלל בפרוצה, שכב

(המשך בעמוד 38)

„לפעמים אני מרגישה שאני עושה עבודה בזוייה מאוד!"

„כשחקרתי את המתלוננת על אונס, רציתי שהאדמה תבלע אותי!"

תשבץ

2472

מאת

אביגיל

ינאי

מאוזן:

1) משירי בית־המדרש של מ־שוררנו הלאומי; 5) גניבה ספרו־תית; 10) קלף טוב; 11) נחלש; 13) תן; 14) אביון; 15) חלף, עבר; 16) גרם שמימי; 18) מטבע ישראלי בעבר; 20) אויב; 21) עוף־ים, המצטיין בשחיה ובצלילה; 22) נהר באיטליה; 24) תכשיט; 25) צעיר־עזים; 26) מתן סימנים ממרחק; 28) חברו הנאשם של ונצטי, במשפט מפורסם בארצות־הברית; 30) תוס־פת לעיקר; 31) פסיעה; 32) עיר מבצר עתיקה בארץ; 34) בן לעם קדום שישב באסיה הקטנה; 35) רעב; 38) מילות־כישופים; 39) זז ממקומו; 41) משקה עלים; 42) גרד בחזקה, קרצף; 43) זהב; 45) נגע ממאיר בעור; 47) בבואה; 48) הרחיק, סילק; 50) ריב; 51) רקב; 52) דרך; 54) פלש; 57) עוף ממש־פחת הנשרים; 61) מילת־המעטה; 62) קשור לעין; 64) לוח אלקט־רוני; 65) מוכר בכורתו; 66) לאום; 67) זקן; 69) זחל, שרץ; 70) הדיף ריח רע; 72) כלי־נגינה; 74) פתאם; 75) הכהן הגדול בשילה; 77) נסתיימו; 78) פונדק תורכי; 81) ספור אלגורי קצר; 83) עמית; 85) תוך; 86) הסב; 88) עלוב; 89) סכום שהועד למטרה מסוימת; 91) עיר מצרית עתיקה; 93) מילת־שלילה; 95) מלך שקספירי; 96) לא אדם; 98) פתח; 100) אביון; 102) המחאה; 103) בקשה; 104) משכנם של אפולו והמוזות; 105) על חומתה נתלו גופות שאול ובניו.

★ ★ ★

מאונך:

1) הגאון האחרון בפומפריתא; 2) תשלום חובה; 3) סוג של חיי־דקים; 4) נמצא; 6) תו במוסיקה; 7) עיר־נמל כנענית קדומה; 8) קי־טור; 9) מלך ירדן שהודח כחולה־רוח (ח); 12) מטבע יהודי עתיק; 15) מגבורי מלחמת טרויה; 16) מקום מועט; 17) תנור התכה; 19) שופט בישראל, בן אשה זונה; 20) עבר; 21) חברים במסדר נזירים נוצרי שנוסד על־ידי איגנציוס לויולה; 23) מסמר; 24) כח; 26) לוט, עטוף; 27) תפר; 29) ישוב בגולה; 30) מעין גגון; 33) כלי־נגינה קדום; 34) מערטל גופו; 36) בזוי; 37) גלים קלים על־פני המים; 40) אריג יקר; 41) ברגה נמוכה; 44) בן־בליעל; 46) במתינות; 47) מגיח; 49) גרם צרות; 50) שיח בושם; 53) שרה שיש בו עשבי־מאכל לבהמות; 54) סיירת בצה"ל; 55) מינוטה; 56) עיר בכנען; 58) סימן להתוות כיוון; 59) כינוי לארצות צפון־אפריקה; 60) בעגה — רעד כלו; 62) נעלה; 63) עש הבגדים; 66) אלה כנענית; 68) נושה (3,3); 71) חשוך; 73) וואדי, 76) ממלא מקום; 77) הממונה על המשק, בצוות של אוירון או אניה; 79) בבנק ישראל; 80) אויב; 82) בן נח; 84) החרים רכוש; 85) סלע עשיר במתכת סידן; 87) די; 90) שדרה מרכזית בתפרחת; 92) פר־סה; 94) רעל; 96) רהט; 97) שעה מלא מרץ; 101) סופר אמריקאי (כפירי אריות); 102) דורון; 103) הגיע.

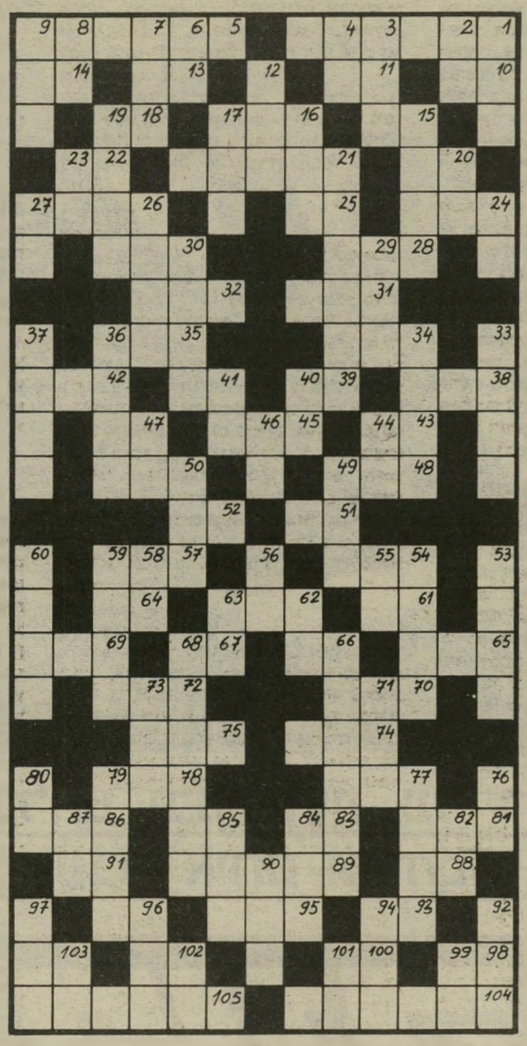

אישפזתי את עצמי

(המשך מעמוד 34)

הייתי כמו שמוק ולא הייתי מסוגל לעשות כלום. בסך־הכול הן גדלו שלוש שנים במוסד על־יד הבית, בבית־הילד בפרופסור שור. אחר־כך סידרתי להן בבן־שמן, חשבתי ששם תוכלנה להתחנך עד י"ב, רציתי לסדר, להוריד מעליי את כל העול, האבהי וה־מצפוני.

● אבל אתה עצמך גדלת במוסד.

אז מה, רע בבן־שמן? גם ראש־ממשלתנו, שמעון פרס, גדל שם. הבנות לא רצו לגדול שם, אחרי שנה ביקשו שאוציא אותם, אז הוצאתי אותן, וכעת הן גדלות בהוד־השרון, עם אמא שלהן והחבר שלה אלישע.

● הן באות לבקר אותך כאן?

פעם בשבוע.

● המקום הזה הוא לא הכי סימפטי, זה לא מפחיד אותן?

הן היו בכל מיני מקומות גרועים והן יודעות שאני פה בשביל להפסיק לשתות וזה משמח אותן מאוד.

■ ■ ■

● נראה שאתה נפל מצרה לצרה, רק גמרת את הצרות עם עידית, התחילו צרות עם חברה שלך בשם רוני קורן.

הפסיכולוגית, אה? היכרתי אותה בכבר של צדוק, עברתי לגור איתה, יש לי שתי תלונות ממנה — באתי מ־מילואים לקחת מיסמכים והתעקשתי על כמה דברים שהיו חסרים, אז הזמינה משטרה והסתבכתי שוב.

● אתה מדבר באילו אתה שה תמים ורק הנשים כל הזמן מסבבות אותך.

נכון. נשים נטושות הן נשים נק־מניות ואשה נוקמת, יותר גרועה מ־שטן. תראי כמה תלונות יש לי מהן.

● מה מציק לך, מה דוחף אותך לשתייה, לסמים?

אי־יכולת להשלים עם המציאות המרה.

● היית מטאור בתיאטרון, היתה לך הצלחה עצומה עם נשים, מה כל כך מר?

החיים שלי קשים. כל דבר שבניתי הלך והתמוטט לנגד עיניי. נתתי את התחת לתיאטרון באר־שבע ואז באה ציפי פינס ומעכבת לי פיצויים ש־מאברים מערכם. למה שלא אשבור לה את המשקפיים, תגידי לי את, למה? איך שלא אסתבך עם כל החרא מסביב. הפסיכולוגית הזאת, רוני, בסדר, זה לא אהבה ממבט ראשון, היא מבוגרת, אני מבוגר, יש לה בן, נתתי לו הכל. אני, מניסיון של שלוש בנות הכנתי אותו לכיתה א"ף, לימדתי אותו לשחות, לרוץ. הוא היה ילד פורצלן, עשיתי ממנו גזעי. לא מאיטרס, מתוך זה שהוא ילד טוב, והתקשרתי אליו, אז מה עושה אמא שלו, מזמינה משטרה. למה? שאלתי אותה למה, מה היא עונה לי, הפסיכולוגית? רציתי פרסומת. רצתה פרסומת! באתי אליה הביתה, שרתי לה סרנדה, אז שלחו אותי ל־הסתכלות. ההסתכלות קבעה שאני בר־דין ויבוא יום ואני אשלם על זה. להסתכלות שלחו אותי, את מבינה איך אני מסתבך בגלל כל החרא מסביבי.

● למה אתה פותר כל דבר באלימות?

המקצוע שלי זה אכסהיביציוניזם. אין לי בעיה עם חשיפה אז אני יוצא בכל דבר בוטה, אלים.

● אומרים שאתה מנסה לחקות את שמוליק קראוס.

בולשיט!

● אתה עצמך אמרת שאמרו שאתה מזכיר אותו.

גם המדוניקים אומרים לי: אתה רוצה להיות שמואל בי"ת אני אומר להם אני רוצה להיות שמואל זיין, ואז הם אומרים לי למה אתה מנבל את הפה ואני מקבל מכות־דצח ויש לי צלקת בסנטר שמעידה על זה.

● מה תעשה, כשתצא מפה?

אתחתן עם חברתי דליה, כי אני רוצה בן. היא עוד צעירה, רק בת 27.

● ומה אם לא יהיה בן?

הכי הרבה יהיו לי שש בנות. דליה ואני מאוהבים בצורה בוגרת, נשכור דירה הרחק מההמון הסואן, ולקראת העונה הבאה בתיאטרון אני מקווה שעומרי ניצן לא יפנה לי עורף ויכניס אותי לאנסמבל של הבימה.

● ואם לא?

אלך להפקה פרטית ויש קאמרי ויש חיפה, אבל אני רוצה הבימה.

● אנשים מוחדים לעבוד איתך, אתה עושה צרות מק־צועי.

תמיד פחדו, ועבדו. תמיד אמרתי את דעתי על כל דבר, מי שקיבל הרוויח, מי שלא קיבל, הפסיד.

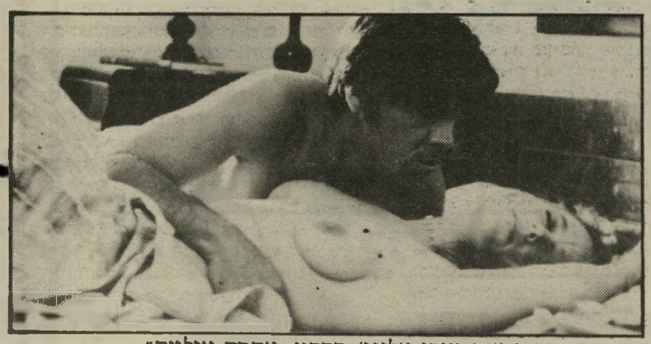

הרמז (עם מירי אלוני) בסרט „אהבה אילמת"
„אני מתבייש בסרט זה!"

● אתה לא חושש שאולי לא יקבלו אותך לתיאטרון?

לא חושש. תראי, יש לי תסריט אצל מיכה שרפשטיין, על פי מי־תהום, צריך לגמור את הווריסיה הספיפית. אולי נעשה סוף־סוף את הסרט. מה, אנשים לא יסכימו לעבוד איתי? אנשים יסכימו לעבוד איתי, למה לא? אף פעם לא פישלתי בעבודה, הבעיות שהיו לי, היו רק בחיים והיו לי כל הסיבות שיהיו לי בעיות.

מי שעבד איתי לא פוחד לעבוד איתי. מה זה, לא יימצא צדיק אחד בסדום שייקח אותי? יימצא אחד שיקח אותי, אני לא סדום.

● אתה אומר שנגמלת מה־אלכוהול. למה אתה עוד פה?

יש עניין של חודש עד חודשיים, שאני צריך להיות פה כדי להיות בטוח. אני לוקח כדור, שאם אתה לוקח אותו ושותה, אתה מקבל בחילה, זה נקרא פלאג'יל ונותנים את זה לנשים שקיב־לו זיהום בדרכי השתן.

יש לי בשבילך ספור סקופ: איך גילו את זה? יום אחד הגיעה אשה עם זיהום לרופא והוא נתן לה את הכדור ואמר תני גם לבעלך, כי זה זיהום שהגבר מעביר. בעלה היה אלכוהו־ליסט, הוא לקח את הכדורים ונגמל מאלכוהול. מסתבר שבכדור יש מור־כבות כימית שגורמת לדחיית האלכר־הול. עכשיו, גם כשאצא, אמשיך כ־טיפול הקבוצתי, אבוא לפה פעם בשבוע עד אפריל־מאי.

את יודעת מה, אני אוהב את האנשים האומללים האלה כאן, אלה אנשים שהגורל התאכזר אליהם, זה יכול לקרות גם לי, גם לך, יש לי אליהם סבלנות וחוץ מזה זה תיאטרון, התיאטרון האמיתי של החיים. יום אחד עוד אפיק תועלת מהשהייה שלי כאן, עוד יימצא לי תפקיד, שבו אוכל ליי־שם את כל מה שאני רואה ושומע.

● למה ביקשת את הראיון הזה?

בשביל לחזור לעבודה: למה!

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

הצלחה מובטחת

קורסים מקצועיים ברמה גבוהה ל:

- ספרות נשים • קוסמטיקה ואפור • פדיקור • מניקור
- אפילציה (הוצאת שיער לצמיתות)
- מכון ליופי וסלון תסרוקות חדישים ל:

תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעות, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער לצמיתות ובשעות.

השתלמויות באירופה

דיאנה

3 שנים ברציפות בטוף בתי ספר לספרות נשים

תעודות למסיימים והכנה לבחינות.

הסמכה ממשרד העבודה

30 שנות נסיון והישגים בהדרכה מקצועית!

ת"א, דיזנגוף 190 (יחפת 4) 226066, 229388

חן טרמפ לחייל

מרים בנימיני

מזל החודש:

גדי

המיספרים הם חשובים ושולטים על בני המזל

מערך הכוכבים בשנה החולפת איפשר ל־רבים מבני המזל לשפר את תנאי־החיים. כוכב יופיטר (צדק) שנמצא במזל גדי במשך השנה, עדיין מקל על החושבים לבצע שי־נויים בחייהם. אלה החושבים על מעבר ל־דירה אחרת, כדאי שיתחשבו במספר הבית שאליו הם חושבים לעבור. מספר הבית או הדירה שבה אדם גר מסמלים תקופה מ־סויימת בחייו. כל סיפרה מקושרת לכוכב מסויים, וכך יוצא שאותו כוכב משפיע על התקופה שבה אדם גר בבית זה או אחר. כאן נזכיר פעם נוספת מה המשמעות של כל סיפ־רה ובאיזה בית רצוי לגור ואיזה בית טומן בחובו צרות ובעיות בעתיד.

בית מס' 1

יכול להיות גם 10, 100, 19 וכו'. פשוט מוחקים את האפסים. 37 או 28 גם הם נחשבים למספר 1. יש לחבר את הספרות כדי להגיע למספר הנכון.

בית מס' 1 הוא בית ייצוגי. נעים לגור בו – הוא מתקשר לשמש ולמזל אריה. זהו בית מאוד מטופח ויוקרתי: גרים בו אנשים ה־מחזיקים מעצמם ומבקרים בו אנשים יוקר־תיים. מנהלים, מנהלי־בנק, רופאים, אמנים או בעלי מקצועות ההופכים את בעליהם לבעלי מעמד מכובד. אנשים המייחסים חשיבות רבה למעמדם, גרים בבית מסוג זה. לעתים קרובות אלה אנשים יצירתיים, הם במרכז החברה וקהל מובחר בא אליהם. הם ברדנים בקשר למי שייכנס אליהם הביתה.

יש משהו מאוד ייצוגי בבית כזה, גינה מטופחת, או משהו אחר ההופך את הבית למיוחד. תמיד אפשר למצוא בו דבר החורג מהשיגרה ומפתיע לטובה. אגב, דווקא בבית כזה, אם אינו משתייך לסוג המטופח, מוצ־אים הזנחה גדולה. אין אמצע. או הקצה הזה או הקצה השני. זה יכול לסמל גם בית של אמן, הרוצה להתבודד ואינו דואג לבית או לקשרים עם אנשים. האווירה האופפת בית כזה מציינת את הטיפוס.

בית מס' 2

אפשר גם 20, 200 או 11 וכו'.

לעתים קרובות מתחלפים בו הדיירים. בית זה קשור למזל סרטן ולירח. זה בית שנוח לגור בו. גרים בו אנשים ידידותיים ונחמדים. זהו בית עממי, בו נכנסים ויוצאים אנשים רבים. גם התחלופה של האנשים רבה. הרבה מכוניות חונות ליד הבית. כל הזמן הכל נמצא בתנועה כשמדברים על בית מס' 2. הרבה פעילות, אנשים עסוקים ופו־עלים, לעתים קרובות, בשותפות. גרים בו אנשים שעיסוקם קשור באמנות או בטיפול ועזרה לאנשים.

מורגשת תשומת־לב מיוחדת לבית. ה־בית מלא בפיצ'יפקעס, כל מיני דברים מע־תרים, שנשמרים ולא נזרקים. אך הבית דאוג ואינו מוזנח. יש הרבה רכילות בין חש־כנים, הרבה פיטפוטים וגם, לפעמים, סיכ־סוכים ומריבות על עניינים פעוטים. זה בית, שבכל שעות היממה שומעים בו בכי, צחוק או משחקי־ילדים.

בית מס' 3

בית זה קשור למזל קשת ולכוכב יופיטר. לפי המסורת היופיטרית, זהו בית הצומח כל הזמן. מוסיפים לו מרפסת או חדר נוסף, סוגרים מרפסת. כל פעם מוסיפים איזושהי תוספת לבית. גרים בו אנשים המחפשים ערכים. או שהדת חשובה להם או אמונה מסוג אחר. יש בו הגיונות והערכת המוסר. לפעמים תופעה הפוכה – מעמידים פנים של אנשים הגונים.

בית כזה מעריכים את התרבות וההש־כלה. יושבי הבית אוהבים נסיעות וגם נוס־עים לעתים קרובות. גרים בו מרצים, פילו־סופים, משפטנים, אנשי־דת ובכלל, אנשים הגונים.

בית מס' 4

בית זה קשור במזל דלי ובכוכב אוראנוס. זהו בית שלעולם אי־אפשר להיות בטוחים שיתפקד כראוי. יש בו סדקים, פגמי־בניה, או שהאדמה שוקעת. ייתכן שטעו בחישו־בים בעת הבניה. תמיד משהו מתקלקל ב־מפתיע. כשמנסים לשנות את הבית, זה כמעט לא ניתן, או לא מספק. ברגע שנערכים שינויים, הם אינם מספקים. גרים בו אנשים שהם מומחים בתחום מסוים. מהנדסים, ט־יסים אנשי תקשורת וכו', בדרך כלל אנשים חיים לא־שיגרתיים. נוסעים ובאים, שליחו־יות לחו"ל, טיולים ומסעות רבים. גם תחלו־פה רבה מאפיינת בית כזה. זהו בית היכול להביא אסונות, שיתוקים, מקרי־תמותה פתאומיים.

בית מס' 5

בית הקשור למזל תאומים ולכוכב מר־קורי. נעים לגור בו. כפי שסידרו אותו בת־חילה, כך אפשר להשאירו. אין צורך ליימות או לשפץ. הוא תמיד מספק. יש בו אווירה צעירה, גרים בו סטודנטים או אנשים המת־אספים לפעילויות משותפות, לימודיים, או אפילו משחקי־קלפים, כשזה ברמה יותר נמוכה.

מרקורי הוא אל־הנגבים במיתולוגיה, לכן מס' 5 (מרקורי), יש בו סכנת גניבות ופרי־צות. תמיד כדאי לדאוג שיהיו סורגים ומנ־עולים בטוחים.

בית מס' 6

קשור למזל שור ומאזנים ולכוכב ונוס. בית שנעים לגור בו בדרך כלל. גרים בו אנשים האוהבים מאוד או שונאים מאוד. זהו בית שעוסקים בו בדברים יפים, ייתכן שיש בו מספרה, חנות־פרחים, ממתקים, או שעוסקים בו בציור, תפירה, קרמיקה וכו'. אנשים הגרים בו עוסקים כל הזמן בקישוט הבית. הם לא חייבים להיות בעלי טעם טוב ומעודן, אבל תמיד ידאגו ליופיו של הבית. לא מדובר על ערך, לא חייבת להיות תמונה אוריגינלית של פיקאסו, העיקר שתהיה איזושהי תמונה.

בית מס' 7

קשור למזל דגים ולכוכב נפטון. מבחוץ קשה להעריך את גודלו האמיתי. תמיד ייראה שונה ממה שהוא באמת. או שנראה גדול יותר או קטן יותר. הרושם החיצוני מטעה. לאנשים הגרים בו קשה לישון בלי־לה. אנשים שחייהם עצובים בדרך כלל. גרים בו מוסיקאים, רקדנים, שחקנים, אנ־שי־דת ומיסטיקה, אנשים אינטואיטיביים ורגישים. לעתים, הרבה עצבות פנימית. הרבה אלמנות או גרושות וכן רווקים ואנ־שים בודדים גרים בבית כזה. גרים בו ילדים מאוד רגישים הסובלים מגירושים וחוסר־אושר. לפעמים חוסר־אושר בגלל מחלות.

בית מס' 8

קשור למזל גדי ולכוכב סטורן. בית סגור, חשוך ועצוב. התריסים מוגפים והחלונות קטנים. מעט אור וחום בבית כזה. גרים בו אנשים סגורים ולא־ידידותיים. הביוב מתקלקל, או הגג, או משהו אחר. תמיד מש־הו לא בסדר ולא שלם. אי־אפשר לחמם אותו וכמה שמחממים אף פעם אין הרגשה שחם בו. בית שבו יש טרגדיות, מחלות־גוף או נפש. לא כדאי לבחור בית כזה למגורי־קבע. פעמים רבות חשדנות וחוסר־אמון. גרים בו אלמנות, אלמנים, רווקים, רווקות, גרושים ולפעמים אנשים, שקיבלו מכות־גורל שונות. הבדידות רבה.

בית מס' 9

קשור במזל טלה ובכוכב מרס. גרים בו אנשים פעילים מאוד. אנשים העובדים קשה ואינם ישנים מספיק בלילה, בגלל פעילות מוגברת ונמרצת. הרבה אנשי צבא, רופאים, מנתחים, מהנדסים, קצבים, טכנ־אים ואנשים מלאי־מרץ וכוח. חשמל דולק בו כל הלילה. אנשים עוסקים בפעילות חס־רת־מנוחה ומחייבת ביום ובלילה. אנשים חיוניים, מלאי־אמביציה וכושר־מנהיגות. בית בו תמיד חם מדי.

בתקופה זו עליכם להיות עירניים ורגישים בקשר לתחום המקצועי. אל תמהרו לבטוח באיש, והשתדלו לשתף מה שפחות אנשים ב־בעיותיכם. התייעצות עם עמיתים לעבודה עלולה להביא אתכם לבצע צעד מוטעה ש־התשלום עבורו יקר מדי. הנטיה היא לראות את הדברים בצורה אופטימית מדי ובינ־תיים פועלים מתחת לפני השטח אנשים שבהם אינכם חושדים כלל. ה־20 וה־21 לחודש חשובים במיוחד.

* * *

השבוע יהיה עליכם להתמודד עם קשיים חדשים. בתחום העבודה העניינים אינם מתנהלים לפי המתוכנן. מה־20 לחודש אתם ע־לולים למצוא את עצ־מכם בבעיה חדשה, ש־אפשר יהיה לפתור או־תה רק על־ידי גישה שו־נה ואפילו מנוגדת לדרך שבה אתם נוהגים תמיד. אנשים מבקשים להתק־רב אליכם ולקשור קשרים חדשים. אך התלהבות גדולה מדי עלולה להביא לאכזבה קשה. נסו להימנע מקניות שאינן דחופות.

* * *

אתם מותשים ועייפים מעודף עבודה ומ־פעילות בלתי־פוסקת. יהיה עליכם לקחת לעצמכם חופשה קצרה ולנוח. ה־17 וה־18 מת־אימים מאוד למנוחה ואם אתם מתכננים נסיעה, תוכלו אף ליהי־נות מהתקשורת חדשה, אך בלתי־מחייבת. ב־תקופה הקרובה תקבלו תפקיד יותר מעניין ואחראי, ויהיה לכם סי־פוק והנאה מהתשבחות שתקבלו. בשבוע הבא עדיין שום הצעה לא תגיע, אך רצוי לאגור כוחות מחודשים.

השבוע יהיה עליכם למתן את ההתלהבות. כל דבר חדש, מושך ומלהיב. כדאי לבדוק פעם נוספת. יש לכם נטיה להחליט באימ־פולסיביות כשהרגשות שולטים ואף מבלבלים. קשרים עם חו"ל יפתיעו אתכם. אך גם בתחום זה חכו לפני שאתם מקבלים החלטה רצי־נית. ה־17 וה־18 לחודש לא יהיו קלים, בעיות כספים ובעיות עם בני־משפחה עלולות לקלקל את מצב־הרוח. מה־19 לחודש תרגישו שיפור והכל יסתדר.

* * *

השבוע שוב יהיה לא קל, ביחוד בשני תחומים: עבודה ומשפחה. מוטלת עליכם עבודה נוספת, ושקשה לדעת איך תצליחו להסתדר עם כל מה ש־אתם לוקחים על עצ־מכם. ב־17 וב־18 ל־חודש תוכלו, בכל זאת, ליהנות מהרפתקות רו־מנטיות ומפגישות מיק־ריות ומלהיבות. מה־19 או ה־20 לחודש יתחילו עיקר הקשיים. בני־ה־משפחה יבואו בדרישות וימתחו ביקורת על התנהגותכם, זה עלול להביא לניתוק זמני.

* * *

השבוע אתם ממשיכים להיות פופולאריים מאוד. תמצאו את עצמכם מוקפים בידידים ומקובלים מאוד בחב־רה. השטח הרומנטי גם הוא מלהיב מאוד ב־תקופה זו, אך טוב להי־זהר לפני שממהרים להסיק מסקנות. בחודש הבא הדברים ייראו באור שונה. נטיה ל־תאונות מסכנת אתכם השבוע, התנהגות של אנשים אחרים עלולה לסבך אתכם ולפגוע. תצטרכו להיות זהירים ואפילו אם אתם צודקים כדאי הפעם לוותר.

בתקופה הקרובה תצטרכו להשקיע את מירב זמנכם ומרצכם בעבודה, אולם ה־יוזמה, ההתלהבות וה־רעיונות הטובים יפרחו וזה יביא להתקדמות משמעותית. תחיו יותר מקובלים וההערכה ש־תקבלו, תוסיף לבטחון העצמי. כדאי להוסיף: התוצאות הטובות יושׂ־גו רק על־ידי עבודה ק־שה והרבה מאד מאמץ. ה־17 וה־18 לחודש לא מחים לניסיונות, אם אין ברירה, לפחות כדאי שתעדיפו את הנסיעה ברכב ציבורי.

* * *

בתקופה הקרובה שוב תיאלצו להסתגר בביתכם ובתוך עצמכם. מחכים לכם ימים לא קלים, בעיקר מה־20 לחודש. הוצאות בלתי־צפויות עלולות להרגיז ולהכעיס, בעיקר משום שהן באות בזמן הפחות מתאים. קרוב לודאי שעיקר ההוצאות תהיי־נה קשורות למקום־המגורים. בשטח הרו־מנטי אתם מצליחים, אולם אלה שעמם הי־תם רוצים ליצור קשר יותר קרוב, קשים להשגה ואחרים אינם מעניינים אתכם.

* * *

השבוע מתחיל כשאתם אינכם שמים לב לסכנות סביבכם. ה־17 וה־18 לחודש עלו־לים להיות קשים. אל תרשו לעצמכם לזלזל בסכנות. מה־10 לחודש צפויה הפתעה בתחום הכספי, כעת תוכלו ל־החזיר חובות או לקנות לעצמכם מה שתרצו. בני־משפחה או בני־ה־זוג זקוקים לעזרה ובעי־קר לעידוד. כדאי לאר־גן נסיעה משותפת או ביקור אצל ידידים. בשטח הרומנטי, המ־צב אינו בדיוק מתאים לשאיפותיכם.

השבוע תימצאו בתנועה. גם אם תכננתם לשבת בשקט, כל יום יקרה משהו בלתי־צפוי, שיגרום לשינוי התכניות.

ה־17 וה־18 לחודש יהיו מאוד מעייפים. ההס־פק יהיה קטן, אי־הב־נות עם הסביבה יביאו למצב־רוח כבד ולמרות שכל מה שתרצו, זה להתרחק מההמולה ול־נוח, זה לא יתאפשר ל־כם. מה־19 לחודש – יהיה הרבה יותר נעים, חפתעות נעימות מבני המין השני יביאו לתפנית בהרגשה הכללית. זהירות בדרכים.

* * *

אי־שקט מאפיין את התקופה וכן עייפות רבה. גם מצב הבריאות אינו טוב במיוחד. ב־17 וב־18 לחודש אתם עלולים לסבול מהגב. רצוי לא לבצע פעולות שאינכם רגילים ולא להתאמץ. זה יביא לעיכוב בכל התכניות. במקום־העבודה יהיה עליכם להחליף עמיתים לעבודה, ובכלל, הכל יתנהל בקצב איטי מדי. בשטח הרומנטי לא יהיה קל, בני־הזוג עלולים להפתיע אתכם ולהתנהג בצורה שאינה אופיינית להם.

* * *

השבוע תמשיכו ליהנות מהצלחות בחברה ומהצלחות בשטח האהבה. אנשים נמשכים אליכם ומתעניינים לי־צור עמכם קשר יותר קרוב. ייתכן שזה הזמן לחשוב על חידוש קש־רים שנפסקו. שיחה ענ־יינית, ללא דמעות ודב־רים רגשיים, תביא ל־תוצאות טובות. ה־17 וה־18 לחודש מתאימים לשיחות וכן ה־19 ל־חודש. נטיה ליהנות מיו־תר מדי מזון משובח גורמת לכם להוסיף למשקלכם. בני־קשת עלולים לפגוע בכם.

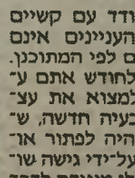

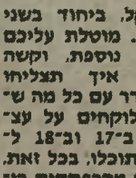

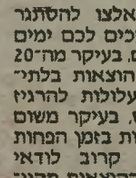

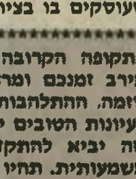

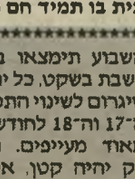

מיכתבים לרוחי

חופשת סקי

אני מגיעה רחוק, מתברר. „אני כותב מווינה המושלגת והרחוקה," מתחיל (1000/85), „בעצם, לא נורא, רק שלוש שעות־טיסה עד למרכז העולם, תל־אביב. אולי תצליחי את, רוחי, להחזיר בן אובר לחיק מולדתו, גם אם כמה גויות בלונדיות נחמדות לא תהיינה כל־כך מרוצות מן הענ־יין... טוב, מספיק עם ההתלוצצויות. אני בן 33, גובה 1.82 מטר, נראה טוב, אקדמאי, העוסק במיסחר ופיננסים, נוסע הרבה בעולם ומגיע לעיתים רי־קרובות לארץ. בדרך־כלל לזמן ק־צר ביותר, שאותו אפשר יהיה ל־האריך.

„אוהב ספורט, תרבות, נסיעות ובמיוחד אנשים מעניינים. הייתי מעוניין מאוד להכיר בחורה ישראלית על (עם) רמה, מוכשרת ומשכילה, נאה מאוד ומטופחת מאוד, תרבותית ושולטת לפחות בשפה האנגלית. את המתאימה אשמח להזמין לחופשת־סקי מקסימה באלפים המושלגים." נו, איך אני בשבילך? איפה עוד תימצאי הצעות כאלה?

* * *

מבעיות הדור: כל פעם שאני מתלבש על בחורה, היא מתחילה להתפשט.

* * *

תיקשורת מהירה

קוראים לו יוסי, והוא מקווה להכיר בעזרתי האדיבה בחורה לקשר רציני, שעשוי להוביל, כמו שהוא אומר, לנישואין. בן 25, גובה 1.76 מטר, נחמד מאוד, עוסק בגרפיקה ממוחשבת. כלתו־לעתיד צריכה לה־יות נבונה, רגישה, חיננית ויודעת לאהוב. הוא מאמין בתיקשורת מהי־רה, ומודיע שהוא ממתין לך בשעות הערב בטלפון 863152 — 03.

אוהב ילדים

עוד אחד שלא עושה סוד גדול ממיספר הטלפון שלו הוא אקרמאי בן 42, גרוש, אב לשניים, פתוח, חברותי, נאה, גובה 1.80 מטר, אוהב מאוד ילדים. התחביב הגדול שלו הוא ריקוד־עם. הוא מעוניין בקשר רציני עם אשה משכילה, עצמאית, נאה, דקת־גיזרה, לא מעשנת, בגיל 30 — 40. בשעות היום הוא בטלפון 292096 — 04. אפשר גם לכתוב לת.ד. 7575, חיפה.

* * *

נער מתחיל להיות גבר, כאשר הוא חדל לבקש מאביו כסף־כיס, ובמקום כסף מבקש הלוואה.

* * *

חלומות יפים

„רוחי יקרה, אודה לך אם מיכתבי ייכלל במדורך הנחמד, הנושא אופי וייחוד, שלא כמקבילים לו בעיתונים אחרים," כותבת (1000/85), „אני גרושה + 3, בסביבות ה־40, אקד־מאית, נראית טוב (כך אומרות כולם כולן... ובכל זאת!) יש לי מקום עבודה מעניין, אוהבת מוסיקה, טיולים, לשיר שירי ארץ־ישראל. אוהבת חב־רת אנשים מעניינים, חוטאת בכ־תיבה, בעלת נשמה צעירה ויודעת ליהנות מן הפכים הקטנים. אוהבת גם לאפות ולבשל.

„אשמח להכיר אדם בעל אופקים רחבים, בגיל מתאים, וחשוב מכל — ישר ואמין. אני כותבת בפרוס השנה האזרחית החדשה. מי יתן וזו תביא בכנפיה בריאות ואושר, וחלומות יפים ייהפכו בה למציאות יומיומית." אמן על כולנו.

* * *

הכרתי מישהי שאהבה להגיד מדי פעם: כשאני אתחתן, יהיו המון גברים אומללים, עד שמישהו שאל אותה פעם: תסלחי לי, אבל עם כמה את מתכוונת להתחתן?

רק לא בעירום

קוראים לה שולי פסו, וכמו שרואים בתמונה, יש לה גוף נאה. הגוף הזה, שמיתמר לגובה 1.75 מטר, עזר לה לקבל עבודת דוגמנות בכמה תצוגות־אופנה. הציעו לה כבר להצטלם בעירום. אבל היא סירבה. „יש לי גוף יפה ויש לי מה להראות," אומרת שולי. „אבל צילומים נועזים בעירום זה לא בשבילי. לא בארץ, בכל אופן. בארץ אחרת, אני חושבת, הייתי עושה את זה, אבל כאן – אני מכבדת

שולי פסו
צילום אחד יסגור את כל האופציות

יותר מדי את הוריי, וחוץ מזה, אם אצטלם פעם אחת בעירום, זה יסגור לי את כל האופציות. מאותו רגע יציעו לי רק עירום, ואת זה אני לא רוצה."

היא בת 27, ילידת המושבה כרכור, לא מתה על העיר תל־אביב, אבל מתגוררת בה כבר ארבע שנים בגלל עבודה ולימודים. היא סטודנטית. מה היא לומדת ואיפה, אני לא יודעת. לא היה בראש שלה לדבר על זה. היא שומרת על כושר ומתעמלת במכון בריאות, רוקדת אירובי ואוהבת לראות הצגות וסרטים. פרט לשקט הכפרי של המושבה שלה, אליה היא מתכוונת לחזור מתי־שהוא בעתיד, היא אוהבת מאוד ילדים. בבית הם שישה, והיא עצמה מתכננת לפחות חמישה.

נער מחפש אהבה

נדמה לי שכמעט בכל מדור צץ ועולה לו בין גל המיכתבים איזה יוצא־דופן אחד. לא מזמן היה לי עסק עם גבר ה„נשוי באושר", כדבריו, אבל יהיה מאושר יותר עם עוד אשה או שתיים מן הצד.

השבוע מרובר בנער שלא כל־כך אוהב נערות. כלומר, אין לו שום דבר נגדן, אבל יש לו עדיפות אחרת בחיים. סתם מיכתב וולגארי, כמו כאלה שכבר קיבלתי בעבר, היה מוצא את דרכו מייד לסל. במיקרה הזה עשיתי חושבים. הרגישות שלו כבשה אותי, והרי מיכתבו לפניכם: „רוחי, למה רק היכרויות בין נשים לגברים ובגברים לנשים? דווקא בעיתון לי־בראלי כמו העולם הזה ראוי שיהיה פיתחון־פה לאנשים שאהבתם נחשבת לאסורה ומנודה בהרבה מקומות.

„אני, כפי שאת וודאי מבינה, הומו. האמת היא שאני. די נחרד כשאני כותב את המילה הזו. אפילו די קשה לי לעכל את זה. אבל תאמיני לי שזו לא בחירה מרצון. לפעמים, כשאני רואה זוג מחובק ברחוב, ממש מתח־שק לי לפרוץ בבכי. דברים פשוטים בשביל כל אחד, כמו חיבוק ברחוב, נשיקה בקולנוע, ריקוד במועדון, הם זרים לי ולשכמותי.

„לפני זמן מה החלטתי לפרסם מודעה בעיתון אחד. התגובה הותירה אותי בהלם: למעלה מ־100 מיכתבים, אך כולם היו של גברים שרצו, תסלחי לי על הביטוי, לדפוק נער צעיר. לא קשר כזה אני מחפש. אני חולם על קשר של אהבה בין שני אנשים, שקי־עות משותפות. אולי רק מתוך חוסר־ניסיון ונאיביות אני מאמין בקשר כזה.

„כמה פרטים עליי: שיער חום ועיניים חומות, נראה ממש ילד. מאוד נחמד, רזה, מאוד רגיש, נהנה מסר־טים, שירים, טיולים. אוהב לצלם. אני נמצא בת.ד. 1832, תל־אביב."

* * *

נרושה פלוס

היא גרושה פלוס שתיים, גננת במיקצועה, נחמדה, אוהבת תיאטרון ומוסיקה. תשמח להכיר, למטרה רצינית בלבד, בחור טוב, סימפאטי, אוהב לטייל בטבע, צעיר ברוחו, נחמד, אם כי לא חייב להיות מלך היופי, בסביבות ה־40. היא מצפה בת.ד. 1016, גבעתיים. 53110.

רוצה להיות שחקן

אלי בן־עמי הוא רק בן 25, אבל הספיק כבר לעשות הרבה דברים בחיים. אחרי שהגיע לעיר הג־דולה, מהמושב בו גדל, גנות הדר, ליד נתניה, הוא היה מלצר באחת

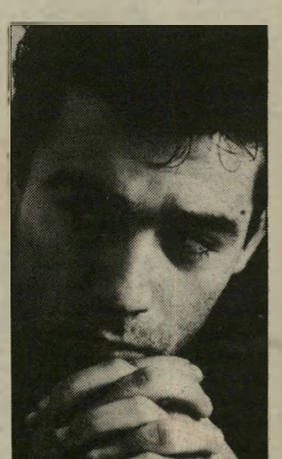

אלי בן־עמי
ציוץ ציפורים

המיסעדות של רפי שאולי, אבל לא לאורך זמן – רפי שם עליו עין טובה והפך אותו למזכירו האישי. מה היה עליו לעשות על התקן הזה? אלי: „שאולי הוא איש־עס־קים שעובד קשה. הייתי צריך לערוך לו לוח־פגישות, לתאם זמ־נים עם הנהג שלו, להביא מיס־מכים לכל מיני מקומות. דברים כאלה."

אחר־כך הוא בילה שנה בפא־ריס ועיצב שם שיער עבור צי־לומי־אופנה, ובארץ הוא ניהל בו־טיק ועיצב בגדים. באחרונה הוא בחופשה. חיפש קצת שקט, ועבר למושב שלו, שם הוא מחלק דירה עם שוקי בן־פורת, מבעלי המוע־דון בעבר. וכיום עוסק בכתיבת־תסריטים. איתם מתגוררת חבר־תו של שוקי, אמריקאית יפה בשם קים.

במושב יש לאלי שקט. ציוץ ציפורים בבוקר מוצא־חן בעיניו הרבה יותר מהרעש של קו 5 בתל־אביב. הבחור נראה טוב, גבוה (1.84 מטר), כותב שירים, בינתיים למגירה, וחולם על מש־חק בסרטים. „לא למדתי לשחק," הוא אומר. „אבל יש לי תחושה שאני טוב, טבעי מול המצלמה. הופעתי בסרט וידיאו, עבודת־גמר של ידידה, ויצאתי מצויין."

מצפונה של סניגורית

(המשך מעמוד 35)

איתה ולא שילם לה וחזר למקום עם חבר ושוב שכב איתה נגד רצונה. הוונה העידה ואני הרגשתי את הביזוי שעשה בגופה. היא לא יכלה להביע את זה בלשונה הדלה, אבל אני אשה ואולי בגלל זה אני התביישתי עבורה. אולי גבר במקומי לא היה מרגיש כך, ברור לי שלגבר קל יותר לחקור בחורה שמתלוננת על אונס, אבל גם אני חוקרת, וממשיכה אפילו אם יש לי דמעות בעיניים."

אחרי כמה חודשים נאשם אותו גבר שוב בכך שהתעלל בזונה, והפעם לא היתה הסניגורית מוכנה להגן עליו יותר. „אשתו עמדה במסדרון של מש־רדי ובכתה כדי שאקבל שוב את התיק ואגן עליו, ואני אמרתי לה ‚לאו', אני לא מוכנה."

שאלתי אותה אם לא היו לה אף פעם קליינטים שאותם בכל' ואת חיבבה ולא תעבה והיא נזכרת בתיק אחד בו נאשמו שלושה אחים ברצח. „זה הכל התחיל מאיזה קטטה במוסך, והקרבן ומשפחתו יצאו נגד הנאשמים עם לומים וברזלים, הנאשמים התגוננו ותוך כדי כך נדקר אחד מבעלי המוסך ונהרג. אף אחד, בעצם, לא יודע עד היום מי הרג אותו ואיך בדיוק הוא נהרג. אבל הקליינטים שלי ממש מצאו חן בעיניי. כי מיד כאשר שמעו מפי החוקר במישטרה שהקרבן מת הם אמרו: ‚אם כך, אני רוצה לספר את האמת ואני רוצה לדעת מה שלום יתר האנשים.' אז אולי הם אנשים של תרבות־סכינים, אבל הם התנהגו ככני אדם. הם ראגו לקרבנות והם עמדו על כך שתיעשה טולחה.

מחווה נדיר, שופט גדול

ב משך השנים קרה לה דבר מזור מאוד, במקום לראות את לקוחו־תיה, היא רואה היום את הקרבנות והיא היתה רוצה לעזור להם. „המשפט מתחיל, וכולם מתמקדים בנאשם. הסניגור שלו מספר כמה הוא מסכן, קציני־המבחן חוקרים את מישפחתו ואת חייו וכותבים עליו תסקיר, והמת־לונן, שסבל והיה הקרבן של העבירה, כמעט נשכח לגמרי במהלך המשפט. לפעמים הוא עולה על דוכן־העדים ומספר את סיפורו במשך כמה דקות, ואז אולי יש לו לפחות את ההרגשה שמישהו שמע אותו, שנתנו לו להביע את מה שהוא מרגיש.

„אבל בהרבה מקרים נגמר המשפט בעיסקה, ואז המתלונן אפילו לא מגיע להעיד, והוא נשאר לו בצד, סובל וכאילו לא שייך יותר לעניין, ולאף אחד לא איכפת ממנו. הייתי רוצה ש־לפחות בית־המשפט יתייחס אליו ויתן לו את ההרגשה שלא שכחו אותו. יש, על פי החוק, אפשרות לבית־המשפט לפסוק פיצוי למתלונן על הנזק שנגרם לו, מדוע ששופטים לא יקחו את הס־עיף הזה יותר ברצינות ולא ישאלו את המתלונן עם תום המשפט מה יש לו לומר ומה הסבל והנזקים שנגרמו לו?"

דבריה הזכירו לי שופט אחד שידע כמה חשוב להגיד מילה טובה למת־לונן. היה זה השופט בנימין כהן, נשיאו הקודם של בית־המשפט המחוזי בתל־אביב. זכרתי מקרה בו נאשמו כמה בחורים בעבירה של נהיגה בלתי־זהירה, בה נהרגו צעיר וחברתו. במהלך כל המשפט ישב באולם אביו של הקרבן. הוא איבד את כל עולמו והפך לצל המהלך במסדרונות בתי־המשפט. כאשר העיד וסיפר על בנו הראה לשו־פט תמונות של הבן, תעודות־הצטיינות שלו בבית־הספר ולמרות שכל זה לא היה רלוונטי כלל וכלל למשפט, נתן לו השופט לדבר ולפרק את סיבלו.

בפסק־הדין כתב השופט כמה מילים מיוחדות לאביו של הקרבן. הוא ביקש ממנו להתגבר על עצמו והסביר לו, כי כל עונש שיתן לנאשמים לא יחזיר את בנו לחיים. אבל זה היה מחווה נדיר מאוד בבית־המשפט, אשר רק שופט גדול ובעל שאר־רוח כמו בנימין כהן היה יכול לעשות. **אילנה אלון** ■

בשיחה עם רחל המרחלת מגלה אשתו לשעבר של קציץ־חינוך־ראשי של צה"ל, תת־אלוף "יוס" אלדר, מה עובר על נשות הקצינים

"ענג על חשבון!"

גרושה ורדה אלדר
"חיילת אחת הטרידה אותנו שנה שלמה!"

"דרינג, דרינג."

"את ורדה אלדר?"

"מדברת."

"שמעתי שבביתך, ביבנה, התקיימה מסיבת־סילבסטר עליזה וגדולה, שבה חגגת שנה לגירושין."

"נכון, אבל היו לי לי עור סיבות למסיבה. כמובן סילבסטר, חנוכת הבית והגירושין."

"אשה החוגגת שנה לגירושין מתת־אלוף בצה"ל, קציץ־חינוך ראשי, בעל עיטור־המופת, יש לה, כנראה, סיבות טובות למסיבה. מה דעתך שניפגש?"

"בשימחה."

למיפגש הגיע ורדה והתגלתה כאשה רזה, תמירה, נאה מאוד, בעלת עיניים כחולות בולטות ותווי־פנים חדים. לבושה בצורה אוריגינלית, סוודר עבורת־יד, ברט שחור שמוט על ראשה, עגילים בגדלים שונים על אוזניה, וטבעות גדולות על ידיה.

היא דיברה בצורה שוטפת, כשהיא בדרך כלל מרירה.

סיפרה ורדה:

אני מדברת בשם נשים רבות בצה"ל, שלא מעזות לדבר.

אני מרגישה חרא, כי אחרי 22 שנה, שבהן אכלתי ונשמתי את הצבא, ובהחלט הקרבתי את עצמי כדי שהוא יעשה קאריירה צבאית, זה מה שקיבלתי.

שיהיה ברור, מאחורי כל גנרל מצליח עומדת אשה, שהקריבה את עצמה. ילדים לא יוצאים מהשרוול, ואני לא יכולה לספור את אלפי הלילות של בדידות, שעברתי כשהייתי צריכה להיות גם האבא וגם האמא של הילדות שנולדו.

כל הבנות שלי נולדו במילחמות. מירב, כיום בת 17, נולדה בששת־הימים. מיכל, בת 14, במיל־חמת־ההתשה, ומור, בת 11, נולדה במילחמת יום־כיפור.

יוס היה החבר הראשון שלי. אני מכירה אותו 22 שנה. נולדתי ב־1945 בתל־אביב. אבי היה המנהל של המשביר לצרכן באלנבי. התייתמתי בגיל 9. היכרתי את יוס כשהייתי בת 16. הוא היה בן 17.

(המשך בעמוד 40)

יום עם אשתו הראשונה, ורדה
"רצתי אחריו לכל חור!"

יום עם אשתו השניה, טלי
"אינני מאשימה אותה..."

מאת מאיר תדמור

לשמור על הכסף

רק היום פנה אליי חבר ושאל, כמה משקיעים. אמרתי לו שאני לא יודע. אמר לי בחייך! אמרתי לו, בחיי. אמרתו לו, תראה, תוכנית־חיסכון דולארית זה טוב? אמר: לא יודע. אמרתי לו, הרי רק לפני כמה חודשים באת אליי ואמרת לי שלא היית שבע־רצון מתוכנית שנגמרה ולמעשה לא הרווחת כמעט כלום. טוב, אז מה כן? אולי פת"ם, זה לא יותר בטוח? עד היום זה היה בטוח, מחר אני לא יודע. „אבל יש חוק". יש, אמרתי. יש גם הסכם והסכמה כללית שתוספת־יוקר מפצה על היוקר, הנקבע על־ידי המדד, אז מה. מפצים אותך?

יום אחד, יחליט מי שיחליט, נניח שר־האוצר, אולי אפילו יצחק מודעי, הוא דוקא טוב בענייניים אלה, שהפת"ם הוא פת"ם ויהיה דולר מיוחד לפת"ם, אז מי יפסיד?

אפשר לקנות אגרות־חוב צמודות. אפשר. זה בטח יותר טוב מריבית־זכות על עו"ש בבנקים, אבל, לעיתים, פחות בטוח. וזה מזכיר לי שהעסק הטוב ביותר בשנה שעברה היו המניות הבנקאיות שבהסדר. אבל גם פה אנחנו תלויים ביכולתה של הממשלה לשלם, מבלי להמשיך ולהדפיס כסף, כדי למחזר את ההדפסה הקודמת וזו שקדמה לה.

נו, אז מה עושים, הבי בטוח עד כמה שהדבר מוזר, הן מניות חופשיות. מה אתה מדבר, שם מפסידים המון, יום עולה, יומיים יורד, ובבלל. כן, אבל שם לפחות יש גם סיכוי גדול בצד הסיכון. חיץ מזה, הממשלה אולי לא תתערב, וכל מה שמרוויחים זה נטו. לסני מס הוא גם אחרי מס.

לא נראה לי, הוא אומר. אני רק מצביע על אפשרויות, אני אומר.

נו, אז במה משקיעים. ואז אני שואל, מה אתה רוצה, להרוויח או לשמור על ערך כספך? לשמור על ערך הכסף מבלי שמישהו יוכל לגעת בו. וי, אני אומר, זה מסוכן. האיש מתחיל להבין עניין. בקיצור, הוא אומר, מה רע בפת"ם־בלטות? תראה, אני אומר, ירוקים זה דבר בטוח, מתחת לבלטות, ואפילו יותר — בארצות־הים. אבל, יש גם פה אבל, הטעון ברור. נניח שמכרת את האוטו (המכר ניתן!) וקנית מכונית אחרת, קטנה יותר. נשארו לך נניח, חמשת אלפים דולר. מה אתה עושה? אני לא עושה, הוא אומר. אתה כן עושה, אני אומר.

ושוב, נניח, שיש לך חבר, בן־דוד, רע, ידיד, מכר, או כל מה שאתה רוצה, לו אתה נותן את הכסף. רגע, מה פתאום? נניח, אני אומר, שהוא תושב־חוץ, והוא משקיע את כספך בחו"ל. נניח, כי זה אסור על פי החוק, אבל נניח, או מה קורה. כל זמן שאתה לא צריך את הכסף, הכל טוב ויפה, ואפילו אפשר לבזבז אותו בחו"ל, אבל מה קורה כשאתה צריך את הכסף, מביא אותו ארצה, מכור אותו ויש לך שקלים. נניח שקנית אוטו (מכונית!) חדש. בסוף השנה ישאל אותך איש המס, מאיפה הכסף. אתה מתחיל לגמגם. נכון שהכסף הזה הוא נטו, לאחר ששילמת עליו מס, אבל איפה הוא היה, לאחר שמכרת את האוטו, הא?

ועוד משהו, מה יהיה אם יטילו מס על קנייה מט"ח של דולר מול דולר. רכשת דולר, תשלם דולר מס, כך שלא יתחשק לך לנסוע לחו"ל. אח הדולארים תשאיר בארץ. וגם אתה תישאר פה תיירות־פנים יאמר לך השר אברשה שריר החיים מלוא שיניו הצחורות, חשובה יותר. אתה תשב פה, אני אסע לשם לדאוג לתיירות שתבוא, משם

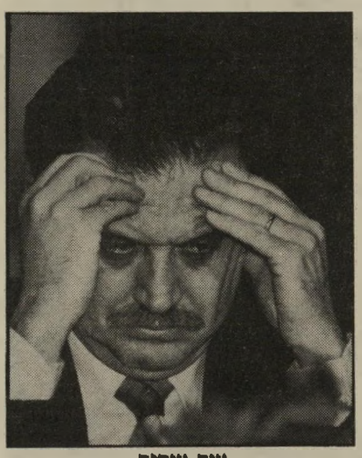

שר שריר
אתם תשבו פה, אני אסע

מילים מפורשות ומניות בנקאיות

מישהו הרגיז אותי. הוא שאל מה עשו העיתונאים לפני מפולת המניות הבנקאיות. למה לא כתבו, למה לא הזהירו, אולי הבנקים הרדימו אותם, אולי אפילו דאגו שלא יכתבו. אני לא רוצה לדבר בשמם. די לי בשמי אני. אבל בהעיר של יום שישי האחרון, יש רשימה ארוכה של עיתונאים, אליהם פנה זה שהרגיז אותי, אף כי עניתי לו באדיבות.

כל עיתונאי שנשאל הצביע על מה שהוא עשה בעת המשבר ולפניו. עכשיו תורי. אבל עוד לפני זה, היו עיתונאים, אולי אפילו רובם, שהצביעו על המניות הבנקאיות המנופחות, ושאולי יש אפילו מקום להיזהר. אני, למיטב ידיעתי, הייתי היחיד שאמר במפורש, שיש גם לעשות: למכור את המניות הבנקאיות ולקנות מט"ח, או צמוד למט"ח. ועצה טובה שווה יותר מאשר מניות בנקים בהסדר.

אמרה לו, אתה יודע מה, בוא נקנה 14 קילו תפוזים, נקנה אריזה מתאימה ונשלח לחו"ל. אמר לה: השתגעת, זה יעלה הון־תועפות. נעלבה. למחרת הלכה וקנתה 14 קילו תפוזים יפים ב־3000 שקל. הלכה לדואר ושאלה כמה עולה לשלוח חבילה של 14 קילו. אמרו לה: 10.800 שקלים. עשתה חישוב מהיר והתוצאה, התפוזים, עם האריזה והמשלוח — 15 אלף שקל.

עוד משהו חשוב ששכחתי. כשהיה הידיד באותו משרד ממנו משלחים פרי לחו"ל, שאל כמה זמן זה יקח, כלומר מתי תגיע החבילה עם התפוזים אל החבר באנגליה. אמרו לו משהו כמו חודשיים. שאל למה, אמרו לו, ככה זה.

בדואר, לעומת זה, אמרו להם שתוך שבוע החבילה תהיה בבית החבר. הרי לכם עניין: גם חוסכים איזה 9000 שקלים וגם החבילה מגיעה בזמן ליעדה. עטפו וארזו וסגרו. הביאו לדואר. שם אפילו לא שקלו.

התברר שאסור לשלוח פרי בדואר.

מעשה בתפוזים

לא סיפור מי יודע מה, אבל בכל זאת כדאי וראוי לספר אותו. חבר שלי רצה לשלוח לחבר שלו, המתגורר באחת ממדינות־הים, באנגליה, שי לקראת ראש־השנה שלהם. יפה? בסח. מה יותר יפה מלשלוח ארגז, או ליתר דיוק קרטון של תפוזים מארץ הקודש.

הלך החבר שלי וברר מהיכן וכיצד שולחים שי תפוזים למדינות שמעבר לים. יגע, מצא. יש, למשל, גוף הקרוי פרדס סינדיקט. הלך, כאמור, וטרח ומצא את המשלחים. שם נאמר לו שאכן הם משלחים תיבות־הדרים. תיבה, המכילה 14 קילו של תפוזים תישלח למענו של ידידו בבריטניה הגדולה, תמורת הסכום המכובד של 35 דולרים, שהם כ־24 אלף שקלים, ולזה יש להוסיף עוד משהו, שהוא לא זכר. חזר, לביתו, סיפר לאשתו, וזו אמרה לו, שנראה לה מוגזם לשלם קרוב ל־1800 שקל לכל קילו של תפוזים, אפילו הם עושים דרכם לאנגליה.

המשוואה החדשה

אני חשבתי שאני חכם. זוכרים, סיפרתי לכם שיעשו הכל שהמדד לא יעלה על 12% בינואר וברצמבר גם יחד. מתברר שיש פטנט יותר טוב. ביום הראשון נפוצו שמועות, כאילו הולכים לעקר את המדד. מי שנבהל, נבהל, עד שהתברר שהעניין הוא שטות, אי־אפשר לעקר את המדד. הכי הרבה, מה שאפשר, לא להתחשב בו, ואת זה הם יעשו. „הם" הפעם לשם שינוי, הם אלה שצריכים לשלם את שכרנו ולהגן עלינו מפני האינפלציה ובהזדמנות חגיגית זו לשחוק, כן, לשחוק שוב את שכרנו וזאת אף־על־פי ששחקו אותו כבר לרמת השכר של 1982. כפי שאמרו שיעשו.

בינתיים התברר ש־82' היתה טובה מדי אלינו, וכבר מדברים על 1980. גם אז לא חיו רע „הם" אומרים.

אני מקווה שהבנתם עד פה. עכשיו אני עובר למהלך שני. נו, אז אם אי־אפשר לעקר את המדד, אפשר בטח לא להתחשב בו לצורכי תוספת־היוקר, למשל. נכון, תוספת־היוקר באה לפצות על היוקר שיוצרת הממשלה, כשאינה מצליחה לקצץ בהוצאותיה, אבל מצליחה מאוד להדפיס כסף, הרבה כסף. מי שחשב עד עכשיו שההזרמה היא עניין רע, יסתבר לו עד מהרה שזה עניין גרוע, הרבה יותר גרוע. ככל שההזרמה גדלה, המשכורת קטנה, זו תהיה המשוואה החדשה.

מי שהתקשה מעט לעקוב אחרי הדברים, הנה קיצור הדברים: המחירים יעלו, השכר לא. אז מה יהיה, קצת יותר טוב למדינה, הרבה יותר טוב לאלה שלא משלמים מיסים, כרגיל.

חבר שלי אומר, שהגלגל התחיל להסתובב אחורה; קודם הוא אומר, אנחנו התעשרנו, המדינה התרוששה, עכשיו אנחנו מתרוששים והמדינה חורקת.

לשיטה הזו שבה מעקרים את תוספת־היוקר יש כל מיני השלכות. מי שמחזיק אגרות־חוב צמודות למדד או לדולר, לו אין מה לחשוש. אבל מי שמחזיק בצו לתשלום מזונות הצמוד למדד, נדפק. זה הביטוי. המשכורת קטנה, המזונות גדלים.

תחשבו על זה ותמצאו לכם איזה שר או חבר כנסת שמשלם מזונות. ותשאלו אותו איך זה במדינה של שיווין רופקים דווקא את הזכרים.

לא באופנה, כן במזרן

אם מדברים על שמירת ערך הכסף יש, וזה היה מקובל על אבותינו. עוד אפשרות: לשים קצת זהב במזרן. זה, כידוע לכם בוודאי, לא חוקי. ולא רק שזה לא חוקי, אלא מי שעשה את זה, בשנתיים האחרונות, גם הפסיד איזה 40% מההשקעה שלו בדולארים.

אבל בכל זאת. כולם יודעים כי אונקיית זהב, שרק לפני שנתיים היתה שווה 500 דולר, שווה, היום, בקושי 300. וכמו שסותר־זהב לונדוני אחד אמר: „זהב, פשוט יצא מהאופנה!"

ועכשיו צריכים לשים לכם לשני דברים. אל"ף: האופנה. אופנה, היא, כידוע, אופנה. היום לא באופנה, מחר כן באופנה. ובי"ת: הזהב אמנם ירד במחירים דולאריים, אבל לא במחירים של מט"בעות אירופאיים. מי, שלמשל, שם בצד איזה קרוגרראנד (המטבע הדרום־אפריקאי השוקל אונקייה אחת של זהב טהור), אחרי שקנה אותו באחד הבנקים בעת טיול־הקייץ בשוויי"ץ, שילם אז 800 פרנקים שווייצים וגם היום יקבל עבור זה לא הרבה פחות, פלוס מינוס 770 פרנקים. וזה, מפני שהמטבעות האירופאיים ירדו כל כך ביחס לדולר.

וסופו של דבר, כדאי לזכור שוב שני דברים. אל"ף: מה שיורד גם עולה וחוץ מזה, וזה בי"ת: כל כך הרבה מדינות עדיין מחזיקות רזרבות עצומות של זהב, שהן לא רק דואגות שמחירו לא יירד יותר מדי, אלא יש גם כל הסיכויים שבעתיד, וזה לא צריך להיות בעתיד הרחוק כל כך, הן גם תרֹאגנה שיתחיל דופקים דווקא את הזכרים.

„גנרל על חשבוניו"

(המשך מעמוד 39)

היינו חברים במשך שנתיים, עד שגוייס. אז הוא סיים את קורס־הקצינים. כשסיימתי את הצבא הייתי קצינת־קישור בדרום, כי הוא שירת שם, ואז נישאנו.

אחרי הנשואין הרגשתי שאין לי חבר בחיים. אני לא טפוס בוגדני, ומאוד אוהבת בית. יוסי היה אמנם נוח ונתן לי לעשות כל מה שרציתי. הדבר היחידי שהוא אסר עליי היה להיות דוגמנית. וכשהסכים, הייתי כבר בת 34. הרגשתי שאיחרתי את הרכבת, וירדתי מזה מיד.

התחלתי לעבור במסלול שעוברות נשות־קצינים רבים בצה"ל. קורסים. קורס לאנגלית, קורס לקרמיקה, קורס לציור, לריקוד, לתיאטרון, מוסיקה. את רוב הקורסים עשיתי בהנאה רבה. התרגלתי יותר ויותר להיות „לבר. מעולם לא צילצלתי לצבא כדי לבקש שיקדים לחזור. וגם לא שאלתי שאלות. וכמובן לא הצבתי את התנאי „הצבא או אני".

שמעתי וידעתי על סיפורים שסופרו על פקי־דות, היישבות ימים ומחכות לצילצול הגואל של המפקד הנשוי שהתפנה.

עד שיום אחד התחלתי גם אני להרגיש את ההרגשה המוכרת הזאת.

התחילו הטרדות שונות של בחורות, שצילצלו לביתנו. הגדילה לעשות בחורה שהטרידה אותנו במשך שנה תמימה. היא לא חדלה לקלל אותי ואת הבנות, וסיפרה סיפורים על רומנים שונים של יוסי. עד מהרה התברר לי שהדוברת היתה בחורה מדימונה, שהיתה תחת פיקודו של בעלי ושכנראה, בגלל אכזבה, התחילה להתעלל במיש־פחתו. היו שעות שלמות שניתקנו את הטלפון.

לבסוף פניתי למצ"ח. אחרי מעקב התברר שהיא עוברת במרכזיה כקשרית. היא קיבלת נזיפה. אחרי הסבל הנורא שעברנו הייתי משוכ־נעת שהיא תיאסר. הרגשתי שאין לי גב, ופשוט אין מי שמגן עליי. החלפנו מספר טלפון. אבל

„הרגשתי את הבגידות שלו... הוא לא היה חוזר הביתה... לא נשאר לנו מה לעשות ביחד!"

שום דבר לא עזר. ההטרדות של הבחורות לא פסקו. היום הטלפון שלנו חסוי.

ניסיתי להילחם גם בתופעה שהצבא זה מיס־גרת סגורה. לפני שיוס הפך למח"ט אספתי את כל נשות הקצינים בביתנו בראשון־לציון, כדי שתכרנה זו את זו, וכדי שתיווצר אווירה מישפח־תית. הבאתי לביתנו פסיכולוג שהירצה, ובפעם אחרת דיילת־יופי מחברה שאיתה עבדתי בזמנו.

רצתי אחריו לכל חור. כשהוא שירת בסיני, הייתי יורדת לשם בימי שישי־שבת עם הבנות. אבל באיזשהו מקום הרגשתי את הבגידות שלו. לא ידעתי עד כמה. ידעתי על אחרים, ולא עליו. וכמו נשים אחרות, הפך הנהג יותר ויותר חשוב, והוא מילא את מקומו של הבעל בעזרה בבית.

עד שהחלטתי שמה שמותר לגברים מותר גם לי. עד אז היו לי סתם היכרויות עם גברים, שהיו יותר למטרות חברתיות. מה גם שלפני שלוש שנים נודע לי גם על רומן רציני שהוא מנהל עם בחורה שנמצאה תחת פיקודו. כתוצאה מכך הוא פשוט לא היה חוזר הביתה, בלי לתת שום הסבר.

היכרתי בחור, צעיר ממני ב־15 שנה, בן 25, סתם בחור נחמד, בלי דרגות ושם. זה פגע ביוס קשות. סיפרתי לו הכל. ולא הסתרתי ממנו דבר.

היה ברור לנו שלא נשאר לנו מה לעשות ביחד, והחלטנו להתגרש. נפרדנו יפה. אני נש־ארתי בווילה שלנו, בת חמשת החדרים, בנווה־אילן עם שלוש הבנות. בכתב־הגירושין חילקנו את ערך הבית לחמישה חלקים שווים.

קיבלתי ממש הלם כשנודע לי שהוא התחתן חודשיים אחרי הגט. אני לא מאשימה אותה. היא התפרצה לדלת שהיתה פתוחה.

ביוס חל שינוי, שהחל עם העליה בדרגה. מין התנהגות עליונה. אבל השינוי הדראסטי החל מיד אחרי הגט. הוא התעלם מכל צורך שלי לעזרה, וחדל לדבר איתי. בפעם האחרונה שנפגשנו הוא קרה לי „מופקרת". אני, שעל גבי הוא בנה קאר־יירה צבאית!

באחרונה הוא הגדיל לעשות והגיש נגדי מישפט על סכום של 4800 דולר, סכום שבו זכינו כהחזר מהצבא על הבית שבנינו. המישפט היה מעליב. בסיכומו זכיתי בחלק מהכסף. מה שהרגיז אותי זה הפרקליט הצבאי, שהועמד לרשותו על־ידי הצבא.

מה שנשאר לי מהנשואין זה טעם רע בפה, טעם של שקרים שנמשכו 22 שנה. שקרים שאני בהחלט חושבת שלא מתאימים לקציין־חינוך ראשי בצה"ל, מוסד שאותו כיבדתי כל חיי.

קולנוע

בכורות

כולם מחכים לפורמן

אריק שרון וקולנוע,
המלך ליר ועיתונות

הבכורה החגיגית של הסרט אמאדאוס, אחד המועמדים העיקריים בתחרות האוסקרים השנה, צריכה להיערך בארץ ב־22 לינואר. אגודת ארץ־ישראל יפה התכבדה באירוע, וכמצופה יושבת ראש האגודה, אורה הרצוג, עם בעלה, הלא הוא נשיא המדינה, חיים הרצוג, הם אורחי־הכבוד בהצגת־ההתרמה. לכבודם תוכנן להביא לארץ גם את במאי הסרט, מילוש פורמן, ואת המפיק סאול זאנץ, שניהם מבני עמנו. למחרת אף תוכנן לשניים יום עמוס פגישות וראיונות עיתונאיים, כדי שתהילת הסרט תגיע מקצה הארץ ועד קצה.

כל העניין השתבש בגלל סיבה פשוטה אחת. אמאדאוס מצליח יותר מדי. אם בשעת תכנון ההצגה החגיגית הזאת, ידעו שמרובר במחזה־יוקרה, שיהפוך לסרט מכובד, הרי קבלת־הפנים שציפתה לסרט בארצות־הברית, שם יצא לאור מעט לפני חג־המולד, שינתה את התמונה מן הקצה אל הקצה. עתה ברור שמדובר בפצצה, ופצצה רוצים טיפול קפדני מאוד בקולנוע. עוד מעט ייקבע מי הם המועמדים הסופיים לפרסי האוסקר, אחר־כך יצביעו אנשי הוליווד כדי לבחור את הזוכים, וזו תקופה חיונית של עבודה קשה ביחסי־ציבור, לכל מי שרוצה נתח מן העוגה. כלומר, פורמן וזאנץ צריכים לחרוש את השטח אצלם בבית ולא לטייל בארץ הקודש.

רק שלא תהיה שביתה. משום כך, רצו תחילה לבטל את הביקור כליל, אבל אז הריצו אליהם מברקים והסבירו להם שזה לא יפה, הנשיא יבוא לכבודם והם ייעדרו. אז נאותו לבוא ללילה בודד אחד ולשוב למחרת, בבהילות, להוליווד. כלומר, משדה־התעופה יבואו לקולנוע, מן הקולנוע ירוצו לקוקטייל, מן הקוקטייל למסיבת־העיתונאים, שתיערך כנראה אי־שם בשעות־הבוקר הקטנות, ומן המסיבה, קרימה לשדה־התעופה. העיתונאים אינם מאושרים, כל אחד רצה ראיון אישי, אבל היכן כתוב שכולם צריכים לצאת מאושרים?

בינתיים, נראה שהכל בא על מקומו בשלום. נותרו רק שתי חידות: הראשונה, מה יקרה אם ברומא, משם צריכים לבוא השניים, תפרוץ שביתה דווקא באותו יום? והרי אין זה הזיון נדיר באיטליה, כידוע לכולם. שאלה שניה: מה יהיה אם בשדה־התעופה בן־גוריון תפרוץ שביתה כשיצטרכו לעזוב? זה אומנם כבר לא קרה מזמן, אבל עם עיסקת־חבילה ב' באופק הכל אפשרי, וחוץ מזה, יש כמה עיתונאים המוכנים לארגן את השביתה רק כדי לזכות בראיון הבלעדי.

אגב עיתונאי־קולנוע: המפיק הייהודי־צרפתי סרג' זילברמן הטיס חבורה שלמה של כתבי־קולנוע מכל ארצות אירופה, לפגישה עם הבמאי היפאני אקירה קורוסאווה, לרגל סיום הסרטת גירסתו למלך ליר. באותה הזדמנות, היו האורחים נוכחים בצילום אחת הסצינות האחרונות, בה מועלה ארמונו של המלך, אשר נבנה במיוחד לצורך הסרטה, באש. מיותר לציין שאף עיתונאי ישראלי לא הוזמן להצטרף למסע. הם צריכים להסתפק בקריאת הדיווח מן העיתונות הזרה.

זק מאליגן: כי מסין תיפתח הרעה

גיז'מו

קקה

גרמלינס (רב־חן, תל־אביב, ארצות־הברית) – **כל ויכוח על האיכות של הסרט הזה, מיותר בהחלט. זהו בידור מהוקצע להמונים, הוא עובד היטב במישור הזה, והמבקרים המחוכמים למיניהם, שיילכו לישון.**

הסיפור: יצור קטן, מכוסה פרווה, חמוד מאין־כמותו, מתנה אידיאלית לילד טוב ירושלים, הופך, בעזרת קצת מים ומזון, אחרי חצות, למעין עטלף מרושע וקונדסי שהורס כל דבר הנקלע בדרכו ומתרבה בקצב של האינפלציה הישראלית.

הרקע: עיירה אמריקאית קטנה וטיפוסית, בעלת אוכלוסיה שנלקחה ישר מן הסרטים של ואלט דיסני, גם הטובים וגם הרעים שבהם. וכל זה מתרחש, כמובן, היום.

זהו התעלול החדש של סטיבן שפילברג, תכסיס מחוכם להפחיד ולבדר את ההמונים, לפי המרשם הידוע שאומר, כי קצת פחד מן הקורה לזולת גורם לכל אחד מאיתנו הנאה מרובה. מאחר ובעולמו של שפילברג מדובר כאן, ברור שיש מחוות לרוב, לכל מיני סרטים מן העבר אשר הישרו כאן את השראתם הברוכה, משלגיה ושבעת הגמדים ועד לפלישת חוטפי הגופות הישן והטוב, דרך פעמוני סנט מרי, איזה חיים נפלאים וסרט נשכח של קלארק גייבל בשם למען הגברת (1950).

מובן שהעלילה אינה מזהירה או מקורית (בפירוש אומרים שהיא שאובה מאחרים) ומאחר ושפילברג רק הפיק ולא ביים, יש כאן מזמן לזמן חורים קטנים בסיפור, רפיון של מתח, אשר מוכיחים שוב שיש בכל זאת הבדל בין הסרטים ששפילברג מפיק בעזרת במאי אחר (במקרה זה ג'ו דאנטה), לבין מה שהוא מביים בעצמו.

אשר לפרשנויות המעמיקות, שאומרות, בין היתר, כי זה סרט בעל נטיה גזענית (הגרמלינים באים מחנות של סיני, והדבר הקרוב ביותר לקרבן של ממש בסרט, הוא כושי) או שמדובר כאן באזהרה נוסח הציפורים מפני יצורים תמימים לכאורה, שיש בהם סכנה נוראה, אולי יש בהם משהו, אבל זה לא יטריד את מנוחת הצופים אפילו למשך דקה אחת. דבר אחד אולי בכל זאת צריך ללמוד: כשקונים בעצוע או גרמלין, כדאי להשתמש בו לפי ההוראות, אחרת זה מתפוצץ בפרצוף.

אדריאן זמד: פרחח עם נשמה של פקיד

מרובע

עם תעודה

מסיבת רווקים (דקל, תל־אביב, ארצות־הברית) – **אם על הסרט של שפילברג יכולים המבקרים להתחכם כאוות־נפשם, וזה לא ישנה מאומה, על הסרט הזה, יש להניח שידלגו כליל. ואכן, אין זה סרט לביקורת. כי הילדים הקטנים של ג'ון בלושי ודן אקרויד (הכוונה לילדים ריחניים), עושים אולי הרבה רעש. אבל ליד אבירי הקומדיה המטורפת של הקולנוע האמריקאי החדש, הם נראים לא פחות מרובעים מרונאלד רגן.**

מדובר כאן ברווק עלית וזרוק, שעומד לשאת אשה. חבריו מארגנים לו מסיבה וזה מדאיג מאד את בחירת־לבו, החוששת כי מלבד אלכוהול ועשב רך לעישון, שהם בילויים מקובלים בהחלט ובלתי מזיקים לאיש, יהיו שם גם קצת שעשועי־מין בשכר, וזה חטא בל־יכופר בעיניה של כל נערה אמריקאית ראויה לשמה. החתן צריך להישבע שלא יגע באשה, ועד כמה שזה נשמע מגוחך, הוא אפילו מקיים את שבועתו, למרות שאין שום סיבה נראית לעין כדי שיעשה זאת. ללמדנו שאהבת־אמת עדיין קיימת באמריקה, וכוחה עדיין במותניה ואפילו הזרוקים החביבים אינם מחוסנים מפני חציו של ארוס השובב.

מאחר ואין בשלד כזה די חומר למילוי סרט שלם, ממציאים כאן עוד כמה גירסות של קומדיית־טעויות, באחת מהן מגיע זוג יצאניות לכתובת הלא־נכונה, ובאחרת, להקת נערות מכוזבות המתחפשות ליצאניות, כמעט ונדרשות ללכת עם התחפושת עד הסוף. אבל לא צריך לדאוג, שום דבר של ממש לא קורה, כי כולם כאן בחורים טובים ונחמדים ולא מזיקים ומתחת לפרחחים של היום מסתתרים פקידי־הבנק של מחר, וזה כבר נראה לעין.

משום כך, אין בסרט הזה חיבה רבה לקצוות. מצד אחד, האתלט שהיה פעם גיבור־רומנים של טפש־עשרה, הופך להיות בדיחת־הסרט, מרובע עם תעודה בטרם עת, אחד שאינו מבין מה סדר העניינים: קודם משתוללים ואחר כך קונים פורשה, ולא להיפך. מצד שני, גם המסומם התורן, זה שכל הסרט רוצה להתאבד בצחוק כי אשתו אינה אוהבת אותו, אינו זוכה ליותר מאשר מנת־רחמים.

ג'סרי ג'זנס בתסקיד הקיסר יוזף השני בסרטו של מילוש פורמן „אמדיאוס"
יבוא או לא יבוא, זו השאלה

תדריך

חובה לראות

תל־אביב: קן הקוקיה. כרמן. מאחורי הסורגים. דני רוז. כלבי הקש. פאריס־טכסאס.
ירושלים: כרמן. דני רוז. מאחורי הסורגים.
חיפה: טוטסי. הנשף.

תל־אביב

★★★★ **קן הקוקיה** (סינמה 2, ארצות־הברית) — לקראת אמדיאוס של מילוש פורמן כדאי לרענן את הארכיון של הזיכרון באחד הסרטים המבריקים שיצר לפי מחזה של קן קייסי. אסיר ממריד חולים במוסד לחולי־נפש, אבל לא ברור מי החולים ומי המטורפים. האלגוריה לעולמנו שקופה ביותר.

★★★★ **בארמן** (גת, איטליה) — עיבודו של פראנצ'סקו רוזי מדגיש את הדראמה של האופרה מאת ביזה, על רקע הפולקלור והאופי של צועני סיציליה. ג'וליה מיגנס ג'ונסון היא זמרת שקולה נמשך עד לרגליה בחן משכע.

★★★★ **כלבי הקש** (תכלת, ארצות־הברית) — אחד מסירטי־המופת של הבימאי שהלך לעולמו לפני שבועיים, סם פקינפה, המקיא את הדם באלימות שבו.

הפלונטר הפולני

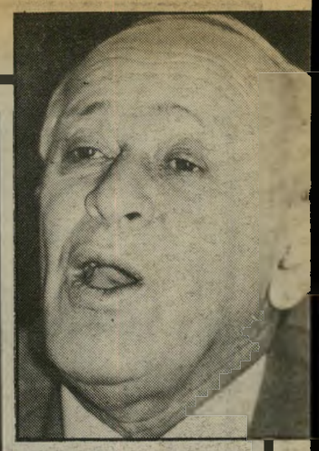

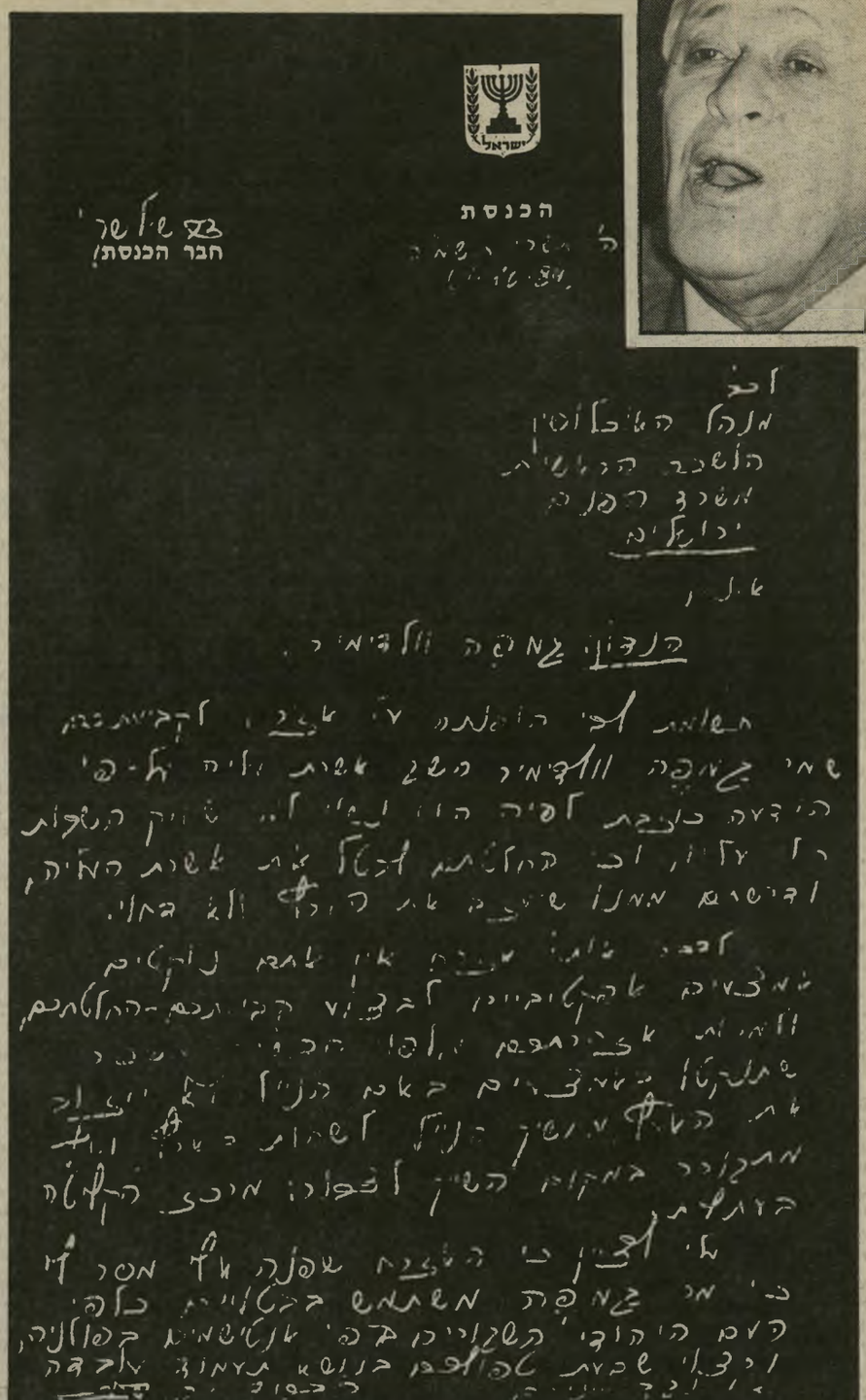

מה הניע את יו"ר ועדת־הפנים להתערב למען גירושו מהארץ של בעל האשה המתגוררת אצל ידידו?

מיכתב ההלשנה

פירסום בלעדי של מיכתב אישי ששיגר יושב־ראש ועדת־הפנים של הכנסת, דב שילנסקי, למישרד־הפנים ובו הוא דורש לגרש פליט פוליטי, פעיל בכיר באירגון סולידריות, על סמך מידע שמיעתי בלבד. המיכתב נשלח על נייר של הכנסת.

מכתב שיצא משולחנו של יושב־ראש ועדת־הפנים של הכנסת, דוב שילנסקי, היה חסר־תקדים.

ח"כ חרות החביב ידוע כמי שרואה בכל לא־יהודי אנטי־שמי, וכניצול־שר־אה יש לו יחס קר מאוד למי שלא נימולו. לכן, אולי, לא היה זה מפתיע שבכתב־ידו הוא המליץ בפני משרד־הפנים על גירושו מהארץ של פליט פולני נוצרי, המתבטא, לדעתו, בהע־רות אנטי־שמיות בארץ־הקודש.

לא מפתיע, אבל ללא ספק מזעזע!

אבל להפתעה ולזעזוע, גם יחד, גורמת העובדת ששילנסקי עשה במכ־תב זה טובה לחבר: אנדרי קלצ'נסקי, חבר מרכז חרות, שאשתו לשעבר של הפליט הפולני מצאה מיקלט זמני בדירתו השכורה של קלצ'נסקי.

גרושים, בדירה אחת

פרשה מסעירה את הקהילה הפולנית הנוצרית בארץ, המונה כמה מאות מישפחות, והיא תמצא בקרוב מאוד הד נרחב בחו"ל.

תחילתו של הסיפור ב־12 לאפריל 1983. לישראל הגיעו בטיסה מוינה זוג פולנים ובנם. על־פי התעודות שהח־זיקו בני־הזוג בידיהם היה ברור שה־מדובר בזוג נשוי ושהאשה היא בת לאם המתגוררת בישראל ושהתגיירה כאן. אבל הזוג לא היה נשוי באותה תקופה. ולדימיר ודניאלה („דנה") גמפה, בני 37, התגרשו שנה וחצי קודם לכן. ובנם תומס שנילווה אליהם, היה אז בן 13.

כיצד הגיע הזוג הגרוש לישראל?

ולדימיר גמפה היה פעיל בכיר באירגון סולידאריות בעיר לודז', ול־קח חלק בפעילות מיבצעית. במיק־צועו הוא טכנאי לזכוכית אמנותית, אבל פעילותו באירגון המיקצועי חרגה מעבודת אמנות.

הרשויות הצבאיות בפולין רמזו לו שבגלל פועלו רבים סיכוייו לבלות שנים רבות בכלא צבאי. לכן הוא חיפש דרך בריחה מפולין.

גרושתו היתה מעוניינת, מסיבות שלה, לצאת מפולין. ראשית היא רצתה לראות את אימה שחייה בישראל. שנית היא ביקשה להתרחק ביחד עם הילד, שהיה אצלה, מבעלה לשעבר. שהמשיך להתגורר איתה באותה דירה גם אחרי הגירושין.

מכיוון ששילטונות פולין מתירים רק למישפחות שלמות לעזוב את הא־רץ, ומכיוון שבתעודות של בני־הזוג לא נרשם, מסיבות טכניות, שהם גרושים, החליטו ולדימיר ודנה לצאת ביחד, כזוג נשוי. כמקובל, הגיעה מיש־ראל בקשה לאיחוד־משפחות והמש־פחה יצאה מפולין, כשבידיה תעודת גירוש. פירוש הדבר, שאין להם דרך חזרה.

בוינה יכלו בני־המישפחה לשנות כיוון. אבל בכיסיהם היו רק 20 דולר שהותר להם לקחת עימם והם החליטו לנצל את האשרה לישראל והגיעו לנמל־התעופה בן־גוריון.

מינהגי אצילות פולנית

עד מה שקרה מאז יש לכל אחד מהמשולש — הבעל, אשתו וקל־צ'נסקי — וגם לבן — גירסה משלו.

מספר וולדימיר גמפה, גבר יפה־תואר, ממוצע־קומה, בפולנית:

„לא התכוונתי להישאר בארץ. זו היתה רק ארץ־מעבר: רציתי להגיע לאירופה. האמת היא שלא היה איכפת לי להישאר בוינה, כי שם יש מחנה־מעבר לפולנים. אבל קורדם כל, הוא היה מלא באותה תקופה וחוץ מזה היו בו יותר מדי פושעים פליליים שהפולנים גירשו. דאגתי לילד שלי והסכמתי ל־בוא לישראל.

„באנו לאימה של דנה שגרה בדירה יחד עם בעלה. היינו שם שישה ימים רצה ללמוד עברית, אמר שלא רוצה לעבוד בשביל יהודים ושהוא רוצה לצאת לגרמניה, עם הילד. כי במוצאו הוא גרמני. אחר־כך הוא התחיל להר־ביץ לי, ניסה לאנוס אותי ואפילו היה עצור שבועיים במשטרת חיפה בגלל האלימות שהפעיל נגדי."

דנה, אשה נאה, קצוצת־שער וד־קת־גיזרה התראיינה בדירתו של קל־צ'נסקי. על היכרותו איתה הוא סיפר: „אני מכיר את אימה מחולון. יום אחד ואחר־כך סידרו לנו מגורים במרכז הקליטה בעתלית."

המשפחה קיבלה את מלוא הזכויות כעולים חדשים, אבל ירח־הדבש המחו־דש לא האריך זמן.

סיפרה דנה גמפה, בעברית טובה, תוך כדי בכי: „לא רציתי לחיות איתו, ובטח לא בדירה אחת. אני הלכתי בוקר־בוקר לאולפן והוא סירב. הוא לא היא סיפרה לי שלבת שלה, עולה חדשה, אין מקום לישון ואין לה מה לאכול. כאדם, וכמי שנוהג באצילות פולנית, מיהרתי להזמין אותה לביתי. היא סיפרה לי סיפור מזעזע. שהיא איננה נשואה כלל, שבעלה לשעבר השתלט על הדירה במרכז הקליטה בעתלית, והיא, משום שהיא פוחדת ממנו נאלצת לישון ברחובות. אחר־כך

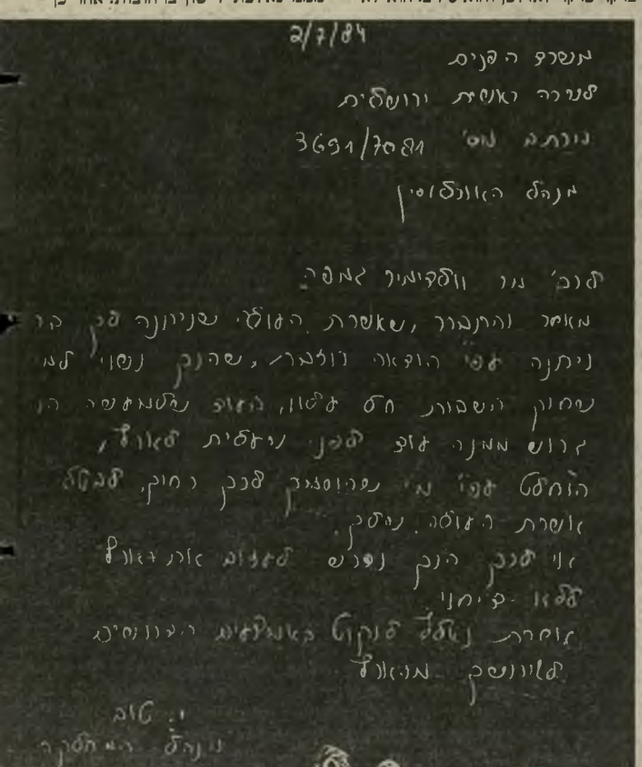

מיסמך מזויף! מיכתב שנשלח כביכול על־ידי מנהל מח־לקת האשרות במשרד־הפנים. על־סמך מיכתב זה, שאינו מודפס על נייר רשמי, נשללה מולדימיר תעודת־העולה.

דניאלה עלתה ארצה כבת של גיורת. היא הביאה איתה את בעלה־לשעבר הנוצרי (למעלה מימין). אנדרי קלצ'ינסקי (למעלה משמאל), גם הוא גר, שיכן אותה בביתו והפעיל את ידידו שילנסקי כדי לגרש את הבעל מהארץ

מספר ולדימיר: „בוקר אחד טילפנה אלי דנה מתל־אביב וביקשה שאבוא להתארח אצל אנדרי. באתי עם הילד. היא אמרה לו שלא ייסע איתי לאי־טליה, אם הוא יישאר איתה, תהיה להם דירה גדולה, של אנדרי, והיא תתחתן עם אנדרי."

רק סיבות הומניטאריות

דן תומס מחזק את גירסת אביו. למרות שהוא רק שנה וחצי בארץ הוא דובר עברית טובה ונראה מבוגר, על־פי מיבנה גופו, מגילו.

אמר תומס: „לא טוב לי פה. אני לא רוצה להישאר כאן. זוהי ארץ של יהו־דים ואני לא יהודי. לכן פגעו בי, בבית־הספר, למשל. אני לא רוצה להישאר פה ולא רוצה ללכת לצבא."

לקלצ'ינסקי גירסה אחרת על המיפגש: „קודם כל, אני לא יכול להתחתן עם אף אחת, כי אני עדיין לא גרוש. שנית יש לי חברה צעירה כבר

היא גילתה לי שהוא אינו יהודי ולמרות זאת לו יש זכויות של עולה ולה אין שום דבר."

קלצ'ינסקי פעל בדרכים שלו. הוא מכיר לדבריו את מי שיש לו השפעה בעניינים אלה במשרד־הפנים ובסוכ־נות.

בשלב ראשון הוא נתן לדנה מקום־לינה בביתו, וסידר לה עבודה ומקום־לימודים בקורס להנהלת־חשבונות ב־חיפה מטעם הסוכנות.

ממשיכה דנה: „באתי למשרד־הק־ליטה וסיפרתי להם את כל האמת שאני לא נשואה לו, שהוא לא יהודי ושאני רוצה דירה כדי שאוכל לגור עם הבן שלי, ושיסדרו לי מקום עבודה. אז לקחו ממני את התעודות שלי, של עולה חדשה, ואם לא אנדרי לא היה לי אפילו מה לאכול."

ובעתלית עשה ולדימיר את כל הה־כנות לצאת לאיטליה, למחנה פליטים פולנים פוליטיים שבחסות האפיפיור. הוא התכוון לצאת עם בנו, שלא גילה עניין בהישארות בארץ.

ולדימיר פנה למישרד־הפנים בח־דרה, בבקשת תעודת מעבר לאיטליה. כאן כבר היתה ירועה פרשת ההגעה לישראל במירמה ופקיד המשרד ביקש

פליט פוליטי אשרת־היציאה **של גמפה היא. למעשה, צו־גירוש.**

מולדימיר את התעודות. החרים אותן, הבהיר לו שבנו לא יוכל לצאת איתו.

כעבור זמן מה הועבר לידי ולדימיר העתק ממכתב שנשלח אליו ממנהל המחלקה לאשרות, יוסף טוב. במכתב, הכתוב בכתב־יד, ושאינו נושא שום חותמת רישמית, נאמר: „מאחר והתברר שאשרת־העולה שניתנה לך, ניתנה על־פי הודעה כוזבת, שהינך נשוי למי שחוק־השבות חל עליו. בעוד שלמע־שה הינך גרוש ממנה, עוד לפני שעלית לארץ, הוחלט, על־פי מי שהוסמך לכך בחוק, לבטל אשרת־העולה שלך. אי־לכך הינך נדרש לעזוב את הארץ ללא דיחוי, אחרת נאלץ לנקוט באמצעים הדרושים לגירושך מהארץ."

טוב מאשר שנשלח מכתב כזה, אך לא זה המצוי בידי ולדימיר, כי אם מכתב רשמי, על נייר רשמי.

על מה שהתרחש בחודש שאחרי־כן אחד. אני רוצה את הילד איתי כי הוא מגיע לי לפי פסק־הדין מפולין. ביחד נקבל מקום לגור מהסוכנות. הילד רוצה להישאר כאן, אבל האבא שלו עושה לו שטיפת־מוח ולי הוא לא נותן אפילו לבקר אותו בעתלית."

לטלפן לחברים

לפגישה בדירתו השכורה של אנדרי, ברחוב ברטנורה בתל־אביב, היה המשך חמור ביותר. קל־צ'ינסקי, שהכריז על עצמו כיושב־ראש ועדת־הפנים במרכז חרות פנה ליושב־ראש הועדה בכנסת, דוב שילנסקי. התוצאה לא איחרה לבוא וב־1 ב־אוקטובר פנה שילנסקי מעל נייר רישמי שלו, כח"כ, למנהל האוכלוסין בלישכה הראשית של מישרד־הפנים בירושלים.

כתב שילנסקי: „תשומת־ליבי הופ־נתה על־ידי אזרח לקביעתכם שמר גמפה ולדימיר השיג אשרת־עליה על־פי הודעה כוזבת, לפיה הוא נשוי למי שחוק השבות חל עליו, וכי החלטתם לבטל את אשרת־העליה, ודרשתם ממ־נו שיעזוב את הארץ ללא דיחוי.

הבן תומס גמפה בן ה־13, בן **להורים הגרושים, טוען שהוא נרדף על שום היותו נוצרי.**

„לדברי אותו אזרח אין אתם נוקטים אמצעים אפקטיביים לביצוע קביעת־כם־החלטתכם, ולמרות אזהרתכם מל־פני חודשים מספר, שתנקטו באמצעים כאם הנ"ל לא יעזוב את הארץ, ממשיך הנ"ל לשהות בארץ, ואף מתגורר במ־קום השייך לציבור: מרכז הקליטה בעתלית.

„עליי לציין כי האזרח שפנה אליי מסר לי כי מר גמפה משתמש בביטויים כלפי העם היהודי השגורים בפי אנטי־

(המשך בעמוד 50)

על כך. אבל הוא לא חייב להישאר כאן. הוא קורא ליהודים כאן „יהודונים", הוא לא רוצה לגור במרכז־הקליטה בעתלית עם כושים, כלומר עם עולים מאתיופיה, ומשמיע כל הזמן הערות אנטישמיות."

סיפרה דנה: „אני בכלל לא חושבת להתחתן. לא עם אנדרי ולא עם אף חמש שנים, ואנחנו אוהבים. אני עזרתי לדנה רק מסיבות הומניטאריות ואני לא צריך את הדירה שהיא אמורה לק־בל מהסוכנות. אני מכיר בזכות הפלי־טים הפוליטיים מפולין. הוא לא היה פעיל בסולידאריות ואני בדקתי את זה. הוא בסך־הכל לא רצה לחיות במישטר קומוניסטי ואני מכבד אותו

התלמידות רצו לפתות את המורה,

חביבותיו של המורה

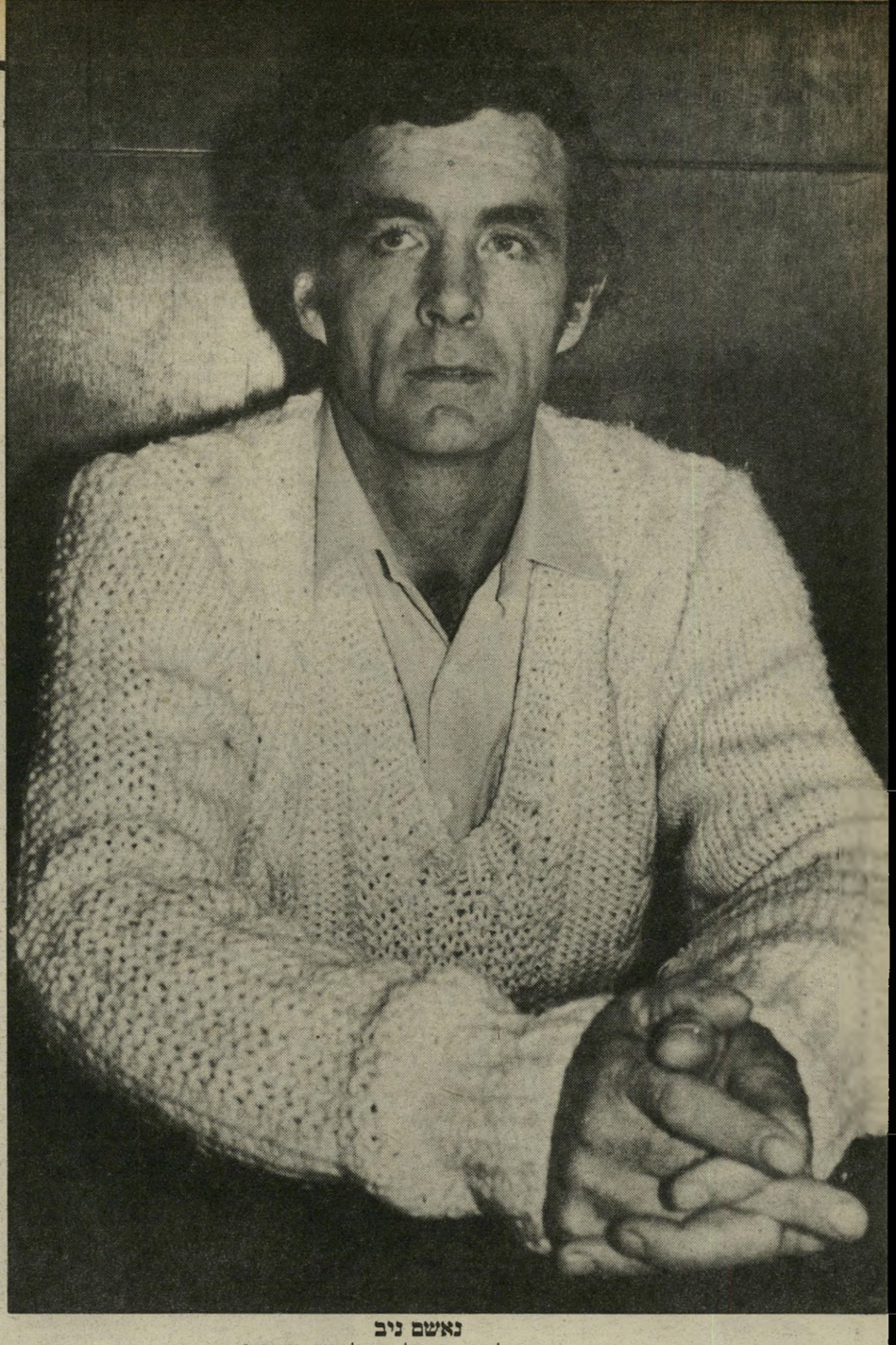

נאשם ניב
"צריך היה להיות מברזל כדי לעמוד בפניהן!"

ניב הוא גבה־קומה ותמיר. לחייו השקועות משוות לו מראה סגפני משהו, ותלתליו המכסיפים משווים לו אצילות. אולם לא רק יופיו הגופני משך את התלמידות. ברור כי בין כל המורות האפורות של בית־הספר המק־צועי בראשון־לציון, בלט ניב כמו טווס של זהב. הוא היה איש העולם הגדול, שהקסים את התלמידים בסיפורים על אפגניסתאן וטיולים בארצות אכזוטיות אחרות. הוא שילהב את דמיונן של הנערות המתבגרות והיה אתגר עבורן. גילו, 45, שהיה כגיל אבותיהן, והיותו איש־מרות, משכו את הנערות לכבוש אותו כדי להוכיח את נשיותן הצעירה.

ניב הקל על הבנות להתקרב אליו, מכיוון שלא שמר על דיסטנץ. הוא הרשה לתלמידיו לטלפן ולבוא אליו לקיבוץ בכל שעה משעות היום והלי־לה. הם ידעו כי אפשר לפנות אליו בכל בעיה שהיא, בעניינים אישיים, לימו־דיים וחברתיים. הוא הזמין את תלמידיו גם למסיבות יום־הולדת שערך בקי־בוץ.

לא רק הבנות, אלא גם מרבית הבנים שלמדו אצלו הוקסמו מניב. הם הכירו ברצונו הכן לעזור להם לעבור את בחינות־הבגרות, והעריכו זאת. הסניגור, עורך־הדין אבי ארליך, הביא לבית־המישפט כעדי־הגנה כמה תלמי־דים ותלמידות. שסיפרו כי ניב עזר להם בבעיות משמעת אצל המנהל, פטר אותם מתשלום דמי הטיול השנתי בגלל מצוקה כלכלית, ובכלל, היה להם כמו אב.

נראה שיש בניב משהו ילדותי, שלא התבגר. הוא מצא שפה משותפת עם תלמידיו ודיבר איתם כשווה אל שווים על בעיות גיל־ההתבגרות. הוא נהג לדבר בכיתה על סקס, סמים, שירה ומוסיקה. בכיתה אחת, שהיו בה רק בנות, הפכו השיעורים לחגיגה אחת מתמשכת. הבנות ניצלו את חולשתו של המורה והיו מפריחות לעברו „הע־רות כחולות" וציחקוקים רו־משמעי־תיים כל השיעור.

ניב היה מורה בלתי־שיגרתי, הוא לא האמין במיבחנים. הוא חשב כי תוצאות המיבחן אינן משקפות את המציאות, בגלל הלחץ שאליו נכנס התלמיד. לכן העדיף לקבוע את הציו־נים על פי עבודות־בית וחיבורים. הוא היה נותן לתלמידים מראש את התשו־בות למיבחנים. התובעת, שרה רותן, מאשימה את המורה בהפרת־אימונים על כך שמסר את התשובות למיבחנים רק לתלמידות שחיבב במיוחד, ושאיתן קיים יחסי־מין.

„לא נשכתי לה בחזה!"

בבית־המישפט לא הכחיש ניב שקיים יחסי־מין עם כמה מתל־מידותיו. אולם מאחר שכל הבנות בכיתה י"ב היו מעל גיל 17, מתיר לו החוק לקיים איתן יחסי־מין בהסכמה. ההאשמות נגדו הן כי בשני מיקרים שכב עם נערות נגר רצונן, וכי באחרות עשה מעשים מגונים בכוח. רק במיקרה אחד הוא נאשם במעשה מגונה בקטי־

„צריך היה להיות מברזל כדי לעמוד בפני הפיתויים של התל־מידות, שהיו כולן התמסרות," העידה השבוע אסתר, אשתו של המורה אריה ניב.

אולם מי שראה את המורה יפה־התואר בבית־המישפט יכול היה להבין כי הוא היה אתגר כה גדול לנשיותן המלבלבת של תלמידותיו, עד שגם הן לא יכלו לעמוד בפיתוי.

ניב על ספסל־הנאשמים
„כדי להרגיע אותה התנשקנו והתחבקנו..."

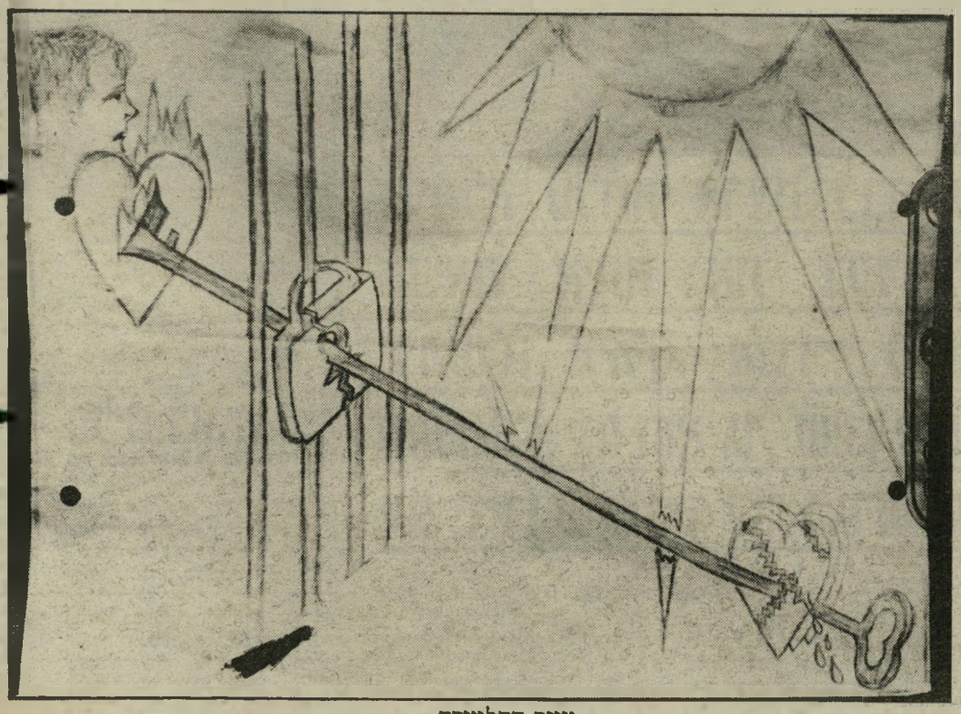

ציור התלמידה
חץ מן הלב שובר את המנעול ופולח את הלב

מפני שהיווה אתגר לנשיותן המלבלבת

נה. יתר האישומים הם עישון סמים עם הנערות והפרת־אימונים כמורה.

ניב הכחיש שנתן את תוצאות הבחינה רק לנערות החביבות עליו. הוא העיד כי בגלל פילוסופיית־החיים שלו נתן את התוצאות כמעט לכל התלמידים, כדי לעזור להם ולעודד אותם. תלמידים שהעידו כעדי־הגנה אישרו את הדבר.

במיקרה אחד ראה מנהל בית־הספר את המורה ניב מתחבק עם תלמידה במכוניתו. המנהל קרא לניב והעיר לו שאסור למורה להתנהג כך. „אבל אני הייתי איתה בידידות בלי עניין מיני," העיד ניב, „היא אמרה לי שהיא רוצה

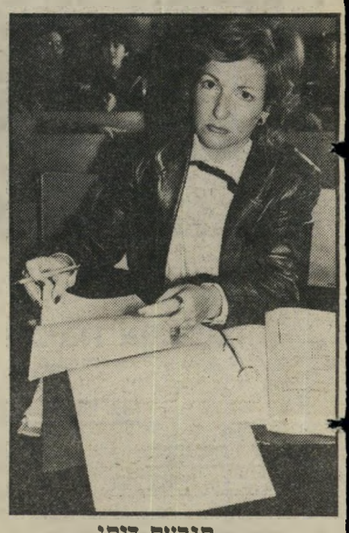

תובעת דותן
מעשה מגונה בקטינה

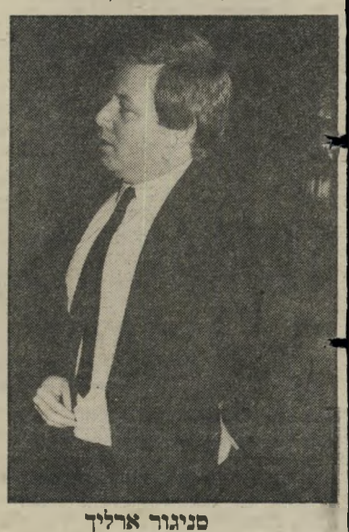

סניגור ארליך
„הן הטרידו אותו ביום ובלילה"

לדבר איתי על בעייה אישית, ואני לקחתי אותה במכונית לחוף פלמחים, והלכנו לטייל על החוף. היא סיפרה לי שהחבר שלה רוצה לקיים איתה יח־סי־מין, ושאלה לעצתי. היא היתה מאוד בלחץ, וכדי להרגיע אותה התחבקתי והתנשקתי איתה במכונית. כלי כל קו־נוטציה אחרת. זה היה נורא חברותי, כמו אחים. וגם סיפרתי על זה אחר־כך להוריה, והם הסכימו אתי," סיפר.

ניב היה מודע לכך שהרבה נערות התאהבו בו, והוא אמר בבית־המישפט: „היה לה אהבה בשבילי, ואני הכרתי את זה ולא נגעתי בה."

אולם אריה ניב לא היה מברזל. אחת הנערות, יפה וחמודה, גרמה לו להת־אהב בה. „במישטרה הכחשתי שהיו לי יחסי־מין עם שלי (שם בדוי, כל השמות של התלמידים נאסרו לפירסום) או עם תלמידות אחרות. אני לא רציתי לספר זאת, כדי שהן לא תסבולנה בשביל דבר כזה. ואמרתי לשוטר שגם אילו זה היה נכון, לא הייתי מספר לו על זה."

בבית־המישפט הודה המורה כי קיים יחסי־מין עם שלי. „מה לעשות, אני התאהבתי בה. זה קורה. היינו כמו בעל ואשה. נסענו יחד לטיולים, אכלנו במיסעדות ויצאנו לבלות. כמעט בכל פגישה היינו מקיימים יחסי־מין," העיד המורה. „החוקר שאל אותי במישטרה למה נתתי לשלי מצית. זה היה בעיני כאילו הוא רצה להגיד שהיא ירדה עד כדי כך שהיתה צריכה לעשות יחסי־מין בשביל לקבל מתנה, וזה בעיני זנות, ואני לא רציתי שהוא יגיד את זה על שלי, שאותה אהבתי באמת."

שלי, שהעידה בבית־המישפט, נרא־תה לניב שונה לגמרי מזו שהכיר ב־בית־הספר. „שלי שהכרתי היתה בחורה שמחה וחייכנית, וכאן היא היתה לחוצה ונבוכה," ציין. אבל שלי המ־שיכה לאהוב אותו, לדבריו, גם בעת החקירה. היא טילפנה להודיע לו כי נחקרה, מייד אחרי שהשוטר יצא מבי־תה.

ניב הכחיש את האישום המיוחס לו לגבי שלי, כי אחרי שנפרדה ממנו ביקש כי תבוא איתו לשיחה חשובה, לקח אותה לפרדס וכאשר התנגדה לו, אנס אותה. הוא טען כי כל יחסי־המין ביניהם היו מרצונה המלא של שלי.

על יחסיו עם נערה אחרת מאותה כיתה, רותי, סיפר כך: „בסמינר הציוני, שהיה בטיבעון, הייתי בחדר של רותי. הבנות הכניסו לחדר עוד מיטה, וכל החדר היה מיטה אחת גדולה. היינו כולנו על המיטה, וקשה לתאר את האווירה שהיתה. היה מישחק־יריים עד כדי כך שהייתי על המיטה על ארבע והבנות רכבו עליי כמו על סוס. אני מודה בכך, אבל זה היה יפה. רותי נתנה לי בצחוק סטירת־לחי, והיו לה צי־פורניים כמו למכשפה, וזה כאב לי. אז אמרתי לה שאם תיתן לי עוד סטירה אני אנשק אותה. אלמלא היתה נותנת לי סטירת־לחי שניה, היא לא היתה מקבלת את הנשיקה. היא הזמינה את זה."

המורה תיאר את רותי ואת התנ־הגותה: „רותי היתה באה אלינו לקיבוץ לבושה במכנסיים קצרים וחולצה בלי חזיה. כשהיא היתה הולכת במכנסי־שורט השחורים והצמודים, הייתי רואה כל הזמן את התחתונים שלה. בוודאי שזה השפיע עליי. אבל היא תמיד היתה עם מישהו, ואני אף פעם לא הכנסתי אותה בכוח לחדר־השינה שלי ונשכתי לה בחזה. אילו עשיתי זאת, מדוע היא חזרה ובאה, אחרי זה, עוד הרבה פעמים אליי לקיבוץ?" שאל.

„היינו עירומים על השמיכה!"

ניב נאשם גם בעישון סמים עם תלמידות, והוא מספר על כך: „אחרי מסיבת־הסיום של השנה רקדנו, והיה חם מאוד. אמרתי לאילנה, שיש לי יחס־די טוב איתה: בואי ניקח אוויר ונעשן. היא הביאה איתה עוד חברה, ונסענו במכונית שלי כמה מטרים, פתחנו את הדלתות ועישנו סיגריות.

„בקיבוץ מקבלים סיגריות נובלס, ואני לא אוהב אותן. אני נוהג לעשן מקטרת וסיגרים, ולוקח את העשן לריאות. אז נובלס אינה די חריפה בש־בילי. הכי קרוב שאפשר להגיע לסיג־רים. זה על־ידי טבק בדואי ירוק, חתוך גס. הטבק הזה נורא מסריח. אבל זה טבק טוב.

„במדינת־ישראל קשה לקנות נייר של סיגריות, כמעט בלתי־אפשרי. אז הייתי מוציא את הטבק מסיגריות של נובלס, וממלא אותן בטבק הברואי. את הטבק הזה הייתי מביא בעצמי מנו־אייבה, או קונה אותו אצל פועל ערבי מעזה. אבל זה לא היה גראס, או כל סם אחר. אינני מעשן שום דבר עם סמים, לא יחד עם הבנות, ולא בלעדיהן, בתקופה הזאת."

החקירה בקשר למורה נפתחה בגלל בחורה אחת שהתלוננה במישטרה על אונס שבוצע בה על־ידי כמה גברים. תוך כדי עדותה סיפרה בתמימות כי עישנה חשיש עם המורה ניב. נערה זו לא הגיעה לבית־המישפט להעיד, מכיוון שהיא מאושפזת כיום. „היא היתה האסטרו של הכיתה," הגדיר או־תה ניב. והוא הסביר לשופטת שולמית ולנשטיין כי במילה „אסטרו" הוא מת־כוון לאסטרואוטית, מרחפת.

ניב נאשם גם במיקרה אחד של מעשה מגונה בקטינה. כאשר נחקר במישטרה, אם הוא מכיר נערה בשם אורה, הכחיש זאת. בבית־המישפט הס־ביר: „אורה היתה תלמידה שלי בערך חודש ימים. היא היתה בכיתה י'. היה ברור לי שהיא מאוהבת בי. כי היא אמרה לי יום אחד שהיא מאוהבת בגבר מבוגר ממנה בהרבה ואני הבנתי שהיא מתכוונת אלי. אמרתי לה שהיא קטנה, אבל היא אמרה לי שהיא נכנסה מאוחר לבית־הספר ונשארה כיתה, ולכן היא יותר מבוגרת מהבנות בכיתה.

„הייתי בטוח שהיא בת 17. אבל לא שאלתי אותה במפורש. היא סיפרה לחברה שלה שהיא בילתה איתי את כל הלילה וזה היה צחוק, כי החברה ידעה שזה לא נכון.

„לא הגעתי איתה ליחסי־מין מל־אים. היינו שנינו ערומים על השמיכה ביחד. במישטרה אמרתי שלא מכיר תלמידה בשם אורה. מכיוון שבשבילי היא היתה קרן־שמש, ולכן קראתי לה „אור', ובכלל שכחתי את שמה המלא."

נדמה כי הקורבן האמיתי של כל הפרשה היא אסתר, אשתו של ניב. היא עמדה לצידו מהרגע שבו נעצר, וב־ראיונות לעיתונים צידדה בו.

בבית־המישפט סיפרה השבוע, כי היא עומדת להתגרש ממנו. היא הס־בירה כי ההחלטה גמלה בה כבר לפני זמן מה. „זה לא היה קשור בכלל למיש־פט, אלא זה בגלל הבדלי־מנטליות ביני ובין אריה," העידה האשה.

היא סיפרה כי היא דור שני בקיבוץ, וקשורה לחיי־הקיבוץ. „לאריה יש צי־פור־חופש בלב, והוא לא יכול להמשיך לחיות בקיבוץ, ואני לא אוכל לעזוב את המשק, ולכן החלטתי להתגרש."

אולם אסתר לא התעלמה מכך שגילוי הפרשה גרם לה סבל רב. „אבל בכל זאת החלטתי שאני רוצה לבוא לבית־המישפט ולספר על התנהגותן של הבנות, שהיו מלאות אהבה והת־מסרות לאריה. הן היו מטרידות אותנו בבית ביום ובלילה. היו מגיעות בבגדים חשופים, והיה צריך להיות מבריל כדי לעמוד בפניהן."

אסתר גם ניסתה להסביר את קשריו של בעלה עם תלמידות בהסר האבחי שהיה לו. בגלל הניתוק מילדיו. ניב היה נשוי בעבר, ויש לו שני ילדים. אולם, אין הוא נפגש איתם. „אני הייתי אלמנה עם שני ילדים, כאשר הת־חתנתי עם ניב. הוא התקשר מאוד לבן הקטן שלי, שהוא היום בן 17, והיו להם יחסים מאוד יפים. הוא בכלל אדם הנותן הרבה, והוא תמיד ג'נטלמן."

תלמידיו ותלמידותיו של ניב מס־שיכים לבקרו גם במעצר. הם מגיעים לבית־המישפט, לוחצים את ידו ומבר־אים לו קפה מהמיזנון.

אחת התלמידות שלחה לו ציור שציירה כאשר נעצר. בציור רואים את ניב מאחורי סורגים, וחץ אהבה יוצא מליבה של התלמידה, מפלח את מנעול בית־הסוהר וחודר לליבו של ניב.

אילנה אלון ■

קבוצת החיילות באולם בית־המישפט
„הייתי מתאבדת אילו הייתי צריכה להשיג ציונים על־ידי מגע מיני"

חיילת באולם
„הוא חתיך!"

חיילת באולם
„הוא זקן ולא חתיך!"

חיילות בבית־המישפט

מישפטו של ניב מושך הרבה קהל. בעיקר מלא האולם בצעירים. צעירות וחיילים.

השבוע, כאשר העיד ניב, ערכו מישאל בין החיי־לות שמילאו את האולם. הבנות באו למישפט כשהן מלוות במורתן בצבא. וישבו מרותקות. לעיתים השמיעו קריאות וציחקוקים תוך כדי עדותו.

„אנחנו מבאר־שבע, ואף פעם לא היכרנו אותו מקודם," אמרה אחת. „לי לא היו מורים כאלה." חברתה ציחקקה ואמרה שהיא היתה מתאבדת, אילו היתה צריכה להשיג ציונים על־ידי מגע מיני עם המורה.

„הוא בכלל לא חתיך, וגם זקן." העירה נערה אחרת. אבל חיילת גבוהת־קומה הביטה במבט חולמני ואמרה: „אני דווקא מבינה אותן, יש לו דיבור כל־כך יפה. ולמרות שהוא זקן, אני חושבת שהוא חתיך."

עם תום ההפסקה מיהרו החיילות בחזרה לאולם. תוך קריאות „בואו מהר, שלא נאחר את המישפט!"

מהר, גבוה ורחוק
הסיכויים: לא ורורים

בלי דבש ובלי יכולת

ערב השבוע האדום של מכבי תל־אביב, כו תפגוש את נציגת ברית־המועצות, צסקא מוס־קבה, בגביע אירופה לאלופות. נחלה מכבי תבוסה צורבת בדרבי התל־אביבי, נגד הפועל — 80:96 — ואיבדה במהלך המשחק את קווין מגי שנקע את קרסולו.

לאחר ההפסד, בשבוע שעבר, נגד אלופת יו־גוסלביה, ציבונה זאגרב, (77:88). תוכל מכבי להתנחם בנצחון אחד לפחות נגד צסקא, אך נוכח מצב בריאותם של שחקניה והיכולת הירודה שלהם לא נראים הסיכויים ורודים כל כך.

הפועל תל־אביב, המנצחת בדרבי, נחלה גם היא תבוסה — בקזרטה, נגד אינצסיט — וגם הפועל חיפה לא ליקקה דבש בבלגרד נגד הכוכב האדום וספגה תבוסה בהפרש של 37 נקודות.

המתקת הגלולה. במרכז שבוע הכדורגל עמדה הטרגדיה בחבל לכיש, שם נפטר שוער כדורגל בן 17 וחצי במהלך משחק ליגה ג', הפועל בני לכיש והפועל אופקים (ראה גם תמרורים).

במיפגשים הבינלאומיים הפסידה הנבחרת הבוגרת של ישראל נגד נבחרי יוון 2:0 באיצ־טדיון בלומפילד בעוד נבחרת העתודה (עד גיל 21) המתיקה את הגלולה, בנצחון על נבחרת מקבילה מיוון 1:2.

ובליגה הלאומית המשיכו מכבי חיפה ובית"ר ירושלים לנצח. כאשר את תוצאת השבת השיגה מכבי פתח־תקווה עת ניצחה את הפועל חיפה בביתה 2:5 ובכך שיחזרה נצחון דומה שלה בע־תניה.

כדורסל
האופציה החולונית

אופי לא־נוח וגיל גבוה הם לא מינוס

מי שחשב שארל ויליאמס, שכיכב בשורות מכבי תל־אביב ובשנתיים האחרונות שיחק באיטליה, קופא על שמריו בלונדון, שם עשה את חג־המולד עם חברו, אולסי פרי, טועה.

ויליאמס, שנזרק מקבוצת ברינדיזי, בגלל אופיו הסוער, שלח את בא־כוחו, עורך דין אי־טלקי מברינדיזי, לארץ, על־מנת שישמע מקרוב הצעה מפורטת מהפועל חולון, שרצתה להחתים את ויליאמס בשנה שעברה. בעקבות הפגישה סוכם שתוך חודש־חודשיים ייסגר העניין, לכאן או לכאן.

שלושה בושים. הפועל חולון, העשויה לזכות, בעונה הקרובה, בכרטיס־ההשתתפות בגביע קוראץ', מעוניינת בוויליאמס, כדי שיחזק את הקבוצה, בנוסף לשני השחקנים הכושיים שכבר משחקים אצלה, קלרנס קייזר ודיזי בורמור (מתאזרח).

בחולון מאמינים, שהמאמץ של הקבוצה, גיל מזרחי, בעל חברת חסכ, יירתם למבצע־ויליאמס, כדי להפוך את חולון לקבוצה עוד יותר חזקה. בחולון גם לא חוששים מאופיו הלא־נוח של ויליאמס וגם לא מגילו (33) ואחרי הכל גם המאמן האמריקאי של חולון, אייבן רנקו, הוא אחד מחסידיו של ארל. הוא אשר המליץ עליו לאנשי מכבי תל־אביב מאחר והיה מאמנו של ארל ויליאמס באלוויך שטוקהולם השבדית.

באמריקה זה אחרת

גם התקף־לב גם תורנות חדר־אוכל

קבוצת הכדורסל הפועל גן־שמואל גילתה לאחרונה יכולת בלתי־מבוטלת, העשויה לעזור לה במאבק ההישרדות בליגה הלאומית. זאת התפתחות מפתיעה, כי שחקן הציר של הפועל, האמריקאי־המתאזרח לן קולאס, לקה בהתקף־לב ופרש לעת עתה מפעילות סדירה.

מאידך החל שחקן־החיזוק האמריקאי כריס ויננס לגלות עוד יותר יכולת ולהצדיק את החתמתו. באין שחקן גבוה נוסף בגן־שמואל, נופל כל הנטל על ויננס הבלונדי.

אין לויננס טענות לגבי העומס המוטל עליו בשדה הכדורסל, אך לאחרונה היו לו טענות כלפי מזכירות הקיבוץ, שהטילה עליו תורנויות בחדר־האוכל. „זה חינוכי" אמרו לו. ויננס לא נשאר חייב: „באתי לשחק כדורסל. איפה בארצות־הברית עובדים בחדר־אוכל כשמשחקים בקבוצת כדורסל?"

יכול להיות שיוותרו לשחקן־החיזוק על התורנות בחדר־האוכל, אבל אם הוא רוצה להי־שאר בגן־שמואל יצטרך לדאוג לדבר אחד לבטח: שהקבוצה תישאר בליגה הלאומית.

כדורסלן מגי
תבוסה בדרבי, נקע בקרסול

רכיבת־אופניים
1200 דולר לא הולכים ברגל

ההכנסות שלי, ההוצאות — שלכם

יהודה גרשוני, רוכב־האופניים הישראלי הרא־שון שהפך למקצוען באירופה, שב לגרמניה, מקום מושבו העכשווי, לאחר שבועיים של חופשה בארץ, כשהוא כועס וזועף על ראשי הספורט.

גרשוני, שנפגש עם מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, וביקש ממנו לשלם את אגרת ההשתתפות (כ־1200 דולר) שלו באליפות־העולם, שנערכה לא מכבר, באירופה, נענה בשלילה.

אופק טען שרצה לשלם, אך הוא נתקל בהת־נגדות ראשי ההתאחדות לספורט: השתתפותו של גרשוני כמקצוען באירופה איננה מעניינה של ההתאחדות, העוסקת בספורט־חובבים.

ומה עוד, „כמו שאת ההכנסות שיש לגרשוני מהמירוצים השונים כמקצוען הוא לא מעביר לקופת ההתאחדות, אלא מכניס לכיסו. כך אין סיבה שנשלם את אגרת התאגדות רוכבי־האופ־ניים המקצוענים."

אתלטיקה
שלושה במכה אחת

האצנית רעבה מאוד — למקום הראשון בכל מירוץ

יש לה כל הסיבות לשמוח על כך ש־1984 כבר מאחוריה. זאת היתה שנה עגומה למרי דקר בת ה־26, האצנית למרחקים בינוניים שכמעט־כמ־עט נטלה את מרלית־הזהב בריצת 3000 מטרים בלוס אנג'לס. רק, שכזכור, ממש ברגע האחרון, התנגשה עם הדרום־אפריקאית שהפכה לבריטית, זולה באד הצעירה, החליקה, פצעה את ירכיה והוצאה מן המסלול בזרועותיו של האתלט הבריטי (מטיל־הדיסקוס) ריצ'ארד סלאניי.

מלים ברזרות. בשבוע שעבר התהדק הקשר בין דקר לסלאניי כן ה־28 עוד יותר, כאשר נישאו זאת לזה ועתה, עם בעל טרי, ואחרי חודשיים מאומצים של אימונים, מוכנה דקר להראות לכולם כי 1985 לא תהיה 1984.

היא החליטה להוכיח את עצמה בשלוש תחרויות, אחת אחרי השנייה. השבוע, היא מבק־שת לקבוע שיא חדש בריצת 2,000 מטר (השיא שלה הוא 5:52.2 והשיא העולמי, אשר נקבע לפני שלוש שנים על־ידי הרוסיה יקטרינה פודקר־פייאבה, הוא 5:43.3 דקות).

שבוע לאחר מכן היא הולכת על ריצת המייל, נגד הבריטית ונדי סליי, שהגיעה למקום השני (כסף) ב־3.000 מטר בלוס אנג'לס.

ובתחילת פברואר תרוץ דקר, בריצת 1.500 מטר, נגד הרומניה מריצ'יקה פואיקה. ונגד הרומניה תהיה לדקר סיבה של ממש לרוץ מהר מאוד. כי היתה זאת פואיקה אשר נטלה, במקומה של דקר, את הזהב בריצת ה־3.000 בלוס אנג'לס בקיץ האחרון.

ספורט השבוע

מנשה: החאום הדומיננטי

ראשון בצבא, ראשון בעל רשיון־נהיגה וגם ראשון במכבי

מי שרצה הוכחה נוספת שלקבוצת הכדורגל של מכבי תל־אביב מסורת ארוכה בגידול כלמים מוכשרים, הנותנים את הטון בכדורגל, קיבל אותה השבוע כאשר מנשה שימעונוב, הבלם גבה־הקומה היה השחקן הבולט במפגש הבינארצי של נבחרות הכדורגל של יוון וישראל עד גיל 21.

ואחרי יצחק שניאור, שאול מתניה, צבי רוזן, אבי כהן ואבי ירושלמי שתרמו כה רבות למכבי ולנבחרת הלאומית, מתברר שאכן גדל למכבי כלם עם עתיד גדול, שתנבחרת הלאומית עשויה להיות נשכרת ממנו כבר בתקופה הקרובה.

המאמן הלאומי, יוסף מרימוביץ', כבר רמז ששימעונוב יזמן בקרוב לנבחרת. והבלם האחורי (וקפטן הנבחרת) אבי כהן, הצהיר לא אחת שמנ־שה שמעונוב הוא הבלם הקדמי הטוב בארץ ולכן היה רוצה לראותו משחק לצידו בנבחרת.

המעניין הוא שבמכבי תל־אביב שיחק מנשה שימעונוב לאחרונה כקשר אחורי, בגלל שבמכבי עדיין משחק אבי ירושלמי, שבעבר שיחק לצידו של אבי כהן בנבחרת הלאומית.

רגליים ארוכות וקור־רוח

עם הצטיינותו של שמעונוב בנבחרת ה־עתודה (עד גיל 21) ולנוכח העובדה שלא התאקלם בתפקיד קשר, הוא שובץ שוב בתפקידו המקורי, כבלם, והיה אחד הבולטים במשחק ה־ליגה בו ניצחה מכבי תל־אביב את מכבי יפו 2:0.

אין ספק שאבי כהן ומנשה שמעונוב עשויים להיות צמד יעיל ביותר בנבחרת הלאומית, כמו שבעבר היו כהן וירושלמי.

מנשה שימעונוב מנצל את גובהו במשחק־הגובה וגם את רגליו הארוכות כדי לתקל באלי־גטיות את שחקני היריב. הוא שומר אישי מעולה וקור־רוחו והבטחון העצום שהוא נוסך בחבריו מהווים יתרון לכל קבוצה שיש לה שחקן כמותו.

מורה שימעונוב: „זה היה השבוע הגדול שלי ואולי יהווה תפנית נוספת בקאריירה. העובדה שמניתי כקפטן נבחרת העתודה במשחק נגד יוון דירבנה אותי להוות דוגמה לשאר השחקנים. הרגשתי שאני חייב להציג יכולת גבוהה."

נוסף ליכולתו המצויינת ככש שימעונוב גם את שער הניצחון (1:2) שהיה שערו הבינלאומי הראשון בקאריירה.

והעובדה שאבי כהן שרוף עליו מחמיאה לו: „אנחנו ידידים טובים, משום שכל אחד עזר לשני במהלך המשחק וברור שלשחק לידי אבי כהן זה כמו לשחק עם מורה טוב לידך, הרוצה רק שתלמד ותשכיל ותצא נשכר מכל משחק ומש־חק."

שחקנים־תאומים ופיצול־האישיות

נשה, שהוא בן 21½, נולד במזל טלה והוא תאום לשחקן אחר, אפרים. המשחק בהרכב הראשון של שמשון תל־אביב. השניים גדלו ביחד בקבוצות הילדים של מכבי אבל מנשה התפתח מהר יותר מאחיו וזאת הסיבה שאפרים שיחק במכבי הרצליה, לא הצליח להשתלב במכבי תל־אביב ועבר, בתחילת העונה, לשמשון.

האב, חיים, שהיה פעם אוהד בני יהודה, החל עוקב אחר מכבי. היום הוא סובל מפיצול־האי־שיות ולמזלו משחקות שמשון ומכבי בזו אחר זו באיצטדיון בלומפילד.

למנשה יש הסבר מרגע הוא התפתח מהר יותר מאחיו ככדורגלן: „אני הבכור מבין שנינו, ואומ־רים שהבכור בין תאומים הוא הזמינגטי יד־תר. זה קרה בכל התאומים. לי היה ראשון רשיון נהיגה והתגייסתי ראשון לצבא, אבל איני אומר שהוא לא יכול להגיע לרמה שלי בשמשון. אני חושב שהוא מציג השנה יכולת טובה מאוד. הוא התבגר, קיבל בטחון ועלה על הגל הנכון. לא הייתי מתנגד שבכוא הזמן נלחם על מקום בהרכב הנבחרת."

מנשה הרווק גר בדירה שכורה וחושב רק על כדורגל. ובכדורגל, הוא קובע, יש לו דגם־חיקוי: צבי רוזן הבלם המצויין, ששיחק במכבי תל־אביב ובנבחרת והיום הוא מאמן את הפועל באר־שבע.

כדורגלן שימעונוב (משמאל) עם ארמלי בבלומפילד
יש לו דגם־לחיקוי

מה הוא אומר

„אם נשחק טוב, ננצח את הרוסים גם הפעם!"

האופוריה חוזרת שוב. מכבי תל־אביב נגד צסק"א מוסקבה, קבוצת הצבא האדום. כל המדינה תהיה השבוע כמרקחה, כאשר האלופה השראלית תתמודד יום אחר יום נגד אלופת ברית־המועצות.

עיסקת־החבילה ב', הנסיגה מלבנון, העליה מאתיופיה, כל אלה ירדו לשעה קלה מהחדשות כאשר יועברו השידורים הישירים מאנטוורפן, עיר־היהלומים הבלגית, שנבחרה לארח את שני המשחקים, בגלל סרובם של הרוסים לבוא לתל־אביב או לארח את מכבי ב־מוסקבה.

שוב ניזכר בקריאה „הו־הה, מה קרה, צסק"א אכלה אותה!", ב־תקווה שגם הפעם תאכל אותה.

הנצחון ההיסטורי בוירטון ה־בלגית ב־27 בפברואר 1977 (79:91) יעלה כחוט־השני בזכרון, כשהאיש המסמל יותר מכל את התקופה הגדולה של אז, טל ברודי, חוזר ואומר את משפטו המפורסם: „עלינו על המפה."

טל ברודי, כשאתה שומע את המילה צסקא מה זה אומר עבורך? זה אומר שאתה משחק נגד קבוצה המסמלת את ברית־המועצות. היא מייצגת את הצבא האדום ורוב השחקנים שלהם הם שחקני־נבחרת. כשאתה עולה למשחק כזה, כאשר כל המדינה אחריך, זה כבר מעבר לספורט. כל שחקן מנסה לתת מעל ומעבר לכוחותיו. לפעמים עושים את זה עבור אוהד אלמוני שלוחש לך באוזן: „אנא, תנצחו בשביל הקרובים שלי שחיים בברית־המועצות." נכון, כשהכדור נורק למעלה שוכחים את כל הדברים שמסביב ומתמקדים בנושאים מקצועיים ואז כל אחד עושה את מה שהוא מסוגל ויודע לעשות.

אתה מסוגל לשחזר את המשחק בוירטון, שהיה בשלהי הקאריירה שלך?

נכנסתי למשחק מאוחר. בסוף המחצית הראשונה אני זוכר שהיתה לי הרגשה טובה. עם מוטיבציה עצומה. שיחקתי אמנם בעבר נגד הרוסים, כשייצגתי את נבחרת ארצות־הברית, אבל זה לא אותו הדבר כמו שאתה בא ממדינה קטנה כישראל, ומתמודד נגד הענקים הרוסים. אז באנו ממש כקטנים, לא ציפו מאיתנו אפילו שנשחק מולם כשווים מול שווים. שבוע לפני המבחן הזה ניצחו הרוסים במדריד את ריאל, אלופת ספרד. ראינו את המשחק הזה בטלוויזיה והרוסים גילו אז את מלוא יכולתם. אנחנו באנו לבלגיה אחרי תבוסה בבית נגד מולבילג'ירג' וארזה, אלופת איטליה.

אבל מה שקרה במשחק היה שונה מכל התחזיות. העידוד בוירטון היה כמו רעידת־אדמה. זה נתן לנו כוח עצום. אני חושב שהרוסים נבהלו מכל הרעש הזה. השירה עם ישראל חי והרגלים הרבים הביכו אותם לחלוטין. זו היתה הפעם הראשונה שהם נתקלו בתופעה הזו. עד שהם הספיקו להתסים פעמיים! זו הזדמנות טובה לנצח אותם, אם רוצים לעלות לגמר, מאחר ובנקו רומא, אלופת אירופה, זכתה למיקדמה, כאשר ניצחה במשחק־חוץ את בולוניה 72:73.

פעמיים לנצח! אתה מאמין שאפשר?

זה יכול לקרות. בשנים ששיחקנו נגד הרוסים בבריסל שני משחקים תוך 24 שעות, כמו שיהיה השבוע, היה לנו רק את ארל וויליאמס. לי ג'ונסון וקווין מגי טובים מארל ויליאמס. ארל עשה שהם היו בפיגור. כנראה שהם התרגלו לתופעה שנקראת מכבי תל־אביב.

ומה יהיה השבוע, נוכל להכניע את הדוב הרוסי?

המשחק האחרון ביוגוסלביה, בו נוצחנו על־ידי ציבונה זאגרב 77:88 הוריד קצת את הבטחון לאלו, שהאמינו במכבי. נכון, נעשו שם הרבה טעויות אבל אם נשחק טוב ונפעיל את קווי מגי כמו שהיה בזאגרב וגם לי ג'ונסון ולו סילבר ישתלבו יותר במשחק ההתקפה וכמובן שמיקי ברקוביץ יחזור לעצמו, אין סיבה שלא ננצח את הרוצעיים ואז כל אחד עושה את מה שהוא מסוגל ויודע לעשות.

אתה מסוגל לשחזר את המשחק בוירטון, שהיה בשלהי הקאריירה שלך?

נכנסתי למשחק מאוחר. בסוף המחצית הראשונה אני זוכר שהיתה לי הרגשה טובה. עם מוטיבציה עצומה. שיחקתי אמנם בעבר נגד הרוסים, כשייצגתי את נבחרת ארצות־הברית, אבל זה לא אותו הדבר כמו שאתה בא ממדינה קטנה כישראל, ומתמודד נגד הענקים הרוסים. אז באנו ממש כקטנים, לא ציפו מאיתנו אפילו שנשחק מולם כשווים מול שווים. שבוע לפני המבחן הזה ניצחו הרוסים במדריד את ריאל, אלופת ספרד. ראינו את המשחק הזה בטלוויזיה והרוסים גילו אז את מלוא יכולתם. אנחנו באנו לבלגיה אחרי תבוסה בבית נגד מולבילג'ירג' וארזה, אלופת איטליה.

אבל מה שקרה במשחק היה שונה מכל התחזיות. העידוד בוירטון היה כמו רעידת־אדמה. זה נתן לנו כוח עצום. אני חושב שהרוסים נבהלו מכל הרעש הזה. השירה עם ישראל חי והרגלים הרבים הביכו אותם לחלוטין. זו היתה הפעם הראשונה שהם נתקלו בתופעה הזו. עד שהם הספיקו להתאושש הובלנו כבר 20 הפרש וגם הסיום, 12 נקודות הפרש, לא שינה דבר. את הלילה ההוא אי אפשר לשכוח.

ניצחת את צסקא מוסקבה כעוזרו של המאמן רלף קליין. בפעם השנייה הרגשת הבדל בין שני המשחקים?

היה הבדל. ברור שלנצח פעם שניה זה לא כמו בפעם הראשונה. נוסף לכך, האולם בבריסל היה גדול יותר. גם לא היה להם שחקן גדול כמו סרגי בלוב, ששיחק ב־1977. אבל אני זוכר את מישקין, לופטוב וטרקנוב (השניים האחרונים משחקים גם בהרכב הנוכחי) שקלעו מהפינות. זו קבוצה יציבה מאד. השחקנים לא התרגשו

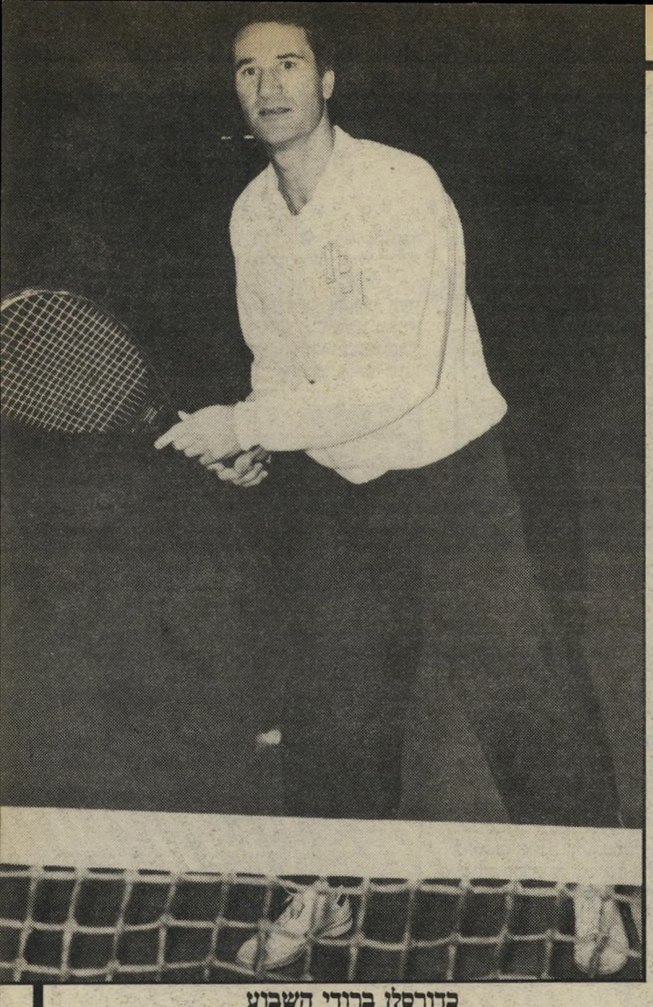

כדורסלן ברודי השבוע
האב הוא דוגמה טובה לבן

מיקי ברקוביץ נגד סנקרשקין במישחק מכבי־צסק"א (1983)
הקהל נותן עוד כמה נקודות לקבוצה

ברודי מרים את גביע אליפות אירופה בבלגראד (1977)
העידוד היה כמו רעידת־אדמה

(המשך בעמוד 50)

אבא דני

מה שברור לי שלמירה לב (37), שהגישה בשבוע שעבר תביעה מישפטית נגד ברוך אבו־חצירא, יש דם.

לבוא ולטעון לפני בית־מישפט שהאדם, העומד להיות מוכרז בימים אלה על־ידי אלפי מאמינים כקדוש, הוא נוכל המגיש מי־ברז כמים קדושים למאמיניו: שהיא היתה אהובתו במשך יותר

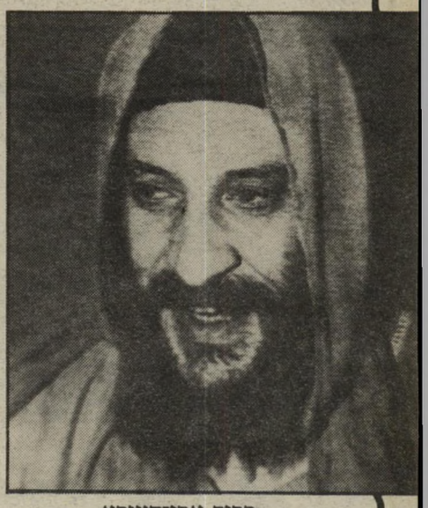

ברוך אבו־חצירא
יוכרז כקדוש

מירה לב
יש לה דם

מארבע שנים, שבהן היא נסעה איתו לטיולים בארץ, במסווה של התרמה למטרות צדקה: שהיא טיילה איתו בפארים, שם הם בילו במועדוני סטריפטיז, כשהוא מתהלך ברחובות העיר גלוי־ראש: שהוא נשבע לה לידי המים הקדושים של המישפחה שהוא ישא אותה לאשה שניה, מעשה המקובל במישפחה:

ושהיא דורשת ממנו סכום של 56 אלף דולר, תמורת הפרת ההבטחה:

חקירה קטנה שלי העלתה שהדם בעורקיה נהיה באחרונה יותר סמיך, כנראה בהשפעתו של ידידה החדש מזה שישה חודשים, זהו ידידנו דני מעוז, הנראה בחברתה בכל אירוע.

מגדיל לעשות בנה של מירה, הנוטה להתבלבל ולקרוא לדני אבא.

מתה על תפוחי־אדמה חייה על דוגמנות

לפני שבוע נגמר רומן שיכול היה לצאת ממנו אפילו ילד, כי הוא נמשך בדיוק תישעה חודשים.

רומן בין משה שוויצר, בנו של מאמן הכדורגל דויד, ונטע רמון.

בין הדוגמניות מתנהלים רומנים רבים, המת־

נטע רימון
זכות מיוחדת

חילים והמסתיימים. למה אני טורחת דווקא לכתוב על הרומן הזה? הסיבה היא פשוטה: לנטע יש זכות מיוחדת. היא הקיבוצניקית היחידה על המסלול. היא בת מיזרע, גדלה במושב בני־עטרות, וכיאה לקיבוצניקית אפשר לפתות אותה בעיקר בתפוחי־אדמה, גבינה ויוגורט.

יותר מדי בעיות

השבוע התגרשו הזמרת עירית בולקא ובעל מועדוני־הלילה ראובן כץ.

למען האמת, בני־הזוג ניסו להילחם קשות בשמועות שפשטו מדי פעם על בעיות בחיי־הנשואין שלהם. את השמועות דאגו לפרסם באי־

עירית בולקא וראובן כץ
היא טבעונית, והוא צמחוני

המועדון. סיפורים על מחלות מיסתוריות שפקדו את עירית תירצו את שהייתה של האשה בבית אמה. באחרונה אף פורסם שעירית חזרה בתשובה, ולכן אינה מוכנה להופיע ולהיראות במועדון.

האמת היא שלמרות שאלה נשואיהם השניים של שני בני־הזוג, הנשואין פשוט לא הלכו. היא טיבעונית והוא צימחוני. היא דתית והוא חופשי. הוא אוהב חיי־לילה והיא אוהבת בית.

הגירושין היו אלגנטיים, ראובן דאג לפצות את עירית כיאות לג'נטלמן. ומאחר ששניהם יפים ומוצלחים, אין חשש שהם יישארו זמן רב מדי בודדים.

אחת מהטובות ביותר

היא יפהפיה בת 22, פקחית, חכמה, אינטליגנטית, עשירה, נוסף על מעלה נוספת, העולה על כולן. היא בוגרת של אחד מבתי־הספר הטובים ביותר בעולם לדרמה גילטון הנמצא בלונדון. היא: שלי יעקובסון, ממישפחת הפרדסנים יעקובסון.

שלי היא הבחורה הנראית באחרונה בכל

של שלי רכש למענה דירה נוספת באותו הרחוב.

שלי הכירה את ניסים אלוני לפני כמה שנים, והיא אף עבדה לא פעם כאסיסטנטית שלו, כשהוא עבד בהבימה. ולאחר מכן היא עבדה איתו כשהוא תירגם את המחזה קולי־קולות קלים.

שלי יעקובסון וניסים אלוני
יש לה הרבה מעלות

אירוע חברתי בעיר, כשהיא נלווית לבמאי־מחזאי ניסים אלוני.

שלי היא צברית, שגדלה בבית המישפחה בשדרות בן־ציון בתל־אביב, שם מתגורר עד היום אביה, ושם יש לבן־דודה, מתכנן־האופנה רפי יעקובסון, דירת־פנטהאוז וסלון לבגדים. אביה

שלי מתגוררת בדרך כלל במיאמי, שם יש לה חבר בשם דורון ולרי (28), הלומד שם ביולוגיה ימית.

היא תמיד נראית נהנית מאוד בחברתו של ניסים, הידוע כאיש חכם, שרמנטי ביותר, ובעל חוש־הומור מפותח.

שני צעירים עם כישרון גדול

הפעם יש לי בשבילכם סקופ קטן. שיעניין דווקא את הצעירים שביניכם.

בשקט רב מתנהל בעיר, מזה שנה, רומן יפה של זוג צעירים מוכשרים. שזה להם הרומן הראשון: אורלי זילברשיין ויובל בנאי.

אורלי, שחקנית מוכשרת מאוד, זכתה השבוע בביקורות הטובות ביותר על הופעתה בהצגה רוטלה צרפתית בקאמרי. היא ידידה טובה מאוד של שחקנית מוכשרת אחרת, ענת עצמון. למענה היא היתה מוכנה להצטלם בצורה נועזת, כששתיהן משתכשכות באמבטיה.

יובל בנאי הוא מוסיקאי, בנו של השחקן יוסי

אורלי זילברשיין ויובל בנאי
באמבטיה

בנאי. הוא בחור מופנם, שהופיע בסרט מכת שמש. חייו של יובל אינם קלים, מאחר שהסיגנון המוסיקאי של להקת־הקצב שלו, שלום הציבור, אינו ערב לכל אוזן.

רחל מרחלת על כל העולם

איפה הם היום?

החלטתי מזמן שחלק גדול של המדינה מנוהל בידי אנשי יחסי־ציבור, ומי שאין לו מה לשלם להם, מוטב שיישב בבית.

במשך חודשים פורסמו בעיתונות דיווחים יומיומיים על **כרמלה זילברמן**, בעלת קלאב אי. אחרי השריפה עברו חודשים, ושמה נעלם.

חקירה קטנה שלי העלתה שמוקדם מדי לשים פס על אשה דינמית זאת. כרמלה עזבה את דירתה במגדלים, שבהם התגוררה עם ילדיה וילדיו של **זאב קירשנר**, ידידה לחיים, ועברה לדירת־פנטהאוז גדולה, בת יותר מ־200 מטר, ברמת־אביב.

זאביק נעלם מהנוף התל־אביבי, כי הוא נסע לחודש וחצי לקפריסין בנשר האוקיאנוס.

כרמלה זילברמן וזאב קירשנר
בפנטהאוז וביאכטה

היאכטה של בני־הזוג, הנחשבת כאחת הגדולות במרינה של תל־אביב. משם הפליג לחוף התורכי, כדי לשפץ את הספינה ולהעלות אותה למבדוק. כיום הוא עובד כעוזר למנכ"ל חברת גת, שרות־אוטובוסים לתיירים, מיקצוע שבו התמחה לפני שהכיר את כרמלה.

משה, אחיה של כרמלה, שנעצר על־ידי המישטרה כחשוד בשריפה ושוחרר, נסע כדי לחוג את הכריסמס במינכן, שם מתגוררת אחותו התאומה.

וכרמלה? היא עומדת לסיים בימים אלה ממש את ענייניה, ולהתחיל בבניית המועדון מחדש.

חלומה של אמא

מקובל בימים אלה לערוך חתונה בצורה צנועה בבית ההורים. חתונה מסויימת זאת מעוררת בי התרגשות רבה. בשם כל קוראי מדור זה אני שולחת ברכת מזל־טוב לזוג הצעיר. הכלה היא **טל צור** (24), בתם של **מינה** והשחקן **בומבה צור**.

לפני יותר משש שנים חלתה מינה בסרטן. שלושה חודשים לפני מותה נודע לשחקן בומבה צור שגם הוא לקה באותה מחלה ממאירה. תוך שנה איבדו שני ילדיו, טל ו**שלומי** (כיום בן 16) את הוריהם.

לפני מותו, מינה בומבה כאפוטרופוסים לילדיו את **רבקהלה** מהצ'יזבטרון, **פינחס להב** מהעיריה ו**שייקה ירקוני**. עם כל הכאב הכרוך בדבר, החליט שייקה, לפני מותו, להפריד בין הילדים. הבן שלומי נשלח לשפיים וטל נשארה בבית ההורים בהרצליה. הילדים ממשיכים עד היום להתפרנס מהכנסות הערב שנערך לזכרו של בומבה בקאמרי.

טל סיימה צבא והתחילה ללמוד בסמינר. כל אותו הזמן המשיכה לנהל רומן עם ידיד־נעוריה, בחור בשם **מיקי אלירון**, שהכירה בחוג למישחק שבו לימד אביה. באחרונה נמכר הבית בהרצליה, ותמורתו נרכשו שלוש דירות בכפר סבא. הדירות יחולקו בין ילדיו של בומבה — וביניהם בן נוסף, מנשואיו הראשונים.

מינה חלמה תמיד לחתן את ילדיה בביתם. מאחר והבית עומד להימסר לקונה בחודש מאי הקרוב, תיערך החתונה של הבת עם בחיר־ליבה ערב מסירת הבית לקונה.

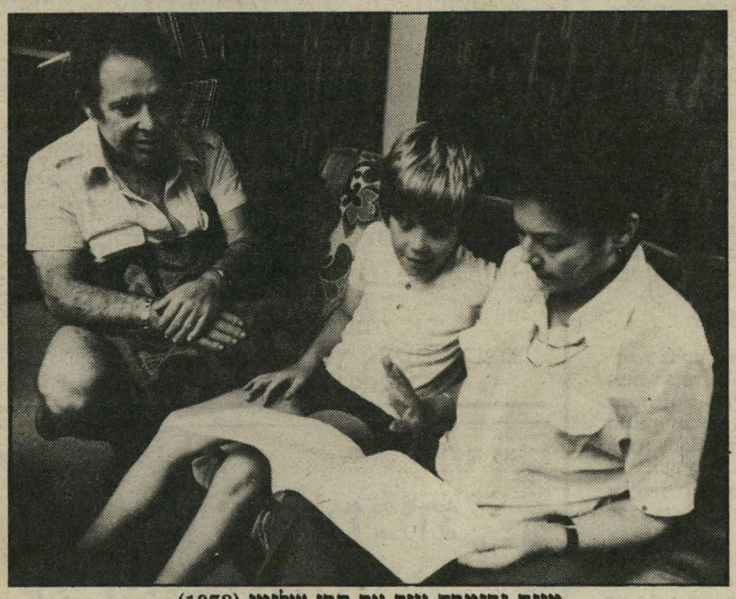

מינה ובומבה צור עם הבן שלומי (1978)
חתונה בבית

היא דווקא כן התחתנה

עולם־האופנה הוא עולם אכזרי. ההתחרות בין מאות הדוגמניות, הנלחמות על מקומן על מסלול־התצוגות, כשהשוק המקומי הולך וקטן, הוא קשה.

מכאן תבינו כמה אמיצות היו צריכות להיות אותן דוגמניות שהביאו לי את הסיפור על **שולה פוגל**, מנהלת סוכנות־הדוגמניות גרבו. למען האמת, הסיפור הזה כמעט עלה לי ביוקר רב. למזלי אני לא עצלנית. שימעו על שיחה מעניינת שניהלתי:

דרינג, דרינג.

„את שולה פוגל, בבקשה."

„מדברת."

„מדברת המרחלת. רציתי לאמת ידיעות ש־נודעו לי עליך. נעבור מן הקל אל הכבד. זה נכון שאת בת 37, אשה מטופחת, גבוהה, הלבושה לפי צו־האופנה?"

„נכון."

„זה נכון שאת נמצאת בהריון מבחור הצעיר ממך בכמה שנים, למרות העובדה שאת אשה נשואה?"

„רק חלק מהדברים נכון. האמת היא שאני נמנעת מפירסום חיי הפרטיים, לכן רק מעטים יודעים שהתגרשתי מבעלי האנגלי, **מרווין פוגל**, ושנישאתי לפני כמה חודשים ל**דודי רוזנטל**, שנראה, אולי, צעיר, אבל הוא בן־גילי. אני נמצאת בהריון, ועומדת ללדת ילד בחודש מאי, וזה נכון שעברנו לבית חדש, שבנינו ברמת־השרון."

„מה עושה בעלך החדש?"

„הוא היה רווק כשהכרנו. יש לו משרד לתיווך־דירות. עכשיו אני מוכרחה לשאול אותך שאלה, אחרי כל השאלות ששאלת הייתי מאוד רוצה לדעת מיהי הדוגמנית שמסרה לך את החומר."

שולה פוגל
גם לה יש שאלה

דוקי וחוצ'ו לנגנם
עד מאחורי האוזניים

הסיפור שלא סופר

יש סיפורים רבים המתפרסמים, ויש שעליהם לא תשמעו. כי זה הסיפור שמאחרי הסיפור. סיפור כזה פיקנטי יש לי בשבילכם השבוע.

ציפי לוין היפהפיה, שהיתה סגנית מלכת־המים 69', פירסמה את זיכרונותיה מעל דפים רבים בעיתונות.

רשימת מאהביה יכולה לשמש תעודת־כבוד לכל אשה ישראלית, וגם בינלאומית. ביניהם מופיע בעלה־לשעבר, הקוסם **שוקי בן־פורת**, אבי בנה, **רמי שאולי**, **הנסיך מייקל**, שניהל להקת־ג'אז בינלאומית; מנתח־הלב **כריסטיאן ברנארד**; השחקן **וורן ביטי**; ובעלה הנוכחי **רמי רפאלי**.

ציפי אינה שוכחת אף פעם לציין שתמיד היא חיפשה את האהבה, ולא את הכסף.

על גבר אחד היא שכחה לספר — הגבר הראשון בחייה, שהיה אהבת־נעוריה. המדובר ב**יגאל** („חוצ'ו") **לנגנם**.

חוצ'ו היה נער תל־אביבי שובר־לבבות. כשנפרדו, הוא התאהב ב**דוקי הוניגמן**, מלכת־המים 72', שנבחרה גם כמיס טיפאניס הבין־לאומית. דוקי עזבה את הארץ ונסעה, כשהיא מאוהבת עד מאחורי האוזניים, אחרי חוצ'ו לאמריקה. לבסוף הם נישאו ונולד להם בן בשם **אורן**, כיום בן 6.

ציפי שמרה על קשר עם חוצ'ו, ונראתה מדי פעם בחברתו כשזה הגיע לביקור בארץ, וכשהיא נסעה לאמריקה. חוצ'ו פתח במנהטן חנות לבגדים בניהולה של דוקי. וכמו בסיפורים האמריקאיים, העבודה הקשה השתלמה. וכיום חוצ'ו מנהל שני אולמות־תצוגה, אחד בקליפורניה ואחד בניו־יורק, והוא מרבה לנסוע לפאריס, כדי לרכוש שם בגדים של טובי המתכננים.

כשציפי עמדה להינשא לרפי רפאלי, אחד האנשים שהוזמנו לחתונה היה חוצ'ו.

בשבוע שעבר עזבו חוצ'ו ודוקי את הארץ, אחרי ביקור של שבוע, שבו גילו (א) שציפי נמצאת בחודשי־הריון מתקדמים, ו(ב) שרפי, בעלה, למד בכיתה אחת עם דוקי. כשדוקי נשאלה אם היה לה רומן איתו, סיפרה „למדנו בכיתה אחת בגימנסיה גורדון. לרפי היו פצעי־בגרות על הפנים."

אמצעי חדש לעידוד היצוא של יצואנים ותיקים ומתחילים

בימים אלה יצא לאור "מדריך איטקס לתערוכות וירידים בחו"ל 1985" המכיל מידע על למעלה מ־1000 תערוכות וירידים ברחבי העולם ובו המלצות ליצואנים באלו תערוכות להשתתף. התערוכות במדריך מסווגות לפי 3 חתכים: תאריך הארוע, נושא הארוע והמקום בו הוא מתקיים. יצואן המבקש להתחיל ביצוא באמצעות השתתפות התערוכה, ימצא במדריך את התשובות המתאימות, כמוהו יצואן ותיק.

החברה המוציאה לאור את הקטלוג, איטקס בע"מ, מעמידה לרשות היצואנים גם "מרכז מידע" בו ניתן לקבל פרטים משלימים ועדכניים לחומר המופיע במדריך.

לפרטים נוספים נא לפנות אל:
יצחק שלו או **שוש שטיינוביץ**, איטקס בע"מ,
טל. 233446, 239507, 03־222041

לא כדאי לחכות עד תום ההקפאה!

מה מחכה לנו בחודש הבא... אין איש מסוגל לדעת בודאות!
אין ספק כי אם תכננת לקנות אורגן או כלי נגינה אחר, עכשיו הוא הזמן!
נצל/י את ה"הקפאה" ואת מבצע ההנחות הרציני (20%) של "יחלילית"

לדוגמא:

אורגנים קטנים	החל מ-	50,690.-	שקל
אורגני אלקה-אורלה	החל מ-	458,280.-	שקל
גיטרות אקוסטיות	החל מ-	79,000.-	שקל
גיטרות חשמליות	החל מ-	82,200.-	שקל
מערכות תופים	החל מ-	181,700.-	שקל

ככר השעון יפו
טלפון: 822917

מזל טוב = נולד לכם בן
מסיבות ברית וחתונות
המוצלחות ביותר
בבית הרופא
עם הגן היפה
תל־אביב, רחוב הפטמן 1
המשרד פתוח: בשעות 10-13; 17-19
טלפונים: 722314, 298772, 9223244

„אם נשחק טוב"

(המשך מעמוד 47)

אמנם עבודה טובה מאוד אבל שניהם, מגי וג'ונסון, נותנים כוח ועצמה מתחת לסל וגם צוברים הרבה נקודות. כשיש שניים כאלו אפשר להתמודד עם הרוסים הגבוהים.

נכון, יש להם הפעם את טקצ'נקו, הר־הארם, ואם הוא ישחק (השבוע נעדר טקצ'נקו מהמשחק במדריד) זאת תהיה בעיה, אבל בכל מיקרה, עדיף להתמודד עם הרוסים כשיש שני שחקנים גבוהים ומוכשרים כג'ונסון ומגי.

אני אומר לנצח פעמיים משום שלמכבי יש יתרון עצום מבחינת הקהל. לרוסים לא יהיו שם 4000 אוהדים. למכבי — כן. הקהל נותן לקבוצה עוד כמה נקודות ועם הנסיון שיש לקבוצה אני בטוח שהשחקנים ינצלו זאת.

* * *

טל ברודי, שהגיע לארץ ב־1967 ומאז פתח בקאריירה מזהירה שנסתיימה ב־1978, כאשר פיב"א, התאחדות הכדורסל האירופית, ערכה לכבודו משחק־פרידה חגיגי בידי־אליהו, בו התמודדה נבחרת אירופה נגד מכבי תל־אביב, לא פעל בשנתיים האחרונות בענף האהוד עליו כל כך. הוא בא למש־חקים, מקורב למכבי, אך עסוק בענייני ביטוח־חיים ופנסיה וכיום, גם בביטוח־יהלומים.

זאת הסיבה שהעתיק את מש־רדו לבורסת היהלומים. השבוע יטוס עם מכבי לאנטוורפן, לא כדי לבטח יהלומים אלא כדי לחוש את אווירת צסקא מקרוב.

מאז פרש ממכבי עסק ברודי שלוש שנים בפרוייקט בוא, נשחק כדורסל, **באמצעותו לימד כ־200 אלף ילדים פרקים יסודיים בענף. שנתיים היה עוזרו של רלף קליין, אך מאז הוא רק צופה.**

יש לו פרויקט אישי – בנו רן בן ה־9 המתאמן בכדורסל בחצר־הבית אך רן, כנראה, מעדיף את הטניס ויש לו דוגמה טובה מאביו, שאת כושרו הגופני הוא שומר במשחקי טניס במלון אכדיה **ב־הרצליה.**

אבל הכדורסל וטל ברודי ממשיכים ללכת ביחד וכבר עתה הוא מצהיר: „אחזור, כנראה כבר בשנה הבאה לכדורסל!"

הוא מחפש אתגר. אפשר שייא־מן קבוצה בליגה הלאומית, אולי יחזור למכבי, שלה הוא נותן, כמו תמיד, עדיפות ראשונה. הכל תלוי במה שיציעו לו ובמה שיעניינו אותו. הוא חש עתה שזה הזמן לחזור לכדורסל אחרי שהתרענן. התאושש מהקאריירה הארוכה שלו שזורת־ההישגים, בה הופיע 81 פעמים במשחקי גביע אירופה ו־78 פעמים בנבחרת הלאומית.

„עכשיו, יש לי תיאבון וצברתי עוצמה, כדי לחזור עם כוחות חד־שים לכדורסל!" הוא אומר.

* * *

טל ברודי, המשפט ההיסטורי שלך **אנחנו על המפה** לא יישכח ונכנס כבר להיסטוריה. אפשר לומר היום שזה התגשם?

אתן לך תשובה מאוד אקטואלית. זה היה רק בשבוע שעבר, כשחזיתי בטל־וויזיה בשידור הישיר מיוגוסלביה, בו ניצחה דיבונה זאגרב את מכבי תל־אביב. ראיתי את ההתרגשות העצומה שאחזה בשחקנים המחוננים של זאגרב, האחים פטרוביץ, שיהיו שחד־קנים גדולים. גם הקהל יצא מגדרו.

שחקנים מהדרג הזה, ויוגוסלביה נמצאת בראש הסולם העולמי, לא מתרגשים מכל נצחון וכשהם חגגו בעקבות כל סל שקלעו בדרך לנצחון, זה אומר שאנחנו על המפה ומכבי זו קבוצה שהפכה לסמל, שתמיר ירצו לנ־צח אותה.

הפלונטר הפולני

(המשך מעמוד 43)

שמיים בפולניה ורצוי שבעת טיפולכם בנושא תעמור עובדה זו נגד עיניכם."

שילנסקי לא פגש בגמפה מעולם. הוא גם אינו יודע שגמפה תמך בפולין, בפומבי, ביהודים והגן על זכויותיהם. הוא כבר קבע שדגה היא יהודיה לכל דבר. אבל תוצאות המכתב הורגשו היטב במרכז־הקליטה. לדברי וולדי־מיר, העובד כיום באופן לא־חוקי, וב־משכורת־רעב. מאחר שאין לו שום תעודות, היחס כלפיו הפך לקשוח יותר.

ולדימיר החליט לא לשתוק. בצפון הארץ מצויות כ־100 משפחות של פליטים פולנים פוליטיים. שאינם יהודים, שבאו לישראל בחמש השנים האחרונות. אחרי שמנחם בגין נתן אור־ירוק להגירה צנועה זו. פולנים אלה, רובם חברי סולדיאריות בעבר, נדהמו ממעמדו הערין של ולדימיר ומהמחשבה שהוא יגורש מישראל. הם פנו למי שפנו והתריעו מפני הנזק ההסברתי העצום שייגרם לישראל אם הפליט הפוליטי יגורש מהארץ.

דנה מתגלגלת מבית לבית. עתה היא מנקה רצפות אצל קשישה פולניה ברמת־גן תמורת מזון, וכבר התייאשה מפנייה נוספת למישרדי הסוכנות או הקליטה לשם קבלת עזרה. לדבריה, בגלל המצב הנפשי הקשה שבו היא נתונה היא החלה לבלוע כדורי־הרגעה והיא בוכה על הזמן.

ולדימיר, היוצא מדי בוקר לעבודה, משביע את בנו שאם הוא לא ימצא אותו בשובו מבית־הספר שימהר לטל־פן לחברים הנוצרים וימסור להם על כך. תומס הצעיר חושש לישון בלילות מפחד גירושו של אביו וניתוקו מעליו.

ואילו קלצ'ינסקי אינו שוקר על שמריו וכבר מתכנן את הצעדים הב־אים למימוש גירושו של הפליט הפול־ני הפוליטי מהארץ, ללא הילד והשבת זכויות־העולה לדנה.

עם חברים כמו רוב שילנסקי הוא בטוח שיצליח.

השאלה שנותרת פתוחה היא אם דנה, שמעולם לו עברה תהליך־גיור, תוכר על־פי התיקון האורתודוכסי ל־חוק מיהו יהודי שבו תומך שילנסקי. כיהודיה?

בן־ציון ציטרין ■

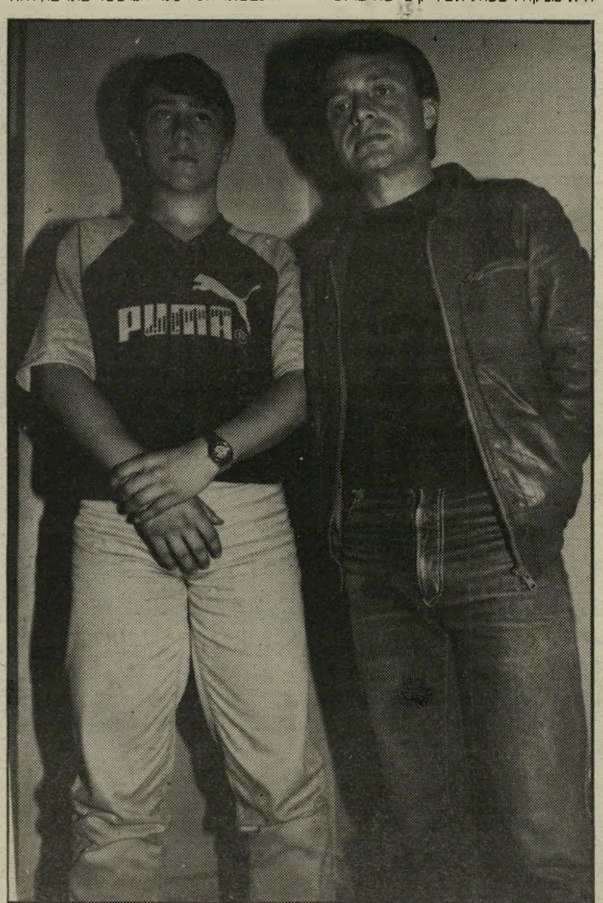

ולדימיר גמפה ובנו, תומס
מנחם בגין נתן אור ירוק

חמרורים

פנאי לשש־בש

נבחר ◆ לנשיא לישכת רואי־החשבון (3000 חברים), **אדוארד מנ־דלאווי**, 55, פקיד־שומה תל־אביבי (מיגדל־שלום). מנדלאווי, אחד מעש־רת ילדיו של סוחר בגדארי, שבביתו הסתתר, בשעתו, שליח העלייה מארץ־ישראל, מרדכי בן־פורת, היה כמעט מיומו הראשון בארץ, איש מס־הכנסה. הוא נכה קל, בעקבות מחלת שי־תוק־ילדים, אב לארבעה, ומרבה, בש־עות־הפנאי, לשחק בשש־בש ולהאזין למוסיקה עיראקית עממית.

● ● ●

פרס לגולה

הוענק ◆ פרס ירושלים לספרות (5000 דולר) **למיזן** (הקלילות הבל־תי־נסבלת של הישות) **קונדרה**, 56, סופר צ'כי אשר גלה מארצו לפני עשר שנים, כאשר אזרחותו נשללה ממנו על התבטאוייתיו נגד המשטר בארצו, והחי מאז בפאריס, בה הוא ממשיך בכתיבת ספריו רוויי ההומור הצורב.

● ● ●

חזרה למולדת

נחוג ◆ בברצלונה, יום־הולדתו ה־85 של **קסוויאר קוגאט**, מנצח־התיזמורת שהביא את הצ'א־צ'א ומיק־צבים ברום־אמריקאיים אחרים לאר־צות־הברית שלאחר מלחמת־העולם השנייה. קוגאט, יליד ברצלונה, מאוש־פז בעיר־הולדתו זה כמעט שבע שנים ומחלים עתה מהתקף־לב, בו לקה לפני חודש.

● ● ●

כדור לבטן

נפטר ◆ במושב נהורה אשר בחבל לכיש, בגיל 17, כנראה מפגיעת כדורגל בבטנו. בעת משחק בליגה ג', **אמיר משרקי**, שוער הפועל בני־לכיש, תלמיד־מכונאות ואחד משבעת ילדיהם של חקלאים ממושב זוהר הס־מוך.

על הפקה חדה אני לא אותך!

אפשר בהחלט לעבור את החורף הזה עם חיוך. בבוטיקים של פפקו דגמים חדישים ואופנתיים, באיכות של פפקו, כמובן. המחירים מעוצבים לפי אופנת הימים האלה. בכל יום יוצא דגם חדש של פפקו. אחד מהם הוא ודאי הדגם שלך, והוא נמצא בחנויות אלה:

ירושלים: **אמי** - ההסתדרות 20 **אסף** - תלפיות **גרין 2** - בית הכרם מרכז מסחרי.
רחובות: **בת-חוה** - רח' הרצל **סלומון נשים** - רח' הרצל. ראשל"צ: **נמבר 1** - פסאג' חיים **טל-סטור** - אזור התעשיה.
חולון: **אנטים** - מרכז מסחרי קרית שרת. **לה-קוקט** - מרכז מסחרי קרית שרת **אודט** - רח' סוקולוב. פ"ת: **סלון ציפי** - חובבי ציון.
כ"ס: **גבריאלי** - רח' ויצמן **אילה** - רח' ויצמן **קופידון** - רח' סוקולוב. הוד השרון: **לובן-לי.**
חדרה: **בון-טון** - הרברט סמואל.
הרצליה: **קטיפני** - בן גוריון 48.
נתניה: **פופסי** - סמילנסקי 12.
ערד: **ערדין** - מרכז מסחרי.
ב"ש: **ברבו** - מרכז מסחרי עומר.
כפר שמריהו: **אליסה** - מרכז מסחרי.
רעננה: **בילבי** - רח' הנגב 4.
אשקלון: **ג'וליט** - מרכז מסחרי.
נהריה: **מרתה** - געתון 20.
עכו: **סיגל** - רח' בן עמי.
כרמיאל: **בוטיק בלי שם** - מרכז מסחרי.
עפולה: **חלומות** - ככר העצמאות 12.
טבריה: **קלאב הוטל**
חיפה: **קו-חן** - רח' הרצל **קו-חן** - מרכז הכרמל **מ. לולה** - מרכז הכרמל. ת"א: **בוטיק את** - רח' דיזנגוף **גיזלה** - רח' אבן גבירול **חנות המפעל** - חומה ומגדל 20.

מיספר 2472 | ב"ג טבת תשמ"ה, 16.1.1985 | שנה 49 | המחיר 800 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

ורדה אלדר

גרושתו של קצין חינוך ראשי של צה"ל מאשימה

„הפקידות מחבבת שהמפקד יתגרש!"